הארץ

1.30 ש"ח יום ד', ט' בסיון התשמ"ח, 25 במאי 1988 VOL.69/20995 MAY 25 1988
כולל מע"מ ... 1.13 ש"ח

חוות הברון
משרד מכירות ראשי: תל־אביב - רח' בן יהודה 100 טל. 03־221214־5־6

שמיר יציע לפרס לקבוע יחד את המועד לבחירות מוקדמות

קולות בצמרת העבודה בעד בחירות בסוף ספטמבר או בתחילת אוקטובר ● מתיחות בין 2 המפלגות עקב החלטת העבודה להגיש היום לכנסת הצעה להפריד הבחירות לכנסת מן הבחירות לעיריות ● הליכוד: הפרה של החלטת ממשלה ● שמיר: לציבור ולמפלגות הכל ברור; כדאי לקצר את מערכת הבחירות – כדי לחסוך זמן ועצבים

מאת אילן שחורי, דן מרגלית וירח טל, סופרי "הארץ"

ראש הממשלה יצחק שמיר עומד לפנות, אולי עוד היום, לממלא מקומו שמעון פרס, ולהציע לו לקבוע תאריך לבחירות מוקדמות, בתיאום בין שתי המפלגות הגדולות.

בהוראת שמיר, משך אתמול ח"כ רזד מבן את הצעתו הפרטית להקדמת הבחירות, לאחר שהובהר כי הליכוד אינו מסוגל לגייס בכנסת רוב להצעה. שמיר הסביר כי הוא מעוניין לנסות תחילה להגיע להסכמה עם פרס.

בצמרת מפלגת העבודה נשמעו אתמול קולות בעד הקדמת הבחירות לסוף ספטמבר או תחילת אוקטובר.

המתח בין הליכוד למפלגת העבודה גבר אתמול עקב החלטת צמרת העבודה שלא לסגת מכוונתה להגיש הבוקר את ההצעה להפריד את הבחירות לכנסת מהבחירות לעיריות. ועדת השרים לענייני חקיקה שהתכנסה אתמול לא אישרה את הצעת החוק, ובצמרת הליכוד טענו כי אם תגיש מפלגת העבודה את החוק למליאה, זו תהיה הפרה של החלטת ממשלה, על כל המשתמע מכך.

אישים בצמרת הליכוד טענו כי לא יהיה אפשר לעבור לסדר היום על יוזמת המערך, ולא נותרה ברירה אלא לפרק את הקואליציה, ולהוציא את מפלגת העבודה מהממשלה.

בסיור ביקנעם אמר אתמול שמיר כי הוא סבור שצריך להקדים את הבחירות. "יש לעשות זאת, כי הרבה דברים אינם באים לידי הכרעה, משום שאנו כבר נמצאים באווירת ערב בחירות. לציבור הכל ברור, גם בתוך המפלגות הכל ברור, וכדאי לקצר את מערכת הבחירות כדי להרוויח זמן ולחסוך את עצבי הציבור. יש להחליט על הקדמת הבחירות תוך אחדות דעים, לפחות של שתי המפלגות הגדולות", אמר ראש הממשלה.

לראשי הליכוד היה ברור כבר שלשום בלילה כי לא יצליחו למנוע ממפלגת העבודה להביא לידי

(סוף בעמ' 4)

משלחת קונסולרית מישראל תצא למוסקווה בתוך ימים

ירושלים הסכימה לדרישת שלטונות בריה"מ להסתפק בתחומי פעולה מצומצמים – והמשלחת רק תבדוק את רכוש ישראל במוסקווה ותעקוב אחר הנפקת אשרות ההגירה ליהודים בשגרירות הולנד

מאת עקיבא אלדר, סופרו המדיני של "הארץ"

לאחר שממשלת ישראל החליטה לקבל את דרישת שלטונות בריה"מ להסתפק בתחומי פעולה (מגבלים) מצומצמים למשלחת הקונסולרית הישראלית, תוכל המשלחת לצאת בימים הקרובים למוסקווה.

(סוף בעמ' 4)

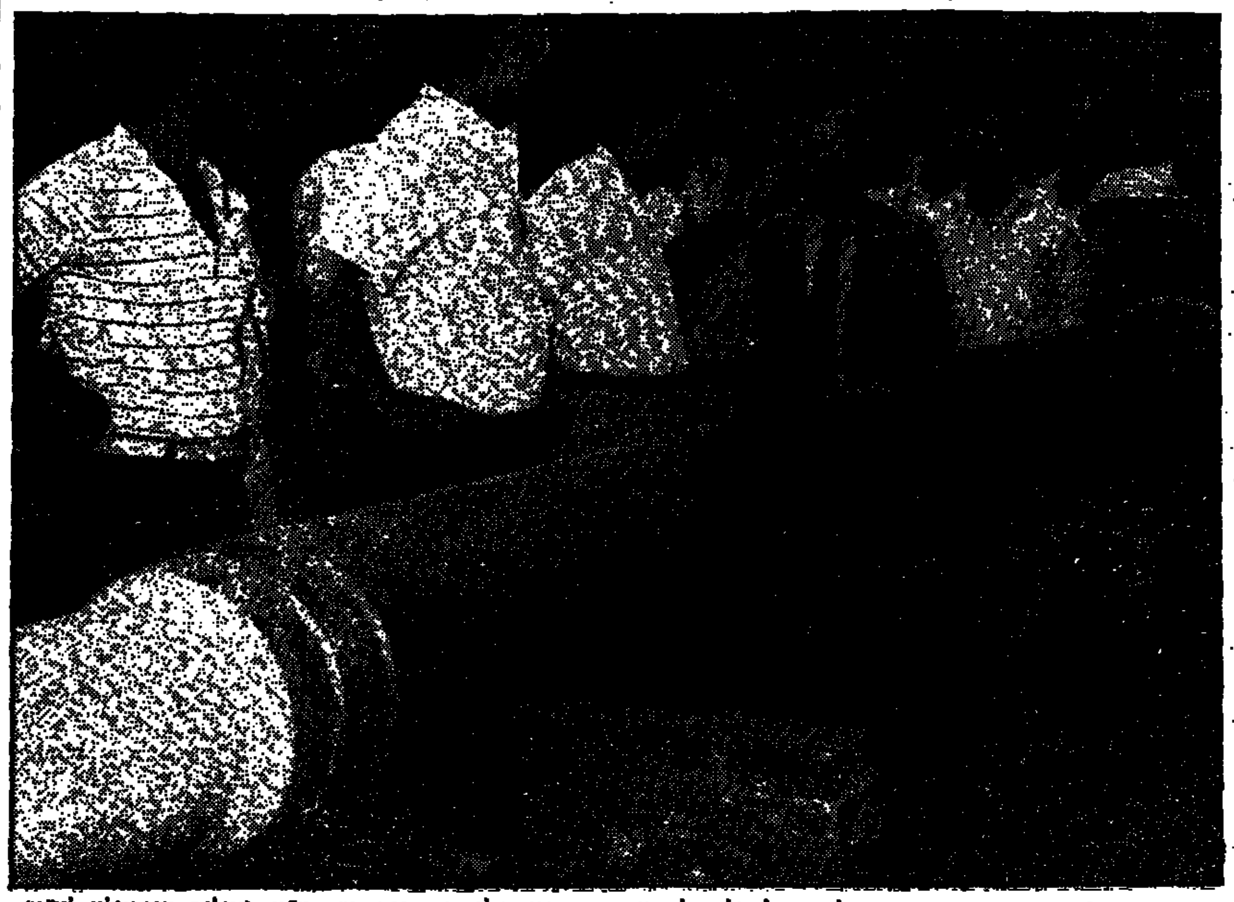

ראש הממשלה יצחק שמיר ביקר אתמול במפעל סולתם ליד יוקנעם והתייצב ליד קנה תותח 155 מ"מ. (צילום: מני אילון, לע"מ)

רייגן יוצא היום לפסגת מוסקווה בלי אישור הסנאט להסכם הטילים

בוואשינגטון אין צופים דיון מעמיק בשאלת המזרח התיכון; מרפי לא יצטרף ● קבוצה גדולה של מסורבי עליה תפגין בכל ימי הוועידה ליד ספרית לנין מול חומת הקרמלין

מאת צבי בראל ואליהו זהבי

הנשיא רייגן יוצא היום להלסינקי, בדרכו למוסקווה, לוועידת הפסגה הבין־גושית הרביעית בתקופת כהונתו.

רייגן ישהה במוסקווה שלושה ימים, וינסה לקדם את המשא ומתן להסכם חיסול הנשק האסטרטגי.

הפסגה הקרובה לא מלווה בציפיות לפריצת דרך מדינית או דיפלומטית. בניגוד לוועידה הקודמת, שהיתה בוואשינגטון בדצמבר, והניבה את ההסכם לחיסול הטילים לטווח קצר ובינוני, נראה כי ההישג העיקרי בוועידה הנוכחית יהיה בתחום שוועידות ומפגשים בדרג כזה נהפכים כמעט לעניין שבשגרה.

על רקע התבטאויותיו הקשות של רייגן כלפי הסובייטים בתקופת כהונתו הראשונה, ובעיקר בכינוי "ממלכת הרשע", נהפכה שיגרת הפסגה האמורה, ותוסר המתח המלווה אותה עתה, להתפתחות החשובה ביותר ביחסים בין המעצמות.

הדיונים במוסקווה יתחלקו לארבעה ראשי פרקים: משא ומתן לקראת הסכם חיסול הטילים האסטרטגיים; זכויות האדם בבריה"מ – כולל יציאת יהודים; סכסוכים איזוריים – כולל הסכמים בילטראליים, וחילופי משלחות תרבות והסכמי פיקוח ושיתוף פעולה כלכלי.

רייגן, עצמו, אינו בטוח כי יוכל להביא למוסקווה את אישור הסנאט להסכם שנחתם בדצמבר, אך נראה כי גם העדר אישור זה לא יעיב על האווירה בפסגה.

חברי סנאט בכירים הודיעו כי בכוונתם לאשר את ההסכם רק לאחר שינוסחו מחדש כמה פסקאות מעורפלות. בנאום את המנהיג באישור את ההסכם, רמז רייגן כי יש לסייע לגורבצ'וב לקראת ועידת המפלגה הקומוניסטית ולא לתת בידי מתנגדיו תחמושת מול מדי־

(סוף בעמ' 6)

קריאה לשביתה בשטחים היום – 40 יום למות אבו־ג'יהאד

צה"ל נערך ● מקורות ערביים: תושב אל בורג' נהרג מאש צה"ל

מאת אורי ניר, ראובן פדהצור ואיתן רבין

מקורות ערביים מסרו אמש כי כוח של צה"ל, שנכנס למחנה הפליטים אל בורג' ברצועת עזה בשעה לפני הטלת העוצר הכללי ב־10 בלילה, נקלע לתקרית עם תושבי המחנה. בסיומה של התקרית הובא לבית־החולים אל־אהלי תושב המחנה, מוחמד סעידי אל לולי (45), כשהוא הרוג. המקורות הערביים מסרו כי עם החיילים שהרגו את האיש, היה אורח.

דובר צה"ל ברצועת עזה אמר אמש ל"הארץ" כי "אכן, היתה תקרית במחנה הפליטים אל בורג' בין כוח של צה"ל לבין תושבים, בה נפגעו ... ; הבודקים את פרטי התקרית".

שביתה כללית של כל מגזרי החיים הציבוריים בשטחים צפויה היום לציון 40 יום לרצח אבו־ג'יהאד בתוניס. כוחות הביטחון נערכים למנוע הפרות סדר וגילויי אלימות. צפויה יציאה מועטה של פועלים לישראל ושביתות מסחר. הקריאה לשביתה יצאה בכרוז האחרון (מספר 17) מטעם "ההנהגה הלאומית המאוחדת של ההתקוממות בשטחים", המופץ בימים האחרונים במזרח־ירושלים וברצועה והמצוטט ברדיו מונטה קרלו. הכרוז קורא גם לשני ימי עימות והפגנות עם כוחות הכיבוש והמתנחלים, בימים א' וב'.

אתמול היו כמה מקרי הפרות סדר והפגנות בעזה, שבריכוזן פוזרו בגז מדמיע ובכדורי גומי. באחת התקריות, בבית פוריק שליד שכם, נמסר על צעיר שנפצע מירי חיילים. בראמאללה ובאזור ... נמסר על צעיר שנפצע מירי אור ליום אתמול.

בכמה כפרים בעזה, ביניהם מרעה, אישקיה שליד ראמאללה, ארטאס שליד בית לחם, עבנתא שליד טולכרם, יעבד שליד ג'נין, ואחרים, ערכו כוחות צה"ל מסעות מעצרים בשעות הלילה, שבמהלכם פונו מתרסים ונמחקו סיסמאות מהקירות.

היום השני של לימודים בגדה המערבית, בעקבות חידוש פעילותה של מערכת החינוך שלשום, עבר אתמול ללא תקלות. במימשל מבקשים לראות כיצד תשפיע היום השביתה הכללית שהכריזה ההנהגת ה"התקוממות" על הגעתם של התלמידים ללימודים.

עורכי דין של עצירים במחנה המעצר ... אומרים כי העצירים שובתים רעב זה שלושה ימים, במחאה על התנאים במקום. מקורות צבאיים הכחישו.

(סוף בעמ' 6)

צה"ל הטיל סגר על עיירה בלבנון

תושבי העיירה שיבא הפגינו נגד גירוש 15 מנכבדיהם ● אחד המפגינים נפצע

צור (עי"ט). אדם אחד נפצע אתמול, לאחר שחיילי צה"ל ירו באוויר לפזר הפגנה בעיירה הגונית שיבא, באזור הביטחון בדרום לבנון. כך נמסר ממקורות בטחוניים באיזור.

תושבי העיירה הפגינו בכבי־ ... מחאה על שצה"ל גירש 15 מנכבדי העיירה מאיזור הביטחון.

לאחר התקרית, הציב צה"ל מכוניות במבואות העיירה, ואסר על התושבים לצאת ממנה.

15 הנכבדים גורשו מן העיירה לאחר שסירבו לשתף פעולה עם השלטונות הישראליים.

שריפות ענק בגולן – על אלפי דונם

מכבי האש: זו הצתה ● ההתלקחות – ב־3 מוקדים ● האש בעיקר ליד הירדן

מאת מנחם הורוביץ

שריפות ענקיות משתוללות מאז אתמול אחה"צ בגולן.

רני חנניה, מפקד הכבאים בגליל העליון, אמר כי מדובר בהצתות, לאורך 30 ק"מ עולים באש אלפי דונם שטחי מרעה.

האש משתוללת בעיקר לאורך הירדן, מבחות עד גונן.

האש התלקחה בעת ובעונה אחת ב־3 מוקדים. מטוס של צה"ל סייע לאתר אותם.

עשרות כבאים ומתנדבים עוסקים בכיבוי השריפה.

854 יהודים יצאו החודש מבריה"מ; רק 40 עלו

(ע). 854 יהודים יצאו מבריה"מ מראשית מאי. מתוכם עלו לישראל רק 40.

כך מסר אתמול מנכ"ל המועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ, חיים צ'סלר.

כמעט־תקרית דיפלומטית:

"לא אזיז את הרכב, יש לי חסינות", אמר מצרי לשוטר ביפו

מאת ראובן שפירא

ויכוח בין שוטר לבין איש מצרי שהחנה את מכוניתו במקום אסור לחניה ביפו, עורר מהומה, וכמעט גרם תקרית דיפלומטית בין ישראל למצרים.

קציני משטרת מחוז תל אביב ושגרירות מצרים התערבו

(סוף בעמ' 6)

שוק ההון

קונים מק"מ

מאת יהודה שרוני

אתמול, זה היום השני ברציפות, נרכש מלוות קצרי מועד, שבנק ישראל מנפיק, בסכומים גדולים. רכישת המק"מ מוסברות בתשואות הגבוהות לעומת אפיקי ההשקעה האחרים.

שחיקת ערכן של המניות נמשכה אתמול, ומדד המניות הכללי, בלי בנקים, ירד ל־95 נקודות.

בשוק אגרות החוב שב הנס־מגמה הפעילות. בנק ישראל גייס אתמול 75 מיליון שקל, ב־2 סדרות של אג"ח.

שרת הבריאות: על הממשלה לאמץ את המלצות ועדת טריינין כמיקשה אחת

ההסתדרות נגד ההמלצה להנהיג שרות רפואי בבתיה"ח אחרי שעות העבודה המקובלות ● רופאי המדינה משביתים חדרי הניתוח ב־7 בתי חולים ל־48 שעות; ממשיכים להשבית את המכונים הרפואיים ● רופאי קופ"ח ממשיכים להשבית חדרי הניתוח ומרפאות החוץ

מאת עדנה אריזור

שרת הבריאות, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, דורשת מהממשלה לאמץ במיקשה אחת את מסקנות "ועדת טריינין" בעניין קביעת המדיניות במערכת הבריאות, ארגונה ותפקודה. לדעתה, אפשר להפעיל את ההמלצות רק אם יינתן מיד פתרון הולם לבעיות המימון והבעיות של מערכת האשפוז הממשלתית, וליחסי העבודה המעורערים במערכת.

בתוך כך, רופאי המדינה ורופאי קופת חולים ממשיכים היום לשבש את העבודה בבתי החולים.

עיקרי ההמלצות של ועדת טריינין הועברו אתמול לשרי הממשלה, לקראת הדיון בישיבת הממשלה. צמרת ההסתדרות דנה אתמול ביום ראשון בדו"ח הוועדה, וקבעה כי תתמוך בהפעלת ההמלצות אם תתבסס שמירה על מערכת בריאות ציבורית־שוויונית.

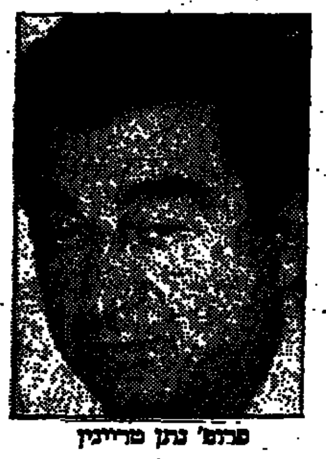

פרופ' נתן טריינין

גורמים במערכת הבריאות טוענים כי תנאי ליישום המלצות הוועדה הוא "עיסקת חבילה בין האוצר להסתדרות" כדי לשמור על צביונה של מערכת הבריאות הציבורית ולהבטיח משאבים לקופת חולים הכללית.

במסיבת עיתונאים אמר אתמול פרופ' נתן טריינין כי הוועדה שעמד בראשה אינה רואה עצמה מוסמכת לקבוע את סדרי העדיפויות הלאומי, ולהחליט אלו משאבים ציבוריים יופנו למערכת הבריאות. אבל הוועדה רואה עצמה חייבת להפנות את תשומת ליבן של הממשלה ושל הכנסת כי שמירה על האופי השוויוני של מערכת הבריאות מחייבת השתתפות ציבורית במימונה, בייחוד במימון שירות רפואי נאות לקשישים.

דרושים גם כללים חדשים להקצאת כספי המס המקביל באמצעות המוסד לביטוח לאומי. פרופ' טריינין אמר כי ראוי שהממשלה תדון בהמלצות אלו מתוך ראייה כוללת, ותתייחס אליהן כמקשה אחת. "עיכוב בקבלת החלטה ובביצוע ההמלצות יחמיר את מצב מערכת הבריאות, יגדיל את עלות השרותים, ויגרום סבל מיותר לאזרחים".

כדי לממן את מערכת הבריאות – הבעיה הלוחצת כעת – הוועדה מציעה להנהיג ביטוח בריאות

(סוף בעמ' 6)

עוד שני כתבי־אישום בפרשת "דרך הניצוץ" – נגד בן־אפרת ואסף אדיב

מאת גדעון אלון, סופר "הארץ"

כתב אישום נגד יעקב בן־אפרת, העורך האחראי של כתב העת "דרך הניצוץ", ונגד אסף אדיב, המו"ל, יוגש היום לבית המשפט המחוזי בירושלים. סעיפי האישום נגדם יהיו דומים לאלה בהם הואשמו מיכל שוורץ ורוני בן־אפרת, שכתב האישום נגדן הוגש שלשום לביהמ"ש המחוזי בירושלים. כלומר, גם הם יואשמו בביצוע עבירות חמורות נגד בטחון המדינה – מגע עם סוכן זר, חברות בארגון טרור, חברות בהתאגדות בלתי מותרת ועשיית שירות עבור התאגדות בלתי מותרת.

לפי שעה עדיין לא ברור מתי יוגש כתב האישום נגד הדס לבב (שהיתה עורכת מדור האמנות של "דרך הניצוץ"). אף היא נעצרה בחשד לעבירות נגד בטחון המדינה.

הבוקר יבקש פרקליט מחוז ירושלים עו"ד עוזי חסון מהשופט אליהו בן דימרה להאריך את מעצרם של יעקב בן־אפרת ואסף אדיב עד תום ההליכים המשפטיים נגדם. בן אפרת נתון במעצר מאז ה־15 באפריל ואילו אסף אדיב נעצר בסוף השבוע שעבר.

גורמים בפרקליטות המדינה הדגישו אמש כי אין שום קשר בין האישומים המיוחסים לארבעת אנשי "דרך הניצוץ", לבין עבודתם העיתונאית־מקצועית. לדברי אותם גורמים, התגייסותם לארגונו של נאיף חוואתמה, קבלת כינויים מחתרתיים סודיים (כינויה של מיכל שוורץ היה סאלם, של רוני בן־אפרת גנשה וכינויו של יעקב בן־אפרת היה מג'יד) ובכוונתם להקים ארגון פוליטי יהודי־ערבי בישראל בהנחיית ובמימון אנשי החזית, באמצעות שני אנשי קשר, הצפוי ומוחמד לבאדי, אין לו שום קשר עם חופש עתונות, כפי שהנאשמים מנסים לטעון.

ההוצאה לשירותים חברתיים גדלה בשנה שעברה גידול ריאלי של 8%

הגידול – רק בקצבאות הביטוח הלאומי; בהוצאה הישירה על חינוך, בריאות, שירותי רווחה, שיכון, קליטה ועבודה – היה קפאון ● גדלו ההעברות לקופת חולים הכללית

מאת נחמיה שטרסלר

ההוצאה לשירותים חברתיים גדלה ריאלית ב־8% בשנת התקציב 1987. כך מתברר מהדו"ח השנתי של המרכז לחקר המדיניות החברתית, בראשות ד"ר ישראל כ"ץ.

הדו"ח, המתפרסם היום, קובע שההוצאה לשירותים חברתיים – חינוך, בריאות, הבטחת הכנסה, שירותים סוציאליים, שיכון, קליטה ועבודה – הסתכמו ב־87' ב־8.9 מיליארד ש"ח (37% מתקציב המדינה) לעומת 8.2 מיליארד ב־86', 7.5 מיליארד ב־85', ו־8.1 מיליארד ב־1984.

לפי הצעת התקציב ל־1988, יגדלו ההוצאות החברתיות גם השנה, ב־4.5% ל־9.3 מיליארד ש"ח (כל הנתונים הם בשקלים קבועים של אוקטובר 87', כלומר מדובר באחוזי גידול ריאליים, בניכוי האינפלציה.

הנתונים מלמדים כי בניגוד לטענותיהם של שרים אחדים יש גידול רצוף בהוצאות החברתיות מאז השפל של 85', שנבע מקיצוץ בתקציב במסגרת התוכנית לייצוב המשק.

אם מחלקים את ההוצאות החברתיות לשתי קבוצות עיקריות: שירותים ישירים ושירותי הבטחת הכנסה המורכבים מקיצבאות הביטוח הלאומי, מתברר שהגידול היה רק בסעיף הבטחת ההכנסה – שמשקלו בסך ההוצאות החברתיות גדל מאוד בשנים שחלפו. מדובר בקצבאות ילדים, זיקנה ושארים.

ההוצאות הישירות על חינוך, בריאות, שירותים סוציאליים, שיכון, קליטה ועבודה – לא גדלו בשנים הללו, ובהתחשב בגידול האוכלוסיה בתקופה זו אף הצטמצמו היקפי השירותים החברתיים הישירים לנפש.

בתחום הבריאות היה גידול ריאלי של 8% (ב־1986 וב־1987) בהעברות לקופת חולים, במידה רבה עקב יישום ההסכם עם קופת חולים הכללית. בתקציב הישיר של מוסדות הבריאות הממשלתיים היתה יציבות באותן שנים.

בהוצאות על חינוך בולטת הירידה בהוצאות על החינוך היסודי.

מהומה בין צירים ערביים ויהודים דתיים בוועידת הסתדרות המורים (עמ' 3)

בבדיקת הצעה שגלי צה"ל ו"במחנה" יוכפפו לדובר צה"ל במקום לקצין חינוך ראשי (עמ' 3)

ביקורת קשה בבית המשפט על חקירת עלילה שגרמה לפיטורי שוטרת (עמ' 7)

24 מנהלים התפטרו מחברת פי.סי.בי ש"אפיק" חייבת לה 2 מיליון דולר (עמ' 8)

בגליון זה 16 עמודים

מזג האוויר

הטמפרטורות יעלו. ביום חמישי יהיה שרב בשעות הבוקר. בצהריים יחדור אוויר קריר ולח יותר.
● ירושלים: 20–29
● תל־אביב: 23–28
● חיפה: 21–29
● באר־שבע: 22–35
הגולן: 19–29, צפת: 17–25, טבריה: 22–35, השומרון: 20–30, נתב"ג: 22–31, עזה: 29–28, אילת: 26–41.

זכו בלוטו:

המספרים הבאים עלו אתמול בגורל: 39, 38, 34, 33, 26, 21, המספר הנוסף 32.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.5728	−0.0015
נוטסים	1.8694	−0.0018
שחור	1.6600	−

שער הסל

יציג	1.7177	−0.0003

עורך צד העמוד: משה ריינפלד

"הלו! באר־שבע?"

בזק, החברה הישראלית לתקשורת בע"מ וחברת מוטורולה תדיראן תקשורת סלולרית בע"מ הקימו מימסר תקשורת חדש בבאר־שבע.

זהו שלב נוסף בהרחבת איזורי הכיסוי למכשירי הפלא־פון, בדרום הארץ.

בכך מצטרף איזור זה לערים חיפה, ת"א וירושלים (כולל הכבישים שביניהן) שבהן ניתן שרות הרדיו־טלפוני הנייד למכשיר הפלא־פון.

הרחבת איזורי הכיסוי הופכת את רכישת הפלא־פון לכדאית עוד יותר: גם איזורי כיסוי רחבים, גם מחיר נוח – 5300 ש"ח וגם עלות שיחה ממוצעת של 1 ש"ח לדקה בלבד.

נוסף על כל אלה, יוכלו תושבי הדרום לרכוש עכשיו פלא־פון במחיר מבצע, לדגל הרחבת איזורי הכיסוי.
המבצע יסתיים ב־17.6.88.

להזמנות: מוטורולה תדיראן. קרמניצקי 16 תל־אביב, טל. 03-388307. באר־שבע, טל. 057-70565. חיפה, טל. 04-740302/3. ירושלים, טל. 02-716346.

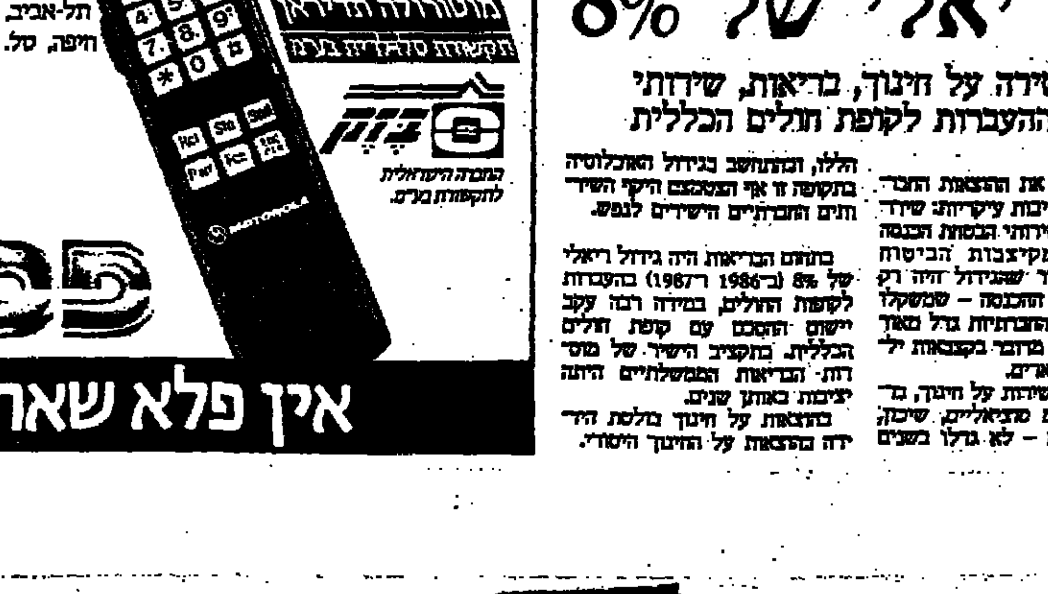

40 תשלומים ויותר באמצעות "ויזה עדיף"

VISA

אין פלא שאתה מקדים את כולם.

هكذا عن الأصل

هكذا من الأصل

גנשר: ישראל מפלה את מוצרי השוק האירופי לרעה; השוק יגיב בהתאם

שר החוץ של גרמניה, שהוא כעת יו"ר מועצת שרי השוק: אנו רואים במיסים המפלים שישראל מטילה הפרת הסכמים אזור סחר חופשי בין ישראל לבין מדינות הקהילה • פרס לשרי השוק בבריסל: עמדת ברה"מ בנושא הסכסוך במזה"ת לא השתנתה די הצורך

שר החוץ שמעון פרס משוחח עם שר החוץ הגרמני הנס דיטריך גנשר, אתמול בבריסל. (תצלום אי.פי)

מאת דניאל דגן
סופר "הארץ" באירופה

בריסל (מיוחד ל"הארץ"). בשיחות בין שר החוץ שמעון פרס לעמיתיו מ־12 מדינות השוק המשותף, בבריסל, היתה אתמול הסכמה על מידת ההתקדמות בעמדת בריה"מ כלפי הסכסוך במזרח התיכון.

שר החוץ של מערב גרמניה הנס־דיטריך גנשר קרא בתום השיחות לארה"ב ולבריה"מ לקרב את עמדותיהן בעניין זה בפיסגת מוסקווה, שתתחיל השבוע. בשיחות אתמול אמר גנשר כי האירופים יפעילו את השפעתם על בריה"מ כדי שתחדש קשירת יחסים דיפלומטיים עם ישראל.

שר החוץ של הולנד ביקש מפרס שישראל תניח ליהודים היוצאים מבריה"מ לבחור בעצמם את ארצות היעד שלהם.

פרס אמור לשוב הבוקר לארץ. הוא דיווח אתמול לשרים האירופים על שיחותיו עם נציגי בריה"מ, ואמר כי הרוסים התקדמו בעיקר ב־2 נושאים: נכונות לוועידה בינלאומית שלא תכפה בהכרח הסדרים; ונכונות להסדרי ביניים בדרך ליישוב הסכסוך.

אולם פרס ציין כי הסובייטים לא שינו את עמדתם די הצורך, וביקש מן האירופים להפעיל את השפעתם כדי שמוסקווה תפגין יתר גמישות.

שרים אירופיים אחדים אמרו שהערכות פרס על השינויים בעמדה הסובייטית מאשרות מידע שהתקבל כאן ממקורות אחרים. עם זה, ציינו שמוקדם לצפות פריצת דרך כבר בוועידת מוסקווה.

עוזר בכיר של גנשר אמר אמש ל"הארץ": "אנו סבורים כי, לפי שעה, יש להבטיח שתהליך השלום לא ייפסק. שינויים בעמדת הרוסים, ואולי גם בעמדות הצדדים האחרים, כנראה יבואו רק בשלבים מאוחרים".

גנשר, המשמש יו"ר תורן של מועצת שרי השוק, חזר בפגישה עם פרס על התמיכה הנמרצת של השוק בוועידה בינלאומית "בהשתתפות כל הצדדים המעורבים בסכסוך".

פרס אמר במסיבת עיתונאים: "הרוסים זזים קדימה, אך עדיין לא עשו שינוי של ממש כדי ליצור אווירת אמון". הוא הוסיף שישראל מתקשה להבין מדוע הרוסים דוחים קשירת יחסים דיפלומטיים מלאים.

פקידים אירופיים בכירים אמרו כי אין בשוק תוכנית ליוזמה במזרח התיכון. כמעט כל השרים האירופים התייחסו בלגלוג ליוזמת בטינו קראקסי להעביר את השטחים ל"נאמנות" אירופית. שר החוץ האיטלקי ג'וליו אנדריאוטי כלל לא העלה את הנושא בפגישת שרי החוץ כאן.

אמש נועד פרס עם חברי הסיעה הסוציאליסטית בפרלמנט האירופי במאמץ לשכנע אותם לפעול לאישור ההסכמים המסחריים בין ישראל לשוק. בין השאר, ציין כי ישראל כבר קיבלה את העקרון של יצוא עצמאי מן השטחים, ועשתה את כל הסידורים לאפשר יצוא כזה.

את הנושא העלה גם גנשר בישיבת "המועצה לשיתוף פעולה" בין ישראל לבין השוק. פקידים במשלחת ישראל ראו בדברי גנשר עקיצה מכוונת ולא הוגנת. הם ציינו כי גנשר עצמו יודע שהדבר היחיד המעכב עכשיו יצוא חקלאי עצמאי מן השטחים הוא היעדר תוצרת.

בישיבת המועצה נזף גנשר בישראל על שהנהיגה, לדבריו, קניה מפלה ומכסים מסוימים על מוצרים מאירופה. הוא ציין שהשוק המשותף רואה בכך הפרה של הסכמים המסחריים אזור סחר חופשי בין ישראל לבין מדינות הקהילה. כמו כן אמר שהשוק שומר לעצמו את הזכות להגיב תגובה נאותה. פרס הבטיח לבדוק את הנושא ולנסות למצוא פתרון.

נושא אחר שהעלה גנשר היה אי־החלת ההסכמים המסחריים בין ישראל לשוק על ספרד ופורטוגל. על כך השיב פרס שהאירופים עצמם דרשו שיהיה קשר בין החלת ההסכמים על מדינות "חצי־האי" האיברי לבין אישור כל ההסכמים האחרים בין ישראל לשוק. אולם, הוסיף, אין ישראל אחראית לכך שהפרלמנט האירופי דוחה את כל ההסכמים – ובכך גם את הרחבת אזור הסחר החופשי לספרד ולפורטוגל.

"הידיעה על הטילים – שמועות"

פרס הכחיש אמש ידיעות כי מומחים ישראלים השתתפו בבניית הטילים הסיניים שנמכרו לסעודיה, והגדיר אותן "שמועות".

ראיתי שמעתי

ארמנד האמר – עזר לפרידמן

לי איאקוקה – תוקף את רייגן

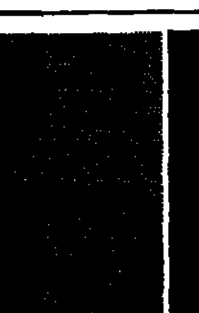

פיטר לאופורד – הוצא מקבר

הקונסול המצרי סירב להיכנס לכפר נלסון

קונסול מצרים באילת, אותמן אל מגרי, סירב אתמול להיכנס לכפר הנופש של רפי נלסון, והמתין בחוץ בעת שאנשי משרד החוץ הישראלי ליוו בסיור במקום את עבדי אליזהי, סגן העורך הראשי של השבועון המצרי "אל מוסאוור".

אליזהי הגיע אתמול לאילת בלווית צלם, להפקת סדרת כתבות בנושא המחלוקת על טאבה והפיתוח הישראלי במקום. הוא סייר באילת, ראיין את בנו של נלסון ז"ל, לירון, וכן צילם את האיזור בהתפעלות. בשיחה ל"הארץ" אמר אליזהי, כי חייבת להימצא פשרה – ומהר. "פשרה שתקבע שהשטח יהיה בריבונות מצרית".

איתן רבין

פרידמן חייב תודה להאמר

לפני זמן פנתה אנה פרידמן, המתגוררת בחוצות המפרץ בחיפה, אל השר משה שחל וביקשה את עזרתו לקבלת היתר יציאה לבעלה קים, מסורב עליה זה 16 שנה, אותו לא ראתה מאז 1976. כל נסיונותיה להביאו בעקבותיה לישראל, עלו בתוהו. השר שחל פנה אל איל הנפט היהודי ארמנד האמר, בעת שהביא במטוסו את אידה נודל, וביקשו להעביר למנהיג בריה"מ מכתב בעניינו של פרידמן. השבוע נתבשרה פרידמן כי בעלה קיבל אישור יציאה, והיא תשוב לראותו בימים הקרובים בארץ.

א. לס

איאקוקה: רייגן אינו מסוגל להתרכז בשום נושא

לי איאקוקה, יו"ר חברת קרייזלר, טוען כי "הנשיא רונלד רייגן אינו מסוגל להתרכז בנושא כלשהו, וכשמדברים איתו ברצינות הוא גולש לבדיחות. רייגן אדם נחמד, אך מקומו אינו בבית הלבן". בספרו החדש, "דיבור ישיר", היוצא השבוע אל המדפים בארצות־הברית, הוא מכנה את רייגן "דוקטור להרגשה טובה", שכן נעים מאוד להיות בחברתו. הוא עצמו היה רוצה ברייגן לידיד, אך לא רוצה אותו כנשיא. לדברי איאקוקה, האיש בעל המשכורת השלישית הגבוהה ביותר בארצות־הברית (17.9 מיליון דולר בשנה), הקיף עצמו רייגן במלחכי פינכה, העניק להם סמכויות, ואילו הוא עצמו יוצא לרכוב על סוסים.

בכך מצטרף איאקוקה לביקורת שמתח דונלד רייגן על הנשיא, כשכתב כי מעולם לא ראה את הנשיא בארבע עיניים, כדי לדון איתו בתפיסה כלכלית וכספית.

עדה הורוביץ
ניו־יורק

אות הנשיא למתנדב בפעם ה־14

נשיא המדינה, חיים הרצוג, יעניק בשבוע הבא את אות הנשיא למתנדב, שהוא האות היוקרתי ביותר בתחום ההתנדבות, המוענק זו השנה ה־14. מקבלי האותות השנה: שייקה דן, על שהתנדב תוך חירוף נפש להצלת יהודים ולהעלאתם ארצה; פרופ' ברוך פדה, על פעילותו ההתנדבותית המלוכית בשדה הרפואה הציבורית בארץ; ד"ר איגון פרידמן, מייסד מרכז הזקנים בישראל; בטי דובינר, מייסדת אילנשילשוליה; ליה ון ליר, מייסדת הסינמטק; ושייח' עודה מכבור אבו מועמר, מייסד יחידת הגששים הבדואים.

ג.אדם

סופו העגום של פיטר לאופורד

עשרות אלפים דולר עלתה ב־1984 קבורתו של השחקן האמריקאי פיטר לאופורד ("אקסודוס"), אלא שעד לאחרונה לא פרע איש את הסכום. עתה פינו עובדי בית־הקברות בלוס־אנג'לס את השרידים. "הקברנים לא רצו לשלם", אמרה בדמעות אלמנתו של לאופורד, שהיתה אשתו הרביעית. בלית ברירה נשרפו השרידים והאפר פוזר מעל לים. אשתו הראשונה של לאופורד היתה אחותו של הנשיא המנוח ג'ון פ. קנדי.

צריך סבלנות אל בטי דיוויס

סבלנות היא המפתח לעבודה עם השחקנית בטי דיוויס, אומר לארי כהן, המפיק והבימאי של סרטה החדש "אם חורגת מרשעת". דיוויס בת ה־80 עזבה את בימת ההסרטה בלוס־אנג'לס, וגרמה דחיות בהפקה. "צריך להתחשב בגילה ולהתאזר בסבלנות, שכן בסופו של דבר מקבלים תוצאה מעולה. בכלות הכל היא בטי דיוויס", אמר כהן.

בעריכת עידית רוזנבלום

דקל חזר משווייץ – היה אורח המטכ"ל השווייצרי

מאת ראובן פדהצור
סופר הצבאי של "הארץ"

"ישראל לא תוכל להצטייד באמצעים המשוכללים להתגוננות מפני לוחמה כימית, שפותחו בשוויץ, בשל מגבלותיה הכלכליות. וזאת על אף העובדה ששווייץ נמצאת בחזית הידע והאמצעים בנושא התגוננות העורף", אמר סגן שר הבטחון, מיכאל דקל, שחזר משלושה ימי סיור בשוויץ, כאורח המטכ"ל השווייצי.

בידי סגן שר הבטחון מופקד נושא הגנת העורף ומשק לשעת חרום (מל"ח) במשרד הבטחון.

דקל יצא לשוויץ ללמוד כיצד הקימו השוויצרים את מערך הגנת העורף המשוכלל שלהם. הדגש בסיורו של סגן השר, שנמשך שבוע, הושם על ההתגוננות מפני התקפות גזים.

דקל אמר שבכוונת מערכת הבטחון לרכוש ידע משווייץ בנושא התגוננות העורף. בקרוב יגיעו לישראל קצינים בכירים של צבא שוויץ העוסקים בנושא זה, ויימשך תהליך הרכשת הידע למערכת הבטחון. בימים הקרובים יערוך סדרת דיונים על מנת לגבש תוכניות להתגוננות העורף במלחמה.

משלחת עתונאים מחתה בפני שמיר על מעצר כתבים

רה"מ הגיב: עתונאים לא נעצרו בגלל פעילותם המקצועית אלא על הפרת חוקי המדינה, ואני סומך על שיקולי מערכת הבטחון

מאת סופרו המדיני של "הארץ"

"מעצרם של עתונאים לא נעשה בתגובה על פעילותם המקצועית, אלא בגלל פגיעה בבטחון המדינה", אמר אתמול ראש הממשלה יצחק שמיר למשלחת של איגוד עתונאי ישראל שעמה נועד ערב יציאתה לקונגרס הפדרציה הבינ"ל של העתונאים בהלנר.

שמיר אמר זאת לאחר שחברי המשלחת מחו באוזניו על מעצרם של עתונאים וכן נגד צווים מינהליים לסגירת השטחים בפני התקשורת. שמיר אמר כי הוא סומך לחלוטין על שיקולי מערכת הבטחון והצהיר כי הוא וממשלתו מחוייבים לעקרון חופש העתונות. ראש הממשלה ביקש להעביר מסר זה לבאי קונגרס העתונאים בהלנר.

המתנחל משילה ישראל זאב יואשם בהריגה

(ע). פרקליטות מחוז ירושלים תגיש הבוקר לבית המשפט המחוזי כתב אישום נגד ישראל זאב, תושב שילה.

זאב יואשם בהריגת ג'ודה מחמוד עוואר (28), רועה צאן מהכפר תורמוס עיה השכן לשילה.

התקרית אירעה בתחילת החודש. עוואר ושלושה מחבריו רעו כבשים סמוך לגדר הישוב שילה. זאב, שהוזעק למקום, ירה בעוואר והרגו. ירייה נוספת מנשקו פצעה תושב אחר של הכפר הערבי.

מיד לאחר התקרית נעצר זאב, ומעצרו הוארך מאז פעמיים בבית משפט השלום בירושלים.

תחילה חשדו חוקרי המשטרה כי מדובר ברצח, שכן זאב ועוואר הכירו היטב זה את זה, והיו ידיעות כי היו מסוכסכים ביניהם.

עורך את העמוד: משה ריינפלד

קבלת מודעות 24 שעות ברחוב
מודעות משפחתיות דחופות
אבל יותר מאוחר מהמועד ל"הארץ"
מתקבלות 24 שעות ביממה
בי' רחוב דיזנגוף
רחוב דיזנגוף 118 (מול כסית)
טל' 246363, 239952

שיחת היום / אורית גלילי

עם הילדה פרידשטיין, יו"ר אגודת צער בעלי חיים על הסוחר האנגלי שהוריש 7 מיליון ליש"ט לחתוליו

אני זוכרת אשה בודדה אחת שהשאירה הכל לכלב ולחתול

להשאיר שבעה מיליון ליש"ט לחתולים נראה לך הגיוני?

אם הירושה נועדה רק עבור החתולים שלו, אז זה קצת מוגזם. בכל אופן, הטיפול בהם לא יעלה כל כך הרבה עד יום מותם. אני מניחה שהכוונה היא להעביר את הכסף לגוף שמקדם אינטרסים של בעלי חיים סובלים, כמו "אגודת צער בעלי חיים" באנגליה. בתוך אוהבת חיות, אני מברכת על זה. אנשים נוהגים לתמוך בארגוני צדקה הקשורים לבני אדם יותר מאשר בארגונים התומכים בחיות.

האנשים המצווים את כל רכושם לבעלי חיים הם בדרך כלל תמהונים?

אני, וכל מי שעובד עם בעלי חיים, לא רואה בהם חריגים. באנגליה, הידועה באהבתה לבעלי חיים, זה די נפוץ שאנשים משאירים את רכושם לחיות שלהם. נכון שגם שם יש מדי פעם מקרי התאכזרות לחיות, אך באופן כללי האוכלוסיה מודעת לנושא, והגופים המטפלים בבעלי חיים זוכים לסיקור תקשורתי ולתמיכת המשפחה המלכותית. המלכה ויקטוריה אהבה מאוד בעלי חיים, ומאז התקופה שלה קיימת חסות לכל הגופים שתומכים בבעלי חיים.

ומה לגבי קיפוח בני משפחה בצוואות כמו הזו?

אני חושבת שאם אדם חולה ובני משפחתו אפילו לא באים לראותו, ולאחר מכן הוא נפטר ואף אחד לא יודע על זה – אז למי צריך לדאוג בעתיד, למשפחה שהתנכרה או לבעלי החיים שנשארו עם החולה? יש גם הרבה מקרים שמחלקים את הירושה בין המשפחה ובעלי החיים.

נתקלת במשך שנות עבודתך באנשים שהשאירו את רכושם לחיות?

יש הרבה מקרים שמורישים סכומים די נכבדים לבעלי חיים. אלה בדרך כלל אנשים בודדים לעת זקנתם, או כאלה שבכל תקופת חייהם לא זכו לאהדה, חום ויחס הוגן מהמשפחה ומהחברה. אני זוכרת אשה בודדה אחת, יוצאת רומניה, שלא היה לה כאן אף קרוב ומודע. היא הורישה את כל מה שהיה לה לכלב ולחתול שלה, שיטפלו בהם עד יום מותם.

מדוע בישראל הנושא של חיות בית הוא פחות מקובל מבעולם?

הציבור הרחב לא רואה בעין יפה החזקת חיות בית כחלק מהמשפחה. כשהגעתי בשנת 1942 לארץ, התייחסו לכלב כמו אל מצורע. במשך הזמן זה השתנה, ובעשר השנים האחרונות למדו שחתול הוא חיית בית, כמו שהיה נהוג במצרים העתיקה.

מה אתם עושים עם הכסף שאתם מקבלים בירושות?

אנחנו בונים בכסף הזה מחסה חדש לאלפי בעלי חיים בתל אביב, כי הנוכחי הוא קטן וישן. אנחנו קוראים לעוד אנשים לצוות את כספם לבעלי החיים.

הליכוד לוחץ להדיח את רפיק חלבי מעריכת מבט

הנימוק: חלבי לא עבר מכרז • הוועד המנהל ידון בכך בשבוע הבא • ידון גם בדרישת שחל להדיח את שטרן מניהול החדשות

מאת לילי גלילי

יו"ר הוועד המנהל של רשות השידור, אהרון הראל (מערך), דחה אתמול את מועד הדיון בדרישת המשנה ליו"ר, שלמה קור (ליכוד) להדיח את עורך המשנה של "מבט", רפיק חלבי, מתפקיד עריכת "מבט".

חלבי מחליף כמה פעמים בשבוע את עורך "מבט", יעקב אחימאיר. בתיאום עם נציגים אחרים של הליכוד בוועד המנהל, טען קור כי תפקיד עורך "מבט" מיועד למי שעבר מכרז. העסקת חלבי בעריכת המהדורה סותרת את הנוהל התקין. עם זה, אמר חבר בוועד המנהל ל"הארץ", כי הכוונה היא להביא לידי הדחת חלבי בהשראת גורמים המקורבים לראש הממשלה.

במקביל, נדחה אתמול שוב הדיון בדרישתו של השר משה שחל להעביר את מנהל החדשות, יאיר שטרן, מתפקידו, לאחר שהאשים אותו כי הפעיל שיקולים פוליטיים כשניסה להפסיק ראיון עם שחל, שבו תקף שר האנרגיה את הליכוד ואת שמיר.

שני הנושאים, יעלו בשבוע הבא.

כמו כן נדחה דיון בתביעתו של חבר הוועד המנהל אמנון מנדה (ליכוד) להקים ועדת חקירה בעניין הכתבה על המעצרים המינהליים ששודרה ביומן ערב שבת. לטענתו, זו היתה כתבה מעוותת ולא מאוזנת.

האשה מביתא לא הואשמה במות תרצה פורת – מחוסר הוכחות

מנהידה צאלח דאוד נאשמת בגרימת חבלה חמורה לרומם אלדובי

(ע). תושבת הכפר ביתא, מנהידה צאלח דאוד (22), מואשמת בגרימת חבלה בכוונה מחמירה, ביידוי אבנים, תקיפה וגרימת חבלה חמורה, אך לא בגרימת מותה של תרצה פורת – כך עולה מכתב האישום שהוגש אתמול נגד דאוד בבית המשפט הצבאי בשכם.

בא כוח התביעה, סרן רונן קצב, אמר כי במהלך חקירת התקרית, שאירעה ב־6 באפריל בין קבוצת הנוער המטיילים מאלון מורה, לבין תושבי ביתא, ירדה דאוד אבן גדולה בראשו של המטייל רומם אלדובי, בכוונה לפגוע בו. לדבריו, עטה הנאשמת על אלדובי מאחור, השליכה את האבן בראשו ונמלטה מהמקום.

התביעה שקלה להאשים את דאוד גם בגרימת מותה של תרצה פורת, עקב הירי שביצע אלדובי לאחר שנפגע בראשו מהאבן, אך הוחלט לבטל כוונה זו עקב מחוסר בראיות.

הסניגור אמר בבית המשפט כי קיבל לידיו את כתב האישום רק ביום הגשתו, וביקש לדחות את המשך הדיון. נשיא בית המשפט הצבאי בשכם, סגן־אלוף שוקי הלוי, קיבל את טענתו, והדיון יימשך היום.

"פתח" ואיראנים מסייעים למיתקפת חיזבאללה על "אמל"

מאת סופר "הארץ" לעניינים ערביים

חוליות של ארגון פתח סייעו אתמול למתקפה של חיזבאללה על מעוזי תנועת "אמל" באזורי אל־גביירי ואל־שיאח בפרוורים הדרומיים של ביירות. מקורות ערביים דיווחו אמש כי אנשי חיזבאללה הסתייעו גם באנשי משמרות המהפכה האיראנית, והצליחו למוטט את המעוזים האחרונים של אמל בשני האזורים, שהיו עד כה בשליטת המיליציה השיעית.

במקביל נמסר כי עוזר שר החוץ האיראני, שניהל בשבוע האחרון את המגעים עם הסורים בביירות, יצא אתמול לטהראן על רקע היקלעות המשא והמתן בין טהראן לדמשק למבוי סתום.

בקרבות אתמול נפגעו כ־40 אנשים משני הצדדים.

הסמנכ"ל במשרד רה"מ, אריה שומר, ממשיך לפי שעה

מאת סופרו המדיני של "הארץ"

מנכ"ל משרד ראש הממשלה יוסי בן אהרן הודיע אתמול לאריה שומר, סמנכ"ל למינהל במשרד, שיוכל להמשיך בתפקידו עד מציאת מחליף. היה זה לאחר שהתברר כי בכוונת מנהל לשכת ראש הממשלה צחי הנגבי להביא למינוי של איש תנועת התחיה יששכר קציר במקום שומר.

נודע כי בן אהרן הביע שביעות רצון מלאה מהדרך שבה ממלא שומר את תפקידו, אך לא עמד בלחצים להחליפו באיש מפלגה ושלשום הודיע לשומר על ההחלטה להעבירו מתפקידו. החלטה זו עוררה תרעומת רבה בקרב העובדים הבכירים במשרד ראש הממשלה, שכן לא ניתן לה הסבר לבד מדרישתו של הנגבי לכפות מינוי מפלגתי שיסייע לו לגייס את תמיכת סניפי חרות בירושלים במועמדותו לרשימת המפלגה לכנסת.

אתמול נמלך בן אהרן בדעתו ותוך חילופי דעות עם הנגבי דחה את הדרישה למנות את קציר לסמנכ"ל. הוא זימן את שומר והודיע לו כי יוכל להמשיך לפי שעה במילוי תפקידו.

נדחה ביקור הרמטכ"ל בארה"ב

הדחיה – לבקשת ארה"ב

מאת ראובן פדהצור
סופר הצבאי של "הארץ"

ביקור שגרתי מתוכנן של הרמטכ"ל, רב אלוף דן שומרון, במערכת הביטחון של ארה"ב, שנועד להתקיים בקרוב, נדחה על פי בקשת האמריקאים. הרמטכ"ל אמור היה לקיים פגישות עם גורמים בטחוניים מגוונים בארה"ב.

נראה שהדחיה נובעת משיבושים בתיאום פגישותיו של הרמטכ"ל בארה"ב, שנגרמו מתקלות שמקורן בצד האמריקאי. עדיין לא נקבע מועד חדש לנסיעתו של הרמטכ"ל לארה"ב.

גורמים ישראליים ממשיכים לשאת ולתת עם נציגי הממשל האמריקאי כדי להשיג את האישורים שיאפשרו את ביקורו לארה"ב של הרמטכ"ל לשעבר, משה לוי, ומפקד חיל האוויר לשעבר, עמוס לפידות. השניים מנועים מלהכנס לארה"ב מאחר שייחקרו בפרשת הריגול של ג'ונתן פולארד. עד עתה לא העלו המגעים כל תוצאות, והממשל האמריקאי אינו מוכן להבטיח כי השניים לא ייחקרו עם ביקורם לארה"ב.

רק ב"לוח העיר" תקבל
מודעה באחריות
לא מכרת-לא שילמת
מכללות מורשות
03-371261

אל על

	טמפ' מינימום	טמפ' מכס'		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	16	22	מעונן	18	20
אתונה	17	25	גשם קל	17	30
בוקרשט	11	17	גשם	—	—
בריסל	13	20	מעונן	6	18
וינה	11	23	בהיר	9	17
ז'נבה	11	24	בהיר	25	19
לונדון	9	17	מעונן	11	18
ליסבון	12	18	מ. חלקית	15	22
מדריד	9	26	מ. חלקית	13	24
ניו־יורק	15	28	מ. חלקית	14	28
פאריס	10	18	גשם	14	19
פרנקפורט	12	24	מ. חלקית	5	17
ציריך	11	23	מ. חלקית	—	—
קהיר	21	38	אביך	20	33
קופנהאגן	7	16	מ. חלקית	5	14
רומא	15	22	מ. חלקית	11	25
שטוקהולם	8	17	מ. חלקית	8	13

EL AL אל על

יומן פסטיבל ישראל

תיאטרון / מיכאל הנדלזלץ

אמריקה הזרוקה והעצובה

קבוצת הוסטר מארה"ב מציגה את "הדרך לנצחות. חלק שני". במאית: אליזבט לקומפט. עיצוב: ג'ים קלייבורן.

הצגה זו, שנבנתה על־ידי חברי הקבוצה, היא מסמך תרבותי־תיאטרוני על אמריקה של שנות השישים, הזרוקה, ההומוסית, החולמת, המתפוררת והעצובה. זהו מבט שלוחש נוסטלגי אל התמונות וחולש ביקורתי אל סממנים ההופעים הנלווה למסע הפסיכדלי של דור הביט והאל־אס־די.

ההצגה עשויה בשלישה טכנית מרשימה ומרתקת, הדורשת מקבוצת השחקנים מיומנות עילאית ומשתמשת היטב בכל עזרי המולטי־מדיה. זהו למעשה פרטיטורה לשחקנים ואביזרי עזר של תיאטרון וביחוד. אין כאן מבנה דרמטי מקובל, אלא קטעי רשמים כמעט אימפרסיוניסטיים, העשויים ביכולתם של האמריקאים להתרשם מהוויה, לעצב אותה ולהתבשם ממנה בעת ובעונה אחת.

מה שמתחיל מהקראה פורמליסטית הופך לתיאטרון בתוך תיאטרון ומסתיים בשחזור מסע־סמים מצמרר, מסויט ועצוב. עבודה לא שגרתית ומעולה, שבסופו של דבר מצליחה גם לרגש, למרות שבהתחלה היא מצחיקה כקריקטורה אמריקאית שטוחית מעט.

ליודעי אנגלית ומכירי המנטליות האמריקאית. אין תרגום סימולטני, כי ההוויה הזאת אינה ניתנת לתרגום.

מוסיקה / הרי גולומב

מתחת לציפיות הגבוהות

שלישיית "בוזאר" בקונצרט מיצירות היידן, ראוול וסמטנה.

שלישיית "בוזאר" היא אחד ההרכבים הנפלאים והמפורסמים בתחומה בעשרות השנים האחרונות. תקליטיה הם קלסיקה מסמכותית, הקונצרטים שלה העניקו חוויות לא־נשכחות לאלפי מאזינים בארצות רבות. אצילות זו מחייבת, וטבעי שקונצרט שלה נבחן בזכוכית מגדלת, על סמך התביעות המחמירות ביותר. צר לומר שהערב היא עמדה רק בחלקן.

אחת הבעיות המרכזיות היתה חוסר האחידות שבאיכות הנגינה. האיכות הנפלאה מהעבר ומהתקליטים השתמרה במלואה, ואולי אף השביחה, רק אצל הפסנתרן מנחם פרסלר. לעומת זאת, נגינתו של הכנר איזידור כהן לא היתה יציבה: רוב הערב היו בעיות טכניות תמורות, הן בניקיון והן בדיוק. רק בשלישיה של ראוול הוא הצליח להוביל את ההרכב כולו לשיאים של יופי צלילי.

קשה היה לעמוד על ייחודו של הצ'לן הצעיר־יחסית והחדש בהרכב, פיטר ויילי: מעטים מצליליו נחרתו בזיכרון, לטובה או לרעה. עם זאת, צלילו העמוק והערב (זה התגלה במיוחד בטריו מאת סמטנה) מבטיח התפתחות יפה בעתיד.

כל האמור בא על רקע ציפיות גבוהות ביותר: אצל "בוזאר", הטוב מאוד שבאוזנינו הוא אויבו של המעולה שבזיכרוננו.

מוסיקה / אורנה לנגר

איזו אורקסטרה

מרתון מלחינים ישראלים בהנחיית נועם שריף, בהשתתפות תזמורת רשות השידור, מקהלת האופרה הישראלית החדשה, מקהלת עפר, נגנים מתזמורת המשטרה
מנצח: אודי פגל. סולן: ג'יי שור (בריטון)

בתוכנית: יצירות מאת עודד זהבי, אלכסנדר בוסקוביץ, יוסף טל, יאן רדזינסקי, נועה בלאס, אבל ארליך, לאון שידלובסקי, מרדכי סתר, פאול בן־חיים, עדן פרטוש, מנחם אביהם, יוסי מר־חיים.

בפארודיה מפולפלת על כל "ערכי ישראל" ונכסי צאן הברזל המקודשים – יצירתו של יוסי מר־חיים, "מגילת העצמאות", שהוזמנה במיוחד לפסטיבל וזה לה ביצוע הבכורה – הסתיים מרתון, חלקו משעמם, חלקו מרתק, שהתיימר להעניק "סקירה הסטורית" מקוצרת של האבות המייסדים ושל מעט מדור "הנכדים" – מלחינים של היום.

לנושאים את נס דגל המדור של אז היה צורך לחפש ודרכי התבטאות חדשניות לשפה מוסיקלית יהודית ועצמאית – בין אם תהיה זו שפה מודלית חדשה, כמו אצל המלחין סתר, או במקצבים "ים תיכוניים", כמו בסוויטה השמית פרי עטו של בוסקוביץ, איתה נפתחה הסקירה של "מוסיקה ישראלית" – אם יש בכלל דבר כזה.

הרצון ליצור לנו הסטוריה, כפי שהשתקף בדברי הקישור הנלהבים של נועם שריף, התנפץ לנוכח השאיפה של כל אחד מהמלחינים שהיו בערב זה להטביע את חותמם האינדיווידואלי על יצירתה של מוסיקה "ישראלית", ואולי פה טמון כל היופי של הוויה "ישראלי": דווקא בבלאגן של איש הישר בעיניו יעשה, כפי שבא לידי ביטוי הפוסטמודרניסטי באוני ב"מגילת העצמאות" של יוסי מר־חיים, שזכתה לביצוע יפה של נגני התזמורת וחברי המקהלה וזכתה בגלי צחוק אחד בקהל, או לסירוגין בפנים חמורי סבר של מלחינים שטענו "אבל, הן כך לא כותבים מוסיקה".

מחול / נתן מישורי

נצחון הטבע

להקת המחול של רות מאייר (הולנד) עם רקדנים ישראלים מבצעים "דיונה" בחולות אשדוד.

הכוריאוגרפים ג'וליאן המילטון, שואקי מאקוטי ואד וובה, ברֹאשות הכוריאוגרפית מרים כרגס, המלחין הרי דהדיס ועוד יוצרים, ניסו להוציא לפועל, עם כ־20 רקדנים, את רעיונה של המנהלת האמנותית ומעצבת התפאורה רות מאייר, לחולל במחול ולספר על יחסים בין אמן לטבע.

לא לחינם מופגנת עצמה האמנות בבתים המיוחדים לכך. משהיא יוצאת החוצה אל המתחרה הגדול, הטבע, היא חושפת עצמה לתחרות שאינה הוגנת.

ספיחה קלה על במה ובכבר יש הד. אך כל מי שהגיע למופע התרשם עמוקות מגבעת החול וצורותיה, טרם שנמסר בה רגלי הרקדנים, תפס וראי שלהוציא "צליל" מגבעת החול היא משימה לנועזים בלבד.

נועזות לא היתה כאן. גם לא הומור. ובאשר לדמיון, דומה שדי מופע אבן נועד לבעלי דמיון.

אמנם גם כאן, בעיקר בטרם סיום 75 הדקות, נדלקים כמה דברים ראויים בהחלט לצפיה. אך המנצחים האמיתיים ובעלי המסר הברור היו הגבעה, השמש, הים, הרוח, העננים והשמיים.

אמש בג'אז / דני בלושטיין

מסעות אלתור

בולו ואליוס פרה ולהקתם – מוזיאון רוקפלר

את הערב פתחה פסנתרנית הג'אז הישראלית לין מגנם, ששבתה את הקהל בנגינתה. היא משתמשת בפסנתר לא רק ככלי מקלדת, אלא גם בכלי הקשה ואף פורטת על מיתריו. יש לה חוש קצב אדיר, ובעזרתו היא יוצאת למסעות אילתור שופעי דמיון.

הלהקה של האחים פרה היא הרכב שופע חיוניות, שמרביץ את הקהל בהתלהבותו. בולו, האח הבוגר, הוא המוביל בצליל גיטרה ססקסו, סכניקה מהממת ויצירתיות שופעת. לאחיו אליוס צליל מרוכך המשלים את שלו. כשהם מנגנים יחד סולו, הם נשמעים כיישות מוסיקלית אחת מפוצלת לשני גיטריסטים.

בולו הרהים באילתוריו על הסטנדרט הידוע "round midnight". הוא תפס את המלודיה של הקטע הנפלא הזה מכל כיוון אפשרי וריתק את הקהל למרות האילתור הארוך. אליוס הוסיף פרשנות בלוזית בנגינתו, ויחדיו נע הקטע לא רק סביב חצות, אלא לאורך לילה שלם, מסוג ביצועות פריגאיים. האחים פרה הכיחו שהם לא נשאים לשווא את שמו של גיטריסט הג'אז הצועני האגדי ג'נגו ריינהרט, שאת מורשתו המוסיקלית הם מיישמים בנגינתם.

היום בפסטיבל

- "קו 1", מחזמר רוק על נערה אבודה בעיר הגדולה ברלין, בביצוע תיאטרון "הגריפס". באנגלית. תיאטרון שרובר, 18.30 ו־20.00
- נגן הפליגלהורן ארט פארמר במופע ג'אז. אולם הנרי קראון, 21.00
- "חלום ליל קיץ" בביצוע תיאטרון ראאם מבלגיה. אולם רבקה קראון, בהולנדית עם תרגום סימולטני, 21.00
- "האיש בעל שעת הצהריים" – בביצוע פרויקט תיאטרון פנטומימה. אולם הזאן, 20.30. כל הכרטיסים אזלו.
- "הדרך לנצחיות, חלק ב'", בביצוע קבוצת הווסטר מניו־יורק, באנגלית, ללא תרגום סימולטני, 17.00 ו־21.00
- "מבעד להריסות", יצירה מוסיקלית־תיאטרלית בתחנת הבוח הישנה בירושלים, עם המלחין מרק נייקרוג, הבמאי מנחם צוקרמן והשחקן מרק המנן. 20.00 ו־22.00
- "קול המוזיקות" – מנגנות של מוזיקה בעין כרם בביצוע עמנואל קרוכמבסקי (18.30) ואלכסנדר הלקוב (21.00)
- "האינדיאנה" בביצוע תיאטרון שמש בהנגר מס' 3 ביפו. 19.00. חמש שעות, בצרפתית, עם תרגום סימולטני. כל הכרטיסים אזלו.
- שלישיית בוזאר, בתכנית הכוללת יצירות של היידן, בטהובן וברהמס. 17.00. כל הכרטיסים אזלו.
- "דיונה" – מחול בחול בביצוע של רות מאייר, בדיונה הגדולה באשדוד. 19.15
- "אל תתגר לפחות לאמר את המלה האהובה" בביצוע תיאטרון רחוב בחוצות תיאטרון ירושלים. 20.15
- "העדר", מחזה מאת פרדי פביאן, תיאטרון רחוב בגן האיים. 20.90 ו־22.00
- "הרציף", מופע רחוב מולטימדיה בתחנת הרכבת בירושלים. בביצוע אנסמבל ירושלים. 21.00 ו־22.30

בכנסת

ועדות וסיעות / דן מרגלית

ועדת הכנסת החליטה להרחיב ההגבלות על ח"כים בהצעת החוק שגיבשה

ח"כים יצטרכו לשלם על שימוש פרטי ברכב שהועמד לרשותם

ועדת הכנסת החליטה אתמול כי מלבד האיסור שמטיל החוק על חברי הכנסת כל עסק או עיסוק נוסף לתפקידם בכנסת, אם יקבל ח"כ רכב בגין תפקידו הציבורי או המפלגתי וישתמש בו לצרכים פרטיים – ישלם על כך.

החוק לא יחול על עיסוקים שיוגדרו רוחניים, ובנושא זה תכריע ועדת היתרים שתפעל בכנסת, בה יכהנו שופט בית משפט עליון לשעבר ושני ח"כים לשעבר. הוועדה תתיר עיסוק נוסף במידה שלא יפגע בכנסת ובמעמדו של הח"כ וחובותיו, העיסוק יהיה ארעי, לא יעמוד בסתירה לתפקיד ולא יעורר חשש של ניצולו להשגת יתרונות או הנחות לח"כ.

ועדת ארבעה תהיה מוסמכת לדון בעניין ח"כ שהפר את תנאי ההיתר, עד להרחקתו מישיבות הכנסת לתקופה שלא תעלה על שישה חודשים, במקרים חמורים. ח"כ זה יורשה, עם זאת, להשתתף בהצבעות מליאה. עוד קבע החוק החדש, כי לא יוכל ח"כ לייצג לקוח בפני רשויות הממשל.

ח"כ אוריאל לין (ליכוד) הביא אתמול את ועדת הכנסת להחיל את האיסור שנקבע בחוק גם על בעלי תפקידים ציבוריים "שיש ניגוד אינטרסים בין תפקידם הציבורי לבין תפקידם כח"כים, או שהם מפיקים טובות הנאה חומריות מתפקידם הציבורי". בהודעה מטעם לין נאמר כי לפי החלטת הוועדה "לא יוכלו לכהן כחברי כנסת ראשי עיריות, ראשי רשויות מקומיות ובעלי תפקידים ברשות או בתאגיד ממלכתי".

דיון קולני

ועדת הכנסת קיימה אתמול דיון קולני בהצעת ח"כ מיכאל איתן (ליכוד), לבטל חלק מחסינותו הפרלמנטרית של ח"כ מוחמד מיעארי (מתקדמת), עקב השתתפותו במסיבת עיתונאים של אש"ף ביוון. איתן נתמך על ידי ח"כ גאולה כהן (תחיה), שתהתה מדוע מותר למיעארי מה שנאסר על מיכל שוורץ מהעיתון "דרך הניצוץ". לדברי כהן, "יש לטרנספר את מיעארי מהכנסת". לעבר ח"כ תופיק טובי (חד"ש), שהגדיר את עמדתה כגזענית, קראה כהן: "במדינה ציונית – אתה אורח".

ח"כ חייקה גרוסמן (מפ"ם) ציינה כי אין חוק המחייב ישראלי להיות ציוני, וכי כל מי שאינו מסכים עם ח"כ איתן נחשב בעיניו אש"פיסט ובוגד.

יו"ר הוועדה, מיכה רייסר (ליכוד), תמך בעמדת איתן.

מרדכי וירשובסקי (רצ), הביע דיעה כי 90% מהדיון הם חלק ממערכת הבחירות.

ח"כ שבח וייס (מערך), טען כי ועדת הכנסת היא טריבונאל בעל יצרים פוליטיים חזקים, וכי אין ביכולתה לקיים דיון מעין-שיפוטי.

ח"כ חיים רמון (מערך) פנה אתמול לשרי מפלגתו לפטר לאלתר את כל אנשי הליכוד שכונו לתפקידיהם מסיבות פוליטיות – תגובה לפיטורי אריה שומר, מאנשי עזר וייצמן, שכיהן כסמנכ"ל במשרד ראש הממשלה.

באולם המליאה / עמוס בדרוד

בודקים שימוש בלוויין לצורך תקשורת בתוך מדינת ישראל

בדיון על פעולות משרד התקשורת אמר שר התקשורת גד יעקבי כי נבחנת עתה האפשרות להפעיל קשר רדיו וטלוויזיה עם אזורים מרוחקים במדינה על ידי לוויין תקשורת.

לדבריו, ל-98 אחוז מתושבי המדינה יש כיום טלפון, אך תשומת הלב מופנית גם לשיפור טיב השירות, ולא רק להתפשטותו הכמותית.

בין השאר אמר יעקבי שהוא שוקל ניתוק הצעת החוק בעניין תחנות רדיו מקומיות מכלל הצעות של טלוויזיה בכבלים וערוץ שני. ייתכן שבכך אפשר יהיה לקדם את הנושא של תחנות רדיו מקומיות, שהוא הפחות שנוי במחלוקת בתוך המיכלול.

במסגרת הדיון הציג ח"כ גדי יציב (מפ"ם) "מגילת זכויות התקשורת של האזרח" בה נאמר כי זכות האזרח היא לקבל מכתבים ורשמים בביתו כאשר הוא נמצא בבית, ולא להטלטל למשרדי הדואר הרחוקים; זכותו להמתין בתור לשירותי הדואר בבנק הדואר לא יותר מרבע שעה.

שר האוצר לא בא, וישיבת הוועדה לבקורת – פוזרה

האוצר: השר הודיע מראש שלא יוכל לבוא, הופיע באותה עת בוועדה אחרת

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

יושב-ראש הוועדה לביקורת המדינה, ח"כ דוד ליבאי (מערך), פיזר אתמול ישיבה של הוועדה בנושא מערכת הרפואה הציבורית, בשל אי-הופעתו של שר האוצר משה נסים, שזומן לישיבה בכתב בעוד מועד.

לדיון הופיעה שרת הבריאות, שושנה ארבלי-אלמוזלינו, אשר המתינה עם חברי הוועדה למעלה ממחצית השעה, מבלי שהופיע כל נציג ממשרד האוצר.

ליבאי אמר כי המקרה מעלה את הצורך בחקיקת חוק שיסמיך את הוועדה לזמן אישים לישיבותיה על-פי צו. ליבאי הגיש הצעת חוק בנושא לפני למעלה מחצי שנה, אך זו מתעכבת בהנהלת הקואליציה. הוא הודיע כי יגיש את הצעת החוק גם אם תתנגד לכך הנהלת הקואליציה.

ח"כ רפאל איתן (צומת) אמר בעקבות המקרה כי שר האוצר מזלזל בכנסת וצוחק לה, והציע לגנותו בחריפות.

ח"כ דן כהן (רצ) אמר כי אם יתמיד השר בהימנעותו מהופעה בוועדה, יש לדרוש מראש הממשלה להשיב לוועדה בשמו.

ממשרד האוצר נמסר בתגובה, כי לשכת השר הודיעה לוועדה שהשר לא יוכל להופיע לישיבה, וכי בעת הישיבה אתמול הופיע נסים בפני ועדת השרים לענייני חקיקה.

גורמי הבטחון מגבילים מסע שלום עכשיו בשומרון

לא יורשו לעבור בתוך כפרים וישובים, לחלק כרוזים, לשאת כרזות או נאומים פוליטיים

מאת לילי גלילי סופרת "הארץ"

גורמי הבטחון לא יאפשרו למסע שלום עכשיו לשומרון לעבור בתוך כפרים ערבים או בהתנחלויות. כמו כן, לא תאושר חלוקת כרוזים בכפרים שבדרך ונשיאת כרזות פוליטיות. אנשי שלום עכשיו התבקשו גם לא לשאת נאומים פוליטיים בזמן העצרת שיקיימו. מסע התנועה לשומרון ייערך בשבת הקרובה.

דובר שלום עכשיו אמר כי נראה לו שמטרת חלק מההגבלות היא להגביל דווקא את פעילות המתנחלים. התנועה תסכים להתפשר על חלק מההגבלות אך לא תוותר בנושא הנאומים הפוליטיים, ותטען כי הן המתנחלים הן שרי הממשלה וראשה נושאים נאומים פוליטיים בהיותם בשטחים. רק אם תחויב מערכת הבטחון לעצור ולהעמיד לדין את כל המתנחלים ותומכיהם שהפרו בזמן האחרון הוראות צה"ל שלא לשאת נאומים פוליטיים – תשקול "שלום עכשיו" לוותר על נאומים כאלה.

לדבריו "מסע השלום" מיועד להביא את מסר השלום אל תושבי השטחים, ולהזכיר לישראלים כי כיבוש השטחים במלחמת ששת הימים נועד להיות קלף במו"מ לשלום וכי בטחון המדינה דורש יציאה מהשטחים תוך הסכם עם הפלשתינאים.

הכרוזים שחלוקתם נאסרה לא נבדקו עדיין בידי כתות הביטחון, אך הם תורגמו לערבית ופורסמו אתמול בכמה מעיתוני מזרח ירושלים. בכרוזים אלה מודגש כי על הפלשתינאים לפעול במישור המדיני כדי להגיע לפשרה הסטורית עם מדינת ישראל.

בכרוז מובעת הכרה מפורשת בזכות להגדרה עצמית של הפלשתינאים ובזכותם לבחור את נציגיהם למשא ומתן וכן דרישה מהם להכיר בגורמי הביטחון של מדינת ישראל. הכרוז נכתב בידי ח"כ לשעבר מרדכי בראון, שהיה בעבר קצין חינוך ראשי בצה"ל.

חברי ועדת הפנים של הכנסת ח"כ עובדיה עלי (מימין) וח"כ דב שילנסקי (במרכז) בדרכם לסיורם בהר הבית, כאשר שוטרים מאבטחים אותם ופעיל "נאמני הר הבית", גרשון סלומון (שלא הורשה להיכנס איתם להר הבית) מלווה אותם (צילום: ירון קמינסקי, "הרשות")

שני הח"כים שביקרו בהר הבית באבטחת 400 שוטרים

"הוואקף מנסה בעקביות לטשטש מונומנטים יהודיים על הר הבית"

שילנסקי: את סילוק המוסלמים מהר הבית צריך להשאיר למשיח

מאת נדב שרגאי
סופר "הארץ" בירושלים

"אני לא רוצה לזרוק מכאן את המוסלמים. צריך להשאיר משהו למשיח צדקנו, שיבוא במהרה", אמר אתמול יושב-ראש ועדת הפנים של הכנסת, דב שילנסקי, בתום סיור שערך במחיצת ח"כ עובדיה עלי בהר הבית.

ביקור שני חברי ועדת הפנים בהר אובטח בידי כ-400 שוטרים ואנשי משמר הגבול, שהתפרשו על ההר ומחוצה לו. הסיור הסתיים ללא תקריות, אולם המשטרה מנעה מעיתונאים ומראש חוג נאמני הר הבית להיכנס לשטח ההר.

עם סיום הביקור, אמרו הח"כים לעיתונאים כי התרשמו מהמורות מהנעשה בהר. לדברי השניים, מנסה הוואקף לטשטש בעקביות כל סימן וזכר למונומנטים יהודיים על ההר.

ח"כ שילנסקי טען כי על המצבה לזכר קורבנות הטבח בסברה ושתילא נכתבה בערבית כתובת המתירה לנקום את דם הנרצחים.

עוד אמר שילנסקי, כי כח"כ מטעם עם ישראל, הוא שתפקידו ותבונתו לשמור על קודשי העם ולהצילם מכליה. הוא אישר כי מטרת הביקור הינה למעשה "הפגנת זכותם של יהודים לעלות להר הבית".

נאמני הר הבית

גרשון סלומון, מנהיג נאמני הר הבית, האשים את המשטרה בכניעה ללחץ הוואקף. "ראש הוואקף הודיע לי: אתה בא לביתנו. אני אומר: הר הזה ואתה לא תבוא כשעיר", אמר.

סנ"צ איתן כהן, קצין המבצעים של משטרת ירושלים, אמר כי סלומון גירד את סגן ראש הוואקף, השייך באמל אדריעני. "הם היו יכולים להיכנס, ואף הצענו להם זאת בעצמנו", אמר. "למעשה היו שם שלושה אנשים. לשניים התרנו להכנס ועל השלישי, סלומון, אסרנו זאת. הוא עמד בשער וקרא קריאות גנאה לעבר סגן המופתי. היה ברור לי שכוונתו לעורר פרובוקציה, וכדי למנוע אפשרות להתלקחות בהר, מתוך חשש סביר שיופר השלום אחרי קריאות אלה, אסרתי עליו את הכניסה למקום".

טענותיהם של שילנסקי ועלי בדבר פעולות הוואקף להכחדת שרידים יהודיים בשטח הר הבית הועלו פעמים רבות בעבר, ואף נידונות כעת בבית הדין הגבוה לצדק, באמצעות תלונה שהגיש חוג נאמני הר הבית נגד מוסדות המדינה. בשלב הנוכחי אמור היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, להעביר לבג"צ מסמך המפרט את עמדת המדינה באשר לאכיפת חוקי התכנון, הבניה והעתיקות על הר הבית. במהלך הדיונים שהתקיימו עד כה אישרה המדינה כי ארעו מספר הפרות של חוקים אלה, אולם בשל רגישות המקום החליט שלא לנקוט צעדים.

שילנסקי ועלי אמרו אתמול כי יזמו דיון נוסף בנושא בוועדת הפנים של הכנסת ויעלו את הנושא במליאת הכנסת.

בשעות בהן סיירו שני הח"כים על ההר, נזרק בקבוק תבערה ליד בית החולים הוספיס במזרח ירושלים. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק.

באותן שעות, פורק בשכונת גילה בירושלים מטען חומר נפץ, שהוטמן ליד בית מגורים. המשטרה פתחה בחקירה וקוראה לציבור לגלות ערנות.

מהומה כמעט פוצצה את ועידת הסתדרות המורים

ערבים: להקים מדינה פלשתינית יהודים: שהמשטרה תעצור אותם

בין הקריאות שהושמעו: "פאשיסטים", "התביישו במה שחינכתם", "לסתום להם את הפה", "כל יום אני אוכל כאלה"

מאת נילי מנדלר
כתבת "הארץ" לענייני חינוך

מהומה אשר פרצה על רקע חילופי דברים חריפים בין צירים ערבים ליהודים דתיים כמעט פוצצה את ועידת הסתדרות המורים, שנערכה אתמול בתל-אביב.

במהלך הוועידה, קראו צירים ערביים, בעיקר מהרשימה המתקדמת, להקמת מדינה פלשתינית ולהכרה באש"ף, וצירים ערביים אחרים – מחד"ש והמתמודד – קראו לצאת נגד הכיבוש, הירי, המעצרים וההתעללות בפלשתינים בשטחים. קריאות אלה עוררו זעם רב בקרב צירים יהודיים, בעיקר מקרב הדתיים – אשר הפריעו לנואמים, מחאו כפיים בקצב, והתגודדו ליד הבמה וצעקו.

הצירים הערבים השמיעו קריאות רוגזות "הלאה הכיבוש, פאשיסטים, אתם מתנהגים כפאשיסטים", "התביישו במה שחינכתם – הגיע הזמן שתחנכו לשלום ולאהבת עמים, כדי שהתלמידים שלכם לא יתנהגו כשהם מכים ערבים", ראמתנו כאן לא בוסר, ערבי, שותי המתור לעברנו, קראו "תבוא עם מקל, תבוא אתה מתנך, אתה תבוא עם אקדח במקום הבאה".

מורים יהודיים השמיעו קריאות "לסתום להם את הפה", "ולא לתת להם לדבר". מורה מקריית ארבע, יוסף גאורי, שישב בקהל, זעק כי יעשה חשבון עם הצירים הערבים לאחר הוועידה, והוסיף "כאלה אכלתי עשרות. כל יום אני אוכל כאלה". בשני מקרים ניתקו צירים דתיים את המיקרופון, כאשר צירים ערביים דיברו.

יחיאל שרמן, ממקח חינוך דתי, נטל את דגל המדינה בעלותו לשאת דבריו, ופנה אל מנכ"ל הסתדרות המורים, יצחק ולבר, בהצעה לפנות למשטרה ו"לעצור אנשים אלה, המופיעים שאש"ף הוא נציגם".

מורים ערביים טענו כי הזמן שהוקצב להם לדיבור קוצר, ומורה מהרשימה המתקדמת צעק: "למה אתם שונאים אותנו? אני שואל אתכם כמורים. אני מחנך את תלמידי לאהוב אתכם. אנחנו שני עמים במולדת אחת הצריכים לחיות יחד".

המנכ"ל ולבר הגן על זכות הצירים הערביים להשמיע ביקורת, אולם הדגיש כי זו עמדתו רק אם יכתנו "מאוד מאוד בזהירות" כאשר הם מכוונים ביקורתם כלפי מדינת ישראל.

אחרי יום הדיונים הסוער, התקיים אמש ללא הפרעה הטקס החגיגי של פתיחת הוועידה, בהשתתפות נשיא המדינה חיים הרצוג, שר החינוך יצחק נבון, מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, מנכ"ל הסתדרות המורים וחברי כנסת.

נבדקת הצעה שגל"צ יוכפף לדובר צה"ל במקום לקצין חינוך ראשי

מאת לילי גלילי
סופרת "הארץ"

בצה"ל ובמערכת הביטחון נבדקת הצעה לשינוי מבנה גלי-צה"ל והשבועון במחנה, ולהכפפתם לדובר צה"ל במקום לקצין חינוך ראשי.

בצעד זה יאוחדו כל גופי צה"ל העוסקים בתקשורת והסברה – במטרה לייעל את כושר פעולתם של ציונות התקשורת הצה"ליים על ידי ריכוז כל העוסקים בתקשורת פנים וחוץ בגוף אחד, בקשר ישיר ומיוחד יותר עם הרמטכ"ל.

במצב הנוכחי, כפופים גל"צ ובמחנה לקצין חינוך ראשי, שעיקר עיסוקו בהסברה ובחינוך פנימיים בצה"ל. אלה שונים מן הטיפול בחדשות ובאקטואליה בשידורי התחנה הצבאית וב"במחנה".

הרמטכ"ל, רב-אלוף דן שומרון, וגורמים במשרד הביטחון, תומכים ברעיון.

על-פי המודל המוצע, יעמוד בראש המערכת החדשה דובר צה"ל שלא יהיה איש צבא, ואילו דרג מפקד גל"צ יוכפף ישירות לדובר.

ההצעה נמצאת עדיין בשלבי בדיקה ראשוניים, וועדה בראשות שלמה גזית אמורה לבדוק את השלכות השינוי.

גורמים בכירים בגל"צ הביעו אתמול חשש על הרעיון. לדעתם, עלול השינוי להביא לאובדן האוטונומיה ממנה נהנית התחנה הצבאית.

ועדת השרים אישרה רפורמה בבתיהמ"ש ששמגר ורוב השופטים מתנגדים לה

מאת גדעון אלון סופר "הארץ"

ועדת השרים לענייני חקיקה בראשות שר המשפטים אברהם שריר אישרה אתמול ברוב של שבעה נגד ארבעה (השרים נסים, שחל, גור וגבלבן), את הצעת החוק לרפורמה בבתי המשפט של משרד המשפטים. נשיא בית המשפט העליון השופט מאיר שמגר ורוב השופטים במדינה מתנגדים בתוקף לנוסח המוצע. שמגר אף הופיע בשבוע שעבר בפני ועדת השרים וניסה לשכנע את השרים שלא לאשרה. לדעת שמגר יש לבצע בשלבים את השינויים המוצעים במבנה בתי המשפט: בשלב הראשון להקים בצורה נסיונית שימשך כמה שנים מחלקת ערעורים בבית המשפט המחוזי, שאליה יועברו כ-25 משופטי בתי המשפט המחוזי. בשלב מאוחר יותר, אחרי שיתברר שהניסיון עלה יפה, יבוצעו השלבים הבאים של הרפורמה.

שר המשפטים עמד בתוקף על כך שהצעת החוק שהגיש משרדו תאושר כפי שהיא. על פי ההצעה השינויים מרחיקי הלכת במבנה בתי המשפט ייכנסו לתוקפם ב-1 במאי 1990 ובתי המשפט השלום והמחוזי יוחלו להתקיים בנפרד. כן קובעת ההצעה שהוועדה לבחירת שופטים תקבע את שמות השופטים של בתיהמ"ש המחוזיים שימונו לערכאת הערעורים ואילו השאר ימשיכו לשמש כשופטים בערכאה הראשונה.

השר שריר אמר אתמול: "אנו עומדים בפני אחד המהלכים החשובים ביותר למדינה, משום שמצבם של בתיהמ"ש הוא גרוע ואם לא ננקוט צעדים אמיצים, עלול שלטון החוק במדינה להתמוטט." בהתייחסו להתנגדותם של השופטים לשינויים המוצעים, אמר שר המשפטים: "לא הקמנו את המערכת המשפטית כדי לשרת את השופטים, אלא את הציבור כולו. השינויים המוצעים ישפרו ויעלו את השירות לאזרח."

שריר על האוצר

שר האוצר משה נסים העומד בראש המתנגדים להצעת משרד המשפטים, מעריך שהשינויים המוצעים יגרמו הוצאה כספית של 70 מליון שקל. לעומת זאת הנהלת בתיהמ"ש אומדת את ההוצאה הנוספת ב-10 מליון שקל בלבד. שריר דיבר בגינוי של ביקורת על עמיתו למפלגה, השר נסים (שהיה עד לפני שנתיים שר המשפטים): "לשרים שקדמו לי לא היה האומץ לבצע את המהלך הזה, שהיה מונח על שולחנם 10 שנים".

שרים בממשלה המתנגדים ליוזמתו של משרד המשפטים, יעתרו על החלטת ועדת השרים לחקיקה. גם היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש מתנגד להצעת משרד המשפטים. השר שריר אמר אמש: "יהיו גורמים רבים שינסו לטרפד את אישור החוק".

הבהרה

נושא הדיון שיתקיים בפני תלמידי הפקולטה למשפטים של אוניברסיטת תל אביב, מחר הוא האמצעים המשפטיים להם נוקטת רשויות הבטחון להכבשת המרד בשטחים המוחזקים, ולא כפי שפורסם אתמול.

ערך את העמוד: אוריאל רייכמן

לקוחות בנק לאומי
שילמו פחות ריבית
על כל האשראי –
ואתה?

על פי נתוני בנק ישראל האחרונים, היתה העלות הממוצעת של כל מרכיבי האשראי לסוגיו, בשקלים לא צמודים גם בחודש מרץ 88', בבנק לאומי – נמוכה מזו שבשאר המערכת הבנקאית.

	העלות הממוצעת של האשראי בבנק לאומי היתה נמוכה בשיעור של:
ינואר 1988	11%
פברואר 1988	10%
מרץ 1988	10%

החישוב מבוסס על היחס שבין העלות הממוצעת הנ"ל בבנק לאומי ובין העלות הממוצעת הנ"ל בשאר המערכת הבנקאית.

בנק לאומי - רווח יומי

ברגע זה ממש
מישהו
חותר נגדך
האם אתה מוגן?
• חקירות מסחריות
• חקירות כלכליות
• חקירות נזיקין
• חקירות פליליות
• חקירות אישיות (גירושין)
לשם חקירות
ת"א, אחד העם 93, 292871-03

صورة عن الأصل

סוס פרץ לחצר בית־ספר ופצע תלמיד בראשל"צ

(ע). סוס רכיבה משתולל פרץ אתמול לפני־הצהריים לחצר בית־הספר "רמה" בראשון־לציון, בעט בראשו של ילד וגרם לו לשבר בגולגולת.

הדבר אירע שעה שהילדים היו בחצר בית־הספר, בהפסקה. לפתע פרץ הסוס מבחוץ, חצה את הגדר כשהוא בועט לכל עבר, ופגע בראשו של אמיתי אברהם, בן ה־8.

מורות בית־הספר הגישו לילד עזרה ראשונה, ובבית־החולים "אסף הרופא", אובחן שבר בגולגלתו.

אמיתי שרוי בהכרה מלאה, במחלקה לטיפול נמרץ, אך מצבו עדיין לא ברור.

הסוס נמלט מהחצר. המשטרה לא איתרה אותו או את בעליו.

8 שנות מאסר לתושב עזה שהורשע באונס תיירת בת"א

(ע). רמדאן מצרי (24) תושב עזה, שהורשע בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב באונס תיירת מאנגליה בת 22 ובמעשה סדום בכוח, נידון ל־8 שנות מאסר בפועל.

התובעת, עו"ד נאוה שילד, גוללה בכתב־האישום את נסיבות המקרה: ב־18.10.87 בערב פגש הנאשם בתיירת בתחנה המרכזית בתל־אביב והציע לה ללוות אותה לרחוב דיזנגוף. הנאשם התחיל לגפף את התיירת, שהתנגדה למעשיו. כאשר ביקשה ממנו שיחדל, איים עליה כי אם לא תשתוק ותתלווה אליו, יהרוג אותה. הנאשם החזיק את התיירת בכוח, נטל את תיקה לכל תנועה וגרר אותה לשפת־הים.

בהגיעם לחוף הים, היכה אותה הנאשם מכות נמרצות בכל חלקי גופה, גרר אותה על הסלעים לאורך המזח ואילץ אותה לפשוט את בגדיה ולבצע בגופו מעשה מגונה. לאחר מכן, בעל אותה בניגוד לרצונה וביצע בה מעשה סדום, למרות התנגדותה הנמרצת ותחנוניה.

לאחר שהנאשם ביצע בה את זממו, גנב את כספה ונטש אותה בחשיכה, על המזח.

ב־7 בדצמבר אשתקד הובאה התיירת ארצה, כדי להעיד נגד הנאשם, ובמסדר זיהוי שערכה המשטרה, היא זיהתה אותו בוודאות.

בית־המשפט קבע בהכרעת הדין, כי הרשעת הנאשם בהאשמות שיוחסו לו, התבססה על עדותה של התיירת.

תושב דליית אל־כרמל חשוד באונס בת 14

נורית בהנא, סופרת "הארץ" בחיפה, מוסרת: אמש נעצר לחקירה חשוד בן 23 מדליית אל־כרמל, בחשד לאונס נערה בת 14. הנערה מסרה כי נאנסה לפני חודשיים באיומי סכין, על־ידי אדם המוכר לה. בשל חששה מפניו, התלוננה רק אתמול. החשוד, המוכר למשטרה, נעצר לחקירה במשטרת זבולון. אל הילדה נשלח חוקר ילדים וצוות נוער.

אזעקת אמבולנס הבהילה אנס

סופרת "הארץ" במרכז מוסרת:

ילדה בת 13 וחצי עשתה דרכה, שלשום בערב ברחוב דוסטויבסקי בפתח־תקוה. אלמוני עקב אחריה, וכשהגיעו לגן־הציבורי ארזי ז'בוטינסקי תפס אותה האלמוני, שרט אותה במכשיר חד בידה וברגליה, וקרע מעליה את בגדיה.

אמבולנס שנסע ברחוב דוסטויבסקי כשהוא צופר, הבהיל את האלמוני, שנמלט בלי שהספיק לבצע את זממו.

הילדה קיבלה טיפול ומסרה עדות במשטרה.

לפני שבועות מספר נאנסה ילדה בת 12 בחצר בית־הספר פיק"א בעיר.

מנהל בנק באום אל פאחם נידון לחצי שנת עבודת שירות בפועל – על מרמה

מאת נורית בהנא, סופרת "הארץ" בחיפה

אנואר גבאריין (41) נידון אתמול בבית־המשפט המחוזי בחיפה לחצי שנה של עבודת שירות, מאסר על תנאי למשך שנה וחצי ולקנס של 5,000 שקל.

הנאשם כיהן כמנהל בנק הפועלים באום אל־פחם. הוא הורשע כי באחד הימים הוציא באמצעות פקיד הבנק 78 אלף שקל מחשבון אחד הלקוחות, באמצעות פקודת משיכה שעליה זייף את חתימת המתלונן. חשבונו של המתלונן נחוב בסכום הנ"ל.

גבאריין הורשע במרמה, זיוף מסמך בנקאי וקבלת דבר במרמה. השופט גזר עליו עונש קל יחסית, בשל היותו נכה בשיעור 100%.

הכדורגלן בדשאנן נקנס בגלל איומים והסגת גבול

(ע). הכדורגלן חיים בדשאנן (28) נידון אתמול בבית־משפט השלום בבאר־שבע לקנס ולמאסר על תנאי, לאחר שהורשע בהסגת גבול פלילית ובאיומים על מזכיר מועצת פועלי באר־שבע ועל יו"ר הנהלת "הפועל" באר־שבע.

בדשאנן, מכוכבי העבר של קבוצת הפועל באר־שבע ופתח־תקוה, הודה וסיפר, שביום 26.8.85 פנה למזכיר מועצת פועלי באר־שבע ותבע לקיים התחייבויות כספיות שלדעתו לא עמדה בהן כלפיו מועצת הפועלים. משסורבו תביעותיו, סירב לעזוב את המקום, התפרץ בצעקות והשמיע קריאות גנאי ואיומים על מזכיר המועצה ועל מי שכיהן אז כיו"ר הנהלת הפועל באר־שבע.

הכדורגלן אמר לשופט צבי סגל, שמאז התקרית הביע חרטה על מעשיו והתנצל לפני מזכיר המועצה, שהתפייס איתו.

השופט הביא בחשבון את הבעת החרטה ואת התפייסותו עם המזכיר, והסתפק בהטלת קנס של 200 ש"ח ובעונש של 6 חודשי מאסר על תנאי.

המשלחת הקונסולרית

(סוף מעמוד 1)

המשלחת תצא, כנראה, זמן קצר לאחר פיסגת רייגן־גורבצ'וב. יצורפו אליה פקידים העוסקים בנושא הי־הודי, ולא רק פקידים קונסולריים. בין החברים יהיה גם מסרב העליה לשעבר יאשה קאזאקוב, המשמש כעת פקיד ממשלתי.

המנכ"ל המדיני של משרד החוץ, ד"ר יוסי ביילין, הביע אתמול תקווה כי שלא כפי שהיה אחרי הבטחות קודמות של הסובייטים, לא יחזרו בהם הפעם מהתחייבותם.

ב־14 ביוני יפוג תוקף האשרות של המשלחת הסובייטית בישראל, ונרמז לסובייטים כי היעדר הודיות יקשה על ישראל להאריך שוב את האשרות של חברי משלחתם.

שלשום הודיע יועצו המדיני של שר החוץ, ד"ר נמרוד נוביק, כי בשי־חותיו עם איש משרד החוץ הסובייטי ולדימיר טרסוב בוועדה הובהר כי מוסקווה מוכנה להעניק למשלחת הישראלית את אשרות הכניסה בתוך ימים ספורים בתנאי שישראל תסתפק במנדט מצומצם שיאפשר למשלחת לעסוק רק בבדיקת הרכוש הישראלי במוסקווה, ובמעקב אחר פעילותה של המחלקה בשגרירות הולנד במוסקווה העוסקת בהנפקת אשרות ישראליות ליהודים הפונים אליה.

הפקיד הסובייטי הודיע כי אם ישראל מבקשת שברה"מ תאשר את המנדט הרחב, כפי שפורט בבקשה לאשרות כניסה למשלחת, יהיה הדבר כרוך בדיון ברמה בכירים במוסקווה, ויתעכב.

טרסוב הציע לנוביק שישראל לא תנסה להשיג בעקיפין, באמצעות המשלחת הקונסולרית, יחסים דיפ־לומטיים מלאים. הוא הסתייג מבקשת ישראל כי המשלחת תתמקם בבניין שגרירות ישראל במוסקווה, ותעסוק משם בהנפקת ויזות ליהו־דים, ואף תפתח שם מעין־סניף של לשכת התיירות.

הסובייטים התעקשו שתוקף אש־רות הכניסה למשלחת לא יחרוג מחודשיים, אך נראה כי יתרככו את התנגדותם להגדיל את מספר חברי המשלחת מ־4 ל־6.

בתום דיון בהשתתפות פקידים בכירים ממשרד החוץ ונציגי משרד ראש הממשלה, הוחלט אתמול להורות לנוביק להודיע לטרסוב כי, לפי שעה, ממשלת ישראל מסתפקת במנדט המצומצם. במשרד סבורים כי לאחר שהמשלחת תתמקם במוס־קווה יהיה אפשר להאריך את שהותה, ואף להרחיב את תחומי פעולתה.

שופט בלונדון הורה לפיטר אוטול למסור את בנו לאמו

לונדון (אי־פי). שופט בלונדון ציווה אתמול על השחקן הבריטי פיטר אוטול להחזיר את בנו בן החמש, לורקן, לאימו, קרין סומרוויל, כדי שבית משפט בארה"ב יחליט מי מבני הזוג יחזיק בילד.

עורכי הדין מסרו כי שופט בית המשפט העליון סר סטפן בראון, ששימש בורר בסכסוך, אמר כי טובתו של הילד דורשת כי הילד יוחזר לאמו בעיירה מידלטון בניו ג'רסי, שם עומד להישמע המשפט.

בני הזוג נאבקים על הזכות להחזיק בילדם מאז נולד ב־1983. פיטר אוטול בן ה־55, יליד אירלנד, סרב להחזיר את ילדו לאחר שסיים ביקור בן 10 ימים בבריטניה בחופשת הפסח, מסרו עורכי הדין של הגב' סומרוויל.

האם, דוגמנית לשעבר, בת 37, שמעולם לא נישאה רשמית לאו־טול, פתחה בהליכים משפטיים להשבת בנה.

הורשע צעיר שהתעלל בנער מפגר בשכלו

יחד עם 4 אחרים כלא את המפגר, הפשיטו ועשה בו מעשה מגונה

מאת נורית בהנא סופרת "הארץ" בחיפה

יעקב משולם (21) מחיפה, הנאשם העיקרי בפרשת התעללות בנער מפגר בשכלו, נידון על־ידי שופט בית־המשפט המחוזי בחיפה אליהו בנון לפיקוח קצין מבחן לשנה, לקנס של 500 ש"ח, ולמאסר על תנאי למשך שלושה חודשים לשנה.

משולם הואשם שבאוגוסט 1985 התעלל, עם עוד ארבעה, בנער שעבר ברחוב יוסף. החמישה כלאו את הנער בכפיה במקלט. בהוראת משולם, התנהה אחד המשתתפים לנערה, ואז הפשיט הנאשם את המתלונן, עשה בו מעשה מגונה והשפילו. כל העת היכו וחבריו את הנער. בסופו של דבר, נעלו אותו במחסן והלכו. משולם זוכה מתקיפה, מחוסר ראיות, אך הורשע במעשה מגונה בכפיה.

במשפט התברר כי קורבן המעשה היה במצב נפשי סביר, אך מאז המקרה הוא נמצא בטיפול פסי־כיאטרי, ונזקק בראשונה בחייו לגלולות ארגעה.

קולטת עליה צעירה זכה לשבחים משר הקליטה יעקב צור בבניין הכנסת אתמול, שם צוין מבצע "קלטוני ילד עולה". (צילום: יוסי זמיר)

"פנינה רוזנבלום פוחדת לישון לבדה מאז נפרצה דירתה", טוען עורך־דינה

– במשפט פיצויים נגד חברה ששיפצה את הדירה ולא התקינה בה סורגים

(ע). שניים מעובדי חברת "עבדון ירושלים", חברה לשיפוצי דירות, הנ־תבעת על־ידי הדוגמנית פנינה רוזנבלום לפצותה בשווי התכשיטים והרכוש האחר שנשדד מדירתה לפני כ־5 שנים, העידו אתמול בהמשך הדיון המשפטי בתביעה בבית־משפט השלום בתל־אביב.

גנבים פרצו בזמנו לדירתה של רוזנבלום בת"א וגנבו ממנה תכשי־טים וחפצים אחרים. בתביעתה נגד מנהל החברה, יצחק פנחסי, והחברה שבבעלותו, טוענת רוזנבלום, באמצעות עו"ד אהרן צבי לידסקי, כי הלה היה חייב להתקין בדירתה סורגים לחלונות ולתריסים, אך למרות שהתבקש [illegible] פעמים מספר, ואף נדרש לעשות זאת, ואף קבעה עימו פגישה בדירתה, הוא לא נענה.

עו"ד לידסקי טען, כי "מחדל" זה איפשר לגנבים לפתוח בקלות את חלונות הדירה ולהיכנס. "מאז שרויה רוזנבלום בפחד וחוששת לישון לבדה", טען עו"ד לידסקי.

אחד מעובדי החברה שהיו אחראים על השיפוצים, סיפר בע־דותו, כי ידע שצריך לאבטח את החלונות והתריסים, אך מעבידו לא נתן לו הוראה לעשות כן.

הורחקה מן האולם

פנינה רוזנבלום נכנסה לדברי סניגוריה, עו"ד לידסקי ועו"ד אורלי קעטמי. השופט דוד בר־אופיר העיר לה על כך, ומשלא נרתעה, הורה להוציאה מן האולם עד לתום הדיון. עו"ד לידסקי ביקש מהשופט לסלוח לרוזנבלום ולאפשר לה להי־כנס לאולם, ברם השופט קבע כי אי־נוכחותה של רוזנבלום באולם יוצר אווירה שלווה.

המשך המשפט ברוח.

המשכים מעמוד 1

הדיון בהקדמת הבחירות

(סוף מעמוד 1)

אישור ההצעה להפריד את הבחירות לכנסת מהבחירות לרשויות המקו־מיות, בקריאה טרומית.

בליכוד הביעו מחר כי המפלגות הדתיות אינן מוכנות עתה להיחתם ליוזמת הליכוד. השר חיים קורפו נועד שלשום בלילה עם ראשי סיעת ש"ס, ואלה הבהירו לו כי יתנגדו להקדמת הבחירות, ויעניקו חופש בחירה לחברי הסיעה באשר ליוזמת מפלגת העבודה.

גם במפד"ל הבהירו לנציגי הלי־כוד כי משיקולים מפלגתיים שלהם, יתמכו ביוזמת מפלגת העבודה.

איום הליכוד להביא לאישור הצעתו של דוד מגן בקריאה טרו־מית, הביאה אתמול בצהריים לידי התכנסות אישים מצמרת העבודה בחדרו של יו"ר הסיעה בכנסת ח"כ רפי אדרי. אדרי אמר בפגישה כי אין לחשוש מאיום הליכוד, מכיוון שלפ־חות 62 מחברי הכנסת תומכים ביוזמת העבודה, ולהצעת הליכוד להקדים את הבחירות הם לא יוכלו לרוב.

בפגישה הציג ח"כ דוד ליבאי חוות דעת שחיזקה את טענת הלי־כוד, כי בלא שינוי החוק, יתקיימו הבחירות לכנסת ולרשויות המקו־מיות ביום אחד, ב־1 בנובמבר.

אדרי נפגש עם הדתיים

אדרי גם דיווח כי קורפו ומגן הציעו לו שהליכוד ומפלגת העבודה יסכימו לקיום הבחירות ב־1 בספט־מבר. לדבריו, סירב להצעה.

הוא סיפר עוד כי בסיכום הפגישה, שתוכנה הועבר לשמעון פרס, השוהה בבריסל, וליצחק רבין, בלשכתו בתל אביב, הוחלט להמשיך ביוזמה ולהגיש לכנסת את הצעת החוק.

אחר הצהריים נועד אדרי עם ראשי הרשימה המתקדמת, חד"ש, אגודת ישראל ושינוי, ודיווח כי גם הם יתמכו בעמדת מפלגת העבודה.

לאחר שמגן הסיר את הצעת החוק לפיזור הכנסת, פנו הוא וקורפו ליו"ר סיעת המערך וביקשו שמפלגת העבודה תסיר גם היא את הצעת החוק. גם הצעה זו דחה אדרי. הוא אמר ל"הארץ" כי מפלגת העבודה עומדת על דעתה לממש את עקרון ההפרדה בין הבחירות לכנסת ולרשויות המקומיות. לדבריו, כך התכוון המחוקק, ואין לערבב נושאים מדיניים מרכזיים עם בעיות מוניציפליות.

לפנות ערב הורה אדרי על גיוס כללי בסיעת המערך לקראת ההצבעה הבוקר, מחשש כי ברגע האחרון ישלוף הליכוד את הצעתו להקדמת הבחירות.

הליכוד יכול להשהות את החקיקה עד לפגרה

בליכוד היה אמש זעם רב כלפי מפלגת העבודה. אישים בכירים בליכוד הודו כי העבודה הגיעה להסכם סודי עם המפד"ל, ולכן ההצעה הטרומית לדחיית הבחירות לכנסת תעבור הבוקר. עם זאת, הב־הירו כי מכיוון שראשי ועדות הכנסת, שיטפלו בחוק לאחר אישורו היום, יעשו נציגי הליכוד הכל לעכב את תהליך החקיקה עד סוף יולי, המועד שהכנסת מתפזרת בו, כך שהבחירות לכנסת ולרשויות יתקיימו באותו יום.

סופר "הארץ" מציין כי לפי חוק יסוד הכנסת, הצעה טרומית המו־גשת לאישור המליאה מועברת לוועדת הכנסת, בראשותו של ח"כ מיכה רייסר מהליכוד, אם מתעוררים חילוקי דעות לגבי הוועדה שצריכה להמשיך בטיפול. במקרה של הקדמת הבחירות לעיר־יות, בסמכותה של ועדת הכנסת להעביר את המשך הטיפול לוועדת חוקה, חוק ומשפט, בראשותו של ח"כ אלי קלס מהליכוד, או לוועדת הפנים, בראשותו של דב שילנסקי.

בליכוד הסבירו אמש כי הצעת החוק עלולה להתעכב שבועות ארו־כים בוועדת הכנסת ובוועדת הפנים או בוועדת חוקה חוק ומשפט, לפני שימשך תהליך החקיקה.

העבודה: יש פתרון להשהיה

במפלגת העבודה טענו אמש כי יש פתרון למצב שהליכוד יבקש להשהות את הליכי החקיקה.

נראה שלשם כך תגיש העבודה כבר הבוקר לאישור הכנסת הצעה להקים ועדה מיוחדת שבה לא יהיה רוב לליכוד.

מזכ"ל המפלגה, ח"כ עוזי ברעם, אמר כי אם תעבור הצעת החוק הבוקר בכנסת ברוב ברור, לא תהיה למפלגת העבודה בעיה להמשיך בה־ליכי החוק. "לא יתנו להפקיד את המשך הטיפול בחוק בידי ראשי וע־דות, שמראש מכריזים כי יעשו הכל לתקל כך", אמר ברעם.

בשיחה ל"הארץ" אמר אמש השר משה ארנס כי לא יעלה על הדעת שמפלגת העבודה, השותפה לקו־אליציה ולממשלה עם הליכוד, תפעל בניגוד לדעת הממשלה ות־חבור לרק"ח ולרשימה המתקדמת כדי להביא לאישור חוק לא־דמוקרטי, שהליכוד מתנגד לו. ארנס אמר כי מעשה מפלגת העבודה הוא ללא תקדים, ו"אי־אפשר יהיה לעבור על כך בשתיקה".

ארנס ציין כי בהיסטוריה של המדינות הדמוקרטיות לא נשמע שנבחרים ביקשו לתקן חוקים כדי להאריך תקופת כהונה. הוא הוסיף כי הדבר נעשה רק ב־1973, כשה־כנסת דחתה במספר חודשים את הב־חירות בעקבות מלחמת יום הכי־פורים. "המעשה של מפלגת העבודה נוגד את כל המוסכמות", הדגיש ארנס.

15,000 הפסקות הריון נעשו באישור בשנת 1987

הערכה: מספר ההפלות הלא־חוקיות, דומה

מאת דן סגיר

מאז כינון הוועדות להפסקת הריון בבתי־החולים, בפברואר 1978, בוצעו בישראל קרוב ל־160,000 הפסקות הריון באישור, מהן כ־15,000 ב־1987. מעריכים שמדובר במספר דומה של הפלות לא־חוקיות, בשנה שעברה. קרי, כ־15,000. כש־ליש מכל הפונות לוועדה בשנה שעברה היו רווקות.

הסעיף העיקרי אשר על־פיו אישרו הוועדות ביצוע הפלה, הוא סעיף 2 לחוק העוסק בהריון שלא מנישואין. על־פי סעיף זה אושרו כ־43% מהבקשות. לגבי סטודנטיות, תלמידות ביה"ס התיכון, אושרה הפלה לפי סעיף 2 ברוב המכריע של המקרים.

47% מההפלות שאושרו לנשים נשואות, היו על־פי סעיף 4 (בריאות האשה). שליש מבין 700 ההפלות שאושרו ב־87' לנשים מוסלמיות, היה בגין סעיף 3 לחוק (חשש לעובר פגום), לעומת 17% מההפלות שאושרו לנשים יהודיות ו־24% לנשים נוצריות.

הגילים השכיחים ביותר לפנייה לוועדות לאישור הפסקת הריון הם 25־35. נטיית נשים לא־נשואות לפנות לוועדות להפסקת הריון, גבוהה ב־60% מזו של נשים נשואות, ובגילים 20־35 נטייה זו במעט פחותה.

כ־90% מהפניות מאושרות ע"י הוועדות להפסקת הריון.

מסגר שהלם בחוזקה בפטיש ולקה בליבו הוכר כזכאי לקבל דמי ביטוח לאומי

(ע). "כאשר אדם מכה בפטיש שע־תיים מדי יום, וביום מסוים מכה בפטיש שמונה שעות, הזמן מעיד על מאמץ גדול יותר, ויש לראות את עבודתו ביום זה כחריגה ולהכיר באוטם שלקה בו במועד זה כפגיעה בעבודה". כך קבע שופט בית־הדין האזורי לעבודה בתל־אביב, עמירם רבינוביץ, בהחלטתו לחייב את המוסד לביטוח לאומי לשלם דמי פגיעה בעבודה למסגר שלקה באוטם שריר הלב לאחר מאמץ יתר בעבודתו.

התובע, שלמה חוטר ז"ל (שנפטר במהלך המשפט) ממושב אליכין, טען בכתב התביעה, שאותו הגיש בספטמבר 1984, כי עד ליום האירוע באוגוסט 1983 הוא היה בריא לחלוטין. באותו יום, ציין בתביעה, העבודה היתה כרוכה במאמץ גופני שדוגמתו לא ידע בעבר. כתוצאה מכך הוא איבד את הכרתו והובהל לבית־החולים.

המוסד לביטוח לאומי טען בכתב ההגנה כי אין קשר סיבתי בין עבודת התובע לבין מחלתו.

ד"ר הילטון מילר, מומחה למחלות לב ומנהל המחלקה הקרדיולוגית בבית־החולים "איכי־לוב", אמר במשפט כי אפשר לקבוע בוודאות שהתובע השקיע מאמץ פיסי לא־רגיל ביום האירוע, ודבר זה גרם לאוטם או לפחות זירז אותו.

מסמך שהוכן לפני אסון הברום בערבה, קובע:

"מרחב הדרום אינו ערוך לטיפול בחומרים מסוכנים"

מאת אלי אלער
סופר "הארץ" לאיכות הסביבה

מסמך שהכינה הוועדה הבין־משר־דית לחומרים רעילים ומסוכנים, כשבועיים לפני אסון משאית הברום בערבה, קובע: "מרחב באר שבע הדרום אינו ערוך כראוי לטיפול בתקריות של חומרים מסוכנים. ההתארגנות הינה בראשיתה. קיים מחסור בציוד ובאמצעים".

המסמך הוכן בעקבות סיור שקיימה הוועדה בנגב, שבמהלכו נבדקו מפעלים המטפלים בחומרים רעילים ונושא שינוע חומרים מסו־כנים בדרכי הנגב. על המסמך חתום יו"ר הוועדה יעקב היכל.

במסמך החסוי, שהגיע אתמול ל"הארץ", נכלל, בחלק "בעיות שטרם נמצא את פתרונן", מניעת שינוע חומרים מסוכנים דרך באר שבע, בהיעדר כביש עוקף. לגבי המשטרה צוין כי קיים מחסור בציוד מגן לשוטרים, ובידע מקצועי לטיפול בחומרים מסוכנים; טרם הושלמה הדרכה להתנהגות בעת אירוע; אין מערכות קשר בין המשטרה למכבי האש ולמשרד הבריאות, ואין נוהל מחייב לטיפול בעת אירוע.

לגבי מכבי־האש: אין ציוד־מגן לטיפול באירועים שבהם מעורבים חומרים רעילים, בעיקר אירוע שבו קרה בשינוע; תחנת מכבי האש ממוקמת בקרבת המפעלים, ולכן עלולים הכבאים להיפגע ראשונים.

לגבי משרד הבריאות: אין מכשור יעיל לגילוי וזיהוי חומרים מסוכנים; חסר ציוד קשר; אין רכב להסעת כונן משרד הבריאות לאזור התקרית; יש בעיה לאכוף על הגור־מים השונים למסור מידע בקשר לחומרים מסוכנים.

ערך את המסמך: [illegible]

קניה ביטלה השתתפותה בכנס לאנרגיה שיערך בישראל

מאת יהודה שרוני

ממשלת קניה מסרה למארגני הכנס הבין־לאומי לאנרגיה, שייפתח בעוד 10 ימים בטבריה, על ביטול השתתפותה בו. את קניה אמור היה לייצג אחד משרי ממשלתה. גם מצרים לא תשתתף בכנס, לאחר שישראל ביטלה את השתתפותה בכנס דומה בקאהיר, לפני חודשים מספר, בשל סיבות ביטחוניות.

שלטונות דרא"פ יפנו 1800 שחורים מ"נימוקי תברואה"

יוהנסבורג (אי־פי). ממשלת דרום אפריקה הודיעה אתמול כי תחל בפינויים של 1,800 שחורים בחודש הבא מעיירת השחורים לוויקסם, שהוקמה לטענתם בניגוד לחוק.

פעילים למען זכויות האדם טוענים כי הפינוי המתוכנן נוגד את רצונם של התושבים להישאר באזור וכי צעדה של הממשלה יהווה חזרה ל"גרושים האכזריים של העבר".

תושבי הקהילה השחורה של לוויקסם, מתגוררים במקום כבר 40 שנה, אך הממשלה מבקשת לפנותם בשל מה שהוגדר "נימוקי תברואה". הממשלה טוענת כי הפינוי אינו סותר את הצהרתה כי לא תבצע פינויים בכוח.

לוויקסם ממוקמת כ־8 ק"מ מחוף האוקיאנוס ההודי, ממזרח לקייפטאון. הממשלה מבקשת לפנות את תושבי האזור לעיירה סנוקראל, המרוחקת כקילומטר וחצי מהמקום ואשר הוקמה כעיירת שחורים.

ראש עיריית ג'ורג', שהיא עיר המחוז של לוויקסם, ג'ון אובלרס, טען במסיבת עיתונאים כי תושבי לוויקסם בעצמם לעזוב מרצונם את המקום עד סוף חודש מאי. הוא מסר כי אם לא יעשו כן תפנה מועצת העיר לערכאות כדי לכפות עליהם את הפינוי.

טעות הפעלה במפעל כימיקלים באשדוד גרמה לפליטת כלור

מאת אלי אלער
סופר "הארץ" לאיכות הסביבה

טעות של מפעיל מתקן במפעל "אגן כימיקלים" באשדוד, המייצר חומרי הדברה, גרמה לפליטת כלור ולתלונות של עובדים במפעלים בסביבה על תחושה של מחנק וצרי־בות. למקום הוזעקו אנשי איגוד הערים לאיכות הסביבה באזור אשדוד, שפתחו בחקירה לבירור נסיבות האירוע. המקרה אירע בסוף השבוע שעבר.

בתגובה אמר אתמול הממונה על איכות הסביבה ב"אגן כימיקלים", ד"ר צבי לשם: אכן הורגש ריח של כלור בסביבות המפעל, שנגרם עקב טעות של מפעיל שאיפשר לשני זרמים של שפכים להתערבב. נוצרה ריאקציה וכתוצאה מכך נגרם הריח. המפעיל לא פעל בהתאם להנחיות עבודה מפורשות הקיימות במתקן הייצור. עם גילוי התקלה ננקטו במ־הירות הצעדים המקצועיים המתאי־מים להפסקת המפגע, ונעשו כל הפעולות שמקרה כזה לא יוכל להישנות. לא היתה כל פגיעה ולא נגרם כל נזק.

דחפון
שרות הודעות בלבד של דחף
לבעלי כרטיס אשראי
03-611001

חוג המשוטטים "דרך"
אבל על מותו של
זיגמונד (זיגי) לוי ז"ל
ממייסדי החוג
ומשתתף בצערם של רות, נורית וקרין

לדודו פלד
תנחומים על מות
א מ ך ז"ל
מפעלי ים המלח
ההנהלה והעובדים

לחבמ"ל בע"מ
ולמשפחת שומר
אתכם אנו באבלכם הכבד במות
א ש ר ז"ל
גל־נה בע"מ
קואופ' "הגמל החדש", חיפה

למשפחת רוזנטל
השתתפותנו הכנה במות
הרעיה האם
מרגוט ז"ל
בית מפעלי תובלה

קבלת מודעות אבל
24 שעות ביממה
מודעון
03־38 38 38

למשפחת דויטשר
משתתפים בצערכם במות
האב ז"ל
ארגון המכונים להעתקות אור

נפלה עטרת ראשנו
יקירנו האהוב
ישעיהו גולדין
איננו
ההלוויה תתקיים היום יום ד', ט' סיון תשמ"ח, 25.5.88 בשעה 14.00
בבית העלמין החדש ברעננה.
הסעה בשעה 13.30 מבית המנוח רח' קרן היסוד 18, רעננה.
המתאבלים:
אשתו: נחמה
בתו וחתנה: רחלה ומיקי גנס
בתו וחתנה: סימה ועוזי אפרון
בתו וחתנה: תמי וקובי אחיעם
הנכדים: גלעד, קרן ואודי
יעל וגאי
מיכל, דפנה ויואב
אחיותיו, גיסתו, גיסו וכל בני המשפחה

במלאת שלושים לפטירת בעלי אבינו וסבנו היקר
אברהם ברסקי ז"ל
נקיים אזכרה וגילוי מצבה ביום חמישי י' בסיון תשמ"ח 26.5.88
בשעה 4.30 אחה"צ בבית העלמין בחולון.
נפגשים ליד השער הראשי.
המשפחה

במלאת ארבע שנים לפטירתו של יקירנו
שלום ברמן ז"ל
נקיים אזכרה
ביום חמישי, י' בסיון תשמ"ח – (26.5.88)
בשעה 5.00 אחה"צ
בבית העלמין בחולות יצחק.
המשפחה

לאחר 3 וחצי שנים זוכתה מזל סקרש מאשמת מעשים מגונים בשוטרות

ביקורת קשה בביהמ"ש על חקירת עלילה שגרמה לפיטורי שוטרת

השופט קבע כי למתלוננות היה חשבון אישי עם הנאשמת ● "החוקרת לא טרחה לחקור את כותבי המכתבים האנונימיים ודחתה בקשת הנאשמת לחקור מספר אנשים ולרדת לפרטים"

(ע). מזל סקרש (32), שוטרת לשעבר מתלמוני ששירתה בתפקיד ראש קבוצה בלשכת התנועה של מרחב דן, והאשמה במעשים מגונים בשוטרות, זוכתה אתמול בבית־משפט השלום בתל־אביב מכל אשמה.

התביעה טענה כי לפני כשלוש וחצי הנאשמת עשתה מעשים מגונים שלא בכפייה בשלוש שוטרות שהיו תחת פיקודה. היא האשמה גם באיומים כלפי אחת השוטרות בשעת נסיעה ברכב משטרתי, ולטענת התביעה, היא איימה לפגוע בכל בחורה שתתלונן נגדה.

כבר בתחילת הכרעת־הדין קבע השופט אורי ויראב, כי הוא מזכה את הנאשמת מכל אשמה, מכיוון שאינו נותן אמון בדברי המתלוננות, שלכל אחת מהן היה חשבון אישי עם הנאשמת. השופט קבע כי הן מצאו הזדמנות לחיסול חשבונות עמה בכך שיצרו תלונה נגדה והבדו להציגה כאילו רצתה ועשתה בהן מעשים מגונים מתוך ניצול מעמדה כמפקדת.

"לא היה מקום להגיע לתיק בזה"

השופט מתח ביקורת על חקירת המשטרה בתיק ואמר כי לו היו החוקרים טורחים לחקור ולרדת לשורשם של דברים, כפי שהתברר במשפט, יתכן שלא היה מגיע לשמיעת התיק. "תיק מסוג זה לא היה כל מקום להביאו בפני בית משפט, אם היה נחקר כראוי", קבע השופט.

השופט ציין כי בחקירה לא הוברדו שאלות פשוטות, כמו בירור מערכת יחסים וירידה לפרטים. "מהלך החקירה בבדי מצעים הנובעים ממכתבים אנונימיים, זה מידע הגיע מכתובת מכתבים אלה.

החוקרת המשטרתית לא טרחה לחקור את כותבי המכתבים האלה, ודחתה את בקשת הנאשמת לחקור מספר אנשים ולרדת לפרטים", קבע השופט. הוא הוסיף כי אינו יודע אם אותה חוקרת, אשר שמעה את עדות המתלוננות בבית המשפט, היתה פועלת כפי שפעלה.

השופט המשיך בביקורתו כלפי החוקרת, שלא היה לה כל כך חשוב, כדבריו, להתעקש ולקבל את עדויותיהן של מתלוננות אחרות, לאחר שאמרו לה כי הן לא ירצו להעיד.

"החוקרת היתה בטוחה שאין מדובר במעשה נקמה, ולא ראתה לפניה את הבעיה, הקשורה בסכסוכים על רקע עבודה. האם לא יכלה לחשוד ולכן גם לבדוק בצורה יסודית? האם די בגביית עדות ללא חקירה לעומקו? לדעתי, לא די בכך, שכן התוצאה של חקירה כזו הוא תיק מסוג זה", הוסיף השופט.

השופט קבע כי המתלוננות ביקשו להיפטר מהנאשמת, ולא תיארו לעצמן שהעניינים יגיעו לבית המשפט. הן חשבו שהעניינים יסתיימו בתוך המשטרה, על־ידי העברתה מתפקידה.

את הנאשמת ייצג עורך־הדין משה מרח.

השוטרת שזוכתה: מזל סקרש. (צילום: אבי הזאב, "חדשות")

בכירים בעיריית ירושלים: הממונה על איכות הסביבה רודף פרסום בכלי התקשורת

טוענים שזרע בהלה בדברו על סכנה למי השתיה מהחדרת פלואור לתוכם

מאת נדב שרגאי
סופר "הארץ" בירושלים

פקידים בכירים בעיריית ירושלים תוקפים בחריפות את הממונה על איכות הסביבה בעיריה, אליעזר גלאובר, בעקבות דבריו בשבוע שעבר, כי "קיימת סכנה של אסון גדול בנפש כתוצאה מהפעלת המתקן להחדרת מי פלואור למי השתייה של העיריה". לדבריהם, גלאובר אמר את הדברים משום שהוא מחפש פרסומת לקראת הבחירות.

שלשום בלילה שוחח ראש העיריה, טדי קולק, עם גלאובר וטען כלפיו כי "עורר בהלה בעיר".

גלאובר טען כי לא הצגנו לפניו [illegible] אפשרי כהחדרת הפלואור למים. "הפלואור", טען, "הוא רעל לכל דבר". המתקן להחדרת פלואור למי השתיה של ירושלים מופעל זה שבועות מספר.

הפקידים הבכירים בעיריה אומרים, כי הפלואור מוכנס למתקן בצורה ידנית, כך שאין כל סיכוי שתתרחש תקלה מכנית. "ההפעלה אינה אוטומטית", הם מדגישים.

הגנה אלקטרונית

"יתירה מזו", אומרים הפקידים, "בכל הפסקה באספקת המים, או אפילו ירידה בכמות הלחץ, נפסקת פעילותו של המתקן באופן אוטומטי, באמצעות הגנה אלקטרונית הנתמכת בכמה גיבויים. מהילה לפני הורדתו לצנרת".

בעיריה מציינים, כי משרד הבריאות היה שותף מלא בכל שלבי התכנון והביצוע של הפרויקט.

הכל זאת, גלאובר טוען בתגובה כי טענת העיריה רק מחזקת את דבריו. "העובדה שהפלואור מוכנס למתקן בצורה ידנית איננה מבטלת את הסיכון שבטעות אנוש".

גלאובר טוען עוד, כי למעשה איש אינו אחראי על המתקן. "העיריה מגלגלת את האחריות על מקורות, שמגלגלת אותה על חברה מיוחדת שנשכרה לטפל במתקן. גם משרד הבריאות לא יצהיר כמה איש כי המתקן הוא באחריותו. עיריית ירושלים החליטה לשווק באופן בלי [illegible]

האוצר מבקש אישור להוסיף 10 משרות לאבטחת ביתו של השר שרון בעיר העתיקה

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

משרד האוצר מבקש את אישורה של ועדת הכספים של הכנסת, להוסיף 10 משרות לאבטחת ביתו של שר התעשיה והמסחר אריאל שרון בעיר העתיקה בירושלים.

משרד האוצר מבקש גם להפשיר 600 משרות למשטרת ישראל, וקובע כי ההוצאה הכוללת של הפשרת המשרות ותוספת המשרות לאבטחת בית שרון, תגיע ל־12.810 מיליון שקל.

האוצר מבקש גם תוספת של 50 כלי־רכב למשטרה וסיוע בהקמת הפיגור בהחלפת כלי־רכב — בהוצאה של 7.246 מיליון שקל. עוד מבקש האוצר תקציב חירום להיערכות המשטרה בטיפול בהפרות הסדר הציבורי, בסך 8.480 מיליון ש"ח.

"אל פג'ר" לנשות הדסה:

על העם הפלשתינאי לוותר על מדינה פלשתינאית גדולה

ולהסתפק בהקמת מדינה פלשתינית בתחומי יהודה, שומרון ורצועת עזה

(ע). בעיתון המזרח־ירושלמי "אל־פג'ר" פורסמה בסוף השבוע מודעה של נשי ארגון הדסה, הקוראות לנשים הערביות־פלשתינאיות להצטרף במאמץ אחר הדרך לסיום האלימות בשטחים.

פרסום המודעה, בתשלום, מהווה דיאלוג ראשון בין ארגון הנשים האר פוליטי לבין מערכת העיתון המזרח־ירושלמי, המשיבה לשאלות שבמודעה.

המודעה משתרעת על עמוד שלם ובה שאלות נשות הדסה את הנשים הערביות 4 שאלות המתייחסות לסכסוך היהודי־ערבי. מערכת העיתון השיבה על השאלות. בתשובת המערכת נכתב כי יצחק שמיר מסרב לכל דרך של שלום, ובאמרתה דוחה את הצעת השלום של שולץ. "אז מיהו הסרבן האמיתי?" נכתב בתשובת העיתון.

בהמשך כותבים עורכי אל־פג'ר, כי הפלשתינאים צריכים לוותר על החלום של מדינה פלשתינית גדולה ולהסתפק בהקמת מדינה בתחומי הגדה ורצועת עזה, בגבולות 67.

בהמשך נכתב, כי על־פי תוכנית החלוקה מ־1947, מדינה יהודית צריכה להתקיים לצד מדינה פלשתינית. אנשי אל־פג'ר אומרים: מדינה יהודית קיימת. מדוע לא תקום מדינה פלשתינית לצידה?

אנשי האבטחה בשב"ס: נתפטר אם לא נקבל "תוספת שטחים"

הנציבות: תנאי השירות והשכר שלהם — טובים. אם יש הרוצים להתפטר, אי־אפשר להחזיקם בכוח

מאת ראובן שפירא

בימים האחרונים שררה מתיחות בין אנשי היחידה המיוחדת לאבטחה ומבצעים של שירות בתי הסוהר (אב"ם) לבין נציב השירות לוי שאול, על רקע דרישתם של אנשי היחידה שתשולם להם תוספת שטחים קרמיים, כמו לסוהרים ולשוטרים המשרתים בשטחים. על רקע הדרישה איימו סוהרים להתפטר ולארגן התפטרות המונית של כל אנשי היחידה, הכוללת כ־100 סוהרים.

בנציבות שירות בתי הסוהר אין מתייחסים ברצינות לאיום, ומדגישים כי תנאי השירות והשכר של סוהרי האב"ם הם טובים אפילו [illegible], ואם יש כאלה שרוצים להתפטר "אי־אפשר להחזיק אותם בשירות בכוח".

יחידת האב"ם נחשבת ליחידת העלית של שירות בתי הסוהר. משרתים בה סוהרים יוצאי יחידות קרביות, בעלי נתונים וכישורים מעל לממוצע בשב"ס. אנשי היחידה עוסקים במשימות מיוחדות, כולל ליווי אסירים, אבטחה מיוחדת של בתי כלא וסוהרים בסכנה וזיהוי מהומות בבתי כלא.

ביום שישי ערך שאול ביקור שגרתי בבסיס האב"ם. תוך כדי שיחה עם הסוהרים, עלה לדיון נושא תוספת השכר עבור שירות בשטחים קרמיים. הסוהרים טענו כי הם עובדים גם בשטחים, ויוצאים למשימות שוטפות בבתי הכלא שם, ולכן מגיעה להם תוספת שכר, המסתכמת במאות שקלים בחודש.

בין הנציב לסוהרים התפתחו דין ודברים חריפים.

דובר שב"ס ג'וני טסטר אמר אמש בתגובה כי לא ידוע על כוונה של אנשי יחידת האב"ם להתפטר בהמוניהם מהשירות. נציב שב"ס, אמר הדובר, פועל מאז כניסתו לתפקידו להשיג שיפורים בשכרם.

הקבלנים: אנו שוקלים פניה לבג"ץ נגד שר העבודה קצב

עקב סירובו של השר להתיר יבוא של עובדים זרים לענף הבניה

מאת אריה לביא

המוסד המאוחד לענף הבנייה שוקל להגיש עתירה לבג"ץ נגד שר העבודה והרווחה, משה קצב, כדי שינמק מדוע הוא מסרב להתיר לחברות הבנייה הגדולות להביא אלפי עובדים להשלמת פרוייקטים שונים.

הקבלנים טוענים, כי בשל האירועים בשטחים חלה החרפה במצבן של חברות הבנייה, שאינן יכולות להשלים את הפרוייקטים שעליהם התחייבו כלפי מזמיני העבודות. בנוסף לכך, בשל היעדרות העובדים הערבים מהשטחים, נקלעו חברות רבות לקשיים חמורים. אי־השלמת הפרוייקטים מונעת מהן לחייב בתשלום את מזמיני העבודות, ולכן יש כבר חברות רבות בעלות תזרים מזומנים שלילי.

בעבר הגישו חברות הבנייה הגדולות, באמצעות המוסד המאוחד לענף הבנייה, רשימה מפורטת של בעלי מקצוע הדרושים להם להשלמת הפרוייקטים. הרשימה כללה את שמות בעלי המקצוע, מיקום האתרים שבהם נחוצה עבודתם וכמות העובדים הנדרשת. בשלב ראשון כללה הרשימה דרישה ל־2,000 עובדים מחו"ל, אך בפועל אושרו לענף הבניה רק כ־200 עובדים.

השר דוד לוי, שבמצוקת הבניה התביעה, אישר אותה, והבטיח באמצעות מנכ"ל משרדו עמוס אונגר לטפל מיד באישורים להביא עובדים מחו"ל. אך שר העבודה והרווחה מסרב להתיר את הבאת העובדים, וגם ועדת העבודה והרווחה של הכנסת מתנגדת לכך.

לעומת זאת, טוענים הקבלנים, מתירים כיום להביא עובדים בענפי התעשייה והתיירות.

מתה האשה שנורתה מפליטת כדור אקדח של בעלה בחיפה

(ע). שרה ביקוביץ (40), הנגנת החושית שנפצעה קשה מפליטת קליע מאקדח בעלה, מתה אור ליום אתמול מפצעיה ביחידה לטיפול נמרץ במרכז הרפואי רמב"ם בחיפה.

באיכות המשטרה ביקש מבית־המשפט לצוות על נתיחת גופתה של הנגנת, שנפגעה אנושות בליל 19 במאי בביתה שעל הכרמל, מכדור שנורה מאקדחו של בעלה, עורך־הדין דוד ביקוביץ. המקרה אירע בעת שהבעל חזר בלילה משירות מילואים במשמר האזרחי. הכדור נפלט מאקדח שהחזיק ברשיון ושאותו ביקש לפרוק מכדורים בשובו הביתה.

באיכות המשטרה טען, כי יש לנתח את הגופה כדי לקבוע אם אכן נפגעה מכדור שנפלט מאקדחו של הבעל. המשטרה ביקשה גם לבדוק את זווית הירי, כדי לאמת את גרסת הבעל.

אורה שמואלי, אחותה של המנוחה, התנגדה בבית־המשפט לנתיחה. היא טענה: "אחותי ובעלה חיו חיים מאושרים, וזה פשוט אסון".

השופט, גרשון דוד, נענה לבקשת המשפחה וסירב להוציא את הצו. השופט ציין, כי לנוכח נסיבות האירוע, יש לסגור את תיק חקירת סיבת המוות.

אלמונים גרמו נזקים לכרם של מושב שקף

(ע). אלמונים גרמו נזק של כ־30 אלף ש"ח לכרם של המושב שקף, בקצה המזרחי של חבל לכיש בדרום. כך טוענים אנשי המושב.

אנשי המשק התלוננו שלשום שבימי החג הרגו אלמונים והשחיתו כארבעה דונמים של כרם צעיר ששטחו הכולל עשרה דונמים, שעמד להניב פרי בראשונה.

בחוות משטרה שהגיעו למקום גילו עקבות של ארבעה אנשים שהובילו לעבר כפרי הר חברון הערביים.

מושב שקף, שהוקם לפני מספר שנים, שוכן בצד הישראלי של הקו הירוק, במרחק מאות מטרים בלבד מקו הירוק.

"כור" יסגור את בית־הספר למנהלים ויוציא לגימלאות את העובדים מעל גיל 65

מאת יונתן שרמן
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

מנכ"ל "כור", בני גאון, החליט על שני צעדים ראשונים במסגרת ההיערכות החדשה של הקונצרן: לסגור את בית־הספר למנהלים של "כור", שפעל כשבע שנים בבית ברל, ולא להעסיק עוד עובדים מעל גיל 65.

קודמו של גאון, ישעיהו גביש, החליט בשעתו שלא לסגור את בית־הספר, שנועד להכשיר את מנהלי העתיד של "כור" מתוך עובדי הקונצרן, ובכך להגביר את שיתוף העובדים בהנהלה.

כן הודיע גאון אתמול, כי בקונצרן ובמפעליו לא יועסקו עוד עובדים מעבר לגיל 65. החלטה זו תביא לפרישתם של 260 עובדים.

בישיבת ההנהלה של "כור" מסר גאון כי אלקנה כספי, לשעבר מנכ"ל "תדיראן", ימונה לנציג הציבור בדירקטוריון "תדיראן".

ערך את העמוד: אריה חשביה

משרד האנרגיה והתשתית
עירית טבריה — מרכז תיירות ומרפא

תערוכת האנרגיה הבינלאומית בטבריה
11-6 ביוני, במרכז הימי בטבריה

את הקיץ הזה בטבריה מתחילים עם תערוכת האנרגיה הבינלאומית המתקיימת הפעם בטבריה.

בתערוכה זו יוצגו לראשונה:

★ מכונית המונעת על חשמל.
★ מזל"ט בשירות חיפוש ואוצרות טבע.
★ הדגמה של מיכשור סיסמי לחיפושי נפט.
★ חידושים בינלאומיים ומקומיים בנושאי אנרגיה.

כמו כן, תופעל לשכת יעוץ לחסכון באנרגיה.

פתוח בימי ב'־ד' מ־16.00 עד 22.00, ביום ה' 22.00-10.00
יום ו' 13.00-10.00 ובמוצ"ש מצאת השבת עד חצות.
כרטיסים: 3 ש"ח ליחיד. 1 ש"ח ליחיד בקבוצה.

★ בתי מלון ואתרי תיירות ונופש יעניקו הנחות למבקרי התערוכה.

ENERGY 88 אנרגיה

המוסד לביטוח לאומי

הודעה למעסיק

אם עדיין לא הגשת את **הדין־וחשבון לחודש מרס 1988**, עליך לעשות זאת מיד.

מעסיק שלא יגיש את הדין־וחשבון לחודש מרס 1988 **עד 30 ביוני 1988**, לא ישלם בעבורו אוצר המדינה את דמי הביטוח בעד חודש מרס 1988, והוא עצמו יהיה חייב בתשלום דמי הביטוח בתוספת קנסות והפרשי הצמדה על־פי החוק.

את הדין־וחשבון על כל פרטיו (מספר העובדים/השכר וכו') יש להגיש באמצעות בנק הדואר או בנק הפועלים או בנק המזרחי המאוחד או הבנק הבינלאומי הראשון לישראל, בצירוף תשלום של 5 שקלים (התשלום ייזקף לזכות חשבון דמי הביטוח של המעסיק).

אין לשלם 5 שקלים בשובר תשלום, אלא בטופס 102 לחודש מרס 1988.

המנהל להסברה וליחסי ציבור

משרד החנוך והתרבות

קורס שנתי מואץ להכשרת מורים לאנגלית

יתקיים במכללת גורדון, רח' טשרניחובסקי, חיפה ובמכללת בית ברל, ליד כפר סבא בשנת הלימודים הבאה (ספטמבר 1988־יוני 1989) שלושה ימים בכל שבוע. בוגרי הקורסים יקבלו רשיונות הוראה בהתאם להשכלתם הקודמת. יתקבלו דוברי אנגלית מלידה (בעלי תעודת בגרות לפחות), מעל גיל 27, ולאחר ראיון עם ועדת קבלה. כן יתקבלו אקדמאים שאינם דוברי אנגלית מלידה אבל שולטים בשפה ברמה גבוהה.

תכנית הלמודים: **תורת החינוך, תורת ההוראה, פסיכולוגיה חינוכית, בלשנות אנגלית, מתודיקה אנגלית, עבודה מעשית.**

המעוניינים מתבקשים לפנות למכללות הנ"ל

חברת חשמל מחוז ירושלים בע"מ

הודעה בדבר הפסקה בזרם החשמל

בשל רצונה של חברת החשמל לישראל להפסיק את זרם החשמל מעל נקודות החיבור, נאלצת חברתנו למרבה הצער להפסיק את זרם החשמל ביום חמישי 26.5.88 משעה (12.00) שתים־עשרה בלילה ועד יום שישי 27.5.88 בשעה 7.00 בבקר במקומות הר"מ:

– אזור התעשיה "עטרות" – גבעון החדשה, עטרות – ישוב עטרות, מחנה עטרות – חלמיש – כוכב השחר – רימונים – בית־אל – מחנה רפאת – מחנה עין יברוד – מחנה עופרה – נווה צוף – תל אלעאצור וכל שאר הישובים והמחנות צה"ל באזור רמאללה – כפר אדומים – מצפה יריחו – אזור קליה ואלמוג – קומראן – ורד יריחו, באר חמים – מקורות – והמשתלות – ישוב מעלה והר קרנטל.

חברתינו מבקשת את סליחת הציבור צרכניה הנכבדים על ההפרעה שתיגרם להם כתוצאה מהפסקה זו, שהיא מעבר לשליטתה של החברה והנחוצה לביצוע אחזקה טכנית שוטפת בקווי חברת החשמל הישראלית.

אשראי עד 2.7.88

שיטת המחיר הקצוץ

פירות וירקות מוכרים במחיר מוזל. לדוגמא:

עגבניות	2.10	משמש	3.99
תירס	1.60	מלון	2.35
כל"בש	0.79		

המבצע בתוקף עד 27.5.88

היפרכל
לקנות וליהנות מכל היתרונות

Melia
חברת התיירות השלישית בגודלה בעולם
מליה

טיולים הכי מאורגנים בסקנדינביה

דנמרק, שודיה, נורבגיה והולנד
18 יום (17 לילות)
שרותי קרקע: $1670
כרטיס טיסה: $622
תאריכי יציאה: 23/6, 7/7, 14/7, 21/7

המחיר לאדם בחדר זוגי.
המחירים אינם כוללים היטל שרותים מיובאים ומע"מ.

פרטים אצל כל סוכני הנסיעות בארץ.

מילה של מליה

صكذا عن الاصل

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

מנסדורף הפצוע יופיע מחר בטורניר הזוגות בפאריס

ישתף פעולה עם האוסטרלי קאהיל נגד צמד דרום־אפריקאי ● השוודי יאריד – המדורג היחיד שכשל עד כה בין היהודים

רולאן גארוס

מאת סרג'יו ליבינסקי

פאריס (מיוחד ל"ספורט הארץ"). עמוס מנסדורף, שנאלץ לפרוש שלשום במערכה הרביעית של מישחקו נגד הארגנטיני ארהארדו מאסו בגלל קרע בשריר – יופיע בכל זאת בטורניר הזוגות של אליפות צרפת. בן־זוגו יהיה האוסטרלי דארן קאהיל. השניים הוגרלו אתמול, בסיבוב הראשון, נגד הדרום אפריקאים דני ויסר ופיטר אולדריץ'. עמוס ביקש לדחות את המישחק למחר, כדי לאפשר לרגלו יום מנוחה נוסף, והמארגנים נענו לבקשה. המישחק יהיה ביום חמישי.

בינתיים הובהר, כי ההגרלה האירה פנים למדורגים בטורניר היחידים ברולאן גארוס. שלשום עברו שבעה מהם בהצלחה לסיבוב השני, ואתמול הצטרפו אליהם עוד שמונה.

המדורג היחיד שהפסיד היה השוודי אנדרס יאריד (מדורג 10). הוא נוצח על ידי בן־ארצו יואכים ניסטרום 6–4, 7–5, 6–1.

גם קרייקשטיין הודח

הטניסאים היהודים המצויים כאן, לעומת זאת, אינם מצליחים כל כך. לאחר שעמוס מנסדורף נשר שלשום, הפסידו אתמול היהודים־אמריקאים אהרון קרייקשטיין וג'ימי גראב. קרייקשטיין נכנע ליוגוסלאווי סלובודאן ז'יבוינוביץ' 6–4, 7–5, 6–2, 6–4. גראב נוצח 6–4, 6–3, 6–7, 6–4 על ידי בן־ארצו מארטי דייוויס.

היהודי היחיד שעלה לסיבוב הבא הוא ג'יי ברגר מארה"ב, שניצח את הצרפתי וינוגראדסקי 6–0, 6–2, 7–6, 5–7. בסיבוב השני ישחק ברגר עם ניסטרום. יהודי נוסף המשתתף בטורניר, השוודי דוד אנגל, שיחק אמש נגד האמריקאי רנברג.

ביתר מישחקי הגברים לא היו הפתעות, לבד מהפסדו של השוודי מיכאל פרנפורס לברזילאי לואיס מאטאר 4–6, 2–6, 6–1, 6–1. המדורג ראשון איוואן לנדל ניצח 6–0, 6–3, 6–3 את הצרפתי פיליפ פק. והבא אחריו בדירוג, שטפאן אדברג משוודיה, ניצח את הצ'כי קארל נובאצ'ק 6–3, 6–2, 6–2. בוריס בקר המערב גרמני (מדורג 5) ניצח את קלאודיו מצאדרי מאיטליה 6–4, 6–2, 7–5. הצרפתי הנרי לקונט (11) נאבק עם האוסטרלי סימון יול בטרם ניצח 6–3, 6–4, 6–7, 6–4, 6–3. הרוסי אנדריי צ'סנוקוב (14) ניצח 6–2, 6–2, 7–6, 6–4 את ג'ון פרוליי מאוסטרליה.

כשהמישחקים נעדרים התרגשות, עדיין, בולטים הפכים הקטנים המעניקים לאירוע מעט צבע. כך, למשל, הארגנטיני גיירמו וילאס. בסיבוב הראשון פגש ביריב שהיה ילד בן 9, כשהוא זכה כאן בטורניר של 1977. כיום, בגיל 35, לא התקשה וילאס להכניע את לאונרדו לאוואיה ממכסיקו 6–2, 6–3, 6–3.

מאיוט: [illegible]

גם לטים מאיוט האמריקאי סיפור משלו. עד כמה שזה מפתיע: מאיוט, המדורג 8, לא ניצח מעולם ברולאן גארוס, עד אתמול. ב־1982, 1983 ו־1984 הודח בסיבוב הראשון. בשלוש השנים אחר כך לא הופיע לתחרות. אתמול זקף לזכותו ניצחון ראשון בטורניר – 6–1, 6–1, 6–4 על קארל לימברגר מאוסטרליה.

בטורניר הנשים הפסידה המדורגת 11, הבולגריה קאטארינה מאלייבה 6–4, 5–7 לצרפתיה קאטרין טאנווייה. מדורגת נוספת, מרי־ג'ו פרננדס מארה"ב (16), נאלצה לפרוש עוד בטרם החלו המישחקים, בגלל פציעה ברגל.

שתי האמריקאיות המדורגות 2 ו־3 ניצחו. מארטינה נברטילובה (2) ניצחה את פאם מרחאוז מספרד 6–0, 6–3 וכריס אוורט (3) את ג'ודית וייסנר מאוסטריה 6–1, 6–4. לורי מקניל מארה"ב (9) ניצחה את בת־ארצה אלי הכמי 6–3, 6–2. המדורגת 13, [illegible], ניצחה 6–7, 6–0 את לאורה גולארסה מאיטליה. [illegible] (14), ניצחה 6–1, 6–3 את קימיקו אוקאמוטו מיפאן.

גליקשטיין: מאמן מחו"ל למישחקי גביע דייוויס

טורניר הפרס הגדול, באוקטובר ברמת השרון, יועבר בשידור טלוויזיה ישיר מחוף אל חוף בארצות הברית

טניס

מאת משה הרינגטש
כתב "ספורט הארץ"

איגוד הטניס מתכנן להביא מאמן זר שיהיה אחראי על כל הנבחרות הלאומיות – כך אמר אמש שלמה גליקשטיין, אשר מונה זה לא כבר לתפקיד יו"ר הועדה המקצועית העליונה של איגוד הטניס. גליקשטיין הוסיף, כי עדיין אין מועמדים ולא ברור לאיזו תקופה יובא המאמן. אפשר שהדבר יהיה לכמה חודשים בשנה, כדי להכין את הנבחרת לגביע דייוויס.

גליקשטיין אמר, כי לנגד עיניו שתי מטרות עיקריות: לצמצם את הפער בין טניסאי הצמרת – מנסדורף, בלום ושחר – הנכללים בסגל גביע דייוויס, לבין טניסאי השורה השנייה וכן ליצור תשתית בין כל הילדים בני 9 עד 14. עוד אמר גליקשטיין, כי בכוונתו להגביר את הרצינות, היחס, המשמעת והמסירות של הילדים ולגרום לכך [illegible].

ד"ר איאן פרומן, נשיא מרכז הטניס, בישר כי טורניר ויקלים "הפרס הגדול" יתקיים כמתוכנן בין ה־10 ל־15 באוקטובר וסך הפרסים יהיה 125 אלף דולרים. לטורניר הוענק דירוג של 6 כוכבים. נמסר, כי בשלב זה אמורים להשתתף בטורניר בראד גילברט (מדורג 9), מרטין חייטה (מדורג 14), אהרון קרייקשטיין (מדורג 23) וכמובן עמוס מנסדורף. מרכז הטניס הצליח בפעם הראשונה להשיג הסכמה לשידור הטורניר בטלוויזיה בארה"ב מחוף אל חוף. מדובר בשידור ישיר באמצעות לוויין של מישחק הגמר וחלק משלב חצי הגמר. המרכז פונה עתה לספונסורים להשתתף בהפקה, ורואה בשידור פריצת דרך חשובה עבור הטניס הישראלי וגורם חיוני לשיפור תדמית ישראל בעולם.

עוד נמסר, כי לאחר הפסקה של שש שנים ייחנך מרכז טניס חדש, השמיני בשרשרת. המדובר במרכז הטניס בטבריה, בשכונה ד' רבת הילדים. המרכז יכלול 6 מגרשים, קיר אימון, שרותים ומשרד. מרכז טניס נוסף מתוכנן לעיר דימונה.

ד"ר פרומן נבחר למועצת הטניס המקצועי, הגוף המנהל את תחרויות הגברים בעולם. המועצה בת 9 חברים, מחולקת לשלוש ועדות: ארצות אמריקה, אירופה, ושאר העולם עליה נמנה ד"ר פרומן עם שני נציגים מיפאן ואוסטרליה.

רוני סגרס עבר המסמכה כשופט בינלאומי לאחר שנבחן בהצלחה בפאריס. רוני הוא השני בין מאמני מרכז הטניס לאחר רני גלי, המצטרף לרשימת השופטים הבינלאומיים המוסמכים.

שרת הבריאות, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, מעניקה את גביע המדינה לנשים לקפטן אליצור ת"א ענת דרייגור – לאחר הניצחון 94–58 על מכבי ת"א אמש בגמר בחולון. (צילום: עודי קרן).

גביע תשיעי לאליצור ת"א בניצחון 94–58 על מכבי

נשים

כדורסלניות אליצור תל־אביב השלימו אמש כצפוי זכיה בתואר הכפול, לאחר שהכריעו בחולון בגמר גביע המדינה את מכבי תל־אביב 94–58 (42–28).

המכביות קלעו סל ראשון רק לאחר שלוש דקות, ובמחצית השניה סל הראשון מהשדה רק לאחר שש דקות. הדבר שיקף היטב את יחסי הכוחות הברורים, ואת עדיפותן הברורה של בנות אליצור.

שרת הבריאות, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, העניקה את הגביע לקפטנית הותיקה של אליצור, ענת דרייגור. זו היתה הזכיה החמישית ברציפות של אליצור בגביע, והתשיעית בסך הכל.

● לאליצור קלעו: דרייגור 22, זיוה רזן 16 (4 סלי 3), גרוסמן 15, גושן 13, קריטינסקי 8, כהן 6, ביטון 6, גורם 4, בירקמן 4.

● למכבי קלעו: קסטן 26, יניצקי 11, לב 6, גיוסטר 6, שרף 3, בייר לובסקי 2, פרישברג 2, אלכסנדרוני 2.

שפטו צבי שגב ואבי נוימן, 500 צופים, בחולון.

בגמר גביע המדינה לנערים ניצחה מכבי ת"א את מכבי חדרה 76–50, ובגמר הגביע לילדים ניצחה הפועל ברוש גבעתיים את מכבי חיפה 61–49.

יוסי הבס

ליפין ולאסוף שוחררו מהסגל

המאמן הלאומי רלף קליין פירסם אמש את סגל נבחרת ישראל למישחקים הקדם אולימפיים שיהיו בסוף יוני בהולנד.

הרשימה כוללת 15 שחקנים: עמוס פרישמן, לאון מרסר, חיים זלוטיקמן, שמעון אמסלם (הפועל תל־אביב), דורון ג'מצ'י, מוטי דניאל, איציק כהן (מכבי ת"א), ניר רכלים, ליאור ארדיטי (מכבי רמת־גן), עופר פליישר, נדב הנפלד (הפועל גליל עליון), עדי גורדון, תומר שטיינהאואר (מכבי חיפה), אהרן שמר (הפועל גבת), אבי מאור (הפועל חולון).

מהסגל שוחררו [illegible] לאסוף, [illegible] ליפין והארי רוזנברג.

יוסי הבס

ניצחון 113–98 ללייקרס על דאלאס בגמר האיזור המערבי

אן.בי.איי.

לוס־אנג'לס (איפי). 28 נקודות של ג'יימס וורת'י, המתאושש מפציעה ביד, הצעידו אתמול את הלוס־אנג'לס לייקרס לניצחון ביתי 113–98 על דאלאס, בגמר האיזורי הראשון במערב. ביירון סקוט הוסיף 23, מג'יק ג'ונסון 19, קארים עבדול־ג'באר 17 ואיי.סי. גרין 14.

המישחק השני בסידרה, הטוב מ־7, יהיה ביום חמישי לפנות בוקר ב"פורום" של הלייקרס, ולאחר מכן תועתק הסידרה לשני מישחקים (בימים שישי וראשון) ל"ארינה" של דאלאס.

ברבע השני עלו הלייקרס ליתרון 41–32 מסל 3 נק' של מייקל קופר, אבל רולאנדו בלקמן, רוי טארפלי ומארק אגואייר רצו קדימה וקלעו 15 נקודות לעומת אחת בלבד של הלייקרס והיתרון עבר לאורחים, 47–42. הלייקרס החטיאו מהשדה 9 פעמים ברציפות, לפני שקארים דייק בקליעותיו, שהחזירו לקבוצתו יתרון 50–47. בהפסקה הובילו הלייקרס 52–49.

ברבע השלישי הציגה האלופה מישחק שוטף [illegible] 80–69. אחר כך 96–79 (הפרש שיא) ובסיום 113–98. למאווריקס קלעו אגואייר, בלקמן וטארפלי 18 כ"א, ודרק הארפר הוסיף 17.

המאמן קסלר ישיב לחולון עד 1 ביוני ● נמשך המו"מ עם ארל

כדורסל

מאת כתב "ספורט הארץ"

בהפועל חולון ממתינים לתשובתו של מרווין קסלר, שהבטיח כי יודיע עד ה־1 ביוני אם ימשיך בקבוצה גם בעונה הבאה. מי שלא ימשיך הוא ג'ו דאוסן, שחתם בפאוק סלוניקי.

בינתיים, חלה התקדמות במו"מ הכספי בין החולונים לארל ויליאמס, שהסכים להפחית במידה ניכרת מדרישותיו. סלע המחלוקת נסוב עתה על סעיפים שונים בחוזה, שיכבלו את ארל לכללי משמעת נוקשים. "אצלנו לא יוכל להופיע לאימונים שבוע לפני תחילת הליגה", אמר מנהל הקבוצה, מוסי רנגברג.

הפועל ת"א: כלכלן בודק את העיסקה

איש העסקים, המעוניין לרכוש את קבוצת הכדורסל של הפועל ת"א, עדיין בודק את כדאיות העיסקה באמצעות כלכלן. נודע, כי חוגים בבית־ברנר ובראשם אלי מילר, מחזיק תיק הפועל, מנסים לטרפד את העיסקה ולשכנע גורמים אחרים ליטול על עצמם את ניהול הקבוצה.

● אפי בירנבוים יאמן במכבי ר"ג גם בעונה הבאה. בימים הקרובים יחתמו הרמתגנים לעונה נוספת עם הרולד קילינג וסטאן מאיי.

כדוריד

הערב נפתח דו־קרב האליפות בראשל"צ

שתי הקבוצות הבכירות של הכדוריד הישראלי, מכבי והפועל ראשון־לציון, יחלו הערב במאבק הסופי על כתר האליפות. הם יתמודדו בשלב האחרון של הגמר־[illegible] במישחק הראשון מתוך שלושה באולם של מכבי (האלופה), שיחל בשעה 20.30.

ברמת־אביב יתמודדו (20.30) אס"א תל־אביב ואליצור הרצליה במאבק השלישי הקובע על זכות ההשתתפות בליגה הלאומית.

● הפועל רמת־גן גבר אמש ברמת־אביב על מכבי נתניה 25–21 (13–11) במישחק על המקום השלישי בדירוג. הרבו להבקיע לרמת־גן: סוסר 10 והליגנר 8. לנתניה: ארבן 8 והוודאי 5.

■ רווית שרון, מתעמלת בת 17 מהפועל תל אביב, תלמידת תיכון ארש קרית ביאליק, נבחרה ספורטאית השנה 1987 במישאל השנתי של "דבר" בשיתוף עם מרכז הפועל.

כדורגל

יעקב אסקטלן ימשיך בלוד

המאמן יעקב אסקטלן ימשיך לאמן בעונה הבאה את הפועל לוד, שירד לליגה הארצית. ההחלטה התקבלה בתום ישיבה של חברי ההנהלה עם מזכיר מועצת הפועלים בלוד, דוד מרציאנו. אסקטלן נטל על עצמו את אימון הקבוצה העונה, לאחר שזו נקלעה למצב קשה בתחתית, ממנו לא הצליחה להשתחרר.

חיים בריש

גביע המדינה

נתניה – הפועל ת"א בחצי הגמר הראשון ב־31 במאי בר"ג

מאת כתב "ספורט הארץ"

בהתאחדות לכדורגל החליטו אתמול סופית, כי סדר מישחקי חצי גמר גביע המדינה לא ישתנה. שני המישחקים יהיו בהצגה כפולה באיצטדיון רמת־גן ביום ג' הבא, ה־31 במאי.

במישחק הראשון (בשעה 18.00) יתמודדו הפועל תל־אביב ומכבי נתניה, ולאחר מכן שמשון תל־אביב ומכבי תל־אביב, מחזיק הגביע.

קטרגל

בית"ר ירושלים אלוף – ניצח בגמר את בני יהודה 9–3

בית"ר ירושלים זכה אמש באליפות הקטרגל לאחר שניצח בגמר את בני־יהודה 9–3. שלישי דורג הפועל ירושלים, שניצח את מכבי נתניה 5–3.

בחצי הגמר ניצחו בני־יהודה 5–3 את מכבי נתניה לאחר הארכה, ובית"ר ירושלים גבר על הפועל 5–3.

נוער

ארגנטינה עלתה בקושי לסעודיה

בואנוס איירס (ע"ד). נבחרת הנוער של ארגנטינה עד גיל 21, שסיימה ראשונה בבית המוקדם בו שיחקה ישראל, עלתה בקושי לגמר אליפות העולם שתהיה בסעודיה בינואר, בהפרש שערים עדיף על פאראגוואי.

ברזיל זכתה בטורניר הדרום אמריקאי, כשניצחה את פאראגוואי 1–0 וארגנטינה גברה על קולומביה 2–1. ברזיל צברה 5 נקודות והקדימה בנקודה את קולומביה. ארגנטינה ופאראגוואי סיימו עם 2 נקודות כ"א, אבל הפרש השערים של ארגנטינה הכריע (4–3 לעומת 5–1).

דייגו מאראדונה (משמאל) עוקב מקרוב אחרי כדורו של מישל פלאטיני, במישחק ההוקרה לכוכב הכדורגל הצרפתי, שהיה אתמול בנאנט ושהסתיים בתיקו 2–2. נבחרת כוכבים עולמית התמודדה לזכר האירוע עם נבחרת צרפתית, שכללה שחקנים אשר הופיעו בשני הטורנירים האחרונים של הגביע העולמי בשנים 1982 ו־1986. (צילום איפי).

הערב (21.15) בשטוטגארט נגד איינדהובן

בנפיקה רוצה גביע שלישי בגמר השישי

גמר האלופות

שטוטגארט (שרות "ספורט הארץ"). הופעה בגמר גביע אירופה לאלופות – חלומו של כל כדורגלן. כזה היה גם חלומו של דיאמנטינו מיראנדה, קפטן אלופת פורטוגל בנפיקה ליסבון, שתתייצב כאן הערב ב־21.15 (שעון ישראל) באיצטדיון נקר הגדוש 60 אלף צופים למעמד השיא בכדורגל האירופי: גמר גביע אירופה לאלופות.

אולם בשעה שחבריו לקבוצה יגירו זעה על הדשא, במאבק האיתנים נגד האלופה ההולנדית פיליפס איינדהובן, יעקוב דיאמנטינו בעצב אחר הנעשה במיגרש. דווקא לפני אחד מרגעי השיא שלו, נפצע דיאמנטינו בשבת בצורה קשה, שאילצה אותו לעשות את הדרך מליסבון לשטוטגארט כשהוא מסתייע בקביים.

הפגיעה המוראלית בגלל פציעתו של הקפטן אינה צריכה להשפיע על בנפיקה שופעת הכוכבים, שהוליכו אותה עד לגמר – אם להזכיר רק את רוי אגואש, הגולן המרכזי, שהבקיע שני שערים בנגיחה בחצי הגמר נגד סטיאווה בוקרשט. בנפיקה ניצחה 2–0 לאחר שבמישחק הראשון ברומניה סיימה 0–0. אגב, אביו של אגואש שיחק בבנפיקה הגדולה בשנות ה־60. בהרכב בנפיקה מככב גם האיסלאנדי מאגנוסון. כן משחקים בנבחרה 4 כדורגלנים ברזילאים.

פיליפס איינדהובן איננה פחות אלופה. גם השנה זכתה באליפות הולנד, תוך הצגת כדורגל מבריק, וכבשה יותר ממאה שערים. הדבר מעיד יותר מכל על התקפה דורסנית, ממנה חוששים שחקני הקו האחורי של בנפיקה. כוחה של איינדהובן הוא בפריסה של השחקנים, כך שכל אחד מהם יכול להפתיע בפריצה או בביצוע מהלך התקפי.

לא רק כושר התקפי מעלה יש להולנדים. שני מישחקי חצי הגמר העידו גם על הגנה טובה. בחצי הגמר שיחקה איינדהובן נגד ריאל מאדריד, סיימה 1–1 במאדריד ובגומלין בהולנד 0–0. שני המישחקים גילו מערך אחורי שביצע מלאכה ללא דופי, בהנהגת השוער האנס ואן־ברויקלן, שיכולתו הגבוהה תיסכלה את כוכביה ומבקיעיה של ריאל הוגו סאנצ'ס, אמיליו בוטרגניו ומילאן יאנקוביץ'. שמות נוספים שכדאי לזכור אצל ההולנדים: הקפטן אריק גרטס, הדני סורן לרבי ומלך השערים ההולנדי, ווים קיפט.

בפעם השישית בגמר

לבנפיקה זו הופעה שישית בגמר האלופות, ואילו לאיינדהובן – הראשונה. למרות זאת לא תהנה בנפיקה מהגורם החשוב ששמו נסיון. בפעם האחרונה הופיעה בגמר לפני עשרים שנה, ב־1968, כשנוצחה 4–1 על ידי מנצ'סטר יונייטד אחרי הארכה בוומבלי. ב־1965 נוצחה בנפיקה בגמר 1–0 על ידי אינטר מילאן וב־1963 נכנעה 2–1 לאי.סי. מילאן. את שתי הזכיות שלה רשמה ב־1961 וב־1962, הראשונה 3–2 על ברצלונה והשניה בגמר בלתי נשכח 5–3 על ריאל מאדריד.

לאיינדהובן עבר עשיר פחות מלירינגה. פעם אחת הופיעה הקבוצה בגמר אירופי כלשהו. היה זה ב־1978, בגמר גביע אופ"א נגד באסטיה מצרפת. איינדהובן ניצחה 3–0 בסיכום שני המישחקים.

באייר לברקוזן זכתה בגביע אופ"א. מאלין הבלגית עם אלי אוחנה ניצחה בגמר למחזיקות גביע. הערב זה יימשך 90 דקות, אולי 120 ויתכן שרק אחרי סידרת בעיטות 11 מ' ברע מי הקפטן המאושר שיניף את גביע האלופות. בכל מקרה הצפיות לכדורגל משובח בנוחות.

ישפוט האיטלקי לואיג'י אגוליני. מהלך המישחק יוקרן בטלוויזיה לרוב תבל.

קפטן בנפיקה ליסבון, דיאמנטינו מיראנדה, נחת בשטוטגארט כשהוא מהלך על קביים – לאחר שנפצע בשבת בליגה והוכרע בשל כך הערב את הגמר האירופי לאלופות נגד איינדהובן. דיאמנטינו נתקבל בנמל האוויר על ידי גדול כדורגלני פורטוגל, יוסביו (במשקפי שמש), שניגש לעזרה. (צילום איפי).

מזכ"ל אופ"א: פחתו סיכויי האנגלים לשוב השנה לאירופה

בעקבות התפרעויות אוהדים בשבת בוומבלי

לונדון (איפי). סיכויי המועדונים האנגליים לחזור בעונה הבאה לפעילות סדירה בכדורגל האירופי פחתו בעקבות הגל האחרון של התפרעויות אוהדים – אמר אתמול מזכ"ל אופ"א, הנס באנגרטר, בראיון מיוחד לרשת הטלוויזיה של הבי.בי.סי. בלונדון.

בהתייחסו לתקריות שאירעו בשבת שעברה בוומבלי במיפגש בין אנגליה לסקוטלנד, שם היו גילויי אלימות רבים מצד אוהדי שתי הנבחרות – אמר מזכ"ל האיגוד האירופי כי שוב אינו אופטימי כבעבר לגבי הסרת החרם הספורטיבי שהוטל על האנגלים לפני שלוש שנים, בעקבות מותם של 39 איש באצטדיון הייזל. "אפשר מה שאירע בשבת יקשה מאוד על האנגלים לשכנע את אירופה, כי אכן הם ראויים לשוב למישחקי גביע היבשת", אמר באנגרטר בלשכתו בברן, מושב האיגוד האירופי. בתקריות שהיו בלונדון עצרה המשטרה 200 מתפרעים. 90 איש נפצעו ואחד מהם, נער בן 10, נפגע כשנפל מרכבת־אכספרס.

ראשי האיגוד האירופי אמורים להתכנס ב־24 ביוני במערב גרמניה, לקראת סיום אליפות אירופה לאומות, כדי לדון בהצעת הולנד להתיר את האנגלים לפעילות בעונה הבאה.

אזהרה לאוהדים לפני המישחק בלוזאן

יו"ר התאחדות הכדורגל האנגלית ברט מיליצ'יפ רמז אתמול בלונדון, כי אם יתפרעו אוהדים אנגלים במישחק הידידותי שיהיה בסוף השבוע בין אנגליה לשווייץ בלוזאן, לא מן הנמנע כי יהיה על אנגליה לפרוש מאליפות אירופה שתהיה ביוני במערב גרמניה. "אינני מעיז לחשוב על אפשרות כזו, על כל המשתמע ממנה, אבל בהחלט אינני שולל אותה לחלוטין", הוסיף מיליצ'יפ.

המשכים מעמוד 1

"אסם" עומדת בפני השלמת רכישת "עסיס" ו"ארדי"

מאת יונתן שרמן

"אסם" עשויה להשלים בקרוב את עסקת רכישת מפעל "עסיס" מידי "עסיס החזקות", שבשליטת "לבנקר רובינשטיין". "אסם" היא המועמדת הרצינית היחידה לרכישת המפעל בנתניה, הכולל גם את מפעל "ארדי" לייצור אבקות מזון.

דן פרופר, מנכ"ל "אסם" מסר כי המשא ומתן בנושא זה עדיין לא נסתיים, אך אם "אסם" אכן בסופו תרכוש את המפעל, היא מתכוונת להפעילו באתר בנתניה ואין בכוונתה לפרק את קווי הייצור ולפזרם בין יתר מפעליה.

"אסם" מבקשת זה כשנה להרחיב את פעילותה לתחומים נוספים בענף המזון וכך למנוע התבססות גדולה מדי במוצרי מאפה, פסטה וחטיפים. בשעתו נשאה ונתנה על רכישת מפעל השימורים "פרי העמק", אך ללא הצלחה ובעת היא מצפה לרכוש את "עסיס", המתמחה בייצור שימורים ומיצים מרוכזים.

ברכישת "עסיס" התעניינו בשנים האחרונות כמה וכמה גופים ובכלל זה תשלובת תנובה, יכין ומהדרין.

לא אזיז את הרכב

(סוף מעמוד 1)

להרגיע את הרוחות ולפתור את "התסבוכת" שנוצרה.

התקרית היתה ב־4 במאי ברחוב יפת ביפו, ליד "פיתות אבולעפיה". האיש, מנהל חברת התעופה המצרית "קשר סיני", החנה את מכוניתו, הנושאת לוחיות זיהוי ישראליות, במקום שלטענת השוטר אסור להחנות בו. השוטר דרש ממנו להזיז את המכונית. האזרח המצרי, שאינו דובר עברית, סירב. פרצו ביניהם חילופי דברים קשים.

השוטר דרש מהאיש להזדהות ולהציג את רכבו. האזרח המצרי סרב, וטען לחסינות דיפלומטית, אך לא הציג כל מסמך המאשר שיש לו חסינות כזאת. במקום התאסף קהל רב, וקמה מהומה. חילופי הדברים בין השניים כמעט גלשו למהלומות. לפי אחת הגירסאות, אף דחפו השניים זה את זה.

עוד שוטרים, ובהם קצין, הגיעו למקום. בסופו של דבר, נלקח האיש לבירור בתחנת המשטרה ביפו. הוא הורשה לטלפן משם לשגרירות מצרים, ובתיווך אנשי השגרירות, שוחרר לאחר שנרשמו פרטיו לדו"ח תנועה. במשטרה עדיין שוקלים מה לעשות בפרשה.

קריאה לשביתה בשטחים

(סוף מעמוד 1)

היערכות בצה"ל ליום אבו ג'יהאד

צה"ל נערך לגילויי אלימות צפויים בשטחים היום לציון יום ה־40 למותו של אבו־ג'יהאד ומתגבר כוחות באיזורים המועדים לפורענות.

כרוז מספר 17, המופץ בשטחים מאז 22 במאי, קרא לתושבי השטחים לקיים שביתה כללית היום, להחריף את "ההתנגדות הצבאית", ולהמשיך ולהתנגד לתשלום מסים. עובדי המינהל האזרחי נתבעים להתפטר מתפקידיהם. התושבים נקראים להגביר את ההתנגשויות עם המתנחלים היהודים בשטחים.

תחנת השידור השבועית המשודרת הוראות לתושבי השטחים קוראת באחרונה לגדל ירקות ליד בתי התושבים, גידול הירקות נחוץ, על פי שידורים אלה, למלא את הצרכים בימי מחסור, של סגרים ועוצרים.

עשרות תושבים צפויים הבוקר בבית משפחת הדוד של אבו ג'יהאד, שבעזה, בטקס מיוחד ליום ה־40. אתמול היה שקט יחסי ברצועת עזה ונרשמו הפרות סדר קלות בתוך מחנות הפליטים ברפיח ובחאן יונס. תושבה נפצעה אתמול בידי צה"ל [illegible] ברחוב הראשי [illegible] הוויותיהם. דובר צה"ל ברצועת עזה אמר אתמול בתגובה "צה"ל מקפיד על שמירת החוק והסדר ברצועה".

אתמול נמשך מבצע החלפת תעודות הזהות. ראש המינהל האזרחי תת אלוף אריה רמות אמר כי עד כה הוחלפו בכל רצועת עזה 18 אלף תעודות. מקורות ערביים מסרו אתמול כי בבתי הספר בעזה היו הפרות סדר קלות ושנערכו כמה מעצרים מינהליים. צה"ל ממשיך במדיניות של ניקוי הרחובות מכתובות.

צוות או"ם: "יש לנקוט צעדים"

(עי"ה) צוות חקירה של או"ם, שתפקידו לחקור את מצב זכויות האדם בשטחים קרא אתמול ברבת עמון לנקוט צעדים דחופים לשים קץ לאלימות בשטחים.

הצוות, בראשות שגריר סרי לנקה באו"ם, ראייה פגורה, מדווח בכל שנה לעצרת האו"ם על מצב זכויות האדם בשטחים המוחזקים.

הצוות בן שלושת החברים יצא אתמול מרבת עמון לדמשק. בהמשך ביקורם באזור, יגיעו לקהיר. ישראל סירבה לשתף פעולה עם חברי הצוות, או להתיר להם להיכנס לשטחים.

תקרית חמורה בעזה. מקורות ערביים מוסרים על הרוג אחד [illegible]

ועדת טריינין

(סוף מעמוד 1)

ממלכתי שיבטיח לכל תושב סל של שירותי בריאות, שייקבע מראש ויעודכן אחת לכמה שנים. סל זה יבטיח לא רק שרות, אלא גם את זמינות השרות.

סל זה צריך להיבנות על בסיס המצב הקיים, תוך תמחור קפדני של השרותים כדי להבטיח את כיסוי כל ההוצאות הראליות עליהם.

הועדה ממליצה להנהיג ביטוחים משלימים, שהמבוטח יכסה בלא השתתפות המעסיקים. ההכנסות מביטוח זה יהיו חלק מתקציב בית החולים, ויופנו לפיתוח ולהרחבה. ספקי הביטוח המשלים יהיו חופשיים להתארגן כרצונם לתת את שירותיהם, ובכלל זה הסדרי עבודה בשעות נוספות ותשלומים מיוחדים לעובדים.

הועדה גם ממליצה על הנהגת שר"ן (שרות רפואי נוסף) שיימכר מעבר לסל הבריאות הממלכתי הבסיסי ולביטוחי הבריאות המשלימים. שרות זה יינתן לאחר שעות העבודה המקובלות במתקנים הקיימים במערכת, ואת מחירו תקבע הנהלת בית החולים. עם הנהגת השר"ן ייאסר על עובדי מערכת הבריאות הממשלתית לעבוד עבודה נוספת מחוץ למוסד שבו הם מועסקים.

שרת הבריאות הודיעה אתמול כי על אף הצהרתה כי היא מאמצת את מסקנות הוועדה, היא מתכוונת לבחון שוב את עניין השר"ן.

הועדה גם ממליצה על מבצע מיוחד לסילוק תורים לטיפולים למיניהם, הנכללים בסל שירותי הבריאות הסטטוטוריים, ובכך ליצור נקודת התחלה שתאפשר לעמוד בסל השירותים המבוטחים.

הדו"ח המלא של ועדת טריינין נדון, כאמור, אתמול בהתייעצות בצמרת ההסתדרות.

יו"ר האגף לביטוח סוציאלי בהסתדרות, רב פלג, הביע שביעות רצון על כי "אין המלצות הועדה תומכות במדיניות של שר האוצר לתת תקציב תקן למערכת הבריאות, ולקופת חולים הכללית בפרט, ולהטיל תשלומים על חולים בעד טיפול רפואי". פלג הוסיף כי "ההסתדרות תומכת בממצאי הדו"ח המפרידים בין רפואה ציבורית שוויונית לשירותי רפואה פרטית". עם זה, הבהיר פלג כי "בקטע אחד הועדה סוטה מהעקרונות החיוביים, והוא – הנהגת שר"ן. לדעת ההסתדרות, שיטה זו פסולה, מאחר שיש בה פתח לעירוב שרותי רפואה ציבוריים ופרטיים".

רופאי המדינה שובתים

רופאי המדינה משביתים מהיום, ל־48 שעות, את חדרי הניתוח ב־7 בתי חולים: "אסף הרופא" בצריפין, "וולפסון" בחולון, "ברזילי" באשקלון, "שערי צדק" בירושלים, "פוריה" בטבריה, "זיו" בצפת ו"רוטשילד" בחיפה. ייעשו רק ניתוחים להצלת חיי אדם.

בכל בתי החולים הממשלתיים העירוניים נמשכת השבתת המכונים הרפואיים, ובהם מכוני הרנטגן והמכונים האונקולוגיים, ומרפאות החוץ בבתי החולים "שיבא" בתל השומר, "רמב"ם" בחיפה, ו"איכילוב", "דנקור" ו"הקריה" בתל־אביב.

רופאי בתי־החולים של קופת חולים ממשיכים להשבית את חדרי הניתוח ומרפאות החוץ בכל בתי החולים של הקופה בארץ.

היום ידון בית־הדין הארצי לעבודה בירושלים בבקשת הנהלת קופת חולים להוציא צו מניעה נגד הפעלת המרפאות הפרטיות שפתחו רופאי הקופה במלון "פאלאס" בתל־אביב.

על־פי פסק הדין, יוחלט אם להחזיר את מערך המרפאות.

ריגן בדרך למוסקווה

(סוף מעמוד 1)

גיות הגלאסנוסט.

בשאלת הסכסוכים האזוריים, ציין ריגן כי הם באמת לדון בנסיגת הכוחות הקובאניים מאנגולה, בשאלת המפרץ הפרסי ובסכסוך הישראלי־ערבי. עם זאת, אין צופים בוואשינגטון לדיון מעמיק בשאלת המזרח התיכון – מה שר שריצ'רד מרפי אינו מצטרף לביקור, אלא רק עוזריו של ריגן לענייני המזרח התיכון.

מקור בממשל מסר כי מחלקת המדינה מצפה עדיין לתשובות הסובייטים במספר עניינים עקרוניים בנושא, ואילו עוזר שר החוץ לעניינים מדיניים, מייקל ארמקוסט, הזהיר מפני ציפיה לפריצת דרך בנושא.

עם סיום הפסגה מצפים להודעה משותפת, בה יוזכרו מספר הסכמים משניים לשיתוף פעולה מדעי וכלכלי, ויוצהרו כוונות להמשך המשא־ומתן לחיסול הנשק האסטרטגי.

ממוסקווה ימשיך הנשיא ריגן לאנגליה, ואילו שר החוץ האמריקאי, ג'ורג' שולץ, יגיע למזרח התיכון למסע דילוגים – משם ימשיך לועידת שרי החוץ של נאט"ו במדריד.

מסורבי עליה יפגינו

קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ"). קבוצה גדולה של מסורבי עליה החליטו להפגין מידי יום ליד מדרגות ספרית לנין, מול חומות הקרמלין, משך כל ימי ביקור הנשיא ריגן במוסקווה.

למרות איסור קיום הפגנות במוסקווה ללא קבלת רשיון, מקווים מארגני ההפגנה כי נוכחות מאות הכתבים במוסקווה בימי הביקור תמנע את פיזור המפגינים.

לקראת הועידה השתלטו כתבי תחנות טלוויזיה אמריקאיות על חדרי מלון הנשקפים אל חומות הקרמלין, וההפגנת מסורבי העליה ליד מדרגות הספריה תכוסה, לפיכך, מחלונות בית מלון.

הסובייט העליון פתח את מושב האביב בהדחת ילצין, תומכו של גורבצ'וב

הסובייט עומד לאשר היום חוק המתיר לכל אזרח סובייטי להצטרף לקואופרטיב – ללא הגבלת רווחיו, כדי לעודד את הקואופרטיבים

מוסקווה (ע"צ וע"ת). בוריס ילצין, מנהיגה לשעבר של המפלגה הקומוניסטית במוסקווה, ואינאמין אוסמנחודז'ייב, מי שהיה מנהיג המפלגה באוזבקיסטאן, הודחו אתמול – יומו הראשון של מושב האביב בסובייט העליון – מנשיאות הסובייט.

בין הדיון אתמול הסובייט העליון התמקדו את לב שולקנוב, ראש מועצת בירה"מ. שולקנוב הוצא לגימלאות לאחר ארבע שנים בתפקידו, ובמקומו נתמנה יורי ורוסמר־ארנוב, מנהיג המפלגה בעיר התעשייה גורקי.

המושב נפתח בקרמלין בנוכחות המנהיגים הסובייטים המרכזיים, ביניהם המזכיר הכללי מיכאיל גורבצ'וב, הנשיא אנדריי גרומיקו וראש הממשלה ניקולאי רידיקוב.

איגור ליגאצ'וב, סגן מנהיג המפלגה ומי שנחשב לראש הזרם השמרני בה, הציע לחברי הפרלמנט לשחרר את שני האישים מתפקידם. הוא נימק את הדחתו של ילצין – שפופולריותו דעכה לאחר שמתח ביקורת חריפה על הקצב האיטי בו מיושמת מדיניות הפרסטרויקה – בעבודת מינויו בנובמבר לתפקיד סגן יושב־ראש ראשון של ועדת הבנייה, בדרגת שר. לגבי מנהיג המפלגה באוזבקיסטאן, הסביר ליגאצ'וב כי "יצא לגימלאות" כיבואר.

פרישת ילצין מהווה מהלומה משמעותית עבור גורבצ'וב, שכן היה תומך נלהב במדיניות הרפורמות שהנהיג.

את ילצין יחליף לב זייקוב, אשר תפס בחודש נובמבר את מקומו כראש המפלגה הקומוניסטית בעיר הבירה.

מושב הסובייט העליון יימשך שלושה ימים, במהלכם יאשר תחיקה חדשה לגבי עסקים קואופרטיביים – חידוש המושב לצעד הכלכלי הבולט ביותר של הקרמלין מאז הונהגו הרפורמות של גורבצ'וב.

החוק, שיאושר היום, יתיר לכל אזרח סובייטי להצטרף לקואופרטיבים, ללא הגבלה על רווחיו.

אתמול קרא ראש ממשלת בריה"מ, ניקולאי רידיקוב, לתת גושפנקה חוקית לתמריצים לעשיית רווחים, כדי לעודד פיתוח קואופרטיבים עירוניים וכפריים.

בהגישו לפרלמנט את הצעת חוק הקואופרטיבים, הודה רידיקוב כי המיגזר הממשלתי אינו מצליח ליישם את הרפורמות, וציין כי קואופרטיבים יוכלו לשמש דרך חלופית בגישה להורדת מוצרים לשוק.

עוד הבהיר רידיקוב: "תוך פרק זמן קצר, יוכלו קואופרטיבים לפתור את הבעיות הקריטיות ביותר של הפרסטרויקה". הוא גילה כי כיום פועלים 20 אלף קואופרטיבים, כאשר 6,000 מהם קמו מאז פורסמה טיוטת החוק בחודש מארס. פעילותם נעה בין ייצור בגדים לבניית בתים, שירותי תחבורה וניהול מסעדות.

רידיקוב ציין, כי פקידים מקומיים רבים עושים כמיטב יכולתם כדי להפריע לקואופרטיבים החדשים, בכך שאינם מספקים להם את שטחי העבודה והחומרים הדרושים. הוא גילה כי 84% מהקואופרטיבים באיזור מוסקווה נתקלו במכשולים מסוג זה. לדברי רידיקוב, ימנע החוק התערבות בירוקראטית כזו, ויעניק לעובדים את הזכות לעבור מהמיגזר הממשלתי לקואופרטיבים ולהחליט כיצד לחלק את רווחיהם. קואופרטיבים בלתי ריווחיים יחוסלו.

להלכה, אמור חידוש זה להעניק לפועלים הסובייטיים תמריצים חוקיים, בכך שישחרר מתיקרה על הכנסתם. מבקרים טוענים, עם זאת, כי סעיפי המיסוי בחוק פוגעים בתמריצים, ועשויים להניא אנשים מלהסתכן בהצטרפות לקואופרטיבים. המיסוי הפרוגרסיבי, שהונהג באפריל על־פי צו משרד האוצר, יטול מהקואופרטורים הייזמים ביותר 90% מהכנסותיהם.

רידיקוב הבטיח היום כי המיסים שיוטלו על הקואופרטיבים יהיו נמוכים די הצורך כדי להבטיח תמריץ, אולם לא פירט.

הוא גילה, כי חוות קולקטיביות בבריה"מ צברו חובות בסך 88 מיליארד רובל (146 מיליארד דולר) למדינה, מתוצאת ביזבוז פאסיווי וניצול גרוע של האדמות.

דיוני הסובייט משודרים בשידור חי בטלוויזיה הסובייטית.

מיס תבל 1988: תאילנדית

מלכת היופי של תאילנד פורנטיפ נאקרנהומפאנופ בת ה־20 מודה בסמיקת כפיים תאית־מסורתית על הכתרתה ב"מיס תבל" בידי "מיס תבל" הקודמת. לידה, משמאל, מלכת היופי של קוריאה שהוכתרה כסגנית. התחרות התקיימה אתמול בטייפה, טייוואן. (צילום: איפי)

קארולי גרוס: הרפורמות בדרך אך אין לצפות לשינוי מיידי

בודפשט (ע"ת). המנהיג החדש של הונגריה, קארולי גרוס, הבהיר אתמול כי "הרפורמות בדרך", אך הזהיר את בני ארצו שלא לצפות לשינויים בן לילה.

גרוס, שהחליף ביום ראשון את המנהיג הוותיק יאנוש קאדאר כמזכיר כללי של המפלגה הקומוניסטית, אמר כי לארצו צפוי מאבק ממושך.

"הסכנה ברפורמות טמונה באשליות המלוות אותן", טען גרוס בראיון שפורסם אתמול בעיתון המפלגתי "נפסאבאדסאג". "רבים סבורים כי הרפורמה תשנה את הכל, שלם הממשלה היא שתשנה את המצב", הוסיף.

עיתוני הונגריה הללו על נס את ועידת המפלגה מסוף השבוע, על שסילקה מיכשולים פסיכולוגיים לרפורמה מעמיקה. עם זאת, שיבחו גם את קאדאר – שהודח לאחר שכיהן קרוב ל־30 שנה כמנהיג המדינה.

בהודעו ביום ראשון של גרוס (57) [illegible] "שינויים כלכליים באמצעים כלכליים בלבד, הדרושות גם רפורמות פוליטיות. דיפלומטים מערביים ציינו כי דעתו זו משקפת את עמדת מנהיג ברית־המועצות, מיכאיל גורבאצ'וב – העומד להופיע בחודש הבא בפני ועידה מפלגתית גורלית לעניין הרפורמות, בדומה לגרוס.

מנהיגי הסנאט יפעלו לאשרר השבוע החוזה להשמדת הטילים

הממשל מעוניין באישרור לפני ועידת הפיסגה

וואשינגטון (ע"ת). מנהיגי שתי המפלגות בסנאט אמרו כי הם מתכוננים לפעול עוד היום כדי להפסיק את הדיון על אישרור חוזה הטילים הגרעיניים בין ארה"ב ובריה"מ, והביעו דעתם כי ייתכן שיאושר עוד לפני ועידת הפסגה במוסקווה.

מנהיג הסיעה הדמוקרטית, רוברט בירד אמר כי "הסיכויים טובים מאוד" שהדיון על החוזה להשמדת הטילים הגרעיניים לטווח בינוני יושלם עד יום שישי או שבת. הוא ומנהיג הרפובליקאים רוברט דול שוחחו עם עתונאים, בצאתם מפגישה עם הנשיא רייגן בבית הלבן.

רייגן ואישים אחרים של הממשל קראו לאשרר את החוזה לפני ועידת הפיסגה הרביעית של רייגן עם גורבצ'וב, אולם מתנגדים שמרניים ספורים להסכם עיכבו עד כה התקדמות בסנאט.

שר החוץ שולץ קרא שלשום לסנטורים להצביע על החוזה, באומרו כי אם לא יאושר, תיפגע בכך ועידת הפיסגה במידה מסויימת.

בירד אמר כי הוא עומד לכנס הצבעה בסנאט כדי לקבוע מועד סופי לדיון, והוא מקווה כי הדיון אכן יושלם ביום חמישי.

רייגן עומד לצאת מחר בבוקר להלסינקי, שם ישהה עד לנסיעתו למוסקווה ביום ראשון.

מימשל רייגן היה רוצה כי החלפת מיסמכי האישרור בין שני המנהיגים תהווה את השיא בפיסגה, שבה לא יהיו הסכמים רבים אחרים.

כוויית מנהלת מו"מ לרכוש נשק בשווי מיליארד דולר

מקווה לקנות מטוסי אף־18 מארה"ב

כווית (איפי). כווית מנהלת מו"מ עם ארה"ב, צרפת ובריטניה לרכישת ציוד צבאי הכולל מטוסי יירוט, נשק נגד מטוסים, טילים ותותחי־נשק נוספים בשווי כולל של מיליארד דולר, מסר אתמול שר ההגנה של כווית שייך נאוף אל־סבאח.

שייך נאוף מזיר את בקשתה של כווית לרכוש את מטוסי "האף־18". אם יאשר הקונגרס את עיסקת הנשק, תהפוך כווית למדינה היחידה בעולם הערבי המחזיקה ברשותה מטוסים מדגם זה.

שר ההגנה הכוויתי טען גם כי נמשכים המגעים להשגת טילי ה"סטינגר", לאחר שמכירתם סוכלה על ידי הלובי הפרו־ישראלי ב־1984, בטענה כי טילים מתוחכמים אלו יגיעו בסופו של דבר לידיהם של המחבלים.

"התנגדותה של ארה"ב לא תעכב את נסיונותיה של כווית להשיג נשק מכל מקור שהוא בהתאם לצרכי ההגנה שלה", הוסיף שר ההגנה הכוויתי.

הוא ציין כי כווית מבקשת לקנות מארה"ב 40 מטוסי "אף־18" ובן טילי כתף מסוג "סטינגר". השר, שדיבר בפני עורכי עתונים בכווית, ציין כי העסקה תתחם בעת שראש ממשלת כווית יבקר בארה"ב בחודש יולי הקרוב.

הוא ציין גם כי כווית מעוניינת במטוסי "מיראז'" וכן בנשק מצרי, שטיבו לא פורט.

בראשית החודש מסרו פקידים בוואשינגטון כי הממשל האמריקאי

יהודי איטליה מרוצים מהחלטת מועצת הבישופים

הוחלט להבדיל בין ביקורת פוליטית על מדינת ישראל ובין התקפה על העם היהודי

מאת חולדה ליברנוטה, סופרת "הארץ" באיטליה

פירנצה (מיוחד ל"הארץ"). שביעות רצון הובעה אתמול בין יהודי איטליה על גינוי האנטישמיות ע"י מועצת הבישופים האיטלקים שקראו להבחין בין "אהבת האחים היהודים" והביקורת הפוליטית נגד ממשלת ישראל שאין לכלול בה לא את העם היהודי כולו ואף לא את אזרחי ישראל כולם.

הנחיה ברוח זו לעיתונות הקתולית הובאה אתמול בכותרת בלוסת בעיתונות האיטלקית בכללה, והיא באה כתשובה ללחץ יהודי ולמחאתו המוטבית באחרונה של רבה הראשי של קהילת רומא אליהו טואף, בראיון מיוחד לטלוויזיה הממלכתית ביידך אמש הרב על הולכת הבישופים.

ערך את העמוד: אוריאל ריינגולד

רייגן: בפיסגה נונחה ע"י גישה ריאליסטית

וואשינגטון (ע"ת). נשיא ארצות־הברית, רונלד רייגן, אמר אתמול כי קיימים עדיין חילוקי דיעות מדיניים ומוסריים נרחבים בין מזרח ומערב, וכי בשיחות הפיסגה הקרובה במוסקווה תונחה ארצו על ידי גישה ריאליסטית.

רייגן אמר את הדברים בנאום מוקלט מראש, ששודר אתמול לאירופה ואסיה באמצעות רשת לוויינים אמריקאית, שעה שהנשיא עצמו ניהל שורת פגישות עם מומחים ואנשי ממשל, לקראת יציאתו לועידת הפיסגה, העומדת להיפתח ב־29 ביוני בהלסינקי.

הנאום בא, ככל הנראה, לשוב ולהבהיר באוזני בעלות בריתה של ארצות־הברית כי וואשינגטון לא תנטוש אותן אגב מאמציה לשיפור היחסים עם מוסקווה. "אם כי אנו מנהלים משא־ומתן מעמדת כוח, הרי אנו מונחים על־ידי ריאליזם לגבי השאלה לאילו הישגים נוכל להגיע בקשרינו עם בריה"מ, וכן לגבי השאלה מה מבקשים הסובייטים עצמם להשיג", אמר רייגן. "אין אנו מצפים לשינוי רדיקאלי מהיר של המערכת הסובייטית. אין אנו מצפים כי ביום מן הימים נעבור פינה, ונראה לפתע פתאום שכל בעיותינו נעלמו מכיוון שיריבנו השתנה".

עוד אמר רייגן: "אנו חייבים להוסיף ולמלא את אחריותנו, לעמוד איתנים ועירניים ולספק לסובייטים תמריצים להנהגת מדיניות חדשה, הנבדלת ממדיניותם הקודמת".

הג'יהאד המוסלמי איים בהריגת בני ערובה שבידו

ארה"ב: לא ננהל מו"מ עם שום חוטפים

וואשינגטון (ע"צ). הבית הלבן חזר והבהיר אתמול כי ארה"ב לא תנהל מו"מ עם חוטפיהם של בני ערובה אמריקאים, על אף האיום שהושמע באותו יום על ידי ארגון הג'יהאד האיסלמי".

"אין שינוי בעמדתנו. לא ננהל מו"מ עם חוטפים, ולא נסכים לויתורים לטרוריסטים" – הצהיר פקיד בכיר בבית הלבן.

"הג'יהאד האיסלמי" איים אתמול בהריגת "כל בני הערובה הזרים", אם מדינותיהן של בני הערובה לא ינהלו מו"מ ישיר על גורלם עם החוטפים.

נדונו למאסר בבריטניה על הברחת נשק לאיראן

לונדון (איפי). שלושה בריטים שטענו כי עבדו יחד במודיעין הצי־ לגל אוליבר נורת' הורשעו אתמול באשמה של נסיון להבריח לאיראן נשק־קדמה נגד טנקים.

חבר המושבעים ב"אולד ביילי" דחה את טענת ההגנה כי העיסקה היתה חלק מעיסקת הנשק האיראנית (פרשת "איראן־גייט") והרשיע אותם בקשר למכור לאירן 5,000 טילים נגד טנקים מדגם "טאו" שלא היו קיימים כלל.

על מנהיג הקבוצה, מיכאל אפשטיין, בן 50, נגזרו שש שנות מאסר. במהלך המשפט, שארך ארבעה וחצי חודשים, טען אפשטיין כי סוכנות הביון המרכזית של ארה"ב וחוקרי המכס האמריקאי ידעו על העיסקה, ששוויה היה 66 מליון דולר.

אריק מסטן, בן 63, איש צבא בריטי בדימוס אשר שירת גם בכוח־ לוגל באיחוד הנסיכויות הערבי, נדון ל־3 שנות מאסר. על ויליאם הרפר, בן 38, סוכן בטוח במקצועו נגזרו שנתיים מאסר. איש העסקים ג'ון סיילור, בן 56, שעמד גם הוא למשפט זוכה.

אנשי הבולשת נתפסו לאחר שמתווך שווייצי שפעל בשם איראן חשד בהם ב־1986 וזימן את המשטרה.

עלו מחירי הפלטינה על רקע חשש מאינפלציה

לונדון (ע"ת). המחירים של מתכות אצילות עלו אתמול מחשש לאינפלציה ועל רקע שמועות, כי דרום אפריקה עשויה לצמצם את הספקת הפלטינה, מסרו סוחרים בלונדון.

מארה"ב נמסר כי בסוף השבוע ירדו סוף סוף גשמים במערב־התיכון של ארה"ב, ובעקבות כך ירדו המחירים העתידיים של תירס ופולי־סויה בבורסת שיקאגו. אולם לאחר מכן חזרו ועלו המחירים, על רקע "תיקונים" של סוחרים הצופים התהפכות מזג אויר במהלך הקיץ.

הזהב נמכר בלונדון ב־458.60 דולר לאונקיה, והיום הפלאטינה נמכרה ב־574 דולר לאונקיה.

שערי המניות בטוקיו עלו ביום שלישי, ומדד ניקיי סיים ל־27,313 נקודות, אחרי שעלה ב־63 נקודות. העלייה בטוקיו היתה למרות המשך הירידה במדד דאו־ג'ונס בניו־יורק. ביום שני בערב, מדד זה ירד ב־11 נקודות ועמד על 1,941, גם כאן על רקע חששות מפני אינפלציה.

78 איש נהרגו משטפונות בסין; ניזוקו 42 גשרים

פקינג (איפי). סערה עזה גרמה למותם של 78 כפריים בחבל פוג'יאן בדרום סין, ולהרס 1,000 בתים בחבל ג'יאנגשי הסמוך, נמסר אתמול בדו"ח רשמי.

סוכנות הידיעות של סין, "זינואה", ציינה כי 42 גשרים ניזוקו ו־2,000 ק"מ של כביש כוסו במי השטפונות.

הגשמים החלו ביום שישי האחרון וכיסו את פני הקרקע בגובה שהגיע במספר איזורים של החבלים פוג'יאן וג'יאנגשי ל־30 ס"מ.

פקידים בחבל פוג'יאן דיווחו כי למעלה מ־200 אנשים נפצעו באזור וכי 5,100 איש נאלצו לעזוב את בתיהם.

צפון קוריאה נחושה בדעתה לא להשתתף באולימפיאדה

טוקיו (איפי). מנהיג צפון קוריאה קים איל סונג אמר כי ארצו לא תיטול חלק במשחקים האולימפיים בדרום קוריאה שיפתחו בחודש יוני השנה, אמר נשיא מוזמביק ג'ואקים שיסאנו אתמול לאחר שנועד עמו.

שיסאנו, שהגיע ליפן שלשום לאחר ביקורים בצפון קוריאה ובסין, אמר לכתבים כי מנהיג צפון קוריאה קים איל סונג ציין בפניו את עמדת ארצו בנוגע למשחקים ואמר כי ארצו "לא תיטול בהם חלק".

לאחר שדרום קוריאה סרבה לאפשר לשותפות צפון קוריאנית באירוח המשחקים, הודיעה צפון קוריאה כי תחרים את המשחקים ותקיים אולימפיאדה בחודש ספטמבר. אולם יהוסתה זו לא נענתה ו־16 מדינות מן הגוש הקומוניסטי כבר הודיעו לה כי יש בכוונתן להשתתף במשחקים האולימפיים שיערכו בדרום קוריאה.

שר החוץ המלזי לקאדומי: נמשיך לתמוך באש"ף

קואלה לומפור, מלזיה (איפי). שר החוץ של מלזיה אבו חסאן עומר אמר אתמול כי ארצו תמשיך להעניק לאירגון לשחרור פלשתין תמיכה כספית ותמרית.

הוא אמר את הדברים בתום שיחה שקיים עם פרוק קאדומי, שהגיע שלשום לביקור בן שלושה ימים במלזיה. אבו חסאן ציין כי מלזיה שוקלת למנק תכנית מלגות לסטודנטים פלשתינאים הלומדים בארצו.

המרכז - סיכוי לציונות השפויה והנאורה

אני מאמין בסיכוי להבטיח את מקומה של הציונות השפויה והנאורה במפה הפוליטית. כך פעלתי כמייסד שינוי וכחבר כנסת. העברתי בקריאה ראשונה את חוק יסוד זכויות האזרח. העברתי בקריאה ראשונה חוק לשינוי שיטת הבחירות. שני החוקים "יוקפאו", בשל התנגדות הליכוד והדתיים. כך פעלתי בממשלה כמנהל החמטוריר, כאשר זו דוחה את הסכם פרס־חוסיין והבכה להיות גוף משותק. בקיץ האחרון החלטנו למנוע פיצול, וללכד מפלגות קרובות: הקמנו את תנועת המרכז שבה שינוי היא מרכיב עיקרי. יחד נוכל לשנות את ישראל ולעשותה חברה חפשית ומשגשגת.

פרופ' אמנון רובינשטיין
יו"ר שינוי
יו"ר תנועת המרכז

המרכז
שינוי • ר"ע • המרכז הליברלי
לבונטין 19 ת"א 65112 טל. 03-614737/8/9

משתלם לך להשתלם

סדנא לתקשורת מודרנית
קולנוע, תאטרון, ספרות ו...ביקורת

3 מפגשים מרתקים המיועדים לאמנים, מורים, ספרנים וכל המתעניינים במרכיבי התקשורת המודרנית.
הסדנא תעסוק בהגדרת התרבות המודרנית, בליבון הקשרים שבין האמנויות בנות זמננו, בפסיכולוגיה של האמנות ושל תקשורת ההמונים.
במהלך הסדנא יוקרנו סרטי קולנוע, קטעים מסרטים ושקופיות וכן ימסר חומר רלוונטי נוסף.
הסדנא תערך בימי שלישי בשעות 08.30-16.00 בתאריכים: 31/5, 7/6, 14/6.

לפרטים והרשמה:
טלפונים: 210390, 219958, 03-218291/2
בין השעות 09.00-19.00.

המכללה למינהל
נתיב בטוח - לעתיד בטוח

קבלת מודעות
03-735588/9
03-735590
גם במוצ"ש עד חצות
אשראי עד 60 יום.

מפעל הפיס

מפעל הפיס
מודיע

בהגרלת רב פיס מס. 21
שתערך ביום ה' י' בסיון 26.5.88
יועלה בגורל

קוטג' מס' צ/1 — 5
גוש 10620
חלקה 118

קיסריה וילג' שנבנה ע"י דניה סיבוס
חברה לבנית בע"מ, חברת בת של
אפריקה ישראל להשקעות בע"מ

דחפון
שרות מודעות טלפוני של הארץ
לבעלי כרטיס אשראי
03-611001

התנועה לזכויות האזרח ולשלום
רצ
הודעה

1. המועד להגשת מועמדותם של חברי התנועה לרשימתה בבחירות לכנסת ה־12 הוארך עד ליום א', 5 ביוני 1988.
2. בחירת המועמדים לרשימת התנועה בחירות לכנסת ה־12 תיערך במושב המועצה ביום א', 26 ביוני 1988.

ועדת הבחירות

טעם
מקבוצת בנק ספנות

למכירה
2 מערכות C.P.T

הציוד כולל:
• מעבד C.P.T 8525
• משתיק קול
• מדפסת MATRIX
• תבנה

בדבר פרטים: יש לפנות אל גב' שרה אנג'ל
02-219225

עיריית חיפה – משרד מהנדס העיר
הוועדה המקומית לתכנון ולבניית העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
טלפון מספר – 04-640275
חפ – 464

[illegible]

מנויי הארץ, שלחת כבר את טופס ההצטרפות?
דיינרס הארץ
כרטיס לאנשים חושבים

לאומי ושות' נתבעים לשלם 900 אלף שקל לאחים פקר

טוענים: מכרנו מניות במחיר נמוך תוך התבססות על מידע מוטעה

מאת אריה לביא

שלושת האחים פקר – אהוד, יאיר ויוסף – תובעים בבית המשפט המחוזי 896 אלף שקל מחברת לאומי ושות' מקבוצת בנק לאומי, על הפרת חובת אמון והסתרת מידע חיוני.

אחיהם של השלושה, יוסף פקר, היה חבר מועצת המנהלים של בנק לאומי בתקופתו של הד"ר ארנסט יפת.

בתביעה, שהוגשה באמצעות עורך-הדין אורי אלמוגי, מתוארים פרטיה של עסקה שבמסגרתה נרכשה חבילת מניות שאיפשרה שליטה בחברת פקר פלדה, שבראשה עומד אחיהם יוסף פקר.

על-פי כתב התביעה, האחים התקשרו בעסקה עם חברת לאומי ושות', כדי שתטפל במכירת מניותיהם בחברת פקר פלדה. לאחר שבמשך חודשיים לא הצליחו לאומי ושות' למצוא קונה למניות, הודיע יוסף ריבנביץ, מנכ"ל לאומי ושות' דאז, שנמצאו שני ברוקרים – משה לביא וצבי להבצקי – שמעונינים במניות, לפי שווי של 4.5 מיליון דולר, לעומת 6 מיליון דולר מחירן בבורסה. העסקה סוכמה בסופו של דבר במחיר של קצת יותר מ-4 מיליון דולר.

על-פי כתב התביעה, רק לאחר שחתמו על ההסכם להעברת המניות התברר להם שהמניות הועברו לגורם אחר, ובכלל זה אנשי העסקים רובי ציטרמן וגרעון הסראי. מידע על כך, נאמר בכתב התביעה, היה חיוני, שכן ביחד עם אחיהם יוסף פקר, מתכוונת הקבוצה להשיג שליטה בחברת פקר פלדה. אם היו יודעים מידע זה, היו דורשים מחיר מלא עבור המניות, טוענים האחים בתביעה.

בתביעה נאמר עוד כי קיים פגם חמור בכך שחברת לאומי ושות' פעלה בעסקה זו מתוך ניגוד אינטרסים. האחים תובעים את לאומי ושות' על הפרת חובת אמון שהיא חייבת לתובעים, והסתרת מידע חיוני.

גידול ניכר בהיקף קניית מזגנים לבתים ולמכוניות

מאת יהודית קנולר

היקף מכירת המזגנים השנה יגיע, לפי הצפוי, ל-90 אלף יחידות ב-200 מיליון שקל – עליה בת 50%. מכירות המזגנים לרכב הוכפלו בחודשי החורף – מסר אתמול חיים הייטנר, מנכ"ל קבוצת מוצרי צריכה של תדיראן. הוא הוסיף, שגם הביקוש לא יעלה על הצפוי, יסופקו המזגנים תוך שבועיים.

במסיבת עיתונאים, שנערכה לרגל השקת קו מוצרים אלקטרוניים חדש מתוצרת "גולדסטאר" הקוריאנית, מסר הייטנר כי מכירות קבוצת מוצרי הצריכה של תדיראן לשנת 1988 יסתכמו ב-180 מיליון דולר. מחצית ממוצרי הצריכה הם מייצור מקומי ומחציתם יבוא.

על חברת גולדסטאר, שלשם שיווק מוצריה בארץ הוקמה חברה-בת, תדיסטאר, נמסר כי זו החברה המובילה בקוריאה בתחום האלקטרוניקה. מחזור מכירותיה ב-1986 היה 11 מיליארד דולר והמועסקים בה 77 אלף איש, ב-15 ארצות. החברה שולטת ב-20% מפלח השוק האמריקאי ובשיעור דומה באירופה.

עין אלקטרונית צופיה ממרומים

מטוס זעיר ללא טייס (מזל"ט) מדגם "סקאוט", תוצרת חברת "פיוניר", המשותפת לתעשייה האווירית ול"תדיראן". מטוס כזה ומוצרים ביטחוניים אחרים יוצגו בתערוכת שנת ה-40 בגני התערוכה בחודש הבא, בהשתתפותן של 20 חברות העוסקות בייצור אמצעי לחימה.

חדשות הכלכלה

פרשו 24 מנהלים מפי.סי.בי. ש"אפיק" חייבת לה 2 מיל' ד'

בעלי מניות ב"אפיק" מאיימים לתבוע בנזיקין את הצמרת הניהולית של פי.סי.בי. אם ייגרמו להם נזקים כתוצאה מהתפטרותם ● אמנון פורטוגלי מונה ליו"ר דירקטוריון פי.סי.בי.

מאת יונתן שרמן
כתב "הארץ" לענייני כלכלה

חברת ההשקעות "אפיק" חייבת 2 מיליון דולר לחברה-הבת פי.סי.בי. המייצרת מעגלים מודפסים במגדל-העמק – מסר רפי עמית, מנכ"ל פי.סי.בי. חוב זה הוא אחת הסיבות העיקריות לרצונה של "אפיק" להשתלט על החברה, שכן רק לאחר מחיקתו, ניתן יהיה למשוך דיווידנדים מפי.סי.בי. ולשפר את מצב הנזילות הקשה של "אפיק", שנקלעה לבעיות עקב התמוטטות חברת הברוקרים פ.י.מ.

חילופי המנהלים בפי.סי.בי. שהתבטאו במינויו של אמנון פורטוגלי כיו"ר פעיל, במקום חיים רובשני, כבר הביאו להתפטרות רוב המנהלים בחברה. לבד ממנכ"ל החברה, רפי עמית, התפטרו עד עתה 23 מנהלים מכלל 200 העובדים. פיטורים אלה ייכנסו לתוקף בעוד חודש.

לחברת "אפיק" 74% ממניות פי.סי.בי.. יתרת המניות (26%) מצויה בידי העובדים הבכירים בחברה, שיזמו את הקמתה של פי.סי.בי.. "אפיק" ביקשה בזמנו למכור את פי.סי.בי. לעובדים הבכירים בה, אך עסקה זו לא יצאה אל הפועל בגלל חילוקי דיעות על הערכת החברה.

היום מצפים לבואו של פורטוגלי למפעל פי.סי.בי. במגדל-העמק, אך העובדים מתכוונים למנוע את כניסתו לשטח.

אזהרה מפני הוצאת דיבה

יהודה שרוני, כתב "הארץ" לענייני כלכלה, מוסיף: עורך-הדין רפי ריבנאי, הגיש אתמול בשם קבוצת בעלי מניות באפיק, מכתב התראה לאנשי הצמרת הניהולית של פי.סי.בי.. המכתב נשלח בעקבות התפטרותם של מנהלי פי.סי.בי., שנימקו את הצעד במעורבות ניהולית מוגברת של "אפיק" בנעשה בחברה. המנהלים הבכירים, ובראשם המנכ"ל רפי עמית, מוזהרים כי ייתבעו אישית על כל נזק שיגרמו לפי.סי.בי. כתוצאה מהוצאת דיבה על החברה, לקוחותיה (כמו אל-ביט) והבנקים (ובראשם בנק לאומי).

פי.סי.בי. היא חברה רווחית, ואת 1987 תסיים ברווחים גבוהים. "אפיק השקעות" ביקשה בשבועות האחרונים להגביר את הפיקוח על הנעשה בפי.סי.בי., משום שלטענה היו בחברה חריגות (קבלת משכורות שמנות והטבות על-ידי מנהלי החברה), ומשום ש פי.סי.בי. לא שילמה דיווידנדים לאפיק.

בשל חששות אלו החליט דירקטוריון "אפיק" בישיבתו האחרונה למנות את אמנון פורטוגלי לתפקיד יו"ר דירקטוריון פי.סי.בי.. כן דרשה "אפיק" שלמנהלים מטעמה תהיה זכות חתימה על המצאות שמוציאה פי.סי.בי.

היום יקיימו מנהלי אפיק ובעלי מניותיה מגעים אינטנסיביים, כדי למצוא מוצא מהסבך שנוצר.

למרות ההמתנה הארוכה לטלפונים:

בזק התקינה 400 קווי טלפון לדיירי "גן העיר"

דובר בזק: ההקצאה לא על חשבון הממתינים לטלפון

מאת יהודה שרוני

חברת בזק הכינה מבעוד מועד 400 קווי טלפון עבור דיירי פרוייקט "גן העיר", כך שעם כניסתם לדירותיהם, עמדו לרשותם קווי הטלפון. חלק גדול מהדיירים קיבלו יותר מקו אחד. על דיירי "גן העיר" נמנים, בין היתר, גד יעקבי, שר הכלכלה והתקשורת, ויצחק מודעי, השר ללא תיק. כדי להבטיח חיבור מהיר ויעיל של הטלפונים, סללה בזק באופן מיוחד כבל תת-קרקעי, שקישר בין תשלובת "גן העיר" לבין מרכזת התקשורת שברח' אבן גבירול.

בסביבת בניין "גן העיר" ממתינים דיירים רבים, זה חודשים, לקבלת קו טלפון. תור הממתינים לטלפון במדינה, נאמד ב-100 אלף.

דובר חברת בזק מסר בתגובה, כי הטלפונים שהוקצו לדיירי "פרוייקט גן העיר" לא באו על חשבון הממתינים, שכן התשתית היתה קיימת, ולמרכזות שבקירבת הפרוייקט יש קיבולת גדולה. לדבריו, הקו המיוחד שהוכן לבניין, הוא הטכני.

הדובר אמר, כי מאז הקמת החברה, קוצר תור הממתינים לטלפון מ-270 אלף ל-100 אלף, ובזק ממשיכה לפעול כדי לקצר תור זה.

מענק לחיילים משוחררים שיעבדו בתעשיה ובחקלאות

מאת צבי זרחיה

חיילים משוחררים יקבלו כמענק מיוחד 1,733 ש"ח, נוסף למשכורתם, [illegible] אם יעבדו בענפי הבניין והחקלאות או בעבודות ייצור לא-מקצועיות בתעשיה. תקנה זו תיכנס לתוקפה עם פרסומה ברשומות, [illegible]

השר קצב אמר, כי החליט על צעד זה כדי לעודד חיילים משוחררים להשתלב בענפים משקיים מועדפים ולהקל בכך על המחסור בפועלים בענפים אלה. הזכות לקבל מענק זה, תוקנה לחיילים משוחררים שיעבדו בענפים אלה במשך 6 חודשים, לפחות.

פטור משכר לימוד

קצב גם חתם על תקנה נוספת, שלפיה יוכלו החיילים המשוחררים שסיימו את שירותם הצבאי המלא לקבל פטור חלקי משכר לימוד בכל מקצועות ההכשרה המקצועית המוכרים על-ידי הממשלה.

דובר משרד העבודה מסר, כי הזכויות בתקנה זו מוקנות לחיילים משוחררים עד 36 חודש ממועד שחרורם, ויופעלו לקראת שנת הלימודים הקרובה.

כלכלת ארה"ב מתפתחת יפה, הודיע הממשל

חששות מלחצים אינפלציוניים

ואשינגטון (ע"ר) ההזמנות למוצרים בלתי מתכלים בארה"ב עלו באפריל ב-0.8%, והדבר מבשר כי הכלכלה ממשיכה להתרחב בקצב בריא, הודיע שלשום הממשל.

זה החודש השלישי ברציפות שבו עלו ההזמנות למוצרים אלה, שהם בדרך כלל פריטים יקרים כגון מקררים, מכוניות וציוד משרדי.

ההזמנות למוצרים בלתי מתכלים הגיעו בחודש שעבר לשיא של 116.28 מיליארד דולר, הסכום החודשי הגדול ביותר מאז דצמבר אשתקד, שהיה 117 מיליארד דולר.

דו"ח זה בוודאי יגרום להמשך הדיון בחוגים הפיננסיים, בשאלה אם הכלכלה מתרחבת בקצב מהיר מדי, ותלבה לחצים אינפלציוניים.

חוששים כי אם הבנק המרכזי יודיע שהכלכלה מתפתחת בקצב מהיר מדי, הוא עשוי להגביל את הספקת הכסף, כדי להעלות את שיעורי הריבית ולבלום את התרחבות הכלכלה.

חברת הביטוח איתן מציעה פוליסת ביטוח נגד איידס

מאת כתבי "הארץ"

חברת הביטוח איתן מקבוצת כלל פיתחה פוליסת ביטוח חדשה, למקרה של הידבקות המבוססת במחלת האיידס. הפוליסה, ראשונה מסוגה בישראל, תשווק בשלב ראשון לעובדי השירותים הרפואיים.

מנכ"ל חברת איתן, גבי מיוחס, מסר שמבטחי-משנה מהדרגה הראשונה בעולם סייעו לחברה בפיתוח הפוליסה. החברה נעזרה גם בפרופ' אברהם מורג, מנהל המחלקה לווירולוגיה קלינית במרכז הרפואי הדסה בירושלים.

הפוליסה תשווק על-ידי ארבע חברות הביטוח מקבוצת כלל ותוקפה יהיה ל-5 שנים ללא זכות ביטול מצד המבטחים, בסכומים עד 100 אלף דולר למבוטח.

משרד הביטחון בחר ב"הסנה" לביטוחים הימיים

מאת אריה לביא

משרד הביטחון חידש את ההסכם עם קבוצת הביטוח ההסתדרותית "הסנה", לפיו תהיה חברה זו המובילה (לידר) בביטוחים הימיים של המשרד. חלקה של "הסנה" בביטוח זה יגיע לכ-30% והיתר יתחלק בין קבוצה גדולה של חברות ביטוח.

ענף הביטוח הימי הוא מהרווחיים של קבוצת "הסנה". תיק הביטוח של הקבוצה מגיע לכ-9 מיליון דולר בשנה. הרווח מהביטוח הימי השנה מוערך בכמיליון דולר.

התוצאות העסקיות של "הסנה" לשנת 1988 יוצגו כנראה בתחילת יוני. לא ברור אם הדו"חות הכספיים יצביעו על הפסד, למרות ההפסדים שהיו ל"הסנה" מפרשת ההתקשרות עם "אושיות". ב"הסנה" נעשים מאמצים להציג דו"חות רווחיים ולא רק ברווח סמלי.

ערך את העמוד: אריה חשביה

היפנית ששווה יותר · עכשיו בפחות:

דייהטסו שרייד

עכשיו רק 24,409 ש"ח

במקום 26,893 ש"ח

איזו דייהטסו אתה בוחר?

דגם	מחיר רגיל בש"ח	מחיר עכשיו בש"ח
שרייד אוטומטית 5 דלתות	30,317	27,517
שרייד טורבו 5 דלתות	34,924	31,000
סופר קורה אוטומטית 5 דלתות	24,667	22,750
סופר קורה 4X4 3 דלתות	26,688	24,950

■ המחירים כוללים מ.ע.מ. ■ אפשרות תשלומים עד 36 חודשים בתנאים הנוחים ביותר בשוק.

סופר
דייהטסו קורה

עכשיו רק 19,950 ש"ח

במקום 21,768 ש"ח

DAIHATSU

נווה בע"מ תל אביב: סוכנות ראשית: המסגר 40, 03-336231, 03-330721.
סוכנויות מכירה: ירושלים: 02-248859. חיפה: 04-510979, 04-521369. נצרת: 06-576367. הוד השרון: 052-457644. חדרה: 06-330199. הרצליה: 052-542012. רמת גן: 03-720738. בית: 03-916908. קרית גת: 051-886669.
נקודות מכירה במוסכים המורשים: אשקלון: מוסך שסרית, 051-23721. הוד השרון: מוסך צמרת 052-38688. חיפה: מוסך אופיר, 04-724696. ירושלים: גדעון לוי, 02-717555. נתניה: מוסך האחים, 053-344410. פתח תקוה: דודי ידי זהב, 03-9341410. ראשון לציון: מוסך איציק, 03-9666600. רעננה: מוסך ירון, 052-448833.

ראובני•פרידן

דייהטסו החדשה. אין מה להשוות.

שרות חקירות כללי ש.ח.כ.
מקבוצת השמירה
31 שנות נסיון והצלחה בארץ ובעולם לשרותך!
מידע כלכלי ומסחרי
חקירת הונאות
חקירת מעילות
שרות פוליגרף
S.I.R.
בית-הדר
דרך פתח-תקוה 19 תל אביב 66183
ת.ד. 37624 תל-אביב 61-375
טל: 614636, 621975, 620094
FAX: 623995 TLX. 361264 SIA
פרסום קוון

נבחרת כלי הגינון של ניר-דוד

אם אתה רוצה שהדשא שלך יהיה ירוק יותר, יש לך למי לפנות.
מפעלי מתכת ניר-דוד, המובילים במכסחות דשא וציוד גינון מזה 36 שנה.
פנה לסוכן ניר-דוד הקרוב אליך, הוא ישמח להראות לך את הנבחרת שתעשה את הדשא שלך ירוק יותר.

מוצרי מתכת ניר דוד
להשיג בחנויות המובחרות לכלי גינון

תל-אביב: רח' הארבעה 12, טל: 03-5613636
חיפה: רח' בלפור 11, חוף שמן, טל: 04-674283
באר-שבע: רח' קק"ל 39, טל: 057-39123
ירושלים: אזור התעשיה תלפיות, טל: 02-718211/4

הארץ

יום ד', ט' בסיון התשמ"ח
25 במאי 1988

מערכת, הנהלה, מודעות, הפצה ומנויים: תל-אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212
ת"ד 233 ת"א, מיקוד 61001, פקס' 810012, טלקס 33748
ירושלים: רחוב הסולל 2, טל' 02-224245/6, ת"ד 273, מ' 91002, פקס' 02-224249
חיפה: רחוב נורדאו 28, טל' 04-661166/8, ת"ד 5259, מ' 31052, פקס' 04-670715

המו"ל: הוצאת עיתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל-אביב
העורך: גרשום שוקן   עורך המשנה: חנוך מרמרי
סגני עורך: משה ורדי, גדעון לוי
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי יד

HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel. 5121212

תרגילים סביב מועדי הבחירות

מועד הבחירות לעיריות יחול באחד בנובמבר ויחפוף הפעם את מועד הבחירות לכנסת. אין זה רצוי: מוטב כי ייקל על הבוחרים להבדיל, בבואם לקלפי, בין ענייני המדיניות הגדולה שהכנסת נקראת לדון ולהכריע בהם, לבין ענייני הניהול של הרשות המקומית.

סיעת המערך עומדת להציע היום בכנסת הצעת-חוק שתורה בכמה חודשים את מועד הבחירות המוניציפאליות באופן שייערכו במשך חודש מארס 1989; סיעת המפד"ל הבטיחה לתמוך בהצעת-חוק זו. מבחינה עקרונית, יש לתמוך בהפרדת שתי הבחירות, ואין לראות פגיעה בדמוקרטיה בהארכת כהונתן של העיריות בארבעה או חמישה חודשים.

סיעת הליכוד גרסה – לפחות עד אתמול בבוקר – כי יוזמת המערך נוגדת את ההסכם הקואליציוני שעל-פיו, "שינוי שיטת הבחירות וכן שינויים בחוקי הבחירות לא ייעשו אלא בהסכמת שני הצדדים"; סיעה זו כבר אמרה להעמיד להצבעת הכנסת הצעת-חוק פרטית של ח"כ דוד מגן, שלפיה יוקדם מועד הבחירות לכנסת השתים-עשרה לאחד הימים במחצית השנייה של אוגוסט. ואולם במשך היום השתנתה התמונה ונאמר כי הצעה זו לא תועלה בכנסת היום. עם זאת, לא הוכחשה הסברה שלפיה הליכוד ידאג "לקבור" באחת מוועדות הכנסת את הצעת-החוק של המערך בדבר הפרדת שני סוגי הבחירות, באופן שלא תשוב למליאה, אפילו תזכה היום ברוב בקריאה הטרומית.

יש חששים במערך כי לא הדאגה לעצמאות הבוחר לרשות המקומית מדריכה את ח"כ רפי אדרי אלא חששם של אנשי המערך, פן חפיפת מועדי הבחירה תפעל לרעתו: כאילו בוחרים שיצביעו לכנסת בעד הליכוד, עשויים להיסחף ולתמוך במועמדיו גם לעיריות. על-פי סברה זו, יש חששים במערך כי כמה וכמה מועצות עירוניות שהוא שולט בהן היום, עלולות לעבור לידי רוב ימני.

אין לדעת אם זה חשד בכשרים; ואם החשד מוצדק – יתכן כי התנגדות הליכוד ניזונה מחישוב מקביל: אם אנשיו צפויים להישג בולט בבחירות לכנסת, הם עלולים להתפתות לתקווה כי חפיפת המועדים תחזק את הליכוד גם בעיריות.

קשה לבטל את שני החישובים, אבל שניהם ספקולאטיביים בטבעם. גם המערך וגם הליכוד עשויים להתבדות, זה בחששו – אם אמנם הוא חושש – וזה בתקוותו. שתי המפלגות הגדולות מאשימות זו את זו בתרגילים הפרלמנטריים. יהיה מעניין להתבונן במחזה הנדיר, איך אולם הכנסת מתמלא כאשר חקיקה בסוגיית הבחירות עומדת על סדר-היום.

ניסיון שנים עברו הוכיח יותר מפעם אחת כי בוחרים רבים משכילים להבחין בין שתי המשימות השונות ולא הצביעו בעד הרשות המקומית לפי דגם הצבעתם לכנסת. הדבר עשוי לקרות שוב, אם באחד בנובמבר ייערכו גם הבחירות לכנסת הבאה וגם הבחירות לחידוש הרשויות המקומיות. ומצד שני, מדוע בעצם לא יתמוך גם הליכוד בהפרדת שתי הבחירות?

לתכסיסני המפלגות ראש על כתפיהם, אבל כולם עלולים לטעות. לא יהיה זה אסון אם בסוף כל ההתרוצצויות יישאר האחד בנובמבר בתוקף, הפעם, גם לכנסת וגם לעיריות.

עסקות הנשק הסיניות

עסקות הנשק של סין [illegible] החוזרות ונשנות מירושלים — גם הידיעות על השתתפות מומחים מישראל בפיתוח התעשייה הצבאית הסינית. עם כל הפלגנות הרמיזות הכרוכות בזה, לא יקשה לתאר את העצבנות שגרמו מן הסתם בסעודיה הידיעות כי ישראלים היו בין היועצים שנשלחו לסייע בקליטת טילי "רוח ממזרח-3" שמכרה פקינג לריאד.

לזיווגים המשונים בעולם האפלולי של סחר הנשק אין כמעט גבול, תרתי משמע. בפרשת איראן וה"קונטראס" בניקרגואה, תוארה ישראל כמתווכת וכספקית חלקית של נשק לאייתוללה חומייני, שמטרתו המוצהרת לשחרר את ירושלים מהכיבוש היהודי. וכאשר פורסם על מכירת טילים סיניים לסעודיה – נמצאו ישראל ואיראן שוב באותו צד, כיעדים פוטנציאליים של הנשק שטווחו כ-1,500 ק"מ.

לעומת זאת, טילי "תולעת המשי" שמכרה סין לאיראן מאיימים על המכליות המובילות נפט מסעודיה ומנסיכויות בעלות-בריתה, ועיתוני לונדון מרווחים כי בעת ביקורו של הנשיא אלפונסין בפקינג, נחתם הסכם שיתן, בידי הארגנטינאים בין השאר טילי "רוח ממזרח" המסוגלים לפגוע ביעדים באיי פוקלנד.

השותפות הסמויה

פרפורי הגסיסה של המהלכים המדיניים השבוע הצביעו שוב על הקו המשותף המטריד בין הליכוד לבין ואשינגטון

מאת גדעון סאמט

יתכן שכל עניין המו"מ להסדר הוא עכשיו כבר עורבא פרח. הסרבנים (למי הכוונה) מצליחים להפריח בצווחה את העורב השחור המאיים הזה של תוהו מדיני. לא ייצא כנראה כלום מההמולות של השנה האחרונה, לפחות עד השנה הבאה. אבל יש בכל זאת טעם לנסות להבין את תרגילי ההריגה של כל מה שעשוי היה לקרב דיון על הסדר. הטעם הוא שאפשר ללמוד מהם לא רק על פרפורי הגסיסה של המהלכים המדיניים ועל עמדתו המפורסמת של הליכוד, אלא גם על שיקולי השותפה האמריקאית שלנו. אף אם לא תהיה ועידה ולא יהיה מו"מ, עם עמדות הליכוד וארה"ב נצטרך להמשיך לחיות.

יש טעם, למשל, להזכיר את החלטת הממשלה באוקטובר 1977. זיכרוננו קצר, וזו ברכה גדולה לפוליטיקאים. לא, יצחק שמיר לא היה שם עדיין, הוא היה יו"ר הכנסת. תפקיד שאותו איחל לו השבוע אריאל שרון שיתפוס מחדש. אבל מנחם בגין, שרון, יצחק מודעי, דוד לוי, רוב סרבני הוועידה הבינלאומית של היום היו שם, בממשלה, לתמוך פה אחד בוועידה כזאת שתכנס בז'נבה.

הוסכם אז, כמובן, על דיון בנושא הגדה המערבית ועזה (עוד לא אמרו יהודה-שומרון-עזה). בימים ההם גם נוצר, מפי משה דיין ובגין, הנוסח "לא נבדוק בציציותיהם", ציציות אש"ף, של נציגי "הערבים הפלשתינאים" שישתתפו בדיונים. ההבדל היחיד היה שבראש היו אמורות לשבת רק ארה"ב וברה"מ. היום גם בתנאי זה לא היה הליכוד מסכים.

* * *

בשבוע שעבר התברר שוב עד כמה אין קשר בין שינוי כלשהו בנוהלי הוועידה הבינלאומית ובין עמדת הליכוד: הגמשה סובייטית סייעה רק להמחיש את נחרצותו של שמיר לומר "לא" בכל תנאי. בשיחות השגריר הסובייטי דובינין ושמעון פרס בוואשינגטון – ילעגו לה דוברי הליכוד ככל שירצו – הגמישה ברית"מ שינויים בעמדתה אשר רק מי שמתעקש על הלאו שלו בכל מחיר יכול לבטלם, כפי שעשה השבוע בחיפזון, בשם ראש הממשלה, המנכ"ל שלו יוסי בן-אהרון. היא הסכימה בראשונה לנוסח האנגלי של החלטה 242, שפירושו ויתור על נסיגה מלאה לגבולות 67'. היא ביטלה את דרישתה לוועידה "סמכותית" וקיבלה לוח זמנים גמיש להתכנסותה. נסוגה מתביעה למדינה פלשתינית ולמשלחת של אש"ף. למעשה, ניסוח מתכונת זהה לזו שעליה הסכים הליכוד ב-77, להוציא שיתוף החברות האחרות של מועצת הביטחון.

באותו זמן אמרו דוברים סובייטיים שביקרו בישראל, אחרי התנאים הישנים שלנו למו"מ בהשתתפותם, תהיה מיד עם קבלת הסכמה ישראלית לכינוס הוועידה. אבל קל יותר לא להאמין להם מאשר לנתח את היעד העיקרי: לעשות הכל כדי שוועידה כזאת לא תהיה. היא לא תתקיים, לפי כל הסימנים, אבל המהלכים של הזמן האחרון חשובים כדי להתרשם שוב עד כמה אין קשר בין התנגדותו של הליכוד לבין כל מה שקורה סביב.

השינוי בעמדה הסובייטית היה נחשב דרמטי למדי אילו התחולל ב-77 או לפני שנה. אבל אותה התזמות השליליות לדיון הפוליטי אצלנו – ואותה ההצלחות של הליכוד – היא בכך שכשינויים כאלה מתבוססים ככל שעובר הזמן הנבואת הליכוד בדבר חוסר הסיכוי להיכנס למו"מ מגשימה את עצמה. לאחר חיסול תוכנית רייגן של 82', לאחר סיכול המהלכים של פרס שהביאו את מסמך לונדון עם חוסיין, לאחר מה שנראה כהצלחה בשחיקת יוזמתו של שולץ, גם את המהלכים הסובייטיים המעניינים קל יותר להציג כמאמצי תכלית. ולא מיותר לשוב ולהדגיש היום, כי ייתכן מאוד שיוזמת סאדאת היתה נגמרת כתרגיל נבוב, אילו שמיר כראש ממשלה היה נמצא או להפעיל את התנגדותו למהלך ההיסטורי ההוא.

מבחינה זאת, יש עניין בעמדה הסובייטית לא רק כדי להבהיר טוב יותר את איתנות הליכוד נגד תזוזה מדינית, אלא גם – לא בפעם הראשונה – את התפקיד המורכב שממלאת ארה"ב. אין מנוס שוב מלהתרשם, שהסתייגות וואשינגטון ממעורבות רבה מדי של מוסקווה ממלאת פעם אחר פעם תפקיד שלילי.

שוב בלטה עכשיו לעין התמיכות האמריקאית. נוכח מה שנראה כהתקרבות במגעיו של פרס עם הנציגים הרוסים. כשם שמתבררת גישת הליכוד, ככל שמשתנה הגירסה הסובייטית, כך נשפך אור נוסף על השיקולים האמריקאים. מיד אחרי שיחות פרס-דובינין החילו הדוברים בוואשינגטון לשפוך עליה מים קרים.

רייגן עצמו, כראוי לשים לב, חידש השבוע במסיבת עיתונאים את הדרישה לכינון יחסים בין ברה"מ וישראל כתנאי מוקדם להשתתפותה בוועידה. אפילו שר החוץ שולץ לא חזר על הדרישה הזאת בחודשים האחרונים. נימה נוקשה דומה היתה אצל דוברי ממשל אחרים. בין היתר הם הבהירו שעל ישראל לנהל את עסקיה המדיניים דרך וואשינגטון: הזמן הקטן הזה בבירית ארגר בר-תנפגן בוואשינגטון לא מצא חן בעיניהם.

* * *

השותפות ההלקית הסמויה הזאת בין הליכוד ובין הממשל האמריקאי, שנחבאת תחת גלי רטוריקה אמריקאית על חשיבותה העליונה של תוחזה להסדר, מצביעה על האינטרס הרציב של ארה"ב למנוע השפעה של יריבתה באזור התיכון. שוב מסתמן הקו המשותף המטריד הזה בין סרבנות הליכוד, שנגדה יוצא הנשיא, ובין סרבנות אמריקאית כלפי תפקיד נמרץ מדי של מוסקווה באזור.

זה אולי הדבר המדכדך ביותר במסכת הדיפלומטית המורכבת הנפרסת לעינינו. כי אנחנו יודעים די טוב מה לצפות מהליכוד בכל עניין המריח מהסדר טריטוריאלי. מאמריקה, יש לנו ציפיות אחרות. אך מתברר שוב שגם אליהן יש להתייחס בספקנות, כל עוד ארה"ב נסוגה מהודעתה מפני שיתוף הסובייטים בניהול ענייני המזרח התיכון. אירועי השבוע המציאו חיזוק את הרושם שאנחנו בדרך לשום-מקום. מי שחיפש חיזוק להבנה הזאת יכול היה למצוא אותה למרבה הצער גם בוואשינגטון, לא רק פה.

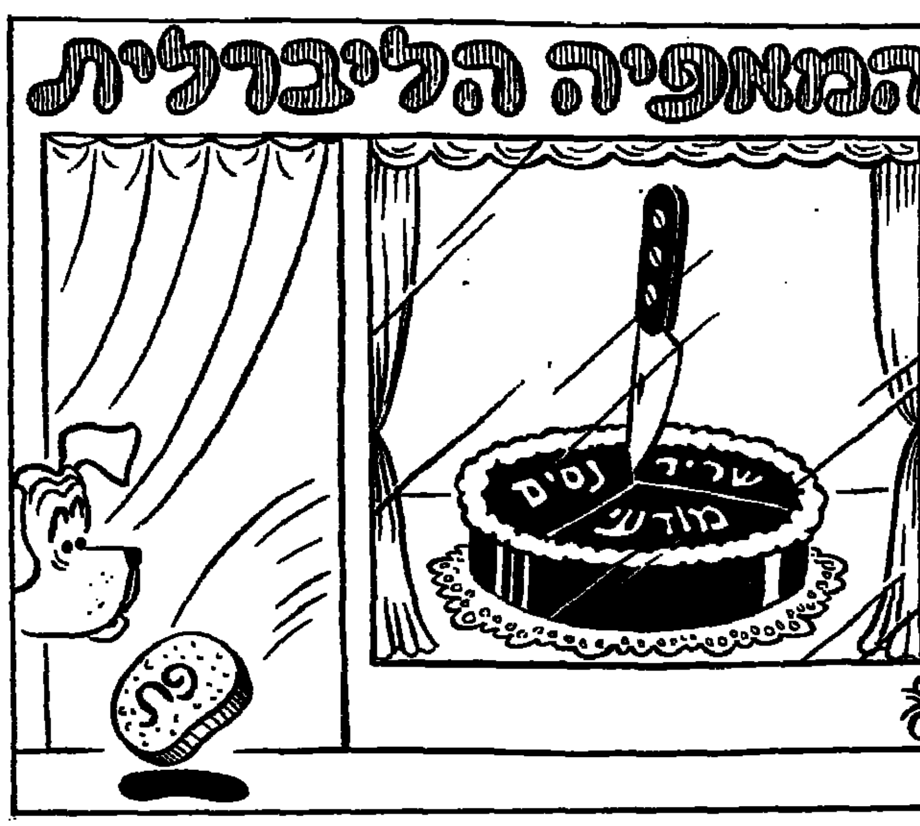

המחלוקת על הרפורמה

דרכי הביצוע של הרפורמה בבתי-המשפט היא העמוקה במחלוקות שנתגלעו עד כה בין השר שריד והשופט העליון שמגר

מאת גדעון אלון

המחלוקת שנתגלעה בין שר המשפטים אברהם שריד לבין נשיא בית המשפט העליון השופט מאיר שמגר, על דרכי הביצוע של הרפורמה בבתי המשפט, אינה תופעה יוצאת-דופן במערכת יחסי העבודה בין שני האישים – הפוליטיקאי הנושא באחריות מיניסטריאלית על משרד המשפטים ומערכת [illegible]

שמגר ושריד. מניעים פוליטיים?

● זמן קצר אחרי שנכנס לתפקידו כשר המשפטים ביולי 86', אירעה התקרית הראשונה בין שריד ושמגר. שר המשפטים הביע אי-שביעות רצון משיטת בחירתם של השופטים וביקש לבצע בה שינויים מרחיקי-לכת. כשנוכח שיוזמותיו אינן זוכות לתמיכת כל חברי הוועדה לבחירת שופטים, הוא החליט על דעת עצמו להקפיא את עבודתה. ההחלטה עוררה את זעמו של שמגר; ששיגר אל שריד מכתב נזעם: "אין בידי יו"ר ועדת הבחירה הסמכות המשפטית להקפיא פעולתה של הוועדה שנמנה עפ"י חוק". שריד חש שטעה בצעד המפתה, אך המשקעים נותרו ביחסיו עם שמגר.

● במארס 87' סגר שריד "סטירת לחי" מבית"ש העליון, כשכתב בבג"ץ, כשנרתו כל הנימוקים שהביאו את שריד בהחלטתו שלא להסגיר את העבריין ויליאם נקש לצרפת. בראש ההרכב המיוחד ישב שמגר, שכתב את פסק הדין המנומק המשתרע על 121 עמודים, ובין השאר כתב: "שיקולים כבדי-משקל שהיו את השר בהפעלת סעיף 18 בחוק ההסגרה) אינם יכולים להתבסס על השערות שאינן מעוגנות בנתונים בדוקים... במקרה שלפנינו לא נערכה בדיקה עניינית נאותה שיכול היה להיות בה כדי לגבש מסקנה מבוססת כנדרש. לצערי עלה מהדברים שהובאו בפנינו כי לא נערכה ע"י הרשות הסטטוטורית בדיקה עובדתית, עניינית וישירה של שאלת הסיכון". כעבור חודשים ספורים נאלץ שריד, בלב כבד, לחתום על צו ההסגרה.

● מועצת השופטים שהוקמה ביוזמת שמגר, במגמה לחזק את מעמדה, עצמאותה וכוחה של המערכת השיפוטית, היא לצנינים בעיני שריד. אף שסמכויותיה אינן מעוגנות בחוק, היא מהווה גוף בעל משקל במגעים עם ועדות הכנסת, קביעת עמדה-מגובשת של השופטים בנושאי חקיקה וכד'. אין זה סוד ששמגר (ושופטים בכירים אחרים) מקווים שהקמת מועצת השופטים תשמש צעד למתן עצמאות כוללת למערכת השיפוטית, התלויה היום להסדרי משרדי האוצר והמשפטים בנושאי תקציב ומינהל. זה מצב אבסורדי שהרשות השופטת, המחויבת לבקרת מאי-תולות, כפופה, מנהלית לרשות המבצעת, השולטת על תקציבים ותקני כוח-אדם. בהופעה אשתקד בפני ועדת החוקה של הכנסת, אמר שמגר: "נשיא ביהמ"ש העליון אינו נושא באחריות על הוועדה למינוי שופטים, אינו בעל מעמד כלשהו במינהל בתיהמ"ש, ואין לו שום מעמד לגבי נשיאי בתיהמ"ש האחרים". עד היום, כל מאמצי שמגר ועמיתיו לבצע שינויים נתקלו בהתנגדות מוחלטת של שר המשפטים. גם הצעה להוצאת של פרופ' שמעון שטרית מהאוניברסיטה העברית לקבוע סמכות משותפת לשר המשפטים ולנשיא ביהמ"ש העליון בענייני מינהל בתיהמ"ש ולהתקנת תקנות בעניין סדרי הדין, תוך ביטול הסמכות הבלעדית שיש כיום לשר המשפטים בנושא זה, נענתה בשלילה ע"י משרדו של שריד.

● שמגר סבור שנשיא ביהמ"ש העליון צריך לעמוד בראש הוועדה לבחירת שופטים, אלא שע"פ החוק, שר המשפטים הוא יו"ר הוועדה (המונה 9: 2 שרים, 2 ח"כים, 2 נציגי לשכת עורכי הדין ו-3 שופטים). שריד (ככל שרי המשפטים שקדמו לו) מסרב להפקיע מידו תפקיד זה, שהוא בעל חשיבות רבה. שמגר אמר (בראיון לבטאון לשכת עורכי הדין): "אני סבור שבראש הוועדה צריך לעמוד נשיא ביהמ"ש העליון – בשל סיבות חוקתיות, לא פוליטיות. לא מתוך שאני בא לפסול מישהו אחר, אלא כי אני סבור שמבחינת הסמכויות, בכל הנוגע למערכת השיפוט, צריכים להיות כוח וסמכות רבים יותר בידי הרשות השיפוטית הבלתי-תלויה... לדעתי הגורם המנווט את הוועדה, גם למען מראית פני הדברים וגם למען העצמאות המהותית, צריך להיות הגורם השיפוטי".

* * *

דומה שהמחלוקת הנוכחית על דרכי ביצוע הרפורמה במערכת בתיהמ"ש, היא העמוקה ביותר מכל המחלוקות שהתגלעו עד כה בין שריד ושמגר – אף שעקרונית שניהם מסכימים שיש צורך בביצוע רפורמה מרחיקת-לכת במבנה בתיהמ"ש, שבמסגרתה יאוחדו בתי משפט השלום והמחוזיים לערכאה אחת, יוקם בימ"ש לערעורים (על פסקי הדין של השלום והמחוזי) וביהמ"ש העליון ישמש כבג"ץ, וידון בערעורים פליליים ואזרחיים בעלי חשיבות עקרונית בלבד.

אולם שר המשפטים, הנתמך ע"י אנשי משרדו, מתעקש שבחוק ייקבע במפורש שהשינויים במבנה בתיהמ"ש ייכנסו לתוקפם בראשית 1990, ועד אז, לתקופת ביניים מוגבלת, יופעלו ליד בתיהמ"ש המחוזיים מחלקות לערעורים. הוא מבקש להסדיר זאת ע"י פרסום צו, בהסכמתם של נשיא ביהמ"ש העליון ובתיהמ"ש שבהם יוקמו מחלקות הערעורים. משרד המשפטים גם הפיץ את נוסח הצעת החוק המוצעת בין גורמי משפט שונים, שבה נאמר שהקמת מחלקות הערעורים תחייב הוספת 25 תקנים של שופטים. השר שריד מרגיש כי "עלינו לאחוז אומץ ולקבוע כבר עכשיו את היעד. אם לא נעדן, נתקשה ליישם את הרפורמה במבנה בתיהמ"ש".

שמגר ושופטי ביהמ"ש העליון אחרים מתנגדים לכך בתוקף. לדעתם יש לבצע את השינויים המבניים מרחיקי הלכת בשלבים: להתחיל בהקמת מחלקות ערעורים ליד בתיהמ"ש המחוזיים ולא להתחייב עתה בקביעת תאריך יעד לאיחוד הערכאות.

גורמים במשרד המשפטים טוענים ששמגר מגלה עיקשות בהתנגדותו להצעת שריד, בשל רצונו "להיות בשלום" עם שופטי בתיהמ"ש המחוזיים, המתנגדים לאיחוד הערכאות, חוששים שהדבר יפגע במעמדם (שכן רק 25 מהם "יקודמו" למשרת שופטים בביהמ"ש לערעורים, והמעמד האחרים יהיה מקביל לזה של שופטי שלום, אף ששכרם לא יפגע).

אולם שופט בכיר החזק דוחה את ביקורת משרד המשפטים על הנשיא: "אין לכך שחר. התנגדות השופטים לקבוע תאריך מחייב להחלת תיקונים בחוק יסוד: השפיטה, נובעת משיקולים ענייניים בירורא. שינויים דרסטיים כל-כך במבנה בתיהמ"ש לא ניתן לבצע בשיטת "העבב והגרנב", אלא בזהירות ובצעדים קטנים".

קובע-הפלדה החדש של גרמניה

שר ההגנה המערב-גרמני, רופרט שולץ, שמונה בימים אלה, חוזר ומתריע על האפשרות שהתמיכה המערבית ברפורמות של גורבצ'וב תסיח את הדעת מהסכנה הצבאית הנשקפת מצד ברית-המועצות

מאת דניאל דגן

בון

השאלה הראשונה שהציג שר ההגנה החדש של גרמניה המערבית, כשהגיע למשרדו בבניין הסמוך לבון: "האם הבחורי שבחות הפיקוד כאן יהיה בה גדול?" רופרט שולץ, פרופסור למשפטים, היה עד לפני ימים אחדים נציגה של עיריית ברלין המערבית לפני הממשלה בבון. המפגש הראשון שלו עם צבא ועם אנשי צבא כבר חולל מתחים וקיקושים ראשונים.

מי יישאר מי יצטרך ללכת? איזו הרשות יציג השר החדש להגיב-לין החיילים והמפקדים של הצבא הגדול ביותר באירופה המערבית? על כל השאלות האלה, ועוד רבות אחרות, אפשר להשיב רק בניחושים. שולץ לא שירת מעולם בצבא כלשהו, והמפגש שלו עם לובשי מדים, בטקס ההשבעה ובקבלת-הפנים, היה קצר מכדי שיהיה אפשר להסיק מסקנות. כתבים התרשמו כי שולץ היה מביש במר-קצה, במעט נבלע בהמון המגרבים.

שולץ בקובע-פלדה – עדיין אין תמונה כזאת, אף יקשה מאוד לתארה במציאות. אבל אחרי הצעדים הראשונים של השר החדש, החלו פרשנים כאן לשייכו לאגף הפוליטי הימני, המכונה כאן "סיעת קובע-הפלדה". שולץ הביע למילון המונחים הפוליטיים מושג חדש: "אופוריה גורבצ'וביח". הוא חוזר ומתריע על האפשרות, שהתמיכה המערבית ברפורמות של גורבצ'וב תסיח את הדעת מן הסכנה הצבאית הנשקפת מצד ברית-המועצות.

סכנה אחרת שמפניה חוזר ומזהיר שולץ היא חוסר מוטיבאציה מספקת לשרת בצבא. לדעת שולץ, סכנה זו ניזונה במידה רבה מן השיחות הבין-גושיות על פירוק הנשק, ומן ההישגים שכבר הושגו בתחום זה. צעירים רבים עלולים להתפתות ולחשוב, שאין עוד צורך בכוחות צבא, ואולי אף לנסות ולהשתמט משירות החובה המקובל כאן כיום.

אחת המשימות הראשונות שהעמוד בפני שולץ תהיה חישוב-דרכים לשמירה על מצבת כוח האדם של צבא גרמניה המערבית. שיעור הילודה הנמוך גורם שהרפובליקה הפדראלית מחזיקה בו שיא עולמי) מאיים להביא לידי צמצום סדר-הכוחות לשיעורים שיפגעו בהתחייבויות של גרמניה המערבית כלפי נאט"ו.

פתרונות אפשריים לבעיה: הארכת שירות החובה, העומד כיום על 18 חודשים. צמצום הוראשי בפטורים הניתנים מסיבות רפואיות ואחרות. מאבק בתופעת ההשתמטות של "סרבני מצפון" אחרים. שיפור התנאים בשבא-הקבע. פתיחת מסלולים של קריירה צבאית לנשים (זה אינו נהוג היום בגרמניה המערבית). שירות חובה לנשים אינו בא בחשבון, ואיש אינו מדבר עליו.

ככל הנראה, יטפל שולץ בטיפולן של כל המצבים האלה ביתר עוז. עם זאת, כמוהו כקודמו בתפקיד, השר-היוצא מנפרד ורנר, הוא ייתקל בבעיה קשה: התקציב. כבר כיום בולע משרד ההגנה 57 מיליארד מארק לשנה, וחלק גדול מן הסכום מוצא לתשלום משכורות. ורנר נהג להתאונן, כי לא נותר כסף לפיתוח ולרכישה של מערכות-נשק מודרניות. שולץ כבר רמז, כי הוא יודרש מן הממשלה הגדלה ניכרת בתקציב.

גורמים שיוכלו לסייע לשולץ הם האמון והתמיכה מצד הקאנצלר הלמוט קוהל. שולץ ידע על המינוי הצפוי שלו עוד לפני שישה חודשים. הוא התכונן ביסודיות לקבלת התפקיד. קוהל גא בבחירה המפתיעה שלו, ומגלה עניין אישי גדול בהצלחתו של שולץ. הקאנצלר כבר הבטיח בפומבי כי יבדוק אפשרויות לחזק את ה"בונדסוור" (צבא גרמניה המערבית) ולצייד באמצעים המודרניים הנדרשים.

ורנר לא ידע מי יהיה הממשיך בתפקידו, עד הימים האחרונים ממש. יחסיו עם הקאנצלר קורקטיים, אך רחוקים מלבביות. עם זאת, אין לוורנר סיבה מיוחדת להתאונן. קוהל עמד מאחוריו כאשר הסתבך בפרשה מוזרה של פיטורי גנרל שנחשד בפעילות מינית הומוסקסואלית, ונחשב חשוף ללחצים ולסחיטות. ומעל לכל — קוהל הפעיל את השפעתו בקרב בעלות-הברית כדי להעניק לוורנר את תפקיד המזכיר הכללי של נאט"ו.

העמלות מחולפי התפקידים בבון לא נעלמה מעיני השותפות של גרמניה המערבית. שר ההגנה החדש ראה עצמו כערב שבון תשמור על כוחה הצבאי ולא תזניח את התחייבויותיה במסגרת נאט"ו. ושר ההגנה היוצא עומד לקבל את התפקיד האזרחי הבכיר ביותר בברית – ולהבליט בכך את ההכרה הגוברת במשקלה הפוליטי של בון.

שתיקת המשפטנים

כמה עוד צריך שלטון החוק בשטחים להתדרדר כדי שהעוסקים בחוק בישראל יתעוררו מאדישותם?

מאת אמנון רובינשטיין

צריך לומר זאת מראש: במצב של כיבוש – ומכל שכן במצב של התקוממות לאומית מהסוג שאנו מתמודדים עמו – מצטמקת משמעותו של שלטון החוק. יש הבדל תהומי בין מערכת המשפט בישראל גופה לבין הסמכויות והשיפוט הצבאיים החלים מעבר לקו הירוק. מישהו אמר פעם שההבדל בין משפט רגיל למשפט צבאי כמוהו כהבדל בין מוסיקה קונצרטנטית למארש צבאי. אך האינתיפאדה רוקנה מתוכן גם השוואה זו: אפילו המארש נשמע מזויף. מה שהיה מקובל לפניה, נהרס בעקבותיה. המספרים מחרידים: קרוב ל-200 הרוגים; כ-5,000 פצועים – רבים מהם פצועים קשה; כ-10,000 אסירים ועצורים – מהם אלפים העצורים לפני משפט ומכוח צווים מנהליים.

כאשר ניצבים בפני נתונים כאלה, וכאשר רואים את עוצמת השנאה שהולידה את גל ההתפרעויות והאלימות, יודעים גם כי שלטון החוק, במובנו המקובל, אינו יכול להתקיים שם. אף אין זו השאלה העומדת על סדר היום. השאלה היא אם יתקיימו בשטחים אותם ממסכים של חוק שהפעלתו לקיים, למרות הכל, במשך שנים.

גם לפני ההתקוממות הופרו בשטחים עקרונות בסיסיים של שוויון לפני החוק. בין יהודים-ישראלים לערבים-מקומיים הוקמה מחיצה משפטית והמקומית: דין אחד, ישראלי-אזרחי, לאלה; דין שני, צבאי ירדני, לאלה. בית-משפט רגיל, על כל ערכאותיו, לאלה; בית-משפט צבאי, ללא זכות ערעור, לאלה. גם לפני ההתקוממות, היה ה... ידוע על מה שכל ילד יודע היום: שהמתנחלים עומדים, לרוב, מעל לדין ולחוק.

אך בעקבות האינתיפאדה אירעו כמה דברים חמורים המאיימים גם על שרידיו של שלטון החוק בשטחים. כמה מהם:

● נשללה מכאלפיים עצירים מנהליים הזכות שעניינם יובא בפני שופט צבאי תוך 96 שעות, ולמעשה, חוץ ממקרים ספורים של פנייה לוועדה המייעצת, אין שום בקרה ופיקוח על מעצרים רבים.

● חיילי מילואים מדווחים על מקרים חמורים של השפלה, התעללות והכאת עצירים. אחד הדברים החמורים בפרשת הביקור של תלמידים הגרג"עים במחנה עופר הוא שבמקום להגיב מיד בחקירה ובהודעה חד-משמעית כי כל הכאת עצירים היא בלתי-חוקית, הגל דיון אם מותר לנערים לבקר במיתקן הכליאה.

● תלונות על מקרים חמורים – בהן תלונות שהגיש כתב שורות אלו – נענות בתשובה מהסוג של "הולה חקירה" או "החקירה נמשכת". במקרים יוצאי הדפן, כפרשת הקבורה בכפר-סאלם, שזעזעו גם ישראלים קשוחים כאשר הפרשה מועלית במשפט צבאי, היא נהפכת לפארסה: כאשר בית-המשפט הצבאי המחוזי פוסק עונש קל של חמישה חודשי מאסר על...

● הריגת אחרים ערבים בידי מתנחלים, גם בנסיבות חמורות שאין בהן אף צל צלה של הגנה עצמית, נהפכה לעבירה קלת-ערך: המבצע אותה אינו נעצר עד תום החקירה. זה קורה במדינה שלמעצר בה נשלחים אנשים על עבירות מסוג. פרשת הריגתו של הרועה בידי מתנחל משילה הגדישה, כנראה, את הסאה, והוא הושם במעצר. אך עוד חזון למועד ועוד נראה את אשר יתרחש גם כאן.

● והשיא, או השפל, הוא מה שהתרחש בכפר ביתא: בשעה של סערת רוחות, ובשל הטעות שגרסה כי תרצה פורת ז"ל נהרגה בידי ערבים, נכנעה צמרת הצבא להיסטריה של גוש אמונים וציוותה על פיצוץ 14 בתים, בהם ביתה של משפחה שנתנה מחסה לנערים. פרשה זו שיבשה כנראה את דעתם של הממונים על החוק המשפט בשטחים: אשה שאחיה נהרג לנגד עיניה ובעלה פצוע קשה השלכה לכלא על שזרקה אבן כלפי מי שירה באחיה והיא היתה אמורה לתת את הדין – אף מה שקדי דין – על כך. תחת לחץ ציבורי, שוחררה הוולדה זו והאשה הועמדה לדין רק על גרימת חבלה חמורה. אך עצם הדיון להעמידה לדין על גרימת מותה של תרצה ז"ל, מעביר צמרמורת.

תרצה ז"ל. כניסה להיסטוריה.

...לנהוג בנסיבות-שלמשי, ומי שמאיים על חייו של חייל צה"ל חייב לדעת שהוא מסכן את עצמו. אך לא באלה המדובר: יש להחזיר ולנהוג בכוח אבל גם בכוח, וגם במעט בשמה. יש להחזיר את הבקרה השיפוטית על המעצרים המינהליים גם אם יש להאריך, מטעמים מינהליים, את משך הזמן. יש למלא אחר המלצתו ודרישתו של בית-המשפט העליון ולהקים ערכאת ערעור. רצח אחרים ערבים בידי מתנחלים צריך שיראה כעבירה חמורה ולא כעבירות תעבעה.

* * *

ומי שאומר כי אין זמן למותרות מסוג זה בגלל האינתיפאדה, אשיב לו כי דווקא בעת מצוקה נבחנת חברה ונבחנים ערכיה. אין צורך להיות משפטן כדי להבין זאת. צריך להיות בן-אדם. צריך להיות יהודי. ובכל זאת, קשה להבין את שתיקתם של המשפטנים – של לשכת עורכי הדין ושל הפקולטות למשפטים – לנוכח מה שמתרחש לנגד עינינו. מי ששותק בעת כזאת, כמוהו כמביע עמדה, ושתיקתו, כלשון המשפטנים, "מדברת בעד עצמה".

במלאת 21 שנים לכיבוש

מסע שלום ליציאה מהגדה

אל מול האלימות, ההשפלות והענישה השרירותית נצא בשיירת שלום אל לב הגדה.
נביא את דבר ההדברות וההכרה ההדדית
ונדרוש פתרון של פשרה למען
בטחוננו הלאומי ושלומנו המוסרי.

שיירת מכוניות ואוטובוסים תצא בשני מסלולים למסע שלום ללב הגדה ולעצרת במבואות שכם — והחוצה
בשבת 28/5/88

מסלול א':
ירושלים, רמאללה, מבואות שכם, חוצה שומרון והחוצה
המפגש: במגרש החניה של גבעת התחמושת בשעה 10:00
בנייני האומה בשעה 10:00

מסלול ב':
תל-אביב, חוצה שומרון, ביתא, מבואות שכם והחוצה
מפגש: תל-אביב, "הבימה", בשעה 11:00
צומת כפר הבפסיסטים בשעה 11:30

חיפה: הצריף בשעה 9:00; מרכז דיו בשעה 9:30; מרכז אחוזה בשעה 9:45
באר-שבע: "אגד" בשעה 8:45; מרכז מסחרי עומר בשעה 9:00

אל תעמדו מנגד!

שלום עכשיו

ת.ד. 24288 ירושלים, חשבון בנק 105-925950, הבנק הבינלאומי הראשון, סניף ראשי - ירושלים

صكرا بن الاحمل

هكذا في الاصل

כמו בסרט ריגול

ב־1942, בהיותה בת חמש עשרה וחצי, הצטרפה מרי חיימוביץ־פריש בחשאי לתנועת השומר הצעיר בבוקרשט. היא נעצרה, עברה חקירות קשות, שוחררה ושוב נעצרה ונשפטה לעשרים שנות מאסר באשמת חברות בתנועת נוער ציונית ● גם רומן היה בין כותלי הכלא

מאת יהודית קנולר

סיפורה של מרי חיימוביץ־פריש יכול להתגלגל לסרט פעולה וגבורה, ובאותה מידה יכול להישכח. יש להניח שהוא לא היה זוכה לחשיפה תקשורתית לולא הכנס של יוצאי השומר הצעיר ברומניה, שיתקיים היום בגבעת חביבה.

כנס זקוק ליוזמי ציבור ויוזמי ציבור מחפשים סיפור טוב.

מרי חיימוביץ־פריש עם נכדתה: געגועים לאח אהוב

סיפורה של מרי חיימוביץ־פריש הוא ללא ספק "סיפור טוב". היא היתה ילדה־סטודנטית בבוקרשט כאשר נתפסה לציונות והצטרפה לקן של השומר הצעיר, בעקבות אחיה הגדול. היה זה ב־1942. אביה, בעל עסק מכובד לאספקת נפט ומוצריו, ואמה, שניהלה בית בורגני מבוסס, מאד לא אהבו את הנטיה הציונית הגלותית של בתם. מרי, עלמה צעירה בת 15 וחצי, בעלת רצון נחוש, ניהלה מאבקים עם ההורים, שבמהלכם אף ברחה מהבית, כדי להבהיר להוריה שהכוונה ברצינות לה.

הפעילות התרחשה באותם ימים קשים במחתרת ועם הפעילים נמנה גם נער קומוניסטי שנעצר ביחד עם שני חבריו בעוון אחזקת שטרות כסף, שעליהם שורטטו סיסמאות אנטי פשיסטיות. השלושה נעצרו והוצאו להורג, לא לפני שמסרו את שמות ראשי התנועה וגם שמות של ידידים אחרים. כך מצאה את עצמה מרי במעצר, ב־14 במארס 1942, ילדה בת 15 וחצי, ביחד עם אחיה ועוד חברה בת 12.

במעצר היא בילתה שבעה ימי חרדה וחקירות בלתי־פוסקות. מרי נדרשה למסור שמות של חברים, אך לא נשברה. היא החזיקה מעמד גם כשהעמידו מולה את אחיה, פצוע וחבול כולו, ואיימו כי יהרגו אותו אם היא לא תדבר.

אחר כך, כמו בסרט ריגול, היא שוחררה לפתע. רק מאוחר יותר הובהר לה שהכוונה היתה לעקוב אחריה ולגלות עם מי היא נפגשת. מאוחר יותר עצרו אותה שוב. ביחד עם חמש חברותיה הן חולקות תא צר, שתיים על דרגש אחד, בכלא האסירות במלמיזון, מקום שהיה ידוע בתנאיו הקשים בכל רחבי רומניה.

19 אנשי השומר הצעיר הועמדו ביחד למשפט. לא עזרו תיאוריו של הסניגור כי מדובר בנוער אידיאליסטי החולם להקים בית לעמו, בישראל. השופטים החמירו. על מרי וחברותיה נגזרו 20 שנות מאסר. קיטי קלמי, בת ה־12, נשפטה לעשר שנות מאסר. היא שוחררה כעבור שנה והקשר עימה נותק ("אני יודעת שהיא התגוררה בגולן שנים מספר, ואני מקווה שתראה אותה בכנס", אומרת חיימוביץ־פריש). שאר הבנות שוחררו כעבור שנתיים וחצי, עם כניסת הרוסים לרומניה.

פרשיית אהבים

בתקופת מאסרה ניהלה מרי פרשיית אהבים תמימה מאוד עם פושע פלילי יהודי, שהיה מבוגר ממנה ב־16 שנה. חברותיה לתא ניסו להפריד בין הילדה התמימה ובין הגבר שטען כי גנב מהעשירים כדי לתת לעניים, אך גם הודה, כי השאיר לעצמו עמלה לא קטנה, שכן אהב את מנעמי החיים. החברות לא הצליחו להפריד בין בני הזוג. הגבר המשיך לכתוב לנערה מכתבי אהבה לוהטים שהשתרעו לעיתים על פני 20–30 עמודים. ומרי, לעומת זאת, יכלה לזקוף לזכותה הישג כביר. היא ניהלה עם אותו ידיד התכתבות ענפה, וגם בפגישות החטופות שהיו ביניהם, המסר היה ברור – חזור למוטב, יש ערכים אחרים. לפני כמה שנים הוא ביקר אותה בארץ. האיש אכן חזר למוטב, קיבל תפקיד מאוד בכיר במשרד כלכלי דווקא, ברומניה, נשא אישה, ובנו הבכור אף עלה ארצה.

מעבר לחוויה הרומנטית היו החיים בכלא קשים מנשוא, למרות השוחדים הרבים שניתנו לסוהרים על כל צעד ושעל. פישפשים, צפיפות, הטרדות מצד אסירות לסביות, מחלות והתעללות של אסירות על רקע אנטישמי.

כבר המאבקים בתוך בית הסוהר התנהלו בתוך מלחמה. מרי וחברותיה פונו בשלב מסוים לבניין סמוך, ובכך ניצלו חייהן. 50 אסירות אחרות נהרגו בהפצצה.

מרי חיימוביץ־פריש בצעירותה

עם כניסת הרוסים ל"שחרור" רומניה, השתחררו גם מרי וחברותיה לתנועה. חלק הפכו לקומוניסטים שרופים ובכללם אחיה האהוב, שנשאר ברומניה. השאר עלו ארצה ב־1945 על האוניה הראשונה שיצאה מרומניה באופן לגאלי. עד 1948 שהו אנשי הגרעין בקריית־חיים ועסקו בכל מלאכה קשה: יצקו לבנים, מרטו נוצות, עבדו כסבלים בנמל ובכל עבודות הדחק של התקופה. מה שהוגדר כ"כיבוש עבודה". אחר עברו לעמק בית־שאן והקימו את קיבוץ רשפים.

חבר הקיבוץ, דוד גורן, העלה את סיפורה של מרי חיימוביץ־פריש בכתובים בספרו "פעמיים על ספסל הנאשמים", שפורסם לפני שמונה שנים והוקדש לפעילות השומר הצעיר ברומניה.

מרי הספיקה ללדת בארץ שלושה בנים, שהבכור שבהם הוא ממייסדי נוה שלום. עד העת האחרונה היא היתה מרכזת המתפרה וקניינית ענף ההלבשה. כיום היא פקידה. בעבר עבדה בקליטת עלייה, לאחר מכן במחלקת התרבות של הקיבוץ הארצי. כמו כן עבדה ב"צוותא", והיתה אקונומית, עסקה בחינוך, אך דומה כי גאוותה הגדולה באמת היא על שמונת נכדיה.

האם יש איזה צער קטן – הוא נוגע לאותו אח אהוב, שנשאר ברומניה, ושאותו ראתה עתה לראשונה בעת ביקור קצר בארץ. שניהם יודעים כי עתה כבר מאוחר מדי ומשהו התהפך. האגדה, המשל ומוסר ההשכל תמו. הסיפור של הקליטה, ההיאחזות ובניית החיים החדשים נמשך יום יום, שעה שעה.

התצוגה של "תשוקות באפריקה"

מאת שולמית קיסרי

תצוגת האופנה היפה ביותר בעיר נערכת בקולנוע "צפון" בסרט "תשוקות באפריקה". שנות הארבעים במושבה הבריטית בקניה. הזדמנות לכוכבת היפהפיה גרטה סקאצ'י ולשחקניות ושחקנים מצעירים אחרים להתלבש במיטב אופנת 1940 באינטרפרטציה משלמת של שנות ה־80. ניכרות השפעות של סרטי שנות ה־40, אבל יותר מכך – אופנת רלף לורן האמריקאי, אופנת ג'יורג'יו ארמאני האיטלקי ולגרפלד האיטלקי־פאריסאי. כובעים, תכשיטים, איפור נהדר ותסרוקות, שמלות סקסיות ובגדי ים. שיעור באופנה. תצוגת הבכורה של הסרט נתרמה על־ידי משפחת שפירא, בעלי הקולנוע, לטובת "שמע". נאספו בערב הבכורה 12,000 שקל לטובת קייטנות קיץ לילדי "שמע".

הכל על היופי

נראה כאילו צריכת מוצרי יופי ובשמים בארץ גואה יותר אולי מכל ענף אחר. מספר החברות המשווקות בארץ מוצרי יוקרה בתחום הטיפוח, האיפור והבישום, גדל מחודש לחודש. לאחר "מקס פקטור", שנרכשה על־ידי "רבלון" ומשווקת בישראל, הוקמה חברה חדשה, חברה בת נוספת (הקודמת היא חברת "אוריס") להלנה רובינשטיין בשם "פרסטיז'". הלנה רובינשטיין ישראל, אוריס וחברת היבוא פרסטיז', כולן חברות מניות השייכות לחברת המזון "אוסם". החברה החדשה "פרסטיז'" מנוהלת על־ידי מנכ"ל הלנה רובינשטיין בישראל, אברהם נוסן, ועל־ידי הרברט גרניזר, עם המדריכה הראשית ניקה פיינגולד. החברה משווקת בישראל את כל מוצרי הטיפוח והאיפור והבישום של קאשארל, גי לארוש ולאנקום. בין מוצרי קאשארל – סידרת אנאיס אנאיס. בין בשמי לנקום הבושם מאג'י נואר וטרזור, בין בשמי גי לארוש הבשמים פיג'י וקלנדסטין. גם שאר מוצרי החברות מיובאים כמוצרים מקוריים מצרפת.

המוצר הראשון של לנקום, המשווק כאן כמוצר חדיש הוא, מסקרה קרסין. מוצר אחר הוא קרם בשם ניוזום, קרם חדיש הפועל על המבנה הבינתאי של העור. כמו תכשירים אחרים בעולם כיום, המתאמצים, חלקם בהצלחה, לדחות את הזיקנות העור, גם "ניוזום" הוא בעל פונקציה זו. הוא מיועד לשימוש יומיומי ולכל סוגי העור. מחירו, לפי הכמות, בין 98 ל־130 שקל.

לפרסטיז' יועצות יופי האמורות לעזור ללקוחה לבחור בין המוצרים המתאימים להן בין שלוש החברות הצרפתיות. המוצרים נמכרים ברשתות הסופרפארם, ברשתות השיווק והפרפומריות המובחרות.

*

חברת אלגימה הוציאה לשוק את סדרת "פרוקלאנר" במבחר מעניין. בתחום השיזוף ללא שמש למי שלא יצא/ה עדיין למסע השיזוף שלו/ה מציע תחליב לחות שיש למרוח אותו בבית שלושה ימים לפני היציאה לשמש. מוצר זה מגביר את נתוני העור לשיזוף בריא ומקסימלי בשל החומרים המרכיבים: שמן שקדים, ויטאמין אי ראי, אלסטין ושמן מינראלי. המוצרים האחרים כוללים שמני שיזוף לעור רגיש בדרגות שונות, מעורבים בחומר זוהר, המעניק לעור מראה בוהק עוד לפני השיזוף. המחירים – בין 22 ל־35 שקל.

*

"סודיש פורמולה" של מקס פקטור היא סידרה חדשה לבעלות עור רגיש ועדין. הסידרה מציעה מבחר גדול של תכשירי לחות, תכשירי טונר, מחירם ב־13 שקל, מסקרה וצלליות עיניים.

*

חברת "אוריס" קוסמטיקס משווקת מוצרים אירופים בחנויות מכירה לשירות עצמי, מציעה מבחר משובב נפש של צבעי איפור לקיץ בגווני ארגמן־סגול, הוורוד והזהב, צלליות הסומק ולאכה לציפורניים.

*

חברת "פינוק" מציעה דאודורנטים מרעננים לגברים בשלושה ריחות: אורן, לימון ועצי־עץ, כמרכך ובתן קצף גילוח. המחירים – בין 6 שקלים ל־10.5 שקל.

*

חברת אלטימה מציעה מראה איפור חדש לקיץ: צלליות עיניים בשלל גווני אפור, ירוק, כחול וסגול. לשפתיים להוטנו: ורוד, סגול־עמום, קוראל. הלוחים בצבעים שקופים של אפרסק, סגול בהיר וזהו ברונזה הנישורטיים בגווני השפתונים.

הפרח ההכרזי של העונה

בעלי הקיץ עשויים השנה מבחר רב של חומרים: נחשים ודעגנים, אלסטיים, כותנה, קש, כותנה מודפסת, ג'ינס וסאטן. מתגלים שילובים דו־צבעוניים שחור־לבן, אדום־לבן, כחול־לבן. נעליים שמרות מייצרת "נשקה", מפעל נעלי ספורט (כולל תיקים), המשווקים בארצות אירופיות אחרות וגם בארץ במספר חנויות. נעלי עקב המשלימות את המראה הסקסי של סוף שנות ה־80 שייכות לחברה הצרפתית היוקרתית "שארל ז'ורדאן", שיש לה חנויות בכל העולם, בעיקר בארצות השוק המשותף, ארה"ב ויפן. מי שנוסע לכיוון יוכל לרכוש כמה זוגות נעלי עקב עם הפרח ההכרזי של העונה או בעל קלאסית חלקה מעור, כותנה או סאטן.

הצעקה האחרונה

קובי רביץ (27) בוגר בר"ס לאופנה באיטליה, החל את צעדיו הראשונים בשדה האופנה הישראלית לפני 8 חודשים וכבר הספיק לעשות לו מהלכים בקרב מה שמכונה נשות החברה. לאחר שהציג את קולקצית הקיץ שלו בפני עתונאיות אופנה, הציג את הקולקציה פעם נוספת בשבוע שעבר, הפעם בהתנדבות, לטובת האגודה למען החייל. התצוגה נערכה בגן ביתם היפה של עדינה ויואל רביץ, בכפר שמריהו, שהם לא במקרה הוריו של קובי. הזוג רביץ תרם גם את ארוחת הערב שהוגשה ל־500 המשתתפים.

בתצלום: חליפה בת שני חלקים – חצאית מיניטית צמודה וקצרה וחלק עליון מחויט ממשי שנטמע רכום בלולאות אוריר

האסירים ילמדו מקצוע

לקט

מחלקת המיון במכון הרטה לייף בבודות מקצוע בירושלים השלימה באחרונה עריכת מבחני מיון הכוונה לקורס חשמלאות, ראשון מסוגו, המתנהל עתה בין כותלי כלא איילון. תליית אבזרו והערכה פסיכומטרית של מכון הרטה בתוך ומיינו עשרות אסירים ממספר בתי כלא בארץ. אלה הם כלואים שנשפטו על עבירות שונות ואשר בשל התנהגותם הטובה הוחלט לאפשר להם להשתתף בקורס הכשרה מעשי – חשמלאות – שנפתח זו פעם ראשונה. בתום הכשרתם יועסקו האסירים במקצוע החדש בין כותלי הכלא.●●●

לשיפור היכולת המוטורית. ערב גאולה תגיגי ייערך במיכללת וינגייט ב־2.6, בחסות סגן ראש הממשלה ושר החינוך יצחק נבון, לצורך גיוס כספים למען ילדי ניצן והמגמה לחינוך מיוחד. במסגרת המגמה לחינוך מיוחד מתקיימת פעילות ענפה לשיפור היכולת המוטורית של ילדי ניצן. ייחודה של מרי המחלקה לחינוך מיוחד וצוות המרכז לאיבחון ולייעוץ מוטורי בכך שהם מנחים הורים בעבודה עם ילדים המעוכבים בהתפתחותם המוטורית.

כדי לשפר את תיפקודם. בערב ישתתפו אמנים כאבי טולדנו, להקת בת שבע, משה ארנוב ושל אטוד. כרטיסים כתרומה אפשר להשיג אצל רנה סטולאר (טל. 688592־053) ומרשה סגל (טל. 697181־053).●●●

אורח חיים בריא. העמותה הציבורית למניעת יתר לחץ דם וסיבוכיו פועלת מזה ארבע שנים, בהנהלת היו"ר, עו"ד זאב מרייניך ויו"ר הנהלה הרפואית ד"ר ראובן ויסקופר. לאחר ניסיון שנרכש, יוצאת העמותה לביצוע תוכנית פעולה לאומית, במטרה לצמצם או למנוע מראש את גורמי המחלה, שהיא גורם מספר אחד בתחלואה ובתמותה בישראל ובעולם כולו. בקרוב יוקמו 10 מרכזים ביוזמת העמותה שיאויישו על ידי צוותים רפואיים, דיאטנים, מתנבות ואחיות, כדי להדריך את הציבור לאורח חיים בריא. לפרטים נוספים: טלפון 290182. (שולמית קיסרי).

מתנדבות במתנה מטכ"ל. מספרה חדשה לחיילות ונשות קבע נפתחה באחרונה במתנה מטכ"ל בבסיס הקריה, שבו נכחו מפקד הבסיס ויו"ר אל"י (אהבה לחיילי ישראל), זהבה ברזווין. המספרה הוקמה בסיוען של נשות אל"י והאגודה למען החייל.●●●

מינויים, מינויים. מנהלת אגף התוכניות של מפלגת העבודה הישראלית, רחל גבריאל, נתמנתה למנהלת ועדת הבחירות המרכזית של המפלגה, העוסקת בריכוז תהליכי הבחירה הפנימיים המוקדמים במוסדות ברשימה המרכזית של המפלגה.

ארגון נעמת מתכנן להריץ בראשונה אישה ערבייה לכנסת, בי מזכירת מפלגת העבודה. המועמדת היא גלי ברכבי משפרעם, פעילת נעמת ותיקה (י. קנולר).●●●

הבוגרים מתארגנים. מנכ"לים, אלופי מילואים, אנשי התנועה הקיבוצית, מחנכים ואמנים קיימו בשבוע שעבר כנס יסוד לארגון בוגרי עליית הנוער. אלי עמיר, מנכ"ל עליית הנוער ולשעבר חניך בעצמו, מסר כי כ־250 אלף נערים ונערות עלו במשך השנים באמצעות עליית הנוער, התחנכו במוסדותיה ונקלטו בחברה הישראלית. האלוף במילואים, יוסקה גבע, שנבחר כיו"ר הארגון, אמר, כי עצמת המישקע והדיכרונות של הנערים מתקופת חניכתם בעליית הנוער לא יישכחו ויתנתבו לתמיכה בחברה ובחינוך בעיר הזאת. מטרת הארגון – לתמוך במפעל עליית הנוער בכספים ובמעשה, ובין השאר להופיע בפני החניכים כדי להציג מודלים לחיקוי לנוער שהתרחק מהערכים שעליהם התחנכו בזמנו הבוגרים. (יהודית קנולר)●●●

תמונות ומסמכים ביריד. "נדמה שלא מזמן עמדנו בפעם הראשונה על הכביש המהולל, בין שלושת הבניינים של בית הספר, וקשה להאמין שבעת עלי להגיד דברי סיום ופרידה בשם כיתתי", אמרה בספטמבר 1941, חנה סנש, במסיבת סיום לימודיה בבית הספר ויצ"ו נהלל.

היום, 50 שנה מאז כתבה סנש את הבקשה שלה, מהונגריה, להתקבל לבית הספר, ייערך במקום כנס הבוגרות לציון 50 שנה להצטרפותה. במפגש, שייכנס בנהלל הבוגרות שלא התראו זה 50 שנה, תשתתף גם השחקנית דליה פרילנדר ויוקרנו תמונות ביוגרפיות ומסמכים מאותה תקופה. הכנס ייערך בחסות הפדרציה של הדסה ויצ"ו קנדה. (יהודית קנולר).

תמיכה חדשה. כ־20 מיליון דולר יושקעו בבית האבות החדש של "משען", שיוקם במפגש אביב בתל־אביב – על כך מסר משה יהודה, מנכ"ל "משען". בבית האבות, המבוסס תמיכה חדישה בכל הקשור לצרכיהם של קשישים, יתגוררו כ־450 דיירים בארבעה מבנים. הדגש בו יושם על טיפוח ועידוד תיפקודי עצמאי ופעיל ועל תנאי מגורים המבטיחים פרטיות מירבית. יוקצו בו שטחים לצרכנים טיפוליים ותחזוקתיים כמו מכון לפיזיותרפיה, ריפוי בעיסוק, אולמות לפעילות תרבותית ושירותי רווחה כמספרה, קפטריה וחנות מתנות.●●●

משקפיים לגימלאים. "אופטיקה עינית", חנות לצורכי אופטיקה בקניון איילון ברמת־גן, יצאה במיבצע הנחה לגימלאים של 30% על כל קניית משקפיים. המשקפיים מצופים בציפוי מיוחד נגד שריטות, המיועד לעדשות פלסטיק.●●●

חור בכיס

הביורוקרטיה חוגגת

מאת אברהם טל

מס הכנסה: תפסיקו לשגע

עדיין מתרחשות באמתחתיים האחרות של שלטונות מס הכנסה על הצפוי לנישום שיפגר בהגשת הדו"ח השנתי (קנס מינהלי כבד, נוסף להצמדה וריבית). התאריך האחרון לשכירים ולעצמאים המנהלים חשבונות בשיטה הדו־צדדית היה 30.4.88. ובקדמה לפני התאריך הגורלי, הפיץ מישהו בכלי התקשורת שמועה כי המועד האחרון יידחה בחודש ימים, ושלטונות המס – אולי מתוך כוונה להוסיף ולבלבל את הנישום – חיכו קצת, בטרם הכחישו.

אני מקווה שהמעסיק שלך הכין את טופס 106 (או 837 או מה שלא יהיה) בעוד מועד.

אם את/ה עובד/ת מדינה, יתכן שנכנסת ללחץ, כי משרדי ממשלה אחרים הספיקו להכין ולחלק את הטופס רק במהלך אפריל, ושמעתי גם על עובדי מדינה שלא קיבלו את הטופס המיוחל מהמשרדים שלהם עד סוף החודש. מה יש למהר? הרי על משרדים ממשלתיים לא מטילים קנס מינהלי, נוסף להצמדה וריבית.

בכל אותן עשרות־אלפי נישומים נכנסו לפאניקה בסוף אפריל, ואני מתאר לעצמי איך נראית התוצאה במשרדי מס הכנסה: הררי דו"חות שנתיים נערמים מול עיניהם המשתוממות של הפקידים, היודעים כי חלק מדו"חות אלה לא יזכה לטיפול ראשוני ב־1988. ואולי גם לא ב־1989. הם נדמים בעיני לילדים שקיבלו את כל הצעצועים שייחלו להם בבת אחת, ועתה אינם יודעים במה להתחיל.

מחוגים המקורבים לנושא אני שומע שיש עדיין נישומים (במקרה שנמסר לי מדובר באלפים) שלא הוכנו עבורם שומות לגבי דו"חות לשנות המס 1985 ו־1986. לרבים מהם מגיעים החזרי מס, אבל שלטונות המס אינם ממהרים. למה להזדרז? גם אם יש עליהם חובה חוקית להחזיר כספים ששולמו ביתר תוך 90 יום, אי־אפשר להטיל על פקיד השומה קנס מינהלי, וגם לא לאיים עליו בהתראות ועיקולים.

האם אי אפשר להסתדר בלי פאניקת התאריך האחרון שמטילים שלטונות מס הכנסה מידי שנה? מצד אחד, הנישומים יודעים כי דו"חותיהם צבורים החל מ־1 בינואר, ומבקשים להציג שרובם מסולק תוכלת מיד בתחילת השנה. מצד שני, שלטונות המס אינם ערוכים לטפל בתושפל הדו"חות המתקבלים בבת־אחת במוצאית השנה של אפריל.

אם כך, אולי אפשר להוסיף מאיתנו את הפאניקה העונתית הזאת?

עיריית ת"א: כיצד להיאסר

הפקחים הרוויים של עיריית תל־אביב צדו חייל מסכן בשדרות חובה בעת ביצוע עבירה, ורשמו לו דו"ח. ההזמנה לדין לא הגיעה לידי הנאשם והוא נידון על־ידי בית המשפט לעניינים מקומיים בתל אביב ללא ידיעתו ושלא בפניו (זה סיפור האופי לטיפול בפני עצמו). מנוחת לפני הודעה ובה פסק הדין ודרישת תשלום: קנס 300 שקל. השאלה היא עד מתי אפשר לשלם את הקנס? בהודעה יש שלוש הוראות בלתי־זהות בעניין זה:

א. "הנך נדרש בזה לשלם את הקנס הנ"ל עם קבלת הודעה זו", כלומר מיד.

ב. "אם לא ישולם הקנס הנ"ל תוך 30 יום מתאריך המשלוח של הודעה זו, תיתוסף עליו תוספת פיגור". על־פי חותמת הדואר, תאריך המשלוח הוא 5.5.88, כלומר, יש זמן עד 4.6.88. אבל זה כנראה לא כך, כי כתוב גם:

ג. "מועד אחרון לתשלום – 31.5.88".

מתי התאריך האחרון באמת לתשלום הקנס?

אבל לעבריין המורשע מוצעת אופציה – ללכת למאסר 10 ימים במקום הקנס. החייל ומשכורתו של המורשע, כאמור, חייל בשירות חובה, היא כ־90 שקל בחודש, יש סבירות גבוהה שיבחר במאסר. אלא שלא ברור מהתעודה מה צריך לעשות, או לא לעשות, כדי לנצל זכות טבעית זו.

בהודעה כתוב: "אם לא ישולם הקנס, תוצא פקודת מאסר", כלומר, לא צריך לעשות כלום, רק לחכות עד שיגיעו השוטרים. בסדר גמור. אלא מאין כתוב גם שאם הקנס לא ישולם בתוך 30 יום, תיתוסף עליו תוספת פיגור של מאה אחוזים. רק זה חסר לחייל המסכן, שמשכורתו החודשית כאמור כ־90 שקל. מה עליו לעשות, עיריה נכבדה, כדי ללכת למאסר בלי לשלם את הקנס ובלי שתתווסף עליו תוספת פיגור של מאה אחוזים?

האגודה הישראלית לחקר יחסי עבודה
המכון לקידום יחסי עבודה
עמותת אל־אלימות
הפקולטה למשפטים, אוני' תל אביב

ערב עיון בנושא

אלימות בסכסוכי עבודה

יום ב', 7 ביוני 88 באולם כס המשפט, הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת תל אביב, בין השעות 19.00-15.00
מיועד לחברי שתי האגודות, משפטנים, מנהלים, מנהלי כ"א
אנשי איגוד מקצועי וחברי ועדי עובדים

בתכנית:
★ דברי פתיחה - עו"ד גדעון בן ישראל, יו"ר האגודה לחקר יחסי עבודה ועמותת אל־אלימות - אלימות בחברה
★ היבט קרימינולוגי - פרופ' ליאון שלף, אוניברסיטת ת"א
אלימות בסכסוכי עבודה - ההיבט המשפטי והיבט יחסי העבודה
ד"ר מרדכי מירוני, אוניברסיטת תל אביב
נצ"מ שלמה גל
רב־שיח בנושא אלימות בסכסוכי עבודה
בהשתתפות:
ד"ר אליעזר ברק, מנכ"ל סולתם,
אפרים זילוני, סגן יו"ר הוועד לאיגוד מקצועי
עמוס מר־חיים, מנכ"ל כלל מערכות
יחזקאל שפר, ועד עובדים, חבר בזק
מנחה: עו"ד נחמן אורי, המפקח הראשי על יחסי עבודה
פרטים והרשמה: המכון לקידום יחסי עבודה טל' 331528, 03-338201

מודעות לוח ומשפחתיות
לוח העיר
03-728707
03-735580-9
8:00 עד 20:00

יש חדש בטייסט אוף סצ'ואן

כפר שמריהו

שרות קייטרינג במימד חדש.
מסיבה? קבלת פנים? ארוע משפחתי?
בטייסט אוף סצ'ואן ערוכים לכל אירוע.
חגיגה לחיך ולעין.
הרמה של טייסט אוף סצ'ואן מכפר שמריהו אצלכם בבית
או בכל מקום שתרצו.
קייטרינג ללא מתחרים.

כי יש חדש בטייסט אוף סצ'ואן

מרכז מסחרי כפר שמריהו. טל. 547722, 052-70448

יש המון סינים אבל רק טייסט אוף סצ'ואן אחת!

ער"ן

עזרה ראשונה נפשית בטלפון

בוא להתנדב לער"ן

אנשים פתוחים ורגישים
המוכנים לסייע לקהילה
ובכך לתרום לעצמם ולאישיותם

מוזמנים להתנדב לער"ן

ארגון של מתנדבים, אשר יושבים
ליד הטלפון 24 שעות
ביממה במשמרות, במטרה לסייע בשעת מצוקה

למתאימים תינתן הכשרה מקצועית

כתובתנו: ער"ן ת"א. ת.ד. 33142
ת"א 61331

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי עמק חפר
הודעה בדבר הפקדת
תכנית מיתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז מרכז ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה עמק חפר הופקדה תכנית מיתאר מקומית הנקראת: "תכנית מספר עח/307".

השטחים הכלולים בתכנית המקומית:
ישוב: אבוקע
גוש 8657 חלקות 5,
עיקרי הוראות התכנית:
שנוי יעוד קרקע, מחקלאות לשטח מגורים במספר הנדרשים ובגודל המצויין בתשריט המצורף.
הקצאת שטח למגורים מאורגנת משפחה
פרית טגם ושתי לצבאויה.
הפרשה להרחבת דרך גובלת לצורכי ציבור.
הקצאת שטח לבניני צבור.
כל מעונין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית האמורה, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות.
התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלוויית תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

דב שיש
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז מרכז

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב
מרחב תכנון מקומי תל־אביב־יפו

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז תל אביב, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, הופקדה ביחד עם התשריט המצורף אליה תכנית מס' 2389 – שנוי מס' 1 לשנת 1987 לתכנית שכון צבורי 3/01/3 ותכניות מס' 1749, 1594, 985, 885 ב' ו־757.

השטחים הכלולים בשינוי התכנית ומקומם:
חלק מהגושים 7321, 6338, 6357 ו־6335.
רחובות: בית אל, הבנאים, אלי דקר, אריבים, אלמגור, כורזים והדרים.
עיקרי מטרת התכנית:
מטרת התכנית היא לאפשר שינוי והגדלת דירות בשטח שבין 18 מ"ר ועד 38 מ"ר בשכונה נוה שרת כדי לשפר את תנאי הדיור. הדירות שתורחבנה הן בנות שניים עד שלושה חדרים בבנינים טוריים בני ארבע קומות ע"ג הקרקע.
מעל קומת עמודים מלאה או חלקית וכן בבנינים בני שבע קומות מעל קומת עמודים-הכל בהמסומן בתשריט וכמפורט בחוברת הבינוי המצורפת-והפיכה לשיפוצי בנינים מורחבים המהווה חלק בלתי נפרד מהתכנית, ולשנות בהתאם לכך את תכנית שיכון ציבורי מס' 3/01/6 אשר אושרה בהתאם לחוק רישום שיכונים ציבוריים בתאריך 10.1.73 ואת התכניות אשר הודעות בדבר מתן תוקף להן פורסמו בילקוטי פרסומים כדלקמן:
מס' 1462 מיום 11.7.68 לתכנית מס' 757
מס' 2087 מיום 22.1.76 לתכנית מס' 1749
מס' 2097 מיום 13.3.75 לתכנית מס' 1594
מס' 1750 מיום 26.8.71 לתכנית מס' 985
מס' 2411 מיום 9.2.78 לתכנית מס' 985 ב' על שינויה.
כל המעונין רשאי לעיין בשינוי התכנית ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסום הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית האמורה.
התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

מרדכי כהנא
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב

דחפון
שרות מודעות טלפוני של הארץ
לבעלי כרטיס אשראי
03-611001

בין יהודי אמריקה: תמונות מצב

יהודים ברוק'נ'רול

מאת יואב קרני

קרייג טאובמן משתתף ב"יצירת תרבות יהודית מודרנית" באמריקה, ו"שמע ישראל" בשבילו הוא טקסט של מוסיקת פופ

לוס אנג'לס

הוא חתם לא מכבר חוזה עם אולפני וולט דיסני. רשת הטלוויזיה בכבלים של דיסני שידרה בחודש שעבר תוכנית שלו. על המדף, מעל המחשב האישי, סודרים בשורה ארוכה "קורות המכבים" ועיונות היהודים האמיתיות לחגי היהודים", פרקי אבות, סידור־תפילה וספרים "בעלי עניין יהודי". בגיל 30 מאמין קרייג טאובמן, שהוא משתתף ביצירת תרבות יהודית אותנטית באמריקה. לפני שבוע באספו 600 יהודים באודיטוריום של בית כנסת ליד לוס אנג'לס לצפות במחזמר־רוק יהודי, שהוא כתב וביים: "שוק הבוקה".

לפני שלוש שנים הוציא טאובמן אלבום שירים, אשר כלל את גירסת הרוקנ'רול הראשונה של "שמע ישראל". יהודים אורתודוקסים נעו באי־נוחות על כיסאותיהם, אבל הצעירים, דווקא הצעירים, אהבו את זה. לפני שנתיים יצא אלבומו "יד ביד", שהיה "אלבום זהב במושגים של הקהילה היהודית. מכרנו 5,000 עותקים. לא הרבה בשביל השוק האמריקאי, לא הרבה אפילו בשביל השוק הישראלי. אבל בקהילה היהודית עדיין לא קרו דברים כאלה". את "יד ביד" שרים ילדים. חצי השיר הוא בעברית, וטאובמן כתב בעצמו את המלים.

העברית שלו היא תוצאה של שתי שנות לימודים באוניברסיטה העברית בירושלים. "יד ביד, אחד עם השני", שרים הילדים, "עם אחד, לב אחד, כן, אנו בדליק/ בדליק משאחת שלום/ בדליק כעם אחד/ יד ביד/ אחד, אחד/ כן אנו בדליק". המלים האנגליות הן קצת יותר אמביוויוה־אליות: "זה יכול להיות אתה/ זה יכול להיות אני/ יכולים להיות האנשים על פני העולם כולו/ מלודים, מתחשבים, מחזיקים זה את ידי זה".

האישה משיבה לה: "עלי לשתות תהילה עם רואה החשבון שלי". הנערה: "האם רואה החשבון הוא הקובע את רמת התודעה היהודית שלך?"

ההורות לקראת המחזמר הרבו הרבה מן המסגרת המקובלת. במהלך כל חודש התבקשו המשתתפים להשמיע באוזני חבריהם "דבר תורה", על כל "עניין רלוואנטי", ומתוך הכתמכות מרבית על טקסטים יהודיים. ביהודי הטקסט החביב ביותר על טאובמן, פרקי אבות.

קירקגור ופרקי אבות

טאובמן אינו "דתי" במובן הישראלי. הדין הם חלק בלתי נפרד של העולם המודרני שבו הוא חי. "לבית כנסת אינני הולך לעולם... אינני יכול לסבול את הרעיון שאנשים יעמדו ויביטו אל הקיר, או אל קרוותיהם המתעצלות של אלה העומדים לפניהם". הוא "משתדל לשמור כשרות", ובניגוד לאלה "הקוראים המפרש וקירקגור, אני קורא פרקי אבות, כלומר, אני קורא גם קירקגור, אבל פרקי אבות, לפעמים במשמע אחר, עוזרים להבהיר לי מה שקירקגור התקשה לעשות על פני עמודים שלמים".

בתוך העבודה שלו הוא משמיע לאורחו את "שמע ישראל" בקצב הרוק, ואומר: "אני עדיין מקבל עור של תרנגולת כאשר אני שומע את זה. בשבילי זו הצהרה של אנרגיה, של חיים. אני אומר בשיר הזה כיף להיות יהודי, כיף להיות מי שאתה".

טאובמן יכול בקלות להיבלע בתוך קהל של נערי־שמש קליפורניים. הוא שזוף מאוד, את אורחו הוא מקבל בתלבושת קצת בלתי פורמאלית (מגבת סביב מותניו). אילמלא בלוריתו כמה פסים דקיקים של שיבה מוקדמת בשיערו; ואילמלא ציפתה אשתו לתינוק, היה אפשר להניח שאין הוא מבוגר הרבה מנערי "יד ביד".

מדוע חשובה בעיניו כל־כך תרבות יהודית? הוא נעצר, באמת, מזכיר למראיין שהוא מוסיקאי, ועל־כן אינו רגיל בוורבאליזציה של רעיונותיו. לבסוף הוא אומר: "קיום יהדות רק לשם קיום הוא תרגיל בעקרות ובאפגנות. כדי להצליח צריך מידה של אמיתיות. צריך לקשור את היהדות אל היחיד, אל הזמן ואל המקום. צריך לעשות אותה מנוף לתיקון עולם, לצדקה, לגמילות חסדים".

השמעות הקיץ

"יש דברים שהם גדולים ממני וכוללים ממך", אומר טאובמן. "יש תיקות מעניקה פרספקטיווה מיטוויות. כשאתה עוסק את הזיק בסודרניות, אתה עלול לאבד את הפרספקטיווה".

טאובמן הוא תוצר מובהק של מה שמכנים יהודי אמריקה "המהפכה המחנאית". על פני כל ארה"ב צוילים כיום מחנות־קיץ לנערים יהודיים ומנעשים מחנות תורה, חורף ואביב בשביל מבוגרים. ביותר ידועים מחנותיהן של התנועה הרפורמית ושל התנועה הקונסרבטיבית. זו האחרונה נתנה למחנותיה את השם "רמה". בהיותו בן עשר קיבל טאובמן, יחד עם אחיו, מילגה לבלות קיץ ב"רמה", בהרים קליפורניה. בבית הוריו מיעט לשמוע על יהדות, והקיץ ההוא שינה את מהלך חייו.

ביטוי כזה, על קיץ ששינה מהלך חיים, אפשר לשמוע מפי מספר גדל של צעירים יהודיים בכל רחבי אמריקה. [illegible] קשר, קרוב של טאובמן, שימש עד לאחרונה כמנהל [illegible] בבית הכנסת [illegible] "עם אלי" בהוליווד, [illegible]

קשר בילה שמונה שנים במחנות "רמה". [illegible] "הוא גיל, "היה יסולד להיות בין קיץ לקיץ... התנועות ידידיות, אהבות, התכבשות, וההתנות לאירסטה. מחנה הקיץ היה נקודת השיא של השנה". עברית היתה לשון המחנות. קשר משמיע לאורחו גירסה עברית, שחיבר הוא עצמו, במחנה ליד מרותמו, ל"מפסע האימים של רוק", שהוא אולי מחומר הרוק הידוע של כל הזמנים.

טאובמן מכסיף לשמוע, שבעיני כמה אינטלקטואלים ישראלים התרבות היהודית באמריקה משולה ל"ציוויליזציה של מתיאוך". הוא אומר שתרבות מודרנית יהודית נוצרת הולכת. "אתה יודע", הוא אומר, "יש לי ידיד ישראלי שניסה להביא לאמריקה מגיטריקסטון, נגר שמיות, למבוגרים. אמרו לו, 'עזוב מגיטרי־שמש, הם יהושקו מעמד בלוף־יודוס'. לקח לו חמש שנים להרגיל אנשים לרעיון. כיום יש לו אימפריה של מיליונים. כיוצא בזה מוסיקת פופ יהודית. אנשים לא שמו לב לחסר. תן להם עוד קצת זמן".

"יד ביד" והגאה החשבון

את "יד ביד" כתב טאובמן תחת הרושם של "ידיים לרחוב אמריקה", הפגנה יהודית דומה שבמהלכה, לפני כשלוש שנים, שילבו מאות אלפי אמריקאים זרועות על פני כל ארה"ב, במעשה של סולידריות עם הרעבים ועם העניים. יש מי שרואים במאורע ההוא את התולדה המוף של עידן פוליטי ותרבותי באמריקה, שבמרכזו עמדו שיאים של מפורי אליום ושל אנוכיות.

טאובמן התלים להסמיך את הבשורה היהודית לבשורה האנירוסלמית. "ילד הקם ושר "יד ביד", הוא אומר, "יצליח לעורר רות התרגשות הרבה יותר גדולה לב מתלהם הקורא לאחדות העם".

"יד ביד", בעברית, הוא גם השם שהעניק טאובמן לתוכנית תרבות שהוא מנהל, בהשתתפות נערים יהודיים בלוס אנג'לס. נערים, בני 14 עד 18, היו משתתפי המחזמר "שוק הבוקה". המחזמר עוסק [illegible] בחיים יהודיים של אמריקה, הנקרא "אקסיודוס הברתי".

בכנסיה. הבתי כנסת הם לא רק מקומות עלון, אלא כלים לקידום הרדיום וברוזי ופוליטי, שהאישגים הכללים שלו הם ליברליים. אומן הזה זצבו בתי תפילה מקום שלם להאורי בית, לפליטים פוליטיים מאמריקה המרכזית, או לזירות מאבק בנשק הגרעיני.

במחזמר "שוק הבוקה", הנמשך [illegible] משעתיים, עוסק בפילנתרופיה [illegible] לשובת העניים, לשובת [illegible] ביהודים או אתיופיה, או [illegible] ולשובת ישראל. הוא מצליח [illegible] בבמה הרגלים הברתיים [illegible] לים. אחד המערכונים הקצרים [illegible] מעמיד בעיה יהודית של [illegible] אמירה. הבעיה באה לבקש [illegible] בתלתולות איזה עניין יהודי, [illegible]

קרייג טאובמן: "לבית הכנסת אינני הולך לעולם"

הטור שלי / נתן דונביץ

הזיעה לפני שמתה

בדיחה יהודית ישנה מספרת על איכר שולה החל לגסוס. שיגרו בנו שליח לעיירה הסמוכה, להביא את הרופא. עד שבא הרופא, מת האיכר. ראה הרופא את בני המשפחה יושבים ובוכים, מקוננים ומורטים את שיערם, ורצה לנחמם. חשב לרגע, ושאל: "המנוח, לפני שמת, הזיע?" הינהנו בני המשפחה בראשם. "זה סימן טוב", השיב להם הרופא.

עד שהחולים ועדה כזאת או אחרת איזה מזור אפשר למצוא לרפואה הציבורית, זו תמות. או אפשר יהיה לשאול, כמו אותו רופא, אם לפני מותה הראתה סימן טוב כלשהו.

גדולה נהייה, לא מהיום. עתה מבקש שר האוצר משה נסים לנתק את הגוף הציבורי החולה מכל הציבוריות, להפסיק את השקעתו באמצעים מלאכותיים, לסלק את צינורות ההזנה והעירויים השונים. ואז, הוא מאמין, יקום הגוף ממיטתו ויתחיל ללכת. מה שאפשר לקרוא, בשתי מלים, מעשה נסים.

נסים הוא אדם מאמין, והוא מאמין כנראה כי מה שאירע באגדות מיסטיות קורה גם במציאות. המהר"ל מפראג עושה לעצמו גולם, מצווה עליו ללכת ולעשות, והלה קם ועושה. כדאי גם לזכור, שאותו רובוט מתחיל קם גם על יוצרו.

למערכת הבריאות כיום אין צורך בוועדה או בדו"ח. מאלה יש לה בשפע. מה גם שדו"ח־הוועדה, יהיה יעיל בכל שיהיה, אינו סוף פסוק, הוא רק קו ההתחלה לעוד עיצומים, לעוד שביתות, לעוד שיבושים.

מה שקורה עכשיו במערכת הרפואה כבר קרה, בשינויים מסויימים, במערכת החינוך. דו"ח עציוני לא הביא מזור למערכת החינוך, אף שהיה דו"ח טוב, משום שכל צד רצה לראות ולקרוא, ולממש, רק מה שטוב לו. המורים תבעו את ההסכמות, האוצר את היעיל, ושניהם קראו בקול גדול שרק את טובת הציבור הם מבקשים. בסך הכל משך כל אחד בשמיכה. זה לכאן, וזה לכאן. ומשיכת־חבל הזאת נמשכת גם עתה, היא נובעת, כל פעם מחדש, לפני בחינות־בגרות או במועדים קריטיים אחרים. את מערכת החינוך לא תיקנו ולא שיפרו, ושום הישג שלה לא שופר. המצב של המערכת כיום אינו טוב מזה של לפני עשר שנים.

שיעור תמותה גבוה

למערכת הבריאות בעיות בוערות: חוליים וליקויים המתמידים מחודש לחודש. מבקר המדינה יעקב מלץ, בדו"ח האחד והיחיד שלו, מגיש עם אנשי סיקור ממצא של מצוקות המערכת. הם עושים זאת בהרחבה, עם נתונים וממצאי בדיקות. יש בהם ממצאים מצמררים.

דוגמה: בסוף פברואר 1987 מינה מנכ"ל משרד הבריאות ועדה ובה נציגים של המשרד ושל קופת־חולים הכללית. תפקידה היה לגבש מדיניות כוללת בנושא שירות קרדיולוגיה וניתוחי לב פתוח. זאת היתה אחת מכמה ועדות שמינו ובדקו נושאים ספציפיים במערכת. חברי הוועדה הצביעו, בבהירות רבה, על נקודות התורפה ועל הסיבות לתורים המתמשכים לניתוחים.

הוועדה קבעה, כי בשתי המחלקות לכירורגיית לב בבתי החולים רמב"ם ובילינסון מסתמנת תמונה ברורה של תפקוד לא יעיל, וציינה: "יש לשים לב במיוחד למספר הניתוחים המועט, יחסית לתמותה הירודה במחלקות אלה. במרכז, לגבי המחלקה בבית החולים בילינסון בולט ומדאיג שאחוז התמותה הגבוה הינו פי שניים עד שלושה מבמחלקות לניתוח לב בבתי־חולים אחרים... יש להניח שמדובר ירוש, קרוב לוודאי, שינויים פרסונאליים בהנהלת מחלקות אלה" (מתוך דו"ח המבקר, עמוד 199).

כבר עברה יותר משנה לאחר שאותה ועדה, משותפת למשרד הבריאות ולקופ"ח, הגישה את הדו"ח שלה. אז מה, האם הוא הועיל במשהו? האם ההמלצות בוצעו כה תואם?

אתה מתאר לעצמך, שבין קוראי דו"ח מבקר המדינה היו גם כאלה שהם בני משפחה או ידידים לחולים שנפטרו באותן מחלקות. יש נפטרים גם במחלקות אחרות, יעילות. אבל כאשר אתה קורא שבמחלקה פלונית מתים פי שניים עד פי שלושה יותר מאשר במחלקות אחרות, אתה נתקף פחד, או סיוט: אולי האיש שלי היה יכול להיות עכשיו בחיים, אילו נותח במחלקה אחרת?

אם המלצות חמורות כל־כך אינן מגיעות לביצוע ולתיקונים, שנה ויותר אחרי שנמסרו, איזו תועלת תצמח מעוד דו"ח, של עוד ועדה? מן הניסיון אנו יודעים, כי הנוגעים בדבר אינם שישים לקבל המלצות ומסקנות שאינן נראות להם. אפילו תאמר הוועדה לשלם לרופאים הרבה יותר, האם האוצר ירוץ לשלם? ואם ההצעות לא יספקו את הרופאים, האם לא ינקטו שביתות, עיצומים ואמצעי לחץ אחרים?

על מערכת הבריאות עברו שנים של טיפול לקוי, של מסגים המודים באבחנות ובטיפולים, של מלחמות — משני הצדדים — שלא יכלו להעלות שום ארוכה למערכת החולה. ומה שנחשב לרגע סם־מרפא, נאכל וקרוז תוך זמן קצר.

עכשיו הם מתכוננים למנות עוד ועדה. וייתכן מאוד שאחריה תהיה עוד ועדה. השנייה תבדוק, מן הסתם, את סיבות מותה של מערכת הבריאות הציבורית, על תקן חוקר מקרי מוות.

הכינו את המטפחות. הלוויה בקרוב. בא להימנע מהספדים. חזן יהלך לפני מיטת המערכת שמתה, יבעבע בגרונו וישיר כעורב: "צדק לפניו יהלך".

בימה חופשית

בעלת ברית — לא נכס ולא נטל

מאת אליקים רובינשטיין

הכותב הוא מזכיר הממשלה.

בימים אלה מלאו ארבעים שנה לקרב איתנים שהתנהל בממשל ארה"ב כשבוע לפני הכרזת עצמאותה של ישראל, ב־15 במאי 1948. כידוע, עם־קום המדינה־היהודית ארה"ב הראשונה באומות שהעניקה לה הכרה, דקות ספורות לאחר הכרזת העצמאות. עובדה זו זכורה היטב פחות, וכך, כי הנשיא האמריקני טרומן נאלץ היה לנהל לפני כן מאבק קשה עם מזכירי המדינה ונקוד גבוה בממשלו, שמטעמים שונים התנגדו מצעד זה; ואת עד כדי איום מצד מזכיר המדינה ג'ורג' מרשל, כי לא יצביע בעד הנשיא בבחירות העתידות בסתיו אותה שנה.

אכן, מאז עשינו כברת דרך נכבדה ביחסים עם ארה"ב. כציון דרך ישמש לנו מזכר ההסכמה שנחתמו הנשיא רונאלד רייגן וראש הממשלה יצחק שמיר ביום ד' באייר, בדיוק בתום ארבעים שנה ליום העצמאות הראשון.

הקירבה בין שתי המדינות קיבלה במשך ארבעים השנים האחרונות מגרים ממוסדים חדשים ולאלה, יחד עם המסגרות הכלליות, ניתן ביטוי במזכר ההסכמה החדש. הנשיא רייגן ועמו, כרותו ומשרדי, מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ שיתפו פעולה עם ראשי ממשלת ישראל, תחילה יצחק שמיר בביקורו בנובמבר 1983 ובראשיסון עם שר הביטחון דאז משה ארנס, אחרי כן שמעון פרס ויצחק רבין, ושוב יצחק שמיר — בתחומים נרחבים ושונים, שבחלק ניכר הם בעלי אינטרס משותף לשתי המדינות, כגון בתחום האסטרטגי.

ב־1983 — לאחר התחלות שלא מומשו במועדים שונים לפני כן — הביאו שתי הממשלות על שיתוף פעולה במישור האסטרטגי. פרופיל השיתוף היה צנוע, מבחינת ישראל בגלל ההיבט הסובייטי ומבחינת ארה"ב בגלל ההיבט הערבי. ואולם מאז 1984 נוצרה מערכת חיובית של שיתוף בתכנון, בתרגילים וכיוצא באלה נושאים שבאינטרס שתי המדינות. הדבר יצר יחסי עבודה קרובים בין שני הממסדים הביטחוניים, מעל ומעבר למוכר לפני כן. יש להדגיש: אין זו ברית הגנה, שעל התועלת שבה או סיכוניה נשפך דיו רב מימי בן־גוריון ואילך. ואולם בשנים האחרונות, במידה רבה בזכות שולץ, אנו שומעים פחות ופחות את הוויכוח המסורתי בשאלה אם ישראל מבחינת ארה"ב היא נכס או נטל, ותחת זאת שומעים יותר ויותר את המונח "בעלת ברית"; תחילה — באומנים פוליטיים, ובהמשך גם בחקיקה האמריקאית המקנה לנו ולמדינות נוספות מעמד, לצרכים מסויימים, של "בעלת ברית גדולה שאינה נאט"ו".

מנגנונים משותפים

בצד שיתוף הפעולה האסטרטגי הוכרז ב־1983, וממש ב־1985, הסכם אזור הסחר החופשי. חשיבותו של זה מבחינת ישראל היא לטווח הארוך, ואל יהי הדבר קל בעינינו אילו מבחינת האינטרס האמריקאי, היוזמה התקציבית הרחבה של תמיכה בישראל בקונגרס מנוף לייסוד העיקרון של אזורי סחר חופשי, אשר נוצל לאחר מכן עם מדינה חשובה הרבה מבחינת ארה"ב בתחום הסחר: קנדה.

ישראל נעתרה לבקשת ארה"ב (שסורבה על־ידי מדינות ערב השכנות) למנן בשטחה תחנת ממסר של גופי השידור האמריקאיים (קול אמריקה ורדיו אירופה החופשית), שבימים אלה מציינים את ראשית ביצועה. ישראל היתה בין 18 המדינות שהוזמנו להשתתף בתוכנית "יוזמת ההגנה האסטרטגית" של ארה"ב (מלחמת הכוכבים), והיא היתה השלישית שחתמה על הסכם הצטרפות לתוכנית, אחרי בריטניה וגרמניה.

התרחבות הפעילות הבילטרלית בין המדינות יצרה מערכת של מנגנונים משותפים על בסיס קבוע, חשיבותם של אלה היא גם ביוקסה המתמשכת של יחסי עבודה קרובים בדרגי הביצוע בין שתי המדינות, בעיקר במערכות הביטחון והחוץ. בתחום השיתוף האסטרטגי מצוי מנגנון "הוועדה המדינית־צבאית המשותפת", המתכנס פעמיים בשנה מאז ראשית 1984, לסירוגין בישראל ובארה"ב, והאחראי לתיאום הפעולות שנבנו בשקידה בשנים אלה. בראשו עומדים מצדנו המנהל הכללי של משרד הביטחון ומצד ארה"ב עוזר מזכיר המדינה לעניינים מדיניים־צבאיים.

בתחום הסיוע הביטחוני קיים מנגנון שנתי הקרוי "התוכנית המשותפת לסיוע ביטחוני", העוסקת — מלבד בהערכת האיומים על ישראל וצרכי הסיוע הביטחוני — גם במכלול הקשר בהגדרתנו כ"בעלת ברית גדולה שאינה נאט"ו". בראשו — המנהל הכללי של משרד הביטחון ותת מזכיר המדינה לענייני סיוע ביטחוני. בתחום הסיוע הכלכלי פועל המנגנון הקרוי "הקבוצה המשותפת לפיתוח כלכלי", בראשות המנהל הכללי של משרד האוצר ותת מזכיר המדינה לעניינים כלכליים.

בנוסף לתחומי שיתוף הפעולה ולעיל, נוצר במהלך השנים מנגנון לדיאלוג קבע בין המנהל הכללי של משרד החוץ הישראלי לבין תת מזכיר המדינה לעניינים מדיניים בארה"ב, שנושאו העיקרי — התפתחויות בעולם השלישי. עוד נושא שיש בו עניין מהותי הוא שיתוף פעולה בין־לאומי בסיוע למדינות מתפתחות בעולם השלישי. לישראל ידע וניסיון רב בתחומים אלה, אך משאבים כספיים מצומצמים. ארה"ב עשויה להיות שעוניית בתוכניות שבמסגרתן מיושמת העשייה סיוע בידע הישראלי.

תוקף פורמלי

כל אלה הבשילו בשנים, עד כי באורח טבעי עלה הטבה הרעיון למסד את הדברים במזכר הסכמה. חידושו העיקרי של ההסכם הזה הוא בעצם החתמתו על־ידי הדרג הבכיר העליון של שתי המדינות, תוך מתן גושפנקה חשובה לעין השמש ליחסים המיוחדים בין שתי המדינות. אכן, בלית־הסכמה בעינינו היא מיסוד: המנגנונים והתהליכים שנבנו לעיל, והחל בנשיאי הדרג המדיני וכלה בכל הוועדות האחרות, מקבלים תוקף פורמלי ומחייבים גם את הממשלה הבאה להמשך שנים, תוך חידוש אוטומטי מדי פעם לחמש שנים נוספות, אם לא יודיע כל צד על רצונו לסיימו.

אין במזכר ההסכמה אזכור לאותם תחומים שהיו בעבר שנויים במחלוקת בממסכים מסויימים, כמו הנושא הסובייטי: אין גם כל קישור לתהליך המדיני, והמזכר עומד על רגליו שלו. הבית הלבן אמנם פירסם ביום החתימה הודעה שבה איזכר את הצורך בקידום תהליך השלום, שלו הכל שותפים, וזאת בהקשר האסטרטגי; ואכן הודעה זו ברורה על רקע הנסיבות האוחרות, ויחסי ארה"ב עם מדינות שכנות לנו. אך דומה שהגישה הבסיסית, שהנחתה את יוזמיו זה שנים, של התקרבות בילטרלית טובה גם בצד חילוקי דעות אפשריים בתהליך המדיני — טובה יפה ויש בה היגיון רב. תהליך השלום הכרח שיימשך, ואין זו אמירה בעלמא, אך יחסים בילטרליים איתנים הגלים ובהתמקים ־דוד חילוקי דעות הם חלק מנכסזית, שבלעדיה הסיכויים לתהליך זה קטנים בהרבה. מן הצד האחר, עלינו לכלכל היטב את צעדינו ולהישמר מפשנים בהסכמות שבמם ־יתן למנוע כאלה, ודי להכיכא.

תרדמת בית המשפט העליון (המשך)

גיבור "הפרשה הלילית" אזולאי. מהי האשמה בדיוק?

לפני כשבועיים הובא במדור זה סיפור עינוי־הדין שגורם בית המשפט העליון בפרשת התביעה שהגישו שלוש משפחות נגד חברת הביטוח "ציון". המדובר בשלוש משפחות שהתמקמו בתוף נביעות באפריל 1980. בעת שאחד הנופשים ניסה

בדין ובצדק /

צבי הראל

להחליף את בלון הגז של בירה ניידת ששימשה אותם ("פנוגית"), אירעה דליפת גז ופרצה דליקת ענק. ארבעה מהנופשים ניספו ואחרים ניכוו באופן קשה ביותר ופציעתם נשמתו. תביעתם של התובעים להכיר במקרה זה כבתאונת דרכים נדחתה על־ידי בית המשפט המחוזי (אפריל 1981) והם הגישו ערעור לבית המשפט העליון. ארבע שנים לאחר שמיעת סיכומי־הצדדים (אפריל 1984) טרם ניתן פסק־הדין על־ידי בית המשפט העליון. יושבים בתיק זה (ע"א 236/81) השופטים פרופ' אהרון ברק, שושנה נתניהו ואליעזר גולדברג.

תגובת דובר בית המשפט העליון שמואל צור לעינוי־הדין היתה, כי הוא נבלל במדרה של ערעורים עקרוניים הדנים בשאלת תחולת חוק נפגעי תאונות דרכים, חוקים אלה נמצאים בשלבי כתיבת פסקי־דין.

עינוי־דין מרחיק־לכת נוסף של בית המשפט העליון, הנבלל באותה מדרה של ערעורים בשאלת תחולת חוק נפגעי תאונות דרכים, הוא התיק הבא (ע"א 583/82), מקרה זה מלמד עד כמה עינוי־הדין של בית המשפט העליון נוגע לקשת רחבה של אזרחים, בגלל השאלות העקרוניות העולות מן המקרה.

להלן פרטי המקרה: ביוני 1977 נפגע מהמוצר חנן בינארדי שעבר באותה עת בתחנת סיכה באזור פרדס חנה. בשמו של הנפגע הוגשה תביעה לבית המשפט המחוזי בחיפה. במשפט התעוררה השאלה, אם המקרה שאירע לתובע מהווה תאונת עבודה או תאונת דרכים כמשמעותה בחוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים. שופט בית המשפט המחוזי בחיפה, אברהם הרמן, פיצל את הדיון ונזקק לשאלה זו בלבד. בלי להיכנס לשאלת הפיצויים שמגיעים לתובע, נקבעו לו 54 אחוזי נכות.

השופט הרמן קבע, כי התאונה היא תאונת עבודה. נגד קביעה זו הוגש ערעור לבית המשפט העליון על־ידי הנפגע ועל־ידי אחת מחברות הביטוח, שעלולה לשלם את הכספים אם ייקבע סופית כי המדובר בתאונת עבודה (התובע ביקש להכיר בתאונה זו כתאונת דרכים).

סיכומי הצדדים בבית המשפט העליון הוגשו ביוני 1984. בינתיים הספיק השופט המחוזי הרמן לצאת לגימלאות. פרקליטו של התובע עו"ד דוד אלרוד פנה במרוצת השנים לבית המשפט העליון במטרה להאיץ את מתן פסק־הדין.

גם בתגובה שבית המשפט העליון יתן בימים אלה פסק־דין בשאלה העקרונית, התביעה עדיין רחוקה מלהגיע לשלבי סיום. הסיבה: עם מתן פסק־הדין של בית המשפט העליון לא יוכל התובע לקבל כספים, מפני שבית המשפט העליון רק יקבע באיזה סוג תאונה מדובר: תאונת דרכים או תאונת עבודה. לשם קביעת גובה הפיצויים יוחזר התיק לבית המשפט המחוזי בחיפה, אך לא לשופט הרמן, שכאמור יצא לגימלאות. אין להוציא מכלל אפשרות סבירה, כי באורית הימים, או אפילו השנים, עתיד התיק לחזור לבית המשפט העליון לאחר שיוגש ערעור בשאלת גובה הפיצוי, כפי שייקבע על־ידי בית המשפט המחוזי בחיפה.

מעניין באילו מלים היה משתמש בית המשפט העליון כדי להביע את מורת־רוחו מעינוי־דין שכזה, כפי שהוא עושה כאשר הוא מבקר (לעתים) את הערכאות התחתונות.

"מגדלי פנקס": מערכה נוספת

שלשום הובא ב"הארץ" סיפור מאבקו המשפטי של איש העסקים עזרא מגור מתל־אביב, המבקש לרכוש שתי דירות־גג יוקרתיות ב"מגדלי־פנקס" בתל־אביב בצומת הרחובות דרך חיפה־פנקס. טענתו היא, כי הוא הציע את המחיר הגבוה ביותר בעבור שתי דירות־הגג, הנמצאות בבניין הצפוני של המרוכב, אך למרות זאת הן נמכרו לקבלן משה בובליל ולחברו יקותיאל ברזילי. בובליל שילם בעבור דירת־הגג האחת סכום של 288 אלף דולר וברזילי שילם בעבור הדירה השכנה 250 אלף דולר.

לפני שבועות אחדים אישר בית המשפט המחוזי בתל־אביב את מכירת שתי הדירות. לאחר אישור המכירה פנה צור, באמצעות פרקליטו עו"ד קלמן קרני, לבית המשפט העליון וזה הוציא לטובתו של העותר צו מניעה המעכב את מכירת שתי הדירות.

לפני שישה ימים נפתחה מערכה משפטית נוספת בפרשה עקלקלה זו. צור פנה לבית המשפט העליון ושם גילה, כי נודע לו ששתי דירות־הגג, שתלוי נגדן צו עיכוב מכירה, מוצאות למכירה בימים אלה. צור מספר, כי למד על כך ממודעה בעיתון. צור גם למד פרטים נוספים, מסחריים, מהמעורבות שתי הדירות למכירה: המחיר שמבקש בימים אלה בעבור הדירה של בובליל הוא 550 אלף דולר, ובעבור דירת־הגג הנרסמת, ברזילי, 350 אלף דולר. צור מוסיף: לבקשתו תצהיר של ד"ר אריה זוד, שביקר במשרד התיווך "המשרון" ושם הציע לו בציג המשרד את העיסקה. העסקת שתי הדירות למכירה כאשר תלוי ועומד צו עיכוב למכירתן, טען עו"ד קרני, היא בגדר ביזיון בית המשפט העליון.

התשובה לגירסת כספי והאחרים

סניגוריהם של כל שבעת הנאשמים בפרשת "הפגישה הלילית" מבקשים, לזכות באשמה של הדחת העד אלברט אזולאי בנוגע לפגישה המפורסמת שהתקיימה במשרדו של עו"ד יוסל ארנון. הפגישה במשרדו של ארנון התקיימה יום אחרי היעלמו של אזולאי מהגדר החקירות של מצ"ח בנסיון האריך. הסניגורים מבקשים לזכות את הנאשמים בשלב של סוף שמיעת ראיות התביעה.

אחת הטענות של הסניגורים מדוע אין עליהם להשיב על האשמה, היא כי הפגישה במשרדו של ארנון לא נועדה להשפיע על העד אזולאי לחזור בו מגירסתו במצ"ח, וכי היא זומנה בגלל החשש של אזולאי כי תוגש נגדו תביעת דיבה. עוד טוענת הסניגוריה, כי בישיבה נכח גם עו"ד שרגא בלייזר מחיפה, כפרקליטו של אזולאי, ולכן טענת ההסתה משוללת יסוד.

התובעת, עו"ד מרים רובנסל, הציגה את פרוטוקול "הפגישה הלילית", שנכתב בידי עו"ד ארנון, ובאמצעותו היא מבקשת להפריך את טענת הסניגוריה. שכן, לפי פרוטוקול הפגישה, כבר עם פתיחת הישיבה הודיע עו"ד רם כספי לאזולאי שאין כל כוונה להגיש נגדו משפט דיבה. אם כן, שאלה התובעת, לצורך מה התקיימה פגישה אם לא לצורך הורדתו של אזולאי בעניין האשמות שהטיח זה בדרך שלמה עמר, כאשר להשתמטות משירות מילואים בלבנון.

התובעת התמכה גם על העובדה, הכתובה בפרוטוקול, כי — בפתח הישיבה כבר ידעו כל משתתפיה שפרשת דרכי עמר עומדת להיחקר, ("לדברי עו"ד כספי, ניתנה הוראה כזו כאן אי אפשר לחזור מהקירה זו"). ממשיכה התובעת: אם ידעו המשתתפים שלא מדובר בעניין ארוך (משפט דיבה), ואם ידעו שעומדת להיפתח חקירה הפלילית במצ"ח, הרי לא נותר בפגישה זו אלא לדון בעניין הפלילי.

החלטת השופטת המחוזית שרה סירוטה באשר לבקשת הסניגורים לזכות את הנאשמים, עדיין לא ניתנה.

האם לחסל את אגם כפר ברוך

מאת אלי אלעד

האגם יוצר בעיה סביבתית שבמרכזה תהליך המלחה גובר של אדמות עמק יזרעאל, עקב חסימת הניקוז הטבעי בערוץ הקישון

נציב צמח ישי. עמדה ברורה בעוד שנה.

דבר נפל בעמק יזרעאל: אנשי העמק מציעים לחסל את אגם כפר ברוך, שזה יובל שנים מהווה אחד מסמליו של הפיתוח החקלאי המשותף באזור. ההתייחסות אל אגם כפר ברוך כבעיה לא הוחלה בימים אלה. כבר שנים אחדות שאנשי מים וניקוז מרכזיים בעמק מתריעים כי הולכת ומתהווה בעייה סביבתית־חקלאית, שבמרכזה תהליך המלחה גובר של האדמות החקלאיות המשובחות של העמק. זאת עקב חסימת הניקוז הטבעי ההיסטורי בערוץ הקישון והפסקת תהליך השטיפה הטבעי של המלחים אל הים. התהליך התפתח לאטו ביובל השנים האחרונות, והואץ במיוחד מאז שהחלו להפעיל ביישובי העמק משטר השקיה אינטנסיבי. המעבר לחקלאות הצורכת מים רבים מבעבר, לא לווה בעבודות מתאימות הנדרשות לשיפור מערכת הניקוז של אדמות העמק הכבדות.

התוצאה: מצד יש בעיה מחריפה של עליית מפלס מי התהום, המגיע כבר בכמה מאזורי העמק עד לפני הקרקע, בלא מוצא הניקוז אל הים, ומאידך נפגע קשה תהליך השטיפה הטבעית של אדמות העמק ממלחים. בעשרות אלפים דונם ויותר מכלל 150 אלף דונם האדמות החקלאיות בעמק יש בעיות המלחה.

אגם כפר ברוך שהוקם ב־1954 במרכז עמק יזרעאל על ערוץ הקישון, היה מפעל המים האזורי הראשון שהוקם במדינה על־ידי חברת "מקורות". האגם, שכושר קיבולו המרבי כ־8 מיליוני מ"ק מים בשנה, נועד במקורו לשמש לתפיסת השיטפונות ולסייע למערכת אספקת המים הארצית כמאגר אופרטיווי. דרך מאגר כפר ברוך — שהיה מוכר גם בשם מאגר הקישון — עוברים כל שנה כ־30 מיליון מ"ק מים, המשקים כ־70 אלף דונם מאדמות העמק. עד 1983 נתקבלו מים אלה מהמוביל הארצי ומעודפי קידוחים ושיטפונות והם סופקו לחקלאות ברמת מליחות של 250־300 מ"ג כלור לליטר. מ־1983 נכנס גורם נוסף למערכת: אגם מעלה הקישון, שהוקם במעלה אגם כפר ברוך כחלק ממפעל מיליון וניצול קולחי אזור חיפה. המערכת הרחבה מופעלת במסגרת מפעל תשלובת הקישון.

פגישת חירום

העברת קולחי חיפה לחקלאי עמק יזרעאל בכמות של 12 מיליון מ"ק מים לוותה בהגדרתם בכמות מקבילה של מי מוביל, שהופנו לצרכים עירוניים. שילוב קולחי חיפה במערכת החקלאות של עמק יזרעאל, לא הגיע בצורה משמעותית את איכות המים. קולחי חיפה הם ברמת מליחות של 380 מ"ג כלור לליטר ומהולים במי המוביל. תוכננה לרמת מליחות מרבית של עד 350 מ"ג כלור לליטר — רמה חקלאית סבירה.

כפועל מפני הדברים שונים. המים הנשאבים מאגם כפר ברוך — שבו נמהלים כיום מי הקולחים של חיפה הנמהלים מאגם מעלה הקישון יחד עם מי המוביל (שהם בריכוז מלחים של 200־220 מ"ג כלור לליטר בלבד) ומי שיטפונות — הם ברמת מליחות העומדת על 500־600 מ"ג כלור לליטר, רמה המזיקה לחקלאות.

בניסיון לפתור את הבעיה, הגדילה אשתקד "מקורות" את כמות המים שהיא מזרימה מהמוביל לאגם כפר ברוך ובכך הורידה את ריכוז המלחים במי האגם מ־700 מ"ג כלור לליטר לכ־500. אולם תרגיל זה של בזבוז מים חיים כדי לשפר את מי האגם הבעייתי הוא יקר [illegible] ולא מעבר לכך. תוצאה נוספת היא, שלא היה מקום לקלוט את כל קולחי חיפה וכמה מיליוני מ"ק מים לא נוצלו או שנשפכו לים. השנה הכפיל היקף הבעיה: איכות המים באגם גרועה יותר וצפוי כי כמות גדולה הרבה של קולחי חיפה לא תנוצל ותאבד. בימים האחרונים הוגבר קצב ההזרמה של מי המוביל לאגם, אולם יש חשש שרמת המים תהיה גרועה מאשתקד.

מכה המצב המתמיד כמנה פגישת חירום של מליאת משקי העמק. מנהל "פלגימים", שהיא אגודת המים האזורית המשותפת ל־52 משקי העמק, אפרים בן מאיר, הציג את המצבאים ודרכי הפתרון שתובעים החקלאים. למעשה, אנשי העמק תובעים לבטל את הצורך בשימוש באגם כפר ברוך כמאגר אופרטיווי, ולקבל את אותם המים במישרין מהמוביל הארצי ומאגם מעלה הקישון (קולחי חיפה). כך יישמר טיב המים המסופק ליישובי העמק ויואט קצב המלחת האדמות. משמעות התביעה היא ביטול הצורך באגם ההיסטורי של "מקורות" והחזרת הקישון לתפקידו כמנקז ראשי של אדמות העמק אל הים.

בזבוז אנרגיה

אנשי העמק טוענים כי כיום רב נזקו של האגם מתועלתו. תרומתו למאזן המים הלאומי שואפת לאפס, מכיוון שבממוצע שנתי, כל הכמות של מי שיטפונות הנקלטים בו שווה לכמות המים המתאדה מהאגם הרדוד המשתרע על שטח של כ־3000 דונם. עצם מיקומו על ערוץ הקישון מונע את ניקוז המים העודפים אל הים וגורם לעליית מפלס מי התהום מסביב.

יש בכך גם בזבוז אנרגיה. חלק מהמים מגיעים אל האגם ממאגר בית נטופה, שהוא ברום של 145 מ' מעל פני הים, בעוד שאגם כפר ברוך הוא ברום של 50 מ'. מים אלה נשאבים לאחר מכן אל בריכת מורע, שהיא ברום של 120 מ', וממנה מוזרמים לחקלאים. הפרשי הגובה גורמים לבזבוז אנרגיה. בניסיון למנוע בזבוז זה הקימה "מקורות" לפני שנתיים תחנה הידרואלקטרית, שיש בעיות בניצול כושרה המלא. לבד מכך, איכות המים באגם כפר ברוך גרועה, כנראה, מאשר מי קולחי חיפה והאגמים באגם מעלה הקישון.

התרומה החיובית העיקרית של אגם כפר ברוך היא בייתון שיטפונות של הקישון באזור עמק זבולון ומפרץ חיפה. הוא גם משמש אתר נופש לא רשמי לבעלי גלשנים.

לדעת נציב המים, צמח ישי, יש להבדיל בין הפתרון לטווח הקצר לבין הצעדים היסודיים יותר המתחייבים לטווח ארוך. בנציבות המים מינתה קבוצת מחקר רב־תחומית כדי שיגבשו עמדות ויגישו המלצות. "מסקנות ראשונות נתונות כיוון סביר, אך בהוראות מוחלטות לקבוע מה הם הגורמים לתהליכי המלחה, עוד איני יכול. עבודת החוקרים יכולה להימשך עוד חצי שנה — שנה. לא ניתן, לפני הקיץ, לבצע מעבר כולל לאספקת מים ישירה לחקלאים מהמוביל ומקולחי חיפה, בלי שהמים יועברו דרך אגם כפר ברוך. בשלב זה איני רוצה לקבוע אם צריך לחסל את האגם או לא. תוך כשנה תהיה לי עמדה ברורה, ועד אז אתפעל את המערכת כך שבהתצאות הקטנות ביותר היא תספק את המים ברמת מליחות סבירה", אומר הנציב.

הבעיה המחריפה של אגם כפר ברוך והמלחת אדמות העמק, מחייבת קבלת החלטות מכאיבות. בין הפתרונות המוצעים: הקטנת שטח האגם; הקמת אגם מצומצם יותר, שלא במרכז העמק; הפיכת ערוץ עוקף שיעקוף את האגם. כל אלה כרוכים בהשקעת כספים גדולה, ומנגד עומדת השאלה, אם יש עוד צורך באגם. על סף ההחלטות הצביע המים לנקוט עמדות ולקבל החלטות.

GMX קומפקטי

נותן לך

EXTRA

GMX קומפקטי, הדגם החדש־קוד של מערכת הדגם GMX 616, נותן לך את כל יתרונות ה־EXTRA גם במערכת של 3 קוי חוץ ו־4 קוי פנים. במחיר קטן יותר ובמערכת פשוטה יותר אתה מקבל מ־GMX קומפקטי הרבה יותר: ■ מאגר של 90 זכרונות ■ חיוג אוטומטי עם נודניק ■ דיבור ללא הרמת שפופרת ■ שדה שלוחות תפוסות ■ סריקה אוטומטית ■ שרות מלאה על כל הקוים ■ מערכת גיבוי בעת הפסקת חשמל ■ שיחות ועידה ■ מערכת כריזה, ואפילו מוסיקה להמתנת המתקשרים הממתינים לך. GMX קומפקטי עם 3 קווי חוץ ו־4 קווי פנים. יכול לגדול אתך ל־6 קווי חוץ ו־16 קווי פנים.

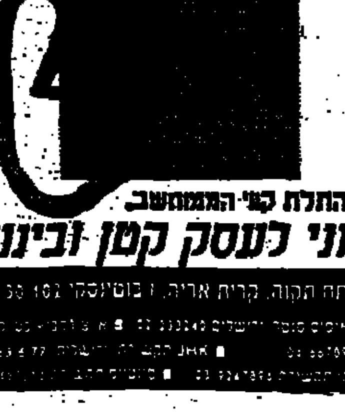

GMX קומפקטי החלה קוי המחשב.

פתרון גאוני לעסק קטן ובינוני

הקדם שיווק להפתעה!

יגאל אילן חברה לפיתוח תוכניות שיווק בע"מ - שרותים בישראל ארה"ב ואירופה.

דרך חיפה 13 תל־אביב - טלפון: 252967 / פקס: 268020

למי שמחפש תשובות מעשיות בתחום השיווק

هكذا من الاصل

חוק על הפרק / עמוס בדרור

עיוות חקלאי

איתן. לבטל כל המיסוי על החקלאים

ביטון. החוק נועד להקלת המיסוי העירוני

הכל מסכימים שבמיקום בתי אריזה של ירקות ופירות (במיוחד פרי הדר) על קרקע עירונית – קיים עיוות. איך פותרים אותו, על כך חלוקת הדיעות. כאשר דנה הכנסת בקריאה ראשונה בהצעה לכלול בית אריזה ואת הקרקע שהוא עומד עליה בכל מקום בהגדרה של "אדמה חקלאית" – נעדרו ח"כים הרבים הנ־מנים עם שדולת הרשויות המקומיות מן המליאה, והחוק זכה לבזמון של אנשי השדולה החקלאית. את המערכה כיוון לשעה הזאת יוזם הצעת החוק, ח"כ אריאל ויינשטיין מן המפלגה הליברלית בליכוד.

ברשויות המקומיות יש יציר הנקרא "ועדה חקלאית". הוא הוקם בתקופת המנדט הבריטי, ותפקידו לשמור על האינטרסים של החקלאים באזור. הוא הקובע את ההכנסות מארנונה מקומית לגבי האדמות שבמיקומו. הוא גם מקבל שני־שלישים מהכנסות אלו, ורק השליש הנותר נשאר לצרכי הכלל. בא עתה ויינשטיין, ומציע שלא רק גידולים חקלאיים יהנו מפיקוחה וחסותה של הוועדה החקלאית הזאת, אלא גם בתי אריזה ומיון. נימוקיו עמו.

יש בתי אריזה על אדמה חקלאית, ויש בתי אריזה על אדמה עירונית. מיסוי גבוה יותר של האחרונים מהווה תחרות בלתי הוגנת. לכן הוא מציע תיקון לפקודת העיריות, שלפיו בהגדרת "אדמה חקלאית" (סעיף 151 לפקודה) תיכלל גם "קרקע שעליה מבנים המשמשים לאריזה או למיון של פירות וירקות מגידול מקומי".

למה לא בעלי הבאסטות

בדיון היה קשה למצוא תומכים בהצעה. ח"כ צלילי ביטון מסיעת חד"ש עמד על כך שכל תפקידו של סעיף 151 הוא להגדיר "אדמה חקלאית" לצורך הקלות במיסוי העירוני, על־פי מה שהוא משמש: מטע, משתלה, משק בעלי חיים וכדומה. הרעיון הוא להקל על החקלאים העובדים את האדמה, הנוטעים, השותלים, המגדלים בעלי־חיים, תוצרת חקלאית או פרחים.

ואילו הצעת ויינשטיין באה לתת הקלות במסים למי שקשור לחקלאות, גם אם אינו עוסק בה בעיסוק. אומר ביטון: "לפי אותו הגיון – למה שלא יינתנו הקלות גם לבעלי בתי חרושת לעיבוד תוצרים, שימורי פירות וירקות, אולי גם למעבדי ירקות קפואים? האם אינם עוסקים בתוצרת חקלאית? אין גבול למה שאפשר להגדיר בתור "משרתים את החקלאות והחקלאים"," אומר הנואם. "למה לא בעלי הבאסטות בשוק הכרמל ובשוק מחנה יהודה" לפחות, אם יקבלו אלה – תהיה הצעת החוק מאד פופולארית בתקופה של בחירות. זה ודאי נימוק חשוב. ולגופה של הצעה הסביר של המציע, כי ענף "המשרת את החקלאים או החקלאות" מהווה אוטומטית "עניין חקלאי", הוא סילוף כוונת הפקודה ומטרתה. מה עוד שאין מי שיפצה את הרשויות המקומיות על אובדן ההכנסה ממסים.

ח"כ מרדכי וירשובסקי מסיעת רצ היה בעמדה כמעט זהה. "לוקחים נושא מוניציפאלי מובהק, קרקע עירונית, בתוך תחום רשות מקומית, המקבל שירותי רשות מקומית, ומעבירים אותו לצורך קביעת מס לוועדה חקלאית המורכבת מאינטרסנטים". אדמה חקלאית, המשיך, מטבע בריאתה אינה צריכה להיכנס בקביעות של עירייה, ולכן הקימו בשעתו את הוועדות החקלאיות. אולם מבנים המשרתים הם מבנים כמו כל מבנה אחר. יתכן מאד שבתי האריזה האלה גורמים נזק גדול לביוב העירוני ולתיעול העירוני. אם רוצים לתת הנחות, יש סעיף מפורש בפקודת העיריות (סעיף 280), שעל־פיו ניתן הדבר. באופן שבו שמנוסחת ההצעה, זו אנטיתיזה לחקיקה מודרנית של מדינת ישראל, ואנטיתיזה לשלטון מקומי. "אם הופכים קרקע חקלאית לקרקע עירונית, שווייה של הנכס ושווייה של הקרקע עולים כלנגד, שבכלל אנו מדברים על זוטות", הוסיף ח"כ וירשובסקי עוד נימוק.

שינויי יעוד

ח"כ יאיר צבן ממפ"ם התנגד גם הוא להצעה. "כבר על פניו של העניין לא ברור כלל העיקר שמדובר כאן בעזרה לחקלאים", הוא הסביר. לא ברור בכמה בתי אריזה מדובר, מה התפלגות הבעלות עליהם, מה שיעורי המס המוטלים עליהם היום, וכמה מהם הוקמו תחילה על קרקע חקלאית, שהוכנסה אחר־כך לכנפיה של קרקע עירונית. אך הוא סתר טענה אחת של וירשובסקי: גם כשמשנים את יעוד הקרקע, אין זה אומר אוטומטית שבעליה מתעשרים. בנהריה למשל, רכשו תושבים קרקע לפני כמה עשרות שנים, והם שמרו את הבית והחלקה שלהם בתור הסכון משפחתי לדור הבא. היום הם עומדים בפני נטל מיסוי אדיר. אין הם ממששים את הנכס, אך הם גם לא הפכו לבעלי הכנסה גבוהה. החוק בנוסחו הנוכחי יכול להיות מנוצל לרעה, לטובת גורמים אינטרסנטים (בעלי בתי האריזה, שאינם חקלאים) שרק הם יהנו ממנו. שום חקלאי לא יהנה ממנו באופן ממשי.

רפאל איתן (צומת) היה הח"כ היחידי שנאם לטובת החוק ולא רק הצביע בעדו. במשטר שבו הכנסי הוא בצד אחד של הממשלה, והחקלאות בצד האחר, יש לעשות הכל כדי להקל על חקלאים, אמר. "צריך לבחון מחדש את כל מערכת המיסוי הנוגעת לחקלאות ולמבנים השייכים למערכת החקלאית, הכוללים בתי אריזה, מחסנים ועוד, ולהפחית או אף לבטל את כל המיסוי עליהם. כחלק מהדרכנות להגדלת רווחיותה של החקלאות... העניין הזה משרת את החקלאות והוא צריך לקבל יחס מיוחד".

בתשובתו התייחס ויינשטיין לביקורת, על שאף לא שר אחד מהממשלה נכח בדיון (ולמעשה היו פחות מעשרה ח"כים, כשעוד אחרים הגיעו להצבעה בלבד). ועדת השרים לחקיקה שקלה את ההצעה שלו, ואחרי דיון שנמשך יותר משנה החליטה לאשר אותה. את עיקר נימוקיו שב ריכז בשוויוניות, כלומר בשאיפה לתת תנאים שווים לכל בעלי בתי האריזה, בלא הבדל סוג הקרקע שעליה הם נמצאים. לביקורת שההצעה מרחיבה מאד את המושג של "חקלאי" או "עניין חקלאי" לא התייחס, כנראה מפני שראה שיש באולם המליאה מספיק ח"כים שהבטיחו לו לתמוך בהצעה. אכן בהצבעה זכה לרוב – לא גדול אבל רוב – וההצעה הועברה לוועדת הפנים ואיכות הסביבה, לצורך הכנתה לקריאה שניה ושלישית.

דיפלומט ישראלי בגרמניה

מאת אליהו סלפטר

יוחנן מרוז: "האם היה זה לשווא?" הוצאת ספריית פועלים, 188 עמ'

ליוחנן מרוז, מוותיקי שירות החוץ הישראלי, נקרתה הזדמנות מיוחדת במינה להיות עד להתפתחויות ברפובליקה הפדראלית הגרמנית ולקשרים בינה לבין ישראל. בן למשפחה ברלינאית מתבוללת שאביו ניחש – למרות זאת, או אולי בגין זאת – לאן מוביל הנאציזם,

ספר חדש

הגיע מרוז ארצה זמן קצר אחרי עליית היטלר לשלטון. הלשון והתרבות הגרמנית היו מוכרים לו מילדותו. כאיש משרד החוץ, הוא שירת בגרמניה המערבית כציר במשלחת השילומים בקלן, עוד לפני כינון היחסים הדיפלומטיים, וכיהן כשגריר ישראל בבון בשנים 81־1974. רקעו האישי והפער של 15 שנים בין שתי תקופות השירות, אפשרו לו גם לעמוד על התמורות וגם להבחין במה שלא השתנה ביחסים בין גרמנים וישראלים ובין גרמנים ויהודים.

במקום לגולל את זכרונותיו בסדר כרונולוגי, בחר מרוז להציג כ־35 נושאים ואת הוויותיו סביבם, כל אחד בפרק קצר נפרד. זה בוודאי הקל עליו בכתיבת הספר, ומקל גם על הקורא, בפרט אם הוא מתעניין בנושא ספציפי. אם כי הספר נועד במקורו לקורא הגרמני (פורסם בגרמנית בהוצאת אולשטיין, ב־1986), הוא יכול לשמש אשנב לקורא הישראלי אל נושאים רבים ומגוונים – מייחודיות ייצוגה של מדינה יהודית בקרב יורשי הרייך השלישי ועד תיאורים תמציתיים של יחסם של פוליטיקאים ומפלגות ברפובליקה הפדראלית לישראל. הזיקה הברורה שבין קשרי ישראל־גרמניה לבין יחסי יהודים־גרמנים היא בעצם חוט השני בספר, העובר כמעט בכל נושא ונושא.

מי שעוקב בנוסטלגיה את הזמנים שבהם עוד היתה ישראל אהודה על המערב, כדאי שיקרא על ההיסוסים שהיו לגרמנים (!) כבר בראשית שנות ה־60, לגבי כינון קשרים עם ישראל, מחשש של תגובה ערבית: אם בתחילה ראו הגרמנים ביחסים עם ישראל "הכשר" לטיהורם מעברם, הרי התעצמותה הכלכלית של הרפובליקה הפדראלית והמשבר הכלכלי בישראל הפכו בתוך זמן קצר את סדרי התלות. מרוז מזכיר לנו גם גורמים אחרים המעמידים בפרספקטיבה אחרת את היחסים: ייחודיות הקשרים עם ישראל במדיניות־החוץ הגרמנית "נספגה" במדיניות המשותפת של השוק האירופי המשותף, האינטרסים של הנוער הגרמני, וחיצים של גרמניה והעם הגרמני, תורמים תרומה חשובה לנטייה של הרחקת ההיסטוריה – מעל ומעבר לרצון להשתחרר מאשמת העבר הנאצי.

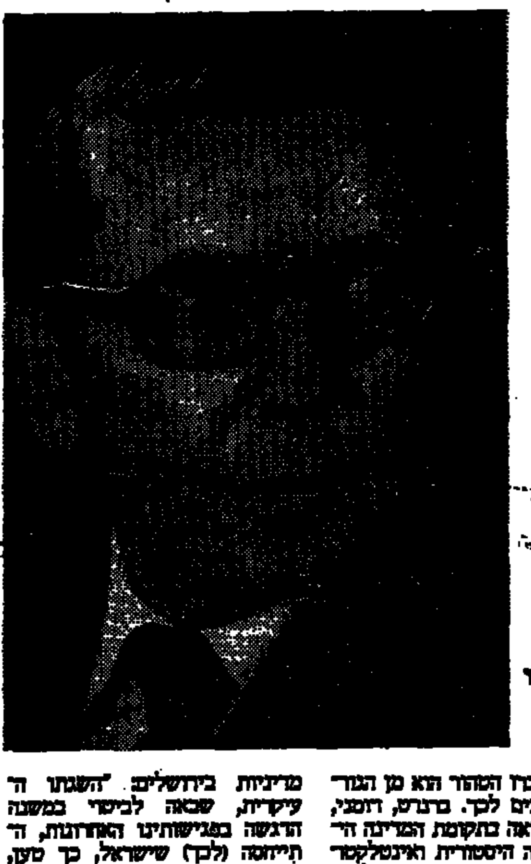
יוחנן מרוז. התקופה הנאצית בפרק בתולדותיו של עם אחר

יחס המנהיגים לישראל

החלקים המעניינים ביותר בספרו של מרוז הם תיאוריו וניתוחיו את המנהיגים הגרמניים הבכירים ויחסם אל ישראל. בהצמידו סימן־שאלה לגבי מנהיג באווריה, פרנץ־יוזף שטראוס, אין מרוז היחיד וגם לא הראשון. דומה כי יש מן האמת גם בספק שהוא מטיל ביחסו החם של וילי ברנדט כלפי ישראל, אף שאיני בטוח כי עברו הטהור הוא מן הגורמים החשובים לכך. ברנדט, דומני, משום שלא ראה בתקומת המדינה היהודית תוויה היסטורית ואינטלקטואלית עמוקה כמו יורשו הלמוט שמידט, שהוא ללא ספק – כפי שמציין זאת גם מרוז – משכמו ומעלה בין המדינאים הגרמניים בני־זמננו.

דעותיו על ישראל, שעל אודותיו בלפיה אין עוררין, מן הדין שיקראו בתשומת לב על־ידי מעצבי המדיניות בירושלים. "השגתו העיקרית, שבאה לביטוי במשנה הדגשה בפגישותינו האחרונות, התייחסה (לכך) שישראל, כך טענו, נוהגת תכופות כמעצמת־על. מעצמות־על מרשות לעצמן דברים, השכם והערב, באין פוצה פה ומצפצף; ואולם אין להשלים אתם מידי שאינן כמותן, ועם אלה נמנות כל המדינות, גדולות וקטנות, מלבד בריה"מ וארה"ב. אין זאת שאלה של 'מוסר' או 'צדק', אלא של סדרי עולם קיימים, שישראל מתעלמת מהם מדעת או שלא־מדעת... ועוד כשהיא במשבר כלכלי מתמיד ותלויה לאורך ימים בסיוע חוץ רב־ממדים, עליה לסגל לעצמה נורמות התנהגות התואמות את משקלה ומצבה. הוא יודע שלא יסור לו אוזן, וכגרמני ממילא אינו רשאי להשיא עצות לישראל, אולם הוא זכאי להתולל בהשגותיו עם ידידים".

שמידט גם משוכנע כי "שיתופה של בריה"מ בלתי נמנע להכנות הפשרה בין מצרים לישראל לאורך ימים, בעיני מוסקווה, בלתי־נסבלת פאקס־אמריקאנה במזה"ת כמו באירופה".

אפשר לחלוק על כמה מקביעותיו של מרוז, כמו זו כי לגבי עדות המזרח, למעט קומץ יוצאים מן הכלל, התקופה הנאצית היא בפרק בתולדות עם אחר. אשר לקביעתו כי "מתמיד רבקתי בהנחה, המעקשת שאפשר היה להשיגה בהתק... השלישי" רק בדרך התגלות מרעת, מרצון או אונס, ובפועל פירוש הדבר – השתתפות", איני בטוח אם אין גם כאן, כמו במקומות אחרים לאורכו של הספר, טעות דפוס. קשה לי להאמין שמרוז אינו מודע לכך שאפשר היה להימנע משיתוף פעולה (ומחקרים מראים שאפילו באס־אס היתה אפשרות להתחמק ממעשי רצח). אך פרטים אלה אינם גורעים מערכו של הרבה אבחנות חדות, אשר בסיכומן מצדיקות את הספקות המקננים אצל מרוז, האם מאמציו ומאמצי אחרים לפתוח דף חדש ביחסי גרמניה־ישראל לא היו לשווא. תשובה מעודדת, לפחות חלקית, ניתנת בפרק האחרון של הספר – המוקדש לתמליל נאומו המרשים ביותר של הנשיא ריכרד פון וייצזקר לרגל יום השנה ה־40 לסיומה של מלחמת העולם השנייה.

שורשי הייסורים של מוזאמביק

המושבה הפורטוגלית לשעבר נקרעת במלחמה בין המרקסיסטים ומתנגדיהם, תלויה בחסדי זרים ותושביה גוועים ברעב ובחולי

מאת ג'יימס ברוק

The New York Times

מיוחד ל"הארץ"

ריבהואה, מוזאמביק

כאשר השמש המזרח־אפריקאית שוקעת מתחת לסאוואנה, נעלמים פועלים במפעל הכותנה בתוך העשב העבה. הם בורחים מצלם הסמוי של אנשי רנאמ"ו, הארגון שהטיל את העיר ואת הארץ הזאת לתלותיים בחסדי זרים. הארגון מכנה עצמו "תנועת ההתנגדות הלאומית של מוזאמביק", גוף אנטי־מרקסיסטי, שעל־פי דו"ח שפירסם הסטייט דיפרטמנט לפני זמן־מה, רצח לפחות 100 אלף איש ואילץ עוד כמיליון להפוך לפליטים.

מיליונים מתושבי מוזאמביק הנמלטים מהמורדים יודעים תחושת ביטחון רבה יותר בגוש של ערים ועיירות המוחזקים בידי הממשלה. "אנחנו ישנים בלי לישון", אמר אמילקאר שאוויאר ואלוסו, מנהל המפעל שאינו מעז עוד לישון בקרית המגורים של החברה. "אנחנו שומעים ירייה ומיד מתחילים לרוץ".

דו"ח הסטייט דיפרטמנט, שפורסם באמצע אפריל, אישר מה שרבים מתושבי מוזאמביק אומרים כי ידעו מכבר: רנאמ"ו יצרה "מרי" המשתמש בעבודות כפייה של שבויים, אונס, הטלת מומים והוצאות־להורג שרירותיות, כטקטיקה להפלת המשטר. מאז 1981 – דיווח משרד הבריאות באפריל – אנשי רנאמ"ו בזזו, הרסו הביאו לידי סגירתן של 595 מרפאות, 31 אחוז ממערכת הבריאות של מוזאמביק. במצב שכלל טיפול בריאותי משני מיליוני איש, הוכפלה תמותת הילדים בשנות ה־80 והגיעה ל־350 מ־1000, השיעור הגבוה ביותר בעולם. מאז 1981, דיווח משרד הבריאות, אילצו התקפות רנאמ"ו לסגור 2,518 בתי־ספר שלמדו בהם 500 אלף ילדים – שליש מתלמידי בתי־הספר העממיים, על פי האומדנים. המלחמה, מסר דו"ח של האו"ם, אילצה 870 אלף מאזרחי המדינה לברוח ממנה, ועוד 1.1 מיליון לעזוב את כפריהם שלהם ולמצוא מקלט בערים.

ב־1987, מסר משרד המסחר, הצליחו חקלאים במוזאמביק לספק שישה אחוזים בלבד מצורכי הדגנים של תושבי ערים ופליטים. כמעט רבע מ־14 מיליון תושבי מוזאמביק צפויים השנה לגווע ברעב או בתת־תזונה קשה, ולכסות, דיווח האו"ם, עם התמוטטות הסחר הפנימי, בגלל המארבים בדרכים, ההכנסה לגולגולת ירדה למחציתה בשנות ה־80. השיעור הנוכחי, 95 דולר, נופל מזה של אתיופיה, שבה הוא עומד על 110 דולר. בתגובה לסטטיסטיקות קשות אלו, התחייבו תורמים בינלאומיים לספק 270 מיליון דולר כדי לעזור ולחבוש את הפצעים שגרמה רנאמ"ו השנה.

ללא חזון פוליטי

הטיסה לריבהואה, עיירה חקלאית שאפשר להגיע אליה רק במטוס, מוכנת מבט כולל על מוזאמביק הבצורה: בניין הממשל הפורטוגלי הקולוניאלי, שקירות הטיח שלו פוצצו בבזוקה. רצפים בצבע התפוז של בנייני מטע־הכותנה הנטושים. הריבועים הירוקים־הכהים הגדולים פרא, שהיו לפנים שדות פוריים. והפס החלוד של מסילות ברזל, שחוצה את הסאוואנה ומוביל לים. בצ'יבוטה, 800 ק"מ דרומה מזה, בלב הארץ, נאסף המון ליד מסלול־הנחיתה הפרימיטיבי. היישוב מנותק ושום דבר לא עשה שם מאז הביא מטוס של הצלב האדום מזון בדצמבר.

וירג'יליו דזואו נאנגואו, המנהלן המקומי הנרגש, לבש את חולצתו הטובה ביותר והראה למבקרים את המראות "המעניינים" ביותר במקום: בית־יתומים, עשוי טיט וסככות, שבו מתאכסנים 18 ילדים שהוריהם נרצחו בידי רנאמ"ו. מרפאה בת שני חדרים המשרתת 30 אלף איש הסובלים ממחסור בכל דבר אפשרי. וכמה איכרים שאוזניהם קוצצו בידי אנשי רנאמ"ו. אחד מהם היה פוואוס מאמבנדה, שתיאר פשיטה על כפרו. "הלכתי לקחת את הבגדים שלי אבל הם תפסו אותי והתחילו להכות אותי", אמר. "הם אמרו: הבגדים האלו לא שייכים לך יותר. אז הם קיצצו לי את האוזניים."

רבים שורשי ייסוריה של מוזאמביק. אם לדבר על ימינו, אפשר להזכיר שורה של משגים ופשעים של המשטר החדש שקם בעקבות העצמאות; את הרקע המשטרתי והצבאי של מקימי רנאמ"ו. ואת, שאיפת דרום אפריקה ורודזיה, שנשלטה אז בידי הלבנים, לגרום תוהו ובוהו בשכנתם הצעירה, השחורה. ב־1976, שנה לאחר שהשיגה מוזאמביק את עצמאותה, בעקבות מאבק גרילה ממושך, הקימו סוכני בית רודזיה את רנאמ"ו, על ידי גיוס חברים לשעבר במשטרה הפורטוגלית החשאית, עריקים מצבאה החדש של מוזאמביק ועבריינים זעירים.

המנהיג הראשון של רנאמ"ו, אנדרה מאצאנגייסה, והמנהיג הנוכחי אפונסו דלאקמה, הודחו שניהם מצבא מוזאמביק באשמת גניבות. המטרה הראשונה של רנאמ"ו היתה לאסוף מידע־ביון על אנשי גרילה שחורים שנאבקו למען שלטון הרוב ברודזיה, ולהכביד במידת האפשר על חייה של הממשלה החדשה במוזאמביק, שראתה עצמה מרקסיסטית. כיום נראה שאין לאנשי רנאמ"ו שום חזון פוליטי. אמנם בשנים האחרונות זכתה רנאמ"ו בתמיכה כלשהי מגורמים זרים, כיוון שפירסמה הצהרות בזכות היוזמה הפרטית, אבל ציפוי פוליטי זה רחוק מאד מהמעשה בשטח.

מחנות לחינוך מחדש

רנאמ"ו גם התחייה משורה של משגים שעשתה ממשלת מוזאמביק בשנותיה הראשונות. עם השגת העצמאות, עזבו כ־90 אחוז מ־250 אלף המתיישבים הפורטוגלים, רבים מהם לדרום אפריקה. המנהיגות החדשה לא ניסתה כלל לשכנעם לא לעזוב. פורטוגלים לא־מעטים הם עדיין מתנגדים משבעים של ממשלת מוזאמביק. כאשר הגיעה העצמאות, 93 אחוז מאוכלוסייה השחורים של מוזאמביק היו אנאלפבתים. צאת הפורטוגלים גרם התמוטטות כלכלית שיש אומרים כי היתה מכוונת. הפורטוגלים עזבו במהרה "וגילחו" למעשה את המדינה.

לחלל הריק נכנס פראלימ"ו, ארגון הגרילה שנלחם לעצמאות. ארגון זה ראה לנגד עיניו מוזאמביק מרקסיסטית שתיהפך יום אחד לחברה האפריקאית הראשונה בקומק"ן, הברית הכלכלית של הגוש המזרחי. אנשי פראלימ"ו, הדוברים פורטוגלית התמצאו לעתים יותר בנבכי המרקסיזם מאשר בשפות העמים והשבטים השונים בארצם, וחוללו מהפיכה באורח הכפר. כנסיות נסגרו ומנהיגים מסורתיים הודחו. מטעים שנכבשו נהפכו לחוות ממלכתיות בנוסח המזרח־אירופי. מאות אלפי איכרים הועברו מאדמות אבותיהם ל־1400 כפרים שיתופיים באזורים ודוברי שפה שונה.

מדיניות הקולקטיביזציה היתה אטומה. הברוטלית לא פעם. היא פגעה באמונות מסורתיות במדורים, גברים ונשים הנזכרים בשם רוח האבות של התושבים. על־פי האמונה, רוחות אלו נמצאות באזורים מסוימים ואינן עוזבות את המקום כאשר האוכלוסיה עוזבת. מנהיגי פראלימ"ו שמו ללעג אמונות אלו. כיום יכולים הם לנסוע ברוב המחוזות הללו רק בשיירות צבאיות. מי שהתנגד, נשלח למחנות מעצר שכונו "מחנות לחינוך מחדש". מכות ורעב היו שם חיזיון נפרץ. אנשי רנאמ"ו ביקשו לנצל את מורת הרוח והאכזבה מהמשטר. הם יצאו לפשוט על המחנות, לגייס אנשים. בעוד מיליונים מתושבי מוזאמביק בורחים מפני רנאמ"ו, ריככה הממשלה את מדיניותה. כמעט כל מחנות־המעצר נסגרו. המדיניות הרשמית מדגישה עכשיו את חשיבותן של יוזמה פרטית, השקעות זרות וחקלאות משפחתית. המלה קומארד, חבר, אינה שכיחה במיוחד.

עוד אחד שאכל אותה...

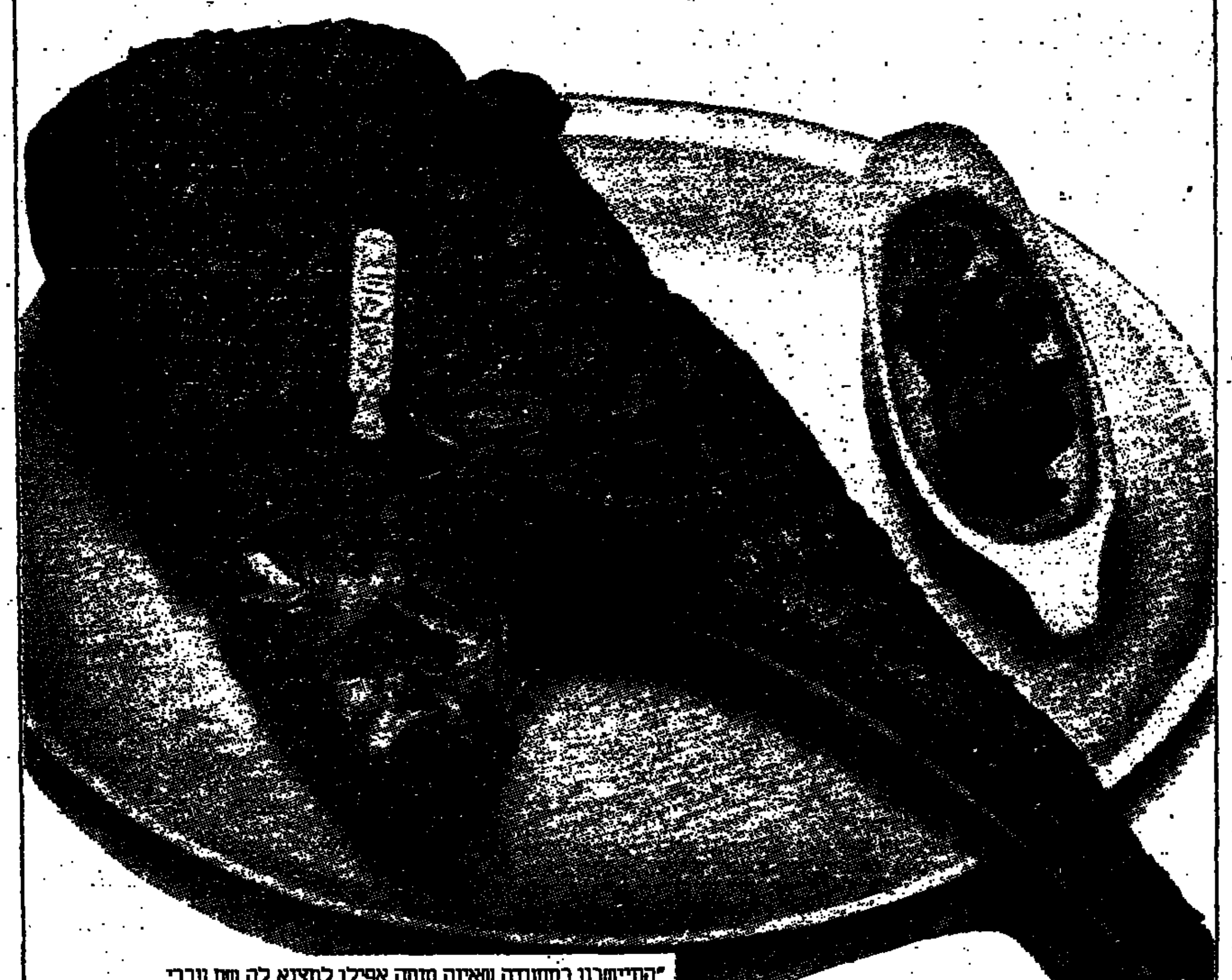

"התיישבנו במסעדה שאינה מנסה אפילו למצוא לה שם עברי והיא "סטייק האוס, ווייט הול". לא התחרטנו.

הג'ימיק של המקום הוא אומצות גדולות של כל סוגי הבקר והעגל. הקטנה ביותר 200 גרם. יש גם 800 גר' ויש גם צלע עגל 1,000 גרם. ומי שמצליח לגמור אותה, כך מבטיח המקום, מקבל מנה נוספת.

יש גם סלטים בשירות עצמי ויש גם מנות ראשונות. הסלטים טעימים וטריים אחד אחד.

השירות מהיר ונעים. האוכל טרי ועסיסי. פשוט מקום טוב במיוחד לערבים. ללא שום דמיון למה שבארצנו קוראים "סטקיה"."

■ עמוס קינן – "ידיעות אחרונות"

steak house® WHITE HALL

ת"א - מנדלי 6, טל. 03-249282

רעננה - אחוזה 198 מרכז גולן 052-445206

נגיסה אחת תשכנע אותך

מודעות לוח ומשפחתיות

הארץ חדשות

03-738707

03-735588-9

מ־8.00 עד 20.00

המרכז הישראלי לניהול

הכנס השנתי של המי"ל

בנושא

משק ישראל בפתח העשור החמישי לעצמאותנו - סיכויים וסיכונים

יום ה', י"ז בסיון תשמ"ח, 2 ביוני 1988, מלון הילטון, ת"א

בהשתתפות

שר הבטחון, יצחק רבין

שר האוצר, משה נסים

מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר

יו"ר לשכת התאום של הארגונים הכלכליים ונשיא התאחדות התעשיינים, דב לאוטמן

רב-שיח בנושא: המשך פיתוח המשק - בעיות ואתגרים

בהשתתפות ה"ה:

עמנואל גיל – נשיא אלביט מחשבים
ויקטור מדינה – מנכ"ל משרד האוצר
אורי מנשה – מנכ"ל קרגל
דן פרופר – מנכ"ל "אסם" תעשיות מזון
ד"ר שמעון רביד – מנהל תכנית ההבראה, כור תעשיות
פרופ' אסף רזין – אוניברסיטת תל-אביב

מנחה: פרופ' איתן ברגלס, יו"ר מועצת המנהלים, בנק הפועלים

לכנס הוזמנו חברי המי"ל לרבות חברי המסיבות והאיגודים: * מסיבת הדירקטורים * המסיבה הבינלאומית * מועדון ראשי האגודים * מועדון מנהלים בכירים * פורום לדירקטורים בחברות הממשלתיות * פורום בכיר לניהול השקעות * איגוד מנהלי כח-אדם * פורום בכיר לקידום השוק * פורום ליזמות טכנולוגית ולניהול התעשיות

לקבלת כרטיסי משתתף נא לפנות לסניפי המי"ל בטלפון:
תל-אביב: 03-257202
ירושלים: 02-234863
חיפה: 04-640678
באר-שבע: 057-37914

קבלת מודעות

ללוח העיר

מ־8.00 - 20.00

פרסום פון

אשראי מיוחד !!!

03-738707 ,03-735588/9

נושא במוקד: טיפול בחומרים מסוכנים

דרושה: רשות לשמירת האדם

מאת אורי מרינוב

אם נמשיך לנהוג בנושא הסביבתיים כפי שנהגנו בעבר, נהרוס את התשתית הסביבתית הדרושה להמשך קיומנו בארץ. עלינו לצאת מהרגלים ולא להניח לאינטרסנטים להכתיב את אורחות חיינו. אין יותר זמן להמשיך בויכוחים אידיסופיים

הכותב הוא מנהל השירות לשמירת איכות הסביבה במשרד הפנים

תאונת הברום בערבה, הפנתה שוב את תשומת לב הציבור למצב הסביבתי הקשה בו אנו נמצאים. אנשי איכות הסביבה לא הופתעו ממה שקרה. זה שנים הם מתריעים על כך שאנו עומדים הן בפני אסונות אקולוגיים דרמטיים והן בפני הדרדרות איטית, אך משמעותית, במצב הסביבה תוך פגיעה במשאבים הטבעיים שלנו – האוויר, המים, הקרקע והים, עליהם בנויה התשתית הכלכלית של המדינה.

מי שמעיין בדו"חות השנתיים שמגיש השירות לשמירת איכות הסביבה לממשלה, יראה שכבר בשנת 1973 היתה התייחסות לבעית החומרים הרעילים ובמיוחד חומרי ההדברה. בדו"ח השנתי משנת 1974 דווח על תאונה כימית בנמל אילת ועל הקמת צוות בינמשרדי לבדיקת נושא הובלת הכימיקלים. כבר אז התריע דו"ח מבקר המדינה על העדר פקוח מסודר על הייבוא והשימוש בחומרי הדברה ועל נוכחות של שאריות חומרי הדברה במזון.

בעקבות השריפות שהיו לפני מספר שנים במחסני הכימיקלים בהרצליה ובבאר שבע ותקריות כימיות שהיו במספר מפעלים בארץ ולאחר אסון בופאל בהודו, בו נהרגו 2500 איש ונפצעו כרבע מיליון תושבים, הגיש בסוף 1984 ראש הממשלה (שהיה אז גם שר הפנים) הצעה לממשלה להקים "מרכז מידע לחומרים רעילים". הרעיון היה להתחיל לטפל בצורה צנועה בבעיות הסביבתיות הסבוכות הקשורות בייצור, בשינוע ובשימוש של חומרים רעילים.

מרכז מידע – מאוחר מדי

מתוך נסיון העבר היה ברור כי כל הצעה להקמת גוף חדש תיתקל בהתנגדויות של גורמים רבים ולכן הוצע להקים מרכז קטן, בו יעבדו בתחילה ארבעה אנשים, אשר יהיה קשור למרכזי המידע בעולם ויוכל להעמיד לרשות כל אחד מידע שוטף הן במקרי חירום והן בשגרה. ההצעה לא התקבלה בעיקר בגלל התנגדות האוצר לתוספת תקנים. הוחלט להקים שתי ועדות: ועדת שרים וועדה בינמשרדית. לאחר דיונים רבים וארוכים הוליכה ועדת השרים להקים מרכז מידע, בדומה לזה שהוצע קודם לכן, אך לא במשרד הפנים אלא במשרד הבטחון.

בסוף חודש פברואר 1988, כלומר יותר משלוש שנים לאחר שהוגשה הצעת ראש הממשלה, החל המרכז לפעול. אין ספק שהקמתו חשובה, אך כבר עתה ברור כי הוא מהווה תשובה חלקית ביותר לצרכים. הקמתו באה מאוחר מדי והוא פועל בלי קשר הדוק עם המערכת הסביבתית הקיימת.

נושא החומרים המסוכנים הרעילים תפס בשנים האחרונות מקום עיקרי בעבודת הארגונים הממשלתיים המטפלים בנושא איכות הסביבה בעולם. בארה"ב אחראית "הרשות לאיכות הסביבה" לכל הקשור באישור, רישוי ושימוש בחומרים אלה וכן לטיפול מסודר בפסולת הרעילה. חוקים רבים נחקקו והוקמה קרן של קרוב ל־10 מיליארד דולר ע"י הטלת אגרה על חומרי הגלם הכימיים. בכל מדינות המערב התפתחה פעילות רחבת היקף לקביעת מדיניות לאומית לטיפול מקיף ומסודר בנושא החומרים הרעילים הכוללת חקיקה, אכיפה, חינוך והסברה, קביעת תקנים ומחקר. בפעילות זאת שולבו מיטב הכוחות המדעיים. אצלנו, לעומת זאת, מתפצלת האחריות לנושא בין תשעה משרדי ממשלה ובין הרשויות המקומיות. בעשרות חוקים יש התייחסות חלקית לעניין, אך אף חוק אינו נותן תשובה מלאה ומקצועית לבעיה. כל הנסיונות לעניין את האוצר בהקמת קרן מתאימה שתתן תשובה לבעיות התקציביות עלו בתוהו. כך קורה היום שאין מדיניות לאומית לטיפול בנושא החומרים הרעילים, אין פיקוח ובקרה על השמוש שנעשה בהם, ותוצרי הפסולת הרעילה המיוצרת אינה מגיעה לאתר הסילוק ברמת חובב. לחלק גדול מהמפעלים אין תכניות למקרה חירום וחלק מפעלים ללא רשיון עסק או ביוב לה.

מים והמים

נושא החומרים המסוכנים אינו היחיד הגורל במובנות "המשתל המסוכן". המצב עוד לא פוחת, ואולי אפילו הוחמיר, בנושא המים. בכנס האגודה הארצית סביבתית שהתקיים באחרונה הופיעו אנשי משרד הבריאות וחברת מקורות ואנשי האקדמיה, זה אחר זה ציירו תמונה עגומה ולא על מצב איכות מי השתיה בישראל. נציג בכיר של משרד הבריאות מסר בעקבות מחקרים אפידמיולוגיים, כי הסיכוי של ישראלי לחלות במחלות המועברות ע"י מי השתיה, גדול פי 18 מאשר תושב ארה"ב.

מהנדס בכיר בחברת מקורות דיווח, כי למוביל המים הארצי, המספק מי שתיה לרבית האוכלוסיה, חודרים מי ביוב וכי בקווי המערכת סופקו לאוכלוסיה מים המכילים חיידקים מעבר למותר. זאת כדי למנוע שמוש מוגבר בכלור לחיטוי, דבר הגורם ליצירת חומרים מסרטנים במים. פרופסור מהטכניון אמר כי במי השתיה שלנו קיים פוטנציאל לזיהום בחומרים מסרטנים "ואף אחד לא בודק את המים." עוד דווח ע"י משרד הבריאות כי חקלאים רבים משתמשים במי ביוב מטוהרים שלא כחוק וחלקם אף מחברים אותם לצנרות מי השתייה. תקנים חדשים למי שתייה שאושרו לפני מספר שנים עדיין לא פורסמו כיוון שיישומם מחייב השקעות בטיהור מי השתייה כדי שיעמדו בתקנים.

שפכים ללא טיהור

במשך יותר מעשור הוקמו בארץ עשרות מתקנים לטיהור שפכים. אין ספק שהיתה זאת אחת מהפעולות הסביבתיות המוצלחות ביותר. אך למרבה הצער לא הוקם המנגנון כדי להבטיח את הפעלתם התקינה של המתקנים אלה. יותר מ־160 מיליון דולר הושקעו ע"י המדינה והרשויות המקומיות במכוני טיהור, אך אם לא תיעשה פעולה מהירה לאחזקתם, הם יהרסו. חלקם כבר פועל בצורה לקויה או הפסיק לפעול. בחלק מהרשויות זורמים השפכים התעשייתיים למכוני הטיהור ללא כל פיקוח ובקרה, דבר הגורם לפגיעה בתהליך הטיהור ולזיהום של המים המיועדים בחקלאות להשקיה. בחלק מהפסולת הביתית והחקלאית מסולק בצורה לקויה, ואילו אתרי סילוק רבים פועלים בצורה הפוגעת הן במי התהום והן באיכות החיים של שכניהם. גם בנושא זה חסרים כלים לפיקוח ובקרה.

באזור רצועת החוף הולכים ומוקמים מפעלים רבים ותחנות כח נוספות. כושר הנשיאה של אזור מוגבל. בעתיד הקרוב אנו צופים מצב שבו איכות האוויר במספר איזורים לא תעמוד בתקנים הדרושים כדי להבטיח את בריאות התושבים. יש צורך כבר היום בראיית איזור רצועת החוף כאגן אוויר אחד, אשר יש לנהל אותו בצורה מתואמת ומקצועית ממרכז שליטה ובקרה אחד.

הזדמנויות להצלחה

את כל המטלות האלה, ורבות אחרות שלא הוזכרו כאן, יש לבצע כבר עכשיו. המנגנון הממשלתי הקיים אינו ערוך כדי לעשות זאת והוא חסר אמצעים מתאימים.

כדאי לתת דוגמה אחת או שתיים, כיצד בכל זאת יכולה מדינה קטנה ועניה כמו ישראל להתארגן נכון לטיפול בבעיה סביבתית קשה. עד לפני מספר שנים היתה האחריות למניעת זיהום הים בנפט נתונה בידי שר התחבורה, כיוון שבתנופי תפקידו הוא אחראי לנושא התחבורה הימית. במשרד התחבורה היתה יחידה קטנה שנאבקה ללא הצלחה במזהמים. מצב החופים והים היה גרוע. כבות עבות של נפט כיסו את חופי הארץ ופגעו באדם ובנופש. לפני כשנה שר התחבורה דאז, מאיר עמית, אשר הבין כי אין זה מתפקידו של שר התחבורה לטפל בנושא זה הסכים להעביר את האחריות לשר הפנים. מאז הוקמה קרן למניעת זיהום הים הבנויה על אגרה המוטלת על כלי השיט ובעזרתה מופעלת יחידה קטנה, הפועלת בים התיכון ובים סוף. התוצאות לא אחרו לבוא. זיהום החופים ירד פלאים, השנים שהשמורה באילת לא נהנתה... כל זאת ללא כל הוצאה מתקציב המדינה. פעולה דומה החלה בשנה האחרונה גם בנושא שמירת הנקיון בתחומים רבים. הוקמה מערכת חינוך והסברה, גויסו אלפי מתנדבים ובעזרת הקרן הוגשות כיום כ־500 תביעות בחודש נגד עבריינים, וכל זאת ללא כל עזרה תקציבית.

אפשר גם ללא תקציב

בכל ויכוח שאנו מנהלים עם אנשי הכלכלה הפיננסיים עולה שאלת העלות הכלכלית: האם כדאי במצבנו הנוכחי להשקיע אמצעים כספיים במניעת זיהום הסביבה, או שיש להעדיף השקעות בנושאים חיוניים יותר.

השאלה במקומה, אך התשובה אינה כה פשוטה כפי שהיתה בעבר. כיום הוכח מעל לכל צל של ספק, כי מלבד הנזקים הבריאותיים לאדם והפגיעות בטבע יש לזיהום הסביבתי מחיר כלכלי כבד. בארץ לא נעשו עדיין חישובים מתאימים, אך בארצות השוק המשותף נמצא כי הנזקים ליערות, לאגמים, למבנים ולחוף אדם שגורם הגשם החומצי הנוצר כתוצאה מזיהום אוויר נאמדים בכ־13 ביליון דולר לשנה. השאלה הסביבתית העיקרית הניצבת לפנינו היום היא איפוא, לא האם אנו יכולים להרשות לעצמנו לפתור את הבעיות שלנו בעתיד, אבל האם אנו יכולים להרשות לעצמנו לא לפתור אותן מיד.

איננו מאשימים חס וחלילה את אנשי הכלכלה והפיתוח שיש להם רצון מכוון להרוס את הסביבה. אבל העובדה היא שחלק מהם עושה זאת בין במודע ובין במתכוון. הם גורמים להרס הסביבה מכיוון שהם לא לוקחים בחשבון את ההשלכות הסביבתיות של פעולתם. הם משתדלים להגיע לרווחים מידיים על חשבון העתיד.

בשנים האחרונות ניסינו לעשות הרבה דברים אך מה שעשינו לא היה מספיק. השתמשנו בשיטות ובכלים רבים, אך העובדה המרה היא שהסביבה שלנו הולכת ומדרדרת.

אינטרסנטיות וחוסר הבנה

לפני 15 שנה הוקם "השירות לשמירת איכות הסביבה" כיחידת מטה קטנה במשרד ראש הממשלה. במשך השנים עבר השירות למשרד הפנים, גדל קצת התפתח וזכה למעמד ומידה מסוימת של השפעה. אך ברוב הנושאים הוא עדיין מתפקד כיחידת מטה ולא כיחידת שטח. צרות עין, קנאות, חוסר פירגון, אינטרסנטיות וחוסר הבנה, מנעו את הקמת המערכת הארגונית הדרושה היום כל כך למדינה כדי לפעול בצורה נבונה ולתת תשובה, אפילו חלקית, לבעיות.

עלינו לצאת מהשגרה ולהשתחרר מהאינטרסנטיות האוכלת בנו בכל פה. נכון שפתרונות ארגוניים אינם נותנים תשובות מלאות ובלבדיות, אך אין ספק שהם חיוניים כדי לתת מימד חדש וצורת פעולה יעילה. עלינו לאסוף את שברי האנשים, בעלי המקצוע המהימנים והאמצעים ביותר, ולגייס את כל כוחות הנפש כדי להתמודד עם בעיות סבוכות וקשות שרק תלכנה ותחרפנה. להקמת ההתארגנות הדרושה אין צורך בהקצאת משאבים כספיים מתקציב המדינה. ניתן להקים את "הקרן לאיכות הסביבה" אשר תגבה אגרות מגורמי הזיהום. ובעזרתה אשר יהיה למנן את הפעולות. הסכומים הדרושים הם פשוט מגוחכים לעומת המשאבים המושקעים בפיתוח כלכלי, אולי אחד אחר ואולי מחר. אין לנו יותר זמן להמשיך בויכוחים אידיאולוגיים כי אם נחכה יותר מדי, נעמוד בפני שוקת שבורה. אסור לנו להתנער מאחריותנו. אף פעם לא ייסלח לנו הדבר.

ממראות תאונת הברום בכביש הערבה. חסר גוף בארץ שישלוט במצב במקרה אסון.

התאונה שזעזעה את ספרד

לפני עשר שנים, ביולי 1978, אירע אסון מחריד בספרד, ובעקבותיו שונתה כליל ההתייחסות קלת הראש להובלת חומרים מסוכנים, ונפרסמו שורה ארוכה של חוקים ותקנות להבטחת הבטיחות בהובלת חומרים מסוכנים.

האסון אירע במחנה נופש לתיירים "לוס אלפאקס", בספרד. משאית כבדה, עמוסה בגז, שנסעה ליד מחנה הנופש, התהפכה במרכז המחנה ועלתה בלהבות. כתוצאה מההתפוצצות נוצר מכתש שרחבו כ־20 מטרים והמחנה כולו הפך לגיהנום של אש. 200 איש נהרגו וכ־600 נפצעו קשה, רובם תיירים מגרמניה ובריטניה. מרבית הנפגעים נלכדו באש כאשר הם לבושים בבגדי ים ולא ניתן היה לזהות את גופותיהם.

מסוכנות בכל מהירות

מאת זאב יפת

אין תקנות של ממש המסדירות את הובלת החומרים הרעילים, ואין גוף שייכנס לפעולה במקרה של אסון

משאיות עמוסות בבלוני גז מתרוצצות בעורקי הארץ. בחודשי הקיץ מצטרפות אליהן משאיות עמוסות בלוני כלור לטיהור מי הבריכות. כלור, למי שאינו יודע, הוא גז רעיל, מסוכן. אין גם לשכוח את המשאיות המובילות מיכלי גז אמוניה לתעשייה, שגרונתו מסוכנת. התקנה בדבר אמצעי הבטיחות שיש לנקוט בהובלת חומרים מסוכנים תחולה רק על מי שמוביל חומר מסוכן שמשקלו מעל טונה אחת. כיוון שמשקל המטען של מיכל גז ביתי הוא 12 ק"ג, יוצא שמשאית מובילה 80 מיכלים ללא היתר וללא פיקוח על הובלתם. כנ"ל לגבי מיכלי כלור שמשקלם עד 50 ק"ג. במסגרת החלוקה היומית לצרכנים, המשאיות והטנדרים המובילים בערים, נושאים לרוב מטען השוקל פחות מטונה. יש לזכור, נהגים אלה פועלים בישובים עירוניים, ברחובות מפוקקים ומלאים והם חשופים לתאונות יותר מאשר הנהגים הנוסעים בדרכים בינעירוניות, ואף על פי כן משאיות אלה אינן זקוקות לרשיון מיוחד כדי להוביל את מטענן המסוכן.

ב־1984, במסגרת צו הפיקוח על מצרכים ושירותים, הוסף סעיף אחד הדן בהובלת חומרים מסוכנים. בניגוד לישראל, התקנות באירופה ובארה"ב מחזיקות מאות עמודים. החומרים המסוכנים מאורגנים לפי קבוצות סיכון, כל קבוצה מאופיינת בסיכון מיוחד, משותף, כמו חומר מתפוצץ, חומר דליק, חומר רעיל וכו'. התקנות מקדישות תשומת לב רבה לאריזה, בהתחשב בדרגת הסיכון של החומר המובל, בסיכונים הצפויים בטעינה, בהובלה ובפריקה. דגש מיוחד מושם על בחירת מסלול הנסיעה ועל תנאי העבודה, שעות העבודה ומצב בריאותו של הנהג.

בישראל התקנה בדבר הובלת חומרים מסוכנים, יותר מאשר היא באה להגן על שלום הציבור, היא באה כדי לשמש אליבי שתקנה כזו קיימת. בפועל היא קצרה, כללית, יש בה יותר משום הצהרת כוונות מאשר הוראות פעולה ברורות. אין בתקנות אף לא מילה אחת בדבר מספר השעות המותרות לנהיגה לנהג המוביל חומר מסוכן; האם בנסיעה ארוכה חייב להתלוות אליו נהג מחליף; כמה שעות ינהג המוביל בימים בהם משתוללת סופת גשמים או נושבות רוחות עזות; מצב בריאותו של הנהג; עד איזה גיל מותר לו להוביל חומר מסוכן. בכל הנוגע לנושאים אלה תשובות מחייבות, בנוגע לאספקה של נהגה בסופת שלגים או בכבישים מכוסים בשכבת קרח.

עתה הבה נראה מה כן מופיע בתקנה. על משרד ההובלה להחזיק את כלי הרכב במצב תקין ולהצטייד ברשיון המציין אילו חומרים מסוכנים רשאי הרכב להוביל. על הרכב יש להתקין, על רקע כתום, שלושה שלטים – שנים מהצדדים ואחד מאחור – עם סימון לפי קבוצות החומרים המסוכנים. לכל חומר מסוכן יש קוד בינלאומי. השלט חייב לציין את שם החומר ומספרו. בתא הנהג חייב להימצא כרטיס ובו פרטי החומר המסוכן, סיכוניו ומה פעולות החרום שיש לבצע במקרה תקלה. הנהג חייב לשאת רשיון מיוחד להובלת חומרים מסוכנים. אלה הדרישות הכלליות. בפועל, הכל נתון לשרירות לבו של המפקח, מעניק הרשיונות. הדרישה שהרכב יתאים להובלת חומר מסוכן מנוסחת בעירפול, והאישור ע"י פקיד משרד התחבורה יינתן לפי ראות עיניו. כאשר אין הוא מתמצא במאות מרכיבי החומרים המסוכנים, המפקח רשאי לתת היתר, לכאורה, לסרב לתיתו – הכל בלא מתן כל הסבר, בלא לתת נימוק. בסמכות המפקח לקבוע את מסלול הנסיעה, את מקום החנייה. בא לשים לב, בתקנה נאמר "במסותר" של המפקח, אך אין זו חובתו המוחלטת. בפועל, אנו יודעים שכאשר מפקח מנסה להתערב מתגייסים נגדו לא פעם הנהגים ובעלי חברות ההובלה ומתריסים: "מדוע לא התערבת אצל אחרים, מדוע רק אותנו אתה רוצה לדפוק". כך קורה שפחות ופחות מתערב המפקח בנושא חשוב זה. התוצאה בשטח – נהגים, לאחר שמשאיתם הוטענה בחומר מסוכן, קופצים לביתם לאכול ארוחת בוקר, או סרים מהמסלול, למסעדה באזור הומה אדם, על כל הסיכונים הנובעים מכך.

בתקנה נאמר שהחומר המסוכן יהיה ארוז בהתאם להוראות הקודקס הבינלאומי להובלה. הנה, מצד אחד הרשות מסתמכת על הוראות קודקס זה ומצד שני אין היא דואגת לעדכנו. בחו"ל, בעקבות הפקת לקחים מתאונות ובעקבות פיתוח חומרים מסוכנים חדשים, מתפרסמות עשרות, אם לא מאות, הוראות חדשות מדי שנה. לא מכבר הוכנסו לקודקס ארבעים סוגים חדשים של חומרי נפץ.

התקנה מציינת שהנהג חייב לעבור קורס מיוחד להובלת חומרים מסוכנים. את תכנית הקורס יאשר המפקח. תאורטית, קורס זה חייב להעניק יסודות לנהגים, אשר רבים מהם חסרי השכלה פורמלית, להקנות להם כושר הבנה בנושאים הרחוקים מהם. בפועל, גם הנהגים, ובעיקר בעלי חברות ההובלה, לא פעם אינם ששים להוציא נהג או נהגים ממעגל העבודה השגרתית. הדבר משבש להם את תכניות העבודה, ואילו הנהגים מפסידים כסף (שעות נוספות) באותם ימי השתלמות. אין גם תודעה שהקורס הוא לא רק לטובת הציבור, אלא קודם כל הוא חשוב לבטחונו האישי של הנהג, ועשוי להצילו במקרה אסון. הקורסים עצמם קצרים, תאורטיים, בלא הדגמות בשטח לאפשרות שחומר מסוכן עלול להביא על הנהג ועל הציבור הרחב. בינתיים חיים הנהגים בהרגשה ש"לי זה לא יקרה" ואילו בעלי חברות הובלה רבים סבורים ש"אני מוציא כסף גם בעזרת המכונית הקיימת, חבל להשקיע כסף באביזרי בטיחות מיוחדים, יקרים".

בארה"ב, כמו גם באירופה, פועל אגף מיוחד במשרד התחבורה הפדרלי הבודק חברות המובילות חומרים מסוכנים ביבשה, באוויר ובים. מדי שנה מוטלים קנסות כבדים כדי מליוני דולרים על המובילים המתרשלים במילוי הוראות הבטיחות. המשרד מפרסם את שם החברה שנקנסה, ותאור מפורט של המקרים נשלח לכל החברות העוסקות בתחום. בארץ לא קיים גוף כזה. יותר מכך, כאשר מתרחשת תקלה, שלמרבה המזל אינה מסתיימת באסון והמשטרה אינה מודעת, אין התקלה מדווחת לרשויות וממילא לא ניתן להסיק מסקנות ולהפיק לקחים.

בארץ חסר גם גוף שישלוט במצב במקרה אסון. בחו"ל פועלים מרכזי מידע, אירע אסון – מיד, בלחיצת כפתור, מפלט מחשב מרכז המידע הוראות פעולה לגבי הרכב והחומר המסוכן, צורת פעולתו, האמצעים המתאימים לניטרולו ודרכי הטיפול בנפגעים, עד הגיעם לבתי חולים. יותר מכך, גם נקבע מה היקף הפעולה הסביבתית, עד חיסול התקלה, כולל טיפול במים, בביוב, בשדות וירקות וכו'.

בישראל הכל אלתור, כפי שהוכח בתאונת מיכלית הברום. נפגעו שוטרים שהחשו למקום, אזרחים אמיצים שניסו לחלץ את הנהג. הציבור אינו מודע שבתאונה הכרוכה בחומרים רעילים, אין להתקרב למקום האסון. אנשי משרד הבריאות הגיעו למקום באיחור בן חמש שעות. הכבאים לא ידעו השלכות התפוצות ענן החומר הרעיל על פני שטחי הגידולים החקלאיים שבסביבה.

בצנעה יתרה

מאת ירדן טל

המרכז הארצי לרעלים פועל בבית החולים רמב"ם בחיפה. ללא ספק כתובת לפניות למקרה של הרעלות המוניות או בודדות. מנהל הקבע של המרכז, ד"ר אורי טייטלמן, מוכר יותר מפעילותו בועד הרופאים של בי"ח רמב"ם. במסגרת זו ידע להעזר רבות באמצעי התקשורת בניהול מאבקיו המקצועיים. כיום הוא שוהה בשבתון וממלא מקומו בניהול מרכז הרעלים, הוא ד"ר דניאל טייטלבאום. זה הביע מיד את הסכמתו להיפגש עמי ולספר על פעילות המרכז. "הנושא באמת חשוב", אמר, אך התנה בנימה מתנצלת את התנאי הבירוקרטי הרגיל – לקבל אישור לראיון מדובר משרד הבריאות. הייתי משוכנע שזה רק עניין פרוצדורלי והדבר יאושר ללא בעיות את הראיון. אלא שבאה המציאות וטפחה על פני. דובר משרד הבריאות, שמואל אלגרבלי, טרח והתפנה מסדרות מערכת הבריאות כדי להשיב לי על פניותי בזו הלשון: "אין לך אישור לראיין את ד"ר טייטלבאום או כל אדם אחר ממרכז הרעלים, כיון שכל חשיפה יתרה תגרום גל פניות עצום מצד הציבור, מצב שהמרכז לא ערוך לו".

פועל מרכז אחד יחיד בארץ שנועד להעניק טיפול או מידע במקרים של הרעלות למיניהם, אך משרד הבריאות לא רוצה שהציבור ידע עליו כדי שלא יפנו אליו. מדוע – משום שהמרכז לא ערוך לטפל בפונים רבים.

פצצת זמן כימית

מאת איתן רבין

הכל היה תקין במשאית הברום כשהחלה לעשות את דרכה מים המלח אל צפון הארץ. אבל בצומת באר שבע קרה מה שקורה לעתים: רוכב אופנוע צעיר ניסה לחצות את הכביש. נהג המשאית ניסה להימנע מדריסתו, והתוצאה – המשאית התהפכה. הברום פרץ את מעטה המתכת של המיכל ונשפך ברחוב. תוך דקות התפשט ענן עצום של גז. התנועה נעצרה בגלל הענן, ואף המשטרה, האמבולנסים והכבאים לא הצליחו להגיע למקום התאונה. עשרות אנשים נתקפו לפחות, באר שבע הוכרזה מקום אסון. במשך שבועות לא הצליחו צוותי החילוץ להיכנס לאזור האסון. ראש הממשלה הורה להקים ועדת חקירה.

זהו תסריט דמיוני, שיכול להפוך בכל רגע למציאות. "בעיר יש פצצת זמן כימית שעלולה לגרום יום אחד לאסון כבד בנפש. התאונות הללו צפויות, ולמרבה המזל קרתה התאונה בכביש הערבה ולא באזור מאוכלס בצפיפות," אומר מפקד שרותי הכבאות בדרום, אבנר מרדכי. לדבריו, הובלת הגזים הרעילים בכבישי באר שבע, משאיות עם חומרים רעילים בעיר מסכנים את חיי התושבים.

אריק בר שרה, הממונה על איכות הסביבה במשרד הפנים במחוז הדרום, שמע על התאונה בכביש הערבה מכלי התקשורת. הוא מודע כי היו ליקויים חמורים בתיאום ובתקשורת בין הגופים שטיפלו בתאונה בכביש הערבה. הוא גורס כי יש לבנות כביש עוקף אשר יאפשר למשאיות לא להיכנס לתוך העיר באר שבע, לבדוק את מידת הערכות של הגופים השונים במקרה של תאונות דומות בעתיד. לפני מספר חודשים הוקמה בבאר שבע ועדה בנושא חומרים רעילים, בעקבות הדליקה הגדולה שפרצה בקרית אתא. אריק בר־שרה הוצב בראשה. הוועדה הספיקה להתכנס מאז פעם אחת. בוועדה נציגים ממשרד הפנים, מגן דוד אדום, המשטרה, מכבי האש, משרד הבריאות, עיריית באר שבע, צה"ל ובית החולים סורוקה. "תפקיד הוועדה הוא לבדוק הנחיות ונהלים קיימים, במטרה להגיע להערכות טובה יותר ברמה השטחית. רוב הגורמים טענו שהם לא ערוכים לפעולות החילוץ בערבה. המזל הגדול הוא שהתאונה קרתה בערבה. כל פעולות ההצלה והטיפול נעשו יחסית ללא לחץ", אמר בר־שרה. אם התאונה היתה בבאר שבע האסון היה גדול מאד.

הדסה עזר, המפקחת המחוזית של משרד הבריאות, אומרת שבכל הדיבורים על פעולות הצלה לא מעורבים מספיק את התעשייה עצמה. לדבריה, רק המפעל שהחומר המובל שייך לו יודע בדיוק איך לנטרל את החומר ולחסל את הזיהום. "בתרכובות ברום הוא במקרה מפעל מאורגן, שהגיע הצוות של המפעל למקום התאונה והעבודה התנהלה ביעילות מירבית", אומרת עזר.

במשרד הבריאות קיימים נתונים מלאים וממוחשבים על כל החומרים הרעילים המובלים דרך העיר באר שבע, על דרגות הסיכון שלהם ודרכי הטיפול בהם. משרד הבריאות אף רכש לאחרונה חליפת מנ"ס (מערכת נשימה סגורה). צוות מקצועי ערוך להגיע לאזור הדרום בזמן אם רק יודיעו לו על המקרה בזמן. במשרד הבריאות יש טענות קשות נגד המשטרה על שרק חמש שעות לאחר התאונה בכביש הערבה הודיעה על כך המשטרה למשרד הבריאות. "אם היו מודיעים לנו בזמן, היינו מגיעים מיד, מצוידים בכל האמצעים, ואולי היינו מונעים הרעלות לא נחוצות", אומרים במשרד הבריאות.

יוסי אבני, יו"ר ועד עובדי מפעלי תובלה, מאשים בחריפות את החברה במחדלים בתאונות. לדבריו, הוא מתריע שנים על כך שנהגי מפעלי תובלה עובדים מעבר לשעות העבודה המקובלות. הוא מציג בפנינו עשרות מכתבים שהוא שלח לכל הגורמים הממשלתיים, אך עד כה לא נעשה דבר. "נהגי המשאיות אמורים להגיע ל־60 שעות עבודה שבועיות, אבל הם מגיעים ל־100 שעות או יותר", אומר אבני. ואילו מנכ"ל מפעלי תובלה, יעקב שינצור, אומר: "לדעתי אין כל פער בין החוק לבין העסקת הנהגים בפועל. נהג יכול להיות מועסק 12 שעות ביום ארבעה ימים בשבוע, כולל שעות נוספות". לדבריו, גם הנהג ישראל טייב שקיפח את חייו בתאונת משאית הברום, היה מוכשר לנהוג במשאית כזו ונהג על פי כל הכללים. הוא שולל את הטענות של נהגים כי הם עייפים, ואומר: "אנו נוהגים על פי כל הכללים".

קופסה שחורה

אחת ההמלצות החשובות ביותר של מפעלי הברום, בשיתוף עם מפעלי תובלה, היא שיש להתקין "קופסה שחורה" על כל משאית המובילה חומרים רעילים. מכשיר הממוחשב ירשום את כל פעולות הרכב, מהירות נסיעתו, ומצבי העצירה, סיבובי מנוע ושעות עבודה. ההמלצה באה בעקבות תאונת משאית הברום ולאור טענות הנהגים על שעות עבודה רבות ולחץ מצד המנהלים לנהוג בשעות לא רגילות. מכשיר הממוחשב יותקן, לפי ההמלצה, על כל 37 משאיות מפעלי תובלה המובילות חומרים רעילים. מנכ"ל מפעלי תובלה, יעקב שינצור, אמר בשיחה ל"הארץ": "אנחנו הולכים, בשיתוף עם משרד התחבורה, לרכוש את המכשיר, העולה 1000 דולר ליחידה, ולהתקין אותו במשאיות. אמנם הנהגים לא מרוצים שמתקינים להם מעין שוטר בתוך המשאית, אבל אנו בטוחים כי עם התקנת המכשיר נמנע נסיעה במהירות מופרזת ונדע, במקרה של אסון, מה גרם לו".

המלצה חשובה נוספת של הוועדה אומרת, כי משאיות המובילות חומרים רעילים יובילו מכולה אחת של חומרים ולא שתי מכולות, כפי שהיה עד עתה. מטרת ההמלצה להקטין את רמת הסיכון במקרה של התהפכות משאית. מפעלי הברום יפסיקו, קרוב לוודאי, את אספקת הברום בבקבוקים, אך במפעל עצמו הוחלט להעביר את מקומי הביטחון של ברום בבקבוקים ולוודא כי אלפי הבקבוקים המובלים לנמלי אילת ואשדוד יאוחסנו בצורה הרמטית.

עורך את העמוד: זאב יפת

שבוע אחרון
כחול לבן במשביר לצרכן
23.5-27.5.88
עד 20% הנחה על אלפי מוצרים מתוצרת הארץ
הגרלת ענק
מקרר אמקור XL ■ 9 טיסות לאירופה ■ 20 סופי שבוע זוגיים ■ 2 הפלגות שיט למצרים
St Michael MARKS & SPENCER
בלעדי לגברים
"מרקס אנד ספנסר"
חולצות פיקה (לקוסט) צווארון פולו
רק 29.90
לילדים
חולצות "חבורת הזבל" כל המידות רק 9.90
עד אזילת המלאי
מכנסיים קצרים מכותנה עם גומי אוכף
מידות 4-8 רק 11.50
מידות 10-14 רק 12.50
עוד לא היה מבצע כזה!
HITACHI טלויזיה "20 עם שלט
במזומן 1,728 ש"ח או ב־10 תשלומים כל תשלום 193.50 ש"ח
HITACHI שואב אבק CV-2500
במזומן 265 ש"ח או ב־5 תשלומים כל תשלום 55.50 ש"ח
קומקומים חשמליים אוטומטיים מבחר מתוצרת ישראל
•להיטון •קומקומט •קומקומט פלוס •פל־כד
10% הנחה
SHARP רדיו טייפ QT-70
במזומן 265 ש"ח או ב־5 תשלומים כל תשלום 55.50 ש"ח
במשביר-המבחר אדיר והמחיר... סביר
פרסום רשת

صورة عن الأصل

صورة عن الاصل

כלכלה ועסקים

כלל ליסינג – הבנקים מזנבים

מניה על הכוונת / יהודה שרוני

כלל ליסינג עלתה השבוע לכותרות בעקבות ידיעות ב"הארץ" על תכנית להולכת הצבות הציבורית של החברה. אפשרות זאת, שאושרה על־ידי מקור בכיר בכלל, נשקלה לאור התחזיות על ירידה בהיקף הפעילות העסקית של החברה, התחרות העזה מצד הבנקים המסחריים.

מי שעוקב אחר המתרחש בחברות הליסינג בשנתיים האחרונות, יכול היה לצפות כי צפויה האטה בפעילותן, וכלל ליסינג אינה יוצאת דופן מבחינה זו. מסקירין שנתן בית המשפט לפני שנתיים קבע, כי עיסקת ליסינג היא עיסקה מימונית לכל דבר, ולכן אין להכיר בהוצאות הקרן לצורך מס אלא רק בריבית.

זאת ועוד, בית המשפט סירב להכיר בהנחה כי במשך תקופה ההחכרה חברת הליסינג היא בעלת הנכס, ולכן רשאית להפחית הוצאת פחת על הנכס. עקב כך, נאלצה כלל ליסינג להחזיר במהלך 1987 לשלטונות מס ההכנסה 10.5 מיליוני שקל. מכיוון שהטבות המס היו בעבר את התמריץ העיקרי לביצוע עיסקות ליסינג, הרי בעקבות ביטולן נעלם אחד התמריצים העיקריים.

כלל ליסינג נוסדה ב־1980 כתוצאה ממיזוג של שלוש חברות ליסינג: ישראליסינג שעסקה בעיסקות החכרה של ציוד בענפי הטקסטיל, המזון והאלקטרוניקה, ליסקו שעסקה בהחכרה של ציוד משרדי, רפואי וכלי רכב, ואגרילייסינג שעסקה בהחכרה של ציוד חקלאי. בשנה זו היא גם ביצעה את הנפקתה הראשונה בבורסה.

החברה הציגה בשנים האחרונות רווחים נאים, ואת שנת 1987 היא סיימה ברווח של 2.2 מיליוני שקל. מנהלי החברה הציגו בגאווה את העובדה שבעבר הם דרשו ממבצעי עיסקות הליסינג רמה גבוהה של ביטחונות, מה שהביא לצמצום היקף התוצאות המפוקפקים. נראה כי בעקבות התחרות העזה מצד חברות הליסינג של הבנקים, בעיקר בריבית המוצעת ללקוחות (מודעות הענק בעיתונות של חברות אלה רק ממחישות תופעה זו), ייאלצו מנהלי כלל ליסינג לשקול מחדש את מדיניותם בתחום הביטחונות.

כלל ליסינג אינה משלמת שכר למנהליה – הם מקבלים את שכרם באמצעות אחת מהחברות השלובות. מאידך, מעבירה החברה לחברה שלובה דמי ניהול והשתתפות בהוצאות, שהגיעו ב־1987 ל־703 אלף שקל (כ־30 אחוז מהרווח הנקי). כלל ליסינג נסחרת לפי שווי שוק של 19 מיליון שקל, בשעה שההון העצמי עומד על 28 מיליון שקל.

החברה נשלטת על־ידי כלל סחר, המחזיקה ב־74.8 אחוז בהון, וב־80.35 אחוז ממניות השליטה. יתרת המניות מוחזקת על־ידי מנהלי תיקים למניהם והציבור הרחב, באמצעות החברה לרישומים של בנק הפועלים. רמת הסחירות במניה בת 1 שקל היא נמוכה, ובמניה בת 5 שקלים – טובה במקצת.

בעבר החזיקה החברה איגרות חוב הניתנות להמרה במניות בנות 5 שקלים, ובעקבות המרתן בסוף 1987 זרם לקופת החברה סכום של 738 אלף שקל. הפעילות הבורסאית במניות בנות 5 שקלים מזוהה בעיקר עם חברות הברוקרים "בטוחה". באחרונה מורגשת התעוררות במניה בת 5 השקלים, בשל פעילות מנהלי תיקים, הפועלים באמצעות בנק דיסקונט ובנק לאומי.

הגרף של "מיטב" מראה כי מניית החברה ירדה ממחיר של 155 דולר למניה בתחילת 1987 למחיר של 117 דולר למניה כיום.

"כור סחר" הפסיקה ייצוג "שטיחי כרמל" למעט פעילות שולית בארה"ב ובבריטניה

מאת יונתן שרמן

"כור סחר" הפסיקה לשמש בנציגתה של חברת "שטיחי כרמל", בגלל תוצאות עסקיות בלתי מספקות. "כור סחר" עדיין מצויה בקשרי מסחר שוליים עם "שטיחי כרמל" שבבעלות חבר הכנסת אברהם שפירא, והיא מבצעת בעבורה תפקידים שוליים בארה"ב ובבריטניה, אך אינה משמשת נציגתה הבלעדית ואינה מרכזת את מאמצי השיווק שלה בארה"ב.

"כור סחר" אמורה היתה לשמש נציגת "שטיחי כרמל" בארה"ב הסכם ברוח זו אף נחתם בתחילת 1987. חצי שנה אחר־כך קיבלה חברת "גלנויט" – חברה הממוקמת בצפון קרולינה, אשר מייצרת פרוות סינתטיות וקשורה לחבר הכנסת אברהם שפירא – הלוואה גדולה מ"משקיעי ישראל". 50% מהבעלות על "משקיעי ישראל" מוחזקים בידי כור.

ההערכות שרווחו אז ב"כור" היו יצוא בהיקף שנתי של כ־5 מיליוני דולר של "שטיחי כרמל" בארה"ב. בפועל, המכירות היו נמוכות בהרבה ואי לכך הוליכו הצדדים על הפסקת שותפות הסחר ביניהם.

בתמורה של "משקיעי ישראל" להעניק הלוואה לחברת "גלנויט" בארה"ב. הלוואה זו, בסכום כולל של 6.5 מיליוני דולר, עוררה תמיהות רבות בקרב גורמים בכירים ב"כור", משום שנתקבלה דווקא בעת שהקשרים בין "כור סחר" ל"שטיחי כרמל" הלכו והתרופפו. לדבריהם, יש בה סממנים של "מינוי" שפירא, המשמש יו"ר ועדת הכספים של הכנסת.

שפירא — מכירות נמוכות

"ישקו" מסרבת לפנות חנות ברמת השרון

מסרבת גם לשלם את דמי השכירות הנתונים בוויכוח. בעלי החנות דורשים מחיר שיא של 90 דולר למ"ר

מאת אריה לביא

חברת "ישקו" מסרבת לפנות חנות ששכרה ברמת השרון. בעלי החנות דורשים מהחברה לשלם דמי שכירות גבוהים במחיר של 3300 דולר בעבור חנות של כ־37 מ"ר, כלומר, קרוב ל־90 דולר למ"ר.

בעלי החנות, בני משפחת פולצ'ק, מתבססים על כך שהחנות נמצאת באחד המקומות היקרים ברמת השרון, ברחוב סוקולוב 70, סמוך לשדרות ביאליק. החנות מושכרת זה שנים מספר לחברת המקרקעין "ישקו" שבבעלות של איש העסקים יהודה שגיב, המפעיל במקום זה את סניף החברה ברמת השרון.

מן התביעה שהגישו בני משפחת פולצ'ק לבית משפט השלום בינואר 1988 מתברר, כי בעת חידוש ההסכם להשכרת החנות התגלעו חילוקי דעות על דמי השכירות. בשנה האחרונה שילמה "ישקו" 2300 דולר, ששולמו מראש אחת לשלושה חודשים. כאשר הגו"ם לא הסתיים, פנו בעלי החנות לבית משפט השלום בהרצליה והגישו תביעת פינוי, אך כאמור "ישקו" מסרבת לפנות את החנות.

"ישקו" טוענת שיש הסכם בעל פה לשנה נוספת לפי 2300 דולר, אך בינתיים היא אינה משלמת גם סכום זה, שאינו שנוי במחלוקת.

שגיב אמר בתגובה: "בעלי החנות מנצלים את העובדה שהשקעתי בחנות כסף רב והם דורשים מחיר שאינו סביר, קרוב ל־100 דולר למ"ר. הם מנצלים את העובדה שלא נוח לי להעביר את המשרד למקום אחר".

ממשפחת פולצ'ק נמסר כי הם קיבלו הצעות להשכיר את החנות במחיר של 3300 דולר לחודש ובכוונתם למממשן.

בנקים גדולים מארה"ב מעוניינים להרחיב הקשרים עם בנקים בארץ

בנקים אמריקאים ובכלל זה בנקים גדולים הביעו באחרונה עניין בפיתוח ובהרחבה של הפעילות עם בנקים ישראליים, התברר בשיחות שניהלו בנקאים ישראליים בכירים עם כמה מעמיתיהם בארצות־הברית. הבנקים האמריקאים הביעו עניין בהרחבת הקשרים, לרבות העמדת קווי אשראי והסדרי מימון נוספים שישמשו למימון יבוא של ציוד השקעה לישראל.

יו"ר הנהלת בנק הפועלים עמירם סיוון, אשר ניהל בשבועות האחרונים שיחות עם ראשי "בנק אוף אמריקה" ועם ראשי הבנקים הגדולים בבוסטון ובשיקגו, אומר כי הבנקים האמריקאים מוכנים לשלב בנקים ישראליים לא רק בפעילות בינבנקאית רגילה אלא גם בפעילות מימון מקומית בתוך ארה"ב.

הבנקאים הישראליים מייחסים לעמדתם של הבנקים האמריקאים חשיבות, שכן יש בכך כדי להצביע על קשרי הגומלין ההדוקים בין הבנקאות האמריקאית לבנקאות הישראלית, שלא נפגעה מהאירועים הפוליטיים ובכלל זה ההתקוממות בשטחים.

רווח והפסד / אריה לביא

בנקים מנצלים ההלוואה המוניטרית

מספר בנקים מנצלים בימים האחרונים את ההלוואה המוניטרית היקרה שמעמיד בנק ישראל לרשות הבנקים בריבית של 18 אחוז לשנה. הבנקים הללו נקלעו לגרעונות שחייבו אותם לנצל את ההלוואה, שהיא יקרה מהאשראי שנותן בנק ישראל במכרזי האשראי. הריבית על ההלוואה במכרז האחרון הגיעה ל־16.4 אחוז. כמה מהבנקים לא העריכו נכונה את צרכי האשראי שלהם ולקחו הלוואות קטנות מכפי שנדרשו להם, ומשום כך נזקקו לאשראי היקר יותר.

הגרעונות במערכת הבנקאות מוערכים בעת, ב־300 מיליון שקל, הם הביאו לגידול בריבית, שהבנקים משלמים על פיקדונות. הריבית על פיקדונות ... עלתה לרמה שבין 13 ל־14 אחוז, ובשוליים יש אף שמשלמים קרוב ל־14.5 אחוז.

ההערכה בקרב הבנקאים היא, שהגרעונות יימשכו גם בימים הקרובים.

בית הדין לעבודה מינה בורר בסכסוך בל"ל־זברה

בית הדין לעבודה בירושלים קיבל שלשום את בקשתו של בנק לאומי למנות בורר בסכסוך בין הבנק לבין ויליאם זברה, מי שהיה מנהל סניף ירושלים של בנק לאומי. בנק לאומי מבקש להביא לפיטוריו של זברה בטענה של חריגות ומתן אשראים ללא סמכות.

ההסתדרות התייצבה לימינו והחליטה על בוררות שתוכן בסכסוך, אך הסתדרות הפקידים נמנעה מלמנות בורר מטעמה והנושא הועבר לדיון בבית הדין לעבודה. בית הדין הורה למנות את עו"ד נחמיה גוטמן לבורר מטעם ההסתדרות, אך נתן להסתדרות את הזכות למנות אדם אחר בתוך חמישה ימים. בית הדין לעבודה חייב את ההסתדרות בהוצאות.

רווחי פי.אי.סי. עלו ב־40%

רווחי חברת ההשקעות פי.אי.סי., החברה הכלכלית לישראל הנמנית עם קבוצת דיסקונט, גדלו ברבעון הראשון של 1988 ב־40 אחוז והגיעו ל־2 מיליוני דולר לעומת כ־2 מיליוני דולר ברבעון הראשון של שנה הקודמת.

נשיא החברה יוסף צ'חנובר המכהן גם כיו"ר מועצת המנהלים של בנק דיסקונט, מסר בעת הצגת הדו"חות הכספיים של החברה, כי רווחיות החברה נובעת בעיקרה מעלייה ברווחיות החברות הפועלות בישראל, ובהן פי.אי.סי., וכן ממימוש נכסים.

קשר ישיר עם חדר העסקות

בנק לאומי החל להפעיל שירות חדש ללקוחותיו: קשר ישיר עם חדר העסקות הבינלאומיות של הבנק. השירות ייתן ללקוחות המעוניינים בביצוע עיסקת פורוורד במטבע חוץ בסכומים של 100 אלף דולר ויותר. כך כבר החליט בל"ל לבטל את העמלות על עיסקות הפורוורד. היתרון העיקרי מהקשר הישיר הוא קבלת מידע, בזמן אמיתי, על המתרחש בשוק הכספים הבינלאומי.

העורך: נחמיה שטרסלר

ניסיון לשקם את אדרת ע"י הכנסת משקיע מארה"ב

מאת אריה לביא ויונתן שרמן

בעלי חברת "אדרת", שנקלעה לקשיים והייצור בה הושבת לפני כחודש, מנסים לשקם את המפעל על־ידי הכנסת משקיע מארה"ב. בעלי החברה, ארנסט זודק ויוסף זיוזין, מחזיקים ב־90% ממניות החברה (היתרה מוחזקת בידי משקיע מרום־אמריקן) ובימים האחרונים הם ניהלו מגעים עם משקיע אמריקאי, שבשיקאגו ובוחן את כדאיות ההפעלה מחדש של מפעל "אדרת".

זודק אישר ל"הארץ", כי מגעים אלה אכן נעשו ולדבריו, המשקיע האמריקאי אמור להשיב בתוך שבועיים אם ירצה להיכנס כשותף ב"אדרת".

יצוין, כי לפני כשנה כבר נערכו מגעים בין "אדרת" לחברה אמריקאית במטרה לשלבה בפעילות "אדרת", אך מגעים אלה לא הולידו כל תוצאות.

"אדרת" מייצרת חוטים מסוגים שונים לתעשיית הטקסטיל. החברה פעלה באמצעות שני מפעלים בקרני שומרון ובהרצליה והעסיקה כ־170 עובדים ערב השבתת המפעל. החברה נקלעה לקשיים לאחר שהרווח התפעולי שלה הלך וקטן בשנים האחרונות, עד שבשנת '87 רשמה בראשונה בעשר השנים האחרונות הפסד תפעולי. החברה הפסידה כספים בגלל ההוצאות בבניית המפעל בקרני שומרון ובגלל יצוא בלתי רווחי לארה"ב.

ארגון מגדלי ההדרים: רוצים 200 דולר לטונה

מאת אבי גנאור

ארגון מגדלי ההדרים תומך בנטיעת פרדסים תעשייתיים רק אם תעשיית שימורי ההדרים הישראלית נכונה לשלם בעבור הפרי כ־200 דולר לטונה. "רק כאשר המחירים יתקרבו למחיר בגובה זה," אומר שמואל גלנץ, מזכיר ארגון ההדרים של ההתיישבות העובדת, "יהיה על מה לדבר".

גלנץ המגיב על היוזמה הציבורית והפרטית הנשמעת באחרונה, המטיפה לנטיעות נרחבות של פרדסים לתעשייה, טוען כי זו מתבססת על נתונים בלתי בדוקים, שכן כניסה לתהליך של נטיעת פרדסים תעשייתיים מחייבת הבנה מדוקדקת של התחשיבים הכלכליים, ובמקביל – חתימה על חוזים ארוכי־טווח עם מפעלי תעשיית שימורי ההדרים בישראל.

אי.טי.אם. חתמה על חוזה למכירת ציוד לחברה גרמנית

מאת יונתן שרמן

חברת אי.טי.אם. מהרצליה, המייצרת כלים ואבזרים לעיבוד שבבי, חתמה בימים אלה על הסכם דו־שנתי עם חברה גרמנית. על־פי הסכם זה, תרכוש החברה הגרמנית מכשירים בסכום של 3 מיליוני מארקים מאי.טי.אם. ותשווקם תחת שמה. החוזה נחתם לאחר שאי.טי.אם. פיתחה הליכי ייצור ורשמה עליהם פטנטים באירופה, בארה"ב וביפאן, המאפשרים ייצור כלים מדויקים מאוד לעיבוד שבבי.

החוזה עם החברה הגרמנית ששמה לא ניתן לפרסום, הוא נדבך ראשון בביטויה של אי.טי.אם. להגדיל את יצואה, ובימים אלה היא מנהלת משא ומתן על הסכם דומה עם חברה אמריקאית בהיקף של כ־3 מיליוני דולר.

החל בציר הענבים ליצוא

מאת אבי גנאור

אתמול החל בציר הענבים ליצוא מזן פרלט חסר הגרעינים, הגדל בבקעת הירדן, ועשר הטונות הראשונות המיועדות לרשתות השיווק בבריטניה כבר עוברות את הליכי היצוא.

בסך הכל מתוכנן השנה יצוא ענבים בהיקף של כ־5,000 טונות. בציר הענבים ליצוא הוקדם בשל הבשלה המוקדמת של הפרי, שנגרמה בגלל ימי השרב. בשבוע הבא צופה אגרקסקו הגדלה של קצב המשלוחים, מ־80־100 טונות לשבוע עד ל־250־400 טונות לשבוע, הצפויות באמצע יוני.

עיקר הענבים המיוצאים על־ידי אגרקסקו הם מהזנים תומפסון ופרלט חסרי הגרעינים, המשווקים בהצלחה רבה ברשתות השיווק הבריטיות ארוזה, מארקס אנד ספנסר, טסקו ואחרות.

בימים אלה הסתיימה עונת היצוא של הגזר, בהיקף של 9,500 טונות. יצוא הסלרי האביבי [illegible] שיא של כ־1,100 דולר [illegible] לעומת 450 דולר לטונה [illegible]

חברה משותפת של אלתא ולוראל מנסה לייצא נשק לצבא האמריקאי

מאת יונתן שרמן

החברה המשותפת של "אלתא" ו"לוראל", הפועלת בארה"ב, סיימה בימים אלה תהליך ראשון של הערכת מערכות נשק. בדיקות אלה מתבצעות במקרים שבהם מבקש הממשל האמריקאי לבחון מערכת נשק מתוצרת חוץ שאינה ניתנת לרכישה בחברות האמריקאיות.

החברה המשותפת תעסוק בשיווק ובפיתוח של מערכות מכ"ם מתוחכמות על־פי צרכי הצבא האמריקאי ודרישותיו. ד"ר בינו לוי, מנכ"ל "אלתא", מסר ל"הארץ" כי החברה המשותפת לא תוכל לפי שעה לגשת למכרזים של הצבא האמריקאי, אלא בתום תהליך ארוך יחסית, העשוי להימשך עד שנתיים. עם זאת, ד"ר לוי מסר כי אם תעבור "אלתא" את המבחנים הביורוקרטיים, היא תוכל לגשת ולזכות במכרזים גדולים מאוד של הצבא האמריקאי, הנאמדים במאות מיליוני דולרים.

"אלתא" היה החברה המובילה בארץ ואחת המובילות בעולם בפיתוח מערכות מכ"ם מתוחכמות. היא מפתחת ומייצרת מערכות לשימושים אוויריים ויבשתיים כאחד. "אלתא" היא חברה־בת של התעשייה האווירית.

שערי מטבע חוץ 24.5.88

המטבע	בנק לאומי מזומנים קניה	בנק לאומי מזומנים מכירה	בנק לאומי העברות והמחאות קניה	בנק לאומי העברות והמחאות מכירה	בנק הפועלים מזומנים קניה	בנק הפועלים מזומנים מכירה	בנק הפועלים העברות והמחאות קניה	בנק הפועלים העברות והמחאות מכירה	בנק דיסקונט מזומנים קניה	בנק דיסקונט מזומנים מכירה	בנק דיסקונט העברות והמחאות קניה	בנק דיסקונט העברות והמחאות מכירה	שער יציג	השינוי היומי
1 דולר	1.53	1.60	1.5608	1.5802	1.53	1.60	1.5632	1.5828	1.53	1.60	1.5642	1.5839	1.5728	−0.0009
1 לי"ש	2.85	2.98	2.9192	2.9554	2.87	3.01	2.9233	2.9597	2.87	3.01	2.9235	2.9603	2.9417	0.0013
1 מארק גרמני	0.90	0.94	0.9176	0.9290	0.90	0.95	0.9206	0.9321	0.90	0.95	0.9212	0.9328	0.9255	0.0009
1 פרנק צרפתי	0.26	0.28	0.2713	0.2747	0.26	0.28	0.2718	0.2752	0.26	0.28	0.2723	0.2757	0.2737	0.0002
1 גולדן הולנדי	0.80	0.84	0.8203	0.8305	0.81	0.85	0.8215	0.8317	0.80	0.85	0.8224	0.8327	0.8266	0.0009
1 פרנק שווייצרי	1.08	1.13	1.1011	1.1148	1.09	1.14	1.1048	1.1186	1.08	1.14	1.1054	1.1193	1.1105	0.0007
1 כתר שוודי	0.25	0.27	0.2644	0.2676	0.25	0.27	0.2650	0.2683	0.26	0.27	0.2649	0.2683	0.2662	–
1 כתר נורבגי	0.25	0.26	0.2526	0.2557	0.25	0.26	0.2530	0.2561	0.24	0.26	0.2530	0.2562	0.2545	–
1 כתר דני	0.24	0.25	0.2411	0.2440	0.24	0.25	0.2415	0.2445	0.23	0.25	0.2416	0.2446	0.2429	0.0003
1 מרק פיני	0.38	0.40	0.3882	0.3930	0.38	0.40	0.3887	0.3936	0.38	0.40	0.3887	0.3936	0.3910	0.0005
1 דולר קנדי	1.23	1.29	1.2574	1.2730	1.24	1.30	1.2594	1.2751	1.24	1.30	1.2611	1.2770	1.2671	−0.0001
1 דולר אוסטרלי	1.15	1.27	1.2277	1.2430	1.19	1.28	1.2318	1.2472	1.19	1.28	1.2310	1.2465	1.2387	0.0015
1 ראנד דרא"פ	0.46	0.55	0.7037	0.7124	0.42	0.59	0.7047	0.7135	0.45	0.62	0.7058	0.7147	0.7090	–
10 פרנקים בלגיים	–	–	0.4404	0.4459	–	–	0.4411	0.4466	–	–	0.4418	0.4474	0.4438	0.0002
10 שילינג אוסטריים	1.28	1.34	1.3063	1.3226	1.29	1.35	1.3098	1.3261	1.28	1.35	1.3073	1.3237	1.3164	0.0014
1000 לירטות איטלקיות	1.21	1.28	1.2375	1.2529	1.22	1.29	1.2399	1.2553	1.22	1.30	1.2406	1.2562	1.2459	−0.0002
100 ינים יפאניים	1.23	1.29	1.2557	1.2713	1.23	1.29	1.2566	1.2723	1.23	1.30	1.2594	1.2752	1.2653	0.0042

Lotus

GAASH PLUS®

** הקשת טקסט בעברית:
1. קבוע מימין לשמאל.
2. שימוש חופשי בחיצי תנועה לאחר ההקשה.
3. עריכה / דוס באופן חופשי מימין לשמאל.
4. הקלדת טקסט דו לשוני בתא אחד.
5. עד 240 סימנים בתא.
** סימנים גרפיים ליצירת מסגרות לטבלאות.
** אין צורך בהכנסת דיסקט בזמן הפעלה.

משווק לוטוס בישראל
גאש שירותי תוכנה בע"מ
רח' ארבע ארצות 15, ת"א 62486, טל: 03-237055, 234976

רפי ברורמן תווך, השקעות ונכסים
"נכסי – רזים" בע"מ טל. 03—611194/5
* למכירה 10 דונם לתעשיה למשרדים בת"א
* להשכרה 2000 מ"ר מבנה לתעשיה היי־טקנולוגית באזור (ע"י סמוס)
עסקים טובים עם "נכסי־רזים".

אוניברסיטת תל-אביב

לטקס הענקת
פרס על־מוליכות
ע"ש בואיז ופרידה אשכנזי
הרצאה:
פרופ' ג'י דריישר
המקולטה למדעים מדויקים
ע"ש ריימונד ובברלי סאקלר
על מוליכות – עבר, הווה ועתיד
ביום שלישי, ט"ו בסיון תשמ"ח, 31.5.1988, בשעה 10.00
בניין שנקר לפיסיקה, אולם 7
קרית האוניברסיטה, רמת־אביב
כניסה דרך שער אוסטרוב (1) ושער מתמטיקה (2)
– הציבור מוזמן –

עירית חיפה –
משרד מהנדס העיר
תערוכת המקומית לתכנון ולבניה
העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
טלפון מספר – 04-640775
פר־631
הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי:
ה"ה קליין וגוטמן – לאשר תוספת בנית בשתי קומות בבנין קיים ברח' הבר־יודמפלוזה 42 חלקה 246 בגוש 11200, בחיפה.
הבקשה כוללת בחירות הקלות:
1. עודף שטח בניה מעל למותר.
2. תוספת קומה מעל למותר.
3. בליטות למרווח אחורי.
אפשר לעיין בבקשה בבנין למיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים א',ב',ג',ה', בין השעות 08.00–11.30.
המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, יומציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
איתמר יגוביץ
מהנדס העיר

עתידית

24.5.88

שערי ביצוע	"עתידית דולר" קניה	"עתידית דולר" מכירה	"עתידית מדד" קניה ומכירה	"עתידית מדד" אחוז שינוי מדד הביצוע לעומת המדד הידוע
תכנית יוני 1988	1.585	1.58	116.3	1.92
תכנית ספטמבר 1988	1.598	1.6040	119.8	4.99
תכנית דצמבר 1988	1.656	1.647	125.2	9.72
שער יציג ליום 24.5.88		1.5728	מדד המחירים לצרכן הידוע ביום 24.5.88	114.1

* תאריך הפרעון של חוזה "עתידית דולר" – יום העסקים האחרון של החודש התכנית ושל "עתידית מדד" – ה־15 לחודש התכנית.

תכל"ס בנק המזרחי

אל על מטענים לכל השערים

חוסך לך זמן ומחיר והעבר את המטען שלך
בתובלה משולבת ים–אוויר.
מהמזרח הרחוק לישראל.

ELAL אל על

הקשר האלחוטי המהיר
בעולם.
איתורית

קשר רצוף של הצלחה בעולם הקשר האלחוטי:
* 10 שנים לצמיחה המהירה של קבוצת איתורית בישראל.
* 3 שנים למהפכה בתקשורת אלחוט ממוחשבת – רב תדר ג'ונסון.
* שנה להופעה הראשונה בעולם של איתורית כותבת עברית.

רב תדר JOHNSON
תקשורת אלחוט ממוחשבת.
הקשר המהיר ביותר בעולם!

איתורית כותבת עברית
כשאתה מחוץ למשרד, זה כל מה שצריך כדי לקבל הודעות: בכל המהירות, האמינות והסודיות.
איתורית – הקטנה והקלה ביותר בעולם. פועלת 800 שעות רצוף (סוללת 1.5 וולט רגילה), ללא צורך במטען.

קבוצת איתורית. כל הקשר.
איתורית בע"מ שרותי תקשורת. שרות כל ארצי לאיתור אלחוטי. מערכת רדיו־טלפון למכונית. 03-7549177
רוטקום בע"מ שיווק ושרות קשר אלחוטי ג'ונסון – ארה"ב. 03-9344444
סניפים בכל הארץ: 02-224341, 04-380541, 08-561061, 057-79765, 053-344615

גלגל הבורסה / יהודה שרוני

מצפים היום לתפנית

מגמת השחיקה במניות תפסיות בבורסה נמשכה אתמול, ומדד המניות הכללי ללא בנקים שב וירד לרמה של 85 נק'. ירידות השערים מאתמול מוסברות בשבירה נוספת של משקיעים, כתוצאה מתאוות התנופה בשוק. היוצאים במסחר במרץ, בשעות הצהרים המוקדמות, הוזרמו על־ידי "לאומי פיא", שהו תנהגותה בימים האחרונים בשוק גורמת להרמת גבות. נזכיר כי עד לפני עשרה ימים הופיעה פיא במגמת רכישות לאורך כל אפיקי ההשקעה בשוק המניות, ברמת מחירים גבוהה יחסית. לעומת זאת, קרנות הנאמנות של בנק הפועלים, שהופיעו עד לפני עשרה ימים במגמת מכירות, שינו בשבוע האחרון את התנהגותם, ולאורך כל הדרך הם רוכשים מניות. אתמול, בסיבוב המסחר השלישי במשתנים, הם ביקשו לרכוש מניות במחירים גבוהים, לא תמיד בהצלחה יתרה. שערי המניות הנסחרות במסגרת המשתנים, בשוק בדרך כלל בשיעור של 2–3 אחוזים. יוצאי דופן מבחינה זו היו מניות הבשרת היישוב, פולגת הסנה, ששערים נסגר על 100 נק'. מחזור המסחר במניות תפסיות היה נמוך במקצת מהמחזור שלשום, והסתכם ב־7.5 מיליון שקל. בבורסה מצפים היו לבלימת השחיקה, ולמפנה חיובי בשוק.

מדד		שינוי יומי ב־%
מדד מניות כללי	97.69	−0.96
כללי ללא בנקים	85.35	−2.05
מדד משתנים	85.72	−2.60
מדד אג"ח כללי	110.83	−0.10
אג"ח צמוד מדד	111.16	−0.13
אג"ח צמוד מט"ח	107.78	+0.14

עלייה של 5.3 אחוז בדיסקונט ב'

מניית דיסקונט ב' הנפרעת ב־89', *עלתה אתמול בשיעור חריג של 5.3* אחוזים. במניות הבנקאיות שבהסדר, נרשמה אתמול מגמה מעורבת, עם נטייה לשני הכיוונים. המחזור בבנקאיות הסתכם ב־2.7 מיליון שקל.

תשואה שנתית דולרית ב־%	פדיון אוק' 88	פדיון אוק' 89
בל"ל 0.1	14.52	5.51
הפועלים ש	13.37	5.47
אי.די.בי. ר"ג	13.63	5.44
דיסקונט א	13.38	5.49
המזרחי ש	13.74	5.52

הצלחה לנכסי אזורים

הנפקה של חברת נכסי אזורים זכתה אתמול להצלחה יוצאת דופן. ולניירות ערך בהיקף של 6 מיליון שקל, נרשם ביקוש כולל של 273 מיליון שקל. בהנפקה הוצעו למשקיעים אגרות חוב הניתנות להמרה ולכתבי אופציה. מזמיני ההנפקה יקבלו 2.19 אחוזים מהיקף המזמנם הראשונית. היצע ביניהי בהיקפו למניית נכסי אזורים, נקלט בירידה של 5.7 אחוזים (דבר שעלול להקטין את רווח המשקיעים מההנפקה).

פעילות ערה במניות דלק

במניות דלק נרשמת בימים האחרונים פעילות ערה ביותר, והשחיקה בשער המניה גבוהה יחסית להיקף השחיקה במניות אחרות. "לאומי פיא" הגדילה בימים האחרונים את היקף אחזקותיה במניה, זאת על חשבון רכישות מבנק דיסקונט. לא מן הנמנע כי הרפורמה במשק הדלק, תגדיל את רווחי החברה. עובדה זו עשויה להסביר את הפעילות במניות.

הנפקה	ימים לפדיון	שער	תשואה שנתית
618	7	99.73	15.30
628	14	99.46	15.20
638	21	99.18	15.30
648	28	98.90	15.50
658	35	98.61	15.70
718	42	98.32	15.85
728	49	97.96	16.60
738	56	97.66	16.65
748	63	97.32	17.05
818	70	97.06	16.85
828	77	96.72	17.10
838	84	96.48	16.85
848	91	96.17	16.95
858	98	95.84	17.15
918	105	95.60	16.95
928	112	95.30	17.00
938	120	94.97	17.00
948	126	94.75	16.90
1018	133	94.44	17.00
1028	140	94.17	16.95
1038	147	93.92	16.85
1048	154	93.56	17.10
1118	161	93.29	17.05
1128	168	93.03	17.00
1138	175	92.63	17.30

התמכות הפעילות באג"ח

היקף הפעילות בשוק אגרות החוב ירד מאוד לעומת הימים האחרונים, אך מאידך, בנק ישראל כמשיך למכור בהצלחה, את אגרות החוב במקור. ביקושים האחרונים שוב גבוה התעניינות במלווה קצר המועד, וזאת נוכח העלייה באטרקטיביות ההשקעה באפיק זה. מחזור המסחר במק"מ הסתכם אתמול ב־36.3 מיליון שקל.

הודעות בורסה

● גולן מסרה כי היא נתקלת בקשיי גבייה של חוב בהיקף של 450 אלף שקל, ובתוצאה מכך רווחיה לשנת 1988 עלולים להיפגע.

● קינג סיימה את 1987 בהפסד של 289 אלף שקל, לעומת רווח של 2,000 שקל בשנה הקודמת.

● פרואסבטס סיימה את 1987 בהפסד של 4 מיליון שקל, לעומת הפסד של 551 אלף שקל בשנה הקודמת.

חשוב!
לצורפים/תכשיטנים
קו פתוח
ZAMLER
שרות ביזור
לקבלת מחירי פיקס-יומיים (במחירי זהב) וכן מידע שוטף
ועדכני על מתכות יהלומים נחלים/מטבעות
יום יום בין השעות 14:00-15:00.
לשירותכם מערכת ממוחשבת המרכזת נתונים מכל הבורסות החשובות בעולם.
טל. 03-235924
זמלר מתכות בע"מ יהודה הלוי 143

הארץ
עיתון לאנשים חושבים

שערי קרנות הנאמנות

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי אחוזים
אב	5440.72	5401.59	−56.48	−1.03
אבוקה	420.66	412.44	−3.53	−0.85
אגוז	281.17	275.80	−1.28	−0.46
אגם	112.08	109.90	−0.12	−0.11
אדיר	1893.35	1856.15	−6.84	−0.37
אודם	169.47	166.19	−2.55	−1.51
אופיר	172.79	171.62	−0.06	−0.03
אור	433.75	430.00	−0.95	−0.22
אורין	132.92	130.28	−0.57	−0.44
אורלי	306.94	304.76	−0.51	−0.17
אורן	867.70	850.93	−4.29	−0.50
אייל	5663.35	5552.98	2.64	0.05
איריס	5793.22	5674.01	−18.54	−0.33
איתן	831.65	815.36	−2.56	−0.31
אלון	685.41	671.57	−0.98	−0.15
אלמוג	716.47	702.46	−1.66	−0.24
אליצור	101.49	99.08	−0.64	−0.64
אג"ח	108.21	106.75	−0.16	−0.15
מניות	96.73	94.38	−1.59	−1.66
ארז	322.46	316.15	−5.31	−1.65
אש	140.23	137.15	−2.74	−1.96
אשל	195.00	191.20	−0.45	−0.23
אתגר	89.59	87.86	−1.67	−1.87
אתרוג	270.58	267.99	−1.21	−0.45
בדולח	162.34	159.25	−1.62	−1.01
ברוש	544.10	533.60	−5.15	−0.96
ברק	485.02	475.43	−3.93	−0.82
בקעה	328.00	325.61	−1.00	−0.31
בריש	1648.83	1617.20	−7.56	−0.47
גבע	122.60	120.80	−0.26	−0.21
גורן	483.46	474.29	−2.00	−0.42
גיא	109.47	107.87	−0.80	−0.28
גיל	3434.81	3369.21	−23.30	−0.69
גלית	685.45	677.05	−1.01	−0.15
דוכיפת	363.96	360.46	−3.29	−0.90
דוכיפת	531.20	520.88	−3.74	−0.71
דולב	259.45	254.10	−0.75	−0.29
דורון	1664.63	1634.98	−2.64	−0.16
רותן	286.98	281.81	−0.31	−0.11
דליה	599.41	589.03	−1.67	−0.28
דרור	348.39	342.25	−3.67	−1.06
דקל	369.27	362.15	−5.37	−1.46
הדס	406.53	403.74	−4.21	−1.03
הילה	428.81	426.88	−1.00	−0.23
ורד	578.29	568.38	−1.00	−0.18
זהבית	2040.19	2000.19	−0.84	−0.04
זוהר	117.15	115.45	−0.21	−0.18
זיו	144.20	142.10	−0.24	−0.17
זינוק	105.81	103.54	−1.19	−1.14
זמיר	466.61	457.58	−6.15	−1.33
חבצלת	174.33	170.51	−0.35	−0.32
חליפין	153.21	152.80	−0.12	−0.08
חלמיש	225.23	223.73	−0.48	−0.21
חן	158.85	158.22	−0.17	−0.11
חמנית	120.93	118.28	−0.33	−0.28
טל	6633.86	6560.82	−3.44	−0.05
יובל	495.68	486.11	−2.36	−0.48
יהלום	176.97	173.62	−1.94	−1.11
ישורון	373.47	369.97	−3.36	−0.90
יערה	485.16	475.85	−1.03	−0.22
כוכב	311.84	305.79	−4.34	−1.40
כחל	133.18	130.58	−0.44	−0.34
כלנית	655.51	644.04	−1.93	−0.30
כספית	282.61	280.51	−0.99	−0.35
כרמל	140.43	138.24	−0.63	−0.45
כתר	1263.35	1245.09	−5.92	−0.47
להב	5023.96	4926.67	−18.60	−0.38
לוטוס	133.67	132.22	−0.02	−0.02
לפיד	344.79	338.07	−2.91	−0.85
לטם	2066.03	2024.72	−3.43	−0.17
לשם	410.43	407.71	−0.78	−0.19
מכמר	1478.01	1450.07	−4.12	−0.28
מכמנת	4205.34	4178.39	−11.53	−0.28
מגן	271.42	269.56	−0.60	−0.22
מגנוט	3926.45	3890.91	−22.16	−0.57
מגדל	1686.46	1675.26	−26.97	−1.58
מורן	897.84	886.84	−6.40	−0.72
מוריה	25854.26	25467.17	−122.45	−0.48
מיתר	1099.01	1077.98	−3.47	−0.32
מעוף	4833.24	4741.59	−47.95	−1.00
מעיין	792.72	778.04	−2.06	−0.26
מקשה	414.72	411.95	−0.57	−0.14
מכלול	101.32	99.39	−1.44	−1.43
מרווח	133.86	133.38	−0.33	−0.25
מרום	1447.80	1420.63	−3.82	−0.27
נוגה	157.36	155.05	−0.56	−0.36
נמרוד	286.30	284.31	−5.15	−1.78
נוף	477.52	470.36	−4.87	−1.02
ניל	143.63	141.51	−1.89	−1.32
נרקיס	654.10	642.48	−4.18	−0.65
סגולה	148.66	145.73	0.01	0.01
סלע	402.43	399.76	−0.35	−0.09
סנונית	576.78	565.54	−1.95	−0.34
סער	395.47	387.84	−4.37	−1.11
ספיר	177.66	177.21	−0.75	−0.42
סתיו	374.79	367.74	−3.93	−1.06
עדית	795.80	790.08	−7.22	−0.91
עוז	524.71	517.11	−0.79	−0.15
עופר	117.10	114.61	−0.07	−0.06
ענת	2400.44	2382.60	−18.21	−0.76
עתידי	548.39	537.71	−1.82	−0.34
ערמון	129.95	127.48	−0.38	−0.30
פזא	1716.99	1683.74	−12.74	−0.75
פנר	559.38	548.19	−1.58	−0.29
צמרת	505.29	495.42	−3.78	−0.76
צוק	135.09	134.56	−0.21	−0.16
צורי	1218.61	1194.27	−1.36	−0.11
צופית	537.40	529.70	−4.10	−0.77
צמרת	153.16	152.02	−0.36	−0.24
צריח	107.80	106.35	−0.17	−0.16
קלע	177.04	176.16	−1.24	−0.70
קשת	114.07	111.83	−0.14	−0.13
רוזית	18244.69	18089.43	−200.92	−1.10
רימון	141.97	141.72	0.01	0.01
רקפת	912.05	896.98	−4.79	−0.53
רשף	439.00	429.95	−1.29	−0.30
שבים	489.23	479.89	−1.56	−0.32
שהם	362.15	358.70	−1.27	−0.35
שחף	107.36	105.26	−0.34	−0.32
שדרה	467.04	463.64	−3.72	−0.80
שמיר	445.29	436.65	−1.29	−0.29
שחר	702.04	691.82	−9.22	−1.32
שסק	737.32	723.37	−22.29	−1.67
שקד	197.03	193.21	−0.39	−0.20
תאנה	255.74	253.21	−1.72	−0.67
תבור	528.90	526.27	−5.78	−1.09
תירוש	588.08	580.92	−0.63	−0.11
תנופה	111.04	108.83	−0.13	−0.12
תמר	275.17	269.92	−0.16	−0.06
תמרה	212.92	211.45	−0.89	−0.42
תרשיש	122.66	120.34	−0.28	−0.23
תשרי	567.74	563.13	−1.38	−0.24

שערי אגרות החוב

סדרה	שער	שינוי
שגיא 4.25%		
4101	442	−1.9
4102	178.5	−0.7
4103	171.6	−0.7
4104	166.4	−0.7
4301	166.4	−0.7
4302	157.7	−0.6
4303	156.8	−0.6
4304	154.6	−0.6
4105	138.4	−0.8
4106	135	−0.8
4107	131	−0.8
4108	128.9	−0.8
4109	126.3	−0.5
4110	125	−0.6
4201	154.9	−0.6
4204	144.6	−0.5
4205	142	−0.7
4206	145.1	−0.5
4207	142.8	−0.5
4208	141.1	−0.5
4209	138.1	−0.5
4210	134.7	−0.5
4211	130.7	−0.5
4212	129.6	+0.8
4213	126.6	+0.8
3% מלווה מדינה (הצמדה 100%)		
3601	48517	+244
3602	44744	+226
3603	41680	+218
3604	37620	+358
3605	34395	+338
3606	32447	+329
3607	29857	+86
3608	28282	+85
3609	26963	+88
3610	24143	+145
3611	23341	+142
3612	22682	+141
3613	21680	−68
3614	20828	−67
3615	19242	−64
3616	17672	+97
3617	16681	+95
3618	15842	+92
3619	14523	+71
3620	13733	+69
3621	13054	+67
3622	11780	+48
3623	11011	+5
3624	10430	+68
3625	9684	+5
3626	8920	−10
3627	8292	−10
3628	7625	+5
3629	7161	+3
3630	6821	+21
3631	6229	+46
3632	5874	+3
3633	5552	+2
3634	4923	+2
3635	4659	+2
3636	4455	+6
3637	4268	+6
3638	3995	+5
3639	3660	+5
3640	3043	+19
3641	2640	+17
3642	2348	+14
3643	2039	+12
3644	1822	+5
3645	1644	+4
גליל 4.25%		
3701	1358	−22
3702	1083	+9
3703	952.1	−13.1
3704	816	−11.6
3751	428.2	−4.1
3752	176.7	+3
3753	169.7	+2.9
3901	163.5	+1.5
3902	155.7	+1.5
3903	154.7	+1.5
3904	152.4	+1.5
3754	150.8	−−
3755	145.5	+0.1
3756	140.5	+0.1
3757	137.9	−−
3758	139.3	+0.1
3759	139	+0.1
3760	137.2	+0.1
3761	134.3	+0.1
3762	130.8	−−
3763	126.9	−−
3764	122.9	−1.4
3765	120	−1.4
3766	118.6	−1.4
3791	127.1	+1.2
3792	124.9	+1.2
3826	149.8	−0.5
3827	147.2	−0.4
3828	142.2	−0.4
3829	139.6	−0.5
3830	139.3	−2.2
3831	138.9	−2.3
3832	137.1	−2.3
3833	134.2	−2.3
3834	130.8	−2.2
4%, 6%, 7% פיתוח (הצמדה 80%)		
3526	146300	−−
3527	165520	−−
3528	158700	−1500
3529	158602	+200
3530	155500	+200
3531	155102	+100
3532	150100	+200
3533	150802	−−
3534	142460	−−
3535	141500	+600
3536	141470	+200
3537	141500	−−
3538	133500	−−
3539	133600	+200
3540	134200	−200
3541	128500	−−
3542	129400	−−
3543	122900	+300
3544	124700	−−
3545	119800	+200
3546	119700	−−
3547	119300	−200
3548	121620	+1200
3549	115100	−−
3550	113600	−−
3551	113200	+300
3552	102700	−300
3553	105500	−−
3554	104200	−−
3555	104100	−−
3556	99200	−−
3557	100300	+400
3558	99600	−−
3559	96200	−−
3560	95500	+100
3561	95200	−−
3571	94000	−−
3572	95000	−−
3573	95400	−−
3574	87800	−−
3575	87100	−−
3576	86900	−−
3579	79900	−1300
3577	87800	−−
3578	81800	+1000
3580	75000	−−
3581	68450	−−
3582	65360	−−
3583	58050	−1000
3584	56144	+22
3585	53365	+20
3586	48093	−417
3588	48107	−436
3589	43931	−398
3587	48390	+46
3591	44190	+44
3592	44154	+43
3593	44100	+43
3590	43888	−234
3595	41915	−235
3594	42176	+74
5% מלווה פיתוח (ברירה במלוה)		
2010	164000	−−
2011	160500	−−
2012	162000	+2200
2013	161900	−−
2014	156000	+500
2015	155000	+100
2016	156300	+300
2017	151700	−−
2018	152900	+200
2019	152350	+100
2020	150200	−−
2021	150300	+2600
2022	141800	−−
2023	139900	+200
2024	134000	+1800
2025	131800	−−
2026	131400	−−
2027	129500	+2400
2028	127400	−−
2029	121700	−−
2030	121961	−−
2031	117400	+400
2032	120680	+1200
2033	114500	−−
2034	112200	−−
2035	102209	−−
2036	103509	−−
2037	110240	−−
2038	101280	−−
2039	96819	−−
2040	97773	−−
2041	94600	−−
2051	92415	−−
2052	89964	+2620
2053	89561	+2608
2055	81600	−−
2054	81435	−−
2056	75482	−−
2057	81998	−−
2058	76612	−−
2059	82325	−−
2060	99225	+2890
2061	47932	+18
2062	43882	+17
2063	43136	+16
צמודות זהב		
יזר 5	110.3	−−
רבון		
7006	199.6	−0.1
7007	186	−0.1
7008	176.8	−0.1
7009	172.4	−0.3
7010	162.9	−0.1
7011	154.1	+0.2
7012	148.7	+0.1
7013	141.5	−−
7014	126	+0.3
7015	106	−0.1
7016	105.6	−−
7017	105	−−
7018	104.8	−−
7019	105.2	−−
7020	105.1	−−
7021	107.1	−0.1
7201	106.7	+0.8
גלבוע		
6101	13685	−137
6102	8575	−95
6103	7602	+61
6104	6976	−105
6105	6596	−99
6106	6602	−112
6107	6342	−109
6108	4533	−55
6109	4300	−53
6110	4222	−52
6111	3554	−1
6112	3422	−−
6113	2349	−1
6151	925.3	+7.1
6152	885.8	+6.8
6153	762	−8.5
6154	747.7	−8.3
6155	514.7	−8.2
6156	406	+2.9
6157	300.4	+5
6158	284.2	+2.8
6159	238.3	+1.8
6160	234.8	+3.6
6161	226.4	+3.5
6162	199.5	−−
6163	185	+2.5
6164	178.4	+2.4
6165	166.8	−0.1
6166	158.4	+3.1
6167	155	+3
6168	152.4	+3
6169	142.7	−0.1
6170	134.4	+1.4
6171	96.4	−−
6172	97.5	−−
6001	102.5	−1.2
100% מט"ח		
אל אש	1501	+6
אלביט	215.6	−−
אלתא	1316	−−
אלקטרו	2532	+60
כרמלים	1287	−−
דור 84	100	+0.6
הב היש	246	+1
רים השו	198.3	−4
כור	168	+3
כלל	492	−−
כלום ר	192.3	−−
כלום מ	272	−−
כלום י	314.2	−−
דין	137.1	−−
פל בג	190.1	−−
תרשיש	256.4	−1.5
מדד/מט"ח		
כלת.	186.1	−−
ריס השו	170	−−
כור	159.2	−−
כלל	196.9	+0.8
פז דיס	165.5	−−
מלמ מ	162	−−
מקורות מ	153	−−
[illegible] מ	150.5	−−
לאומי	145.7	−−

כרטיס דיינרס בינלאומי - ביטוח חינם בכל העולם
כשאתה קונה כרטיס טיסה, כרטיס רכבת, כרטיס אוטובוס או כל כרטיס אחר לתחבורה ציבורית, ומשלם בדיינרס בינלאומי - אתה מכוסה אוטומטית בביטוח תאונות דרכים עד $50,000 בכל מקום בעולם.
עוד סיבה טובה להחזיק כרטיס דיינרס בינלאומי.
תענוג לשלם ב"דיינרס"
דיינרס קלוב ישראל בע"מ

שערי המניות 24.5.88

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש שח ע"נ
בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה						
אוה"ה ש	21751					
המספנות 0.1	1152		27	−300	−1.4	−27
המספנות א 0.5	680		1660	−48	−4	−2010
כללי לא בהסדר	17770		1003	−9	−1.3	−1081
			482			+53
בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה ל 88						
אידיבי רג 100.0	107700		178	−250	−0.2	−125
אידיבי ב 100.0	107700		27	+200	+0.2	+27
אידיבי בב א	649400	שב				
אגוד 0.1	80130		200	−400	−0.7	−200
דיסקונט ב	139200		54	+1700	+1.2	+62
דיסקונט א	137600		15	−400	−0.3	−24
דיסקונט שה ב	15400		97			+89
המזרחי ש	44300		490	−110	−0.2	−402
המזרחי מ	44500		43	−450	−1	−43
הפועלים מבב	97894	שב				
הפועלים ש	73250		1067	−100	−0.1	−977
הפועלים מ	73160		52	−320	−0.4	−90
כללי א 1.0	186632		4	−700	−0.4	−9
כלל שה 7	8981		20	+1		+16
בלל 0.1	46355		1151	−300	−0.6	−1381
בלל שה 11	17290		644			+796
מימון המזר 1.0	61700		203	+200	+0.5	+300
מימון המזר 5.0	31360		37	+120	+0.4	+300
בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה ל 89						
אידיבי רג 100.0	136000		37	+200	+0.1	+29
אידיבי ב 100.0	134750		4	+950	+0.7	+57
אידיבי בב א	809810			+4000	+0.5	+7
אגוד 1 שה	101404		2	−446	−0.4	−17
דיסקונט ב'	179897	תב	19	+9127	+5.3	+56
דיסקונט א'	173477		6	−2400	−1.4	−9
המזרחי ש'	55900		30			+70
המזרחי מ'	55400		2	+300	+0.5	+110
הפועלים ש'	92350		111	−150	−0.2	−61
הפועלים מ'	91900		5	−1300	−1.4	−5
כללי א'	237900		2			
בל"ל טסוק	58650		261	−350	−0.6	−205

בנקים למשכנתאות

מוסדות מימון

ביטוח

מסחר

שירותים

מלונות ושירותי תיירות

מחשבים ושירותי מחשבים

נדל"ן, בינוי ופיתוח

חקלאות

מזון וטבק

טכסטיל והלבשה

מתכת ומתכתיה

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

מוצרי בניה

כימיה, גומי ופלסטיק

עץ, נייר ודפוס

תעשיות שונות

השקעות בתעשיה

חברות השקעה

נפט

חיפושי נפט

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש שח ע"נ
דלק נפט 1	2280	בה	153	−90	−3.8	−687
דלק נפט 5	1111	בה	500	−124	−10	−2297

רשימה מקבילה

משתנים

שערים בינבנקאיים

אתמול, בצהריים, 24.5.1988 באירופה

ל־ליש"ט	$ ארצות הברית	1.8690/1.8700
ל־$ ארה"ב	מרקים גרמניים	1.6980/1.6990
"	גילדנים הולנדיים	1.9020/1.9030
"	פרנקים שווייצריים	1.4150/1.4160
"	פרנקים בלגיים	35.40/35.43
"	פרנקים צרפתיים	5.7435/5.7465
"	לירטות איטלקיות	1260.80/1261.80
"	יינים יפניים	124.20/124.50
ל$ קנדי	$ ארצות הברית	1.3462/1.3467

שער הזהב: $ 458.60 לאונקיה ללונדון מיקום.

עסקות עתידיות (פורוורד)

	$/ליש"ט	פר"ש/$	מרק/$
1 ח'	1.8691/1.8702	1.4087/1.4099	1.6919/1.6931
3 ח'	1.8684/1.8697	1.3972/1.3985	1.6811/1.6823
6 ח'	1.8667/1.8680	1.3791/1.3808	1.6641/1.6654

הנתונים נמסרו על־ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

صكرا من الاصل

מכתבים למערכת הארץ

מהי הגנה מופרזת

בתגובה למאמר שפרסם העורך הכלכלי של "הארץ" ב־15.5.88 אני מבקש להביע פליאה על כך שהכותב הנכבד לא טרח לבדוק את העובדות. אם היה העורך הכלכלי לומד את הנעשה בשטח מדיניות היבוא של המדינות אותן התעשיינים הישראלים מנסים לרמות, כרבים, היה נוכח כי החוק החדש עליו יצא קצפו הינו נסיון ליישם בארץ חוק הקיים בארה"ב כבר שנים רבות, וזאת לצורך הגנה על התעשיה "הקטנה והחלשה" של ארה"ב.

עוד היה לומד כי תעשיית הטקסטיל הישראלית הגיעה במהלך המו"מ על הסכם אזור הסחר החופשי עם ארה"ב, להעניק אפס מכס על יבוא מוצרי טקסטיל מארה"ב לישראל בשנת 1989, וזאת בתנאי שהאמריקאים יסכימו להעניק למוצרי טקסטיל מישראל יחס זהה. אולם ארה"ב לא הסכימה לכך ולכן מוצרי הטקסטיל יובו לאפס מכס בחלקם הגדול ב־1995 על פי דרישת ארה"ב. בנוסף לכך, במידה והיה טורח העורך הכלכלי לבדוק, היה נוכח לדעת, כי אין מדינות בעולם המערבי, כולל ארה"ב וארצות השוק המשותף, אשר אינן מגינות על התעשיה המקומית שלהן, ובפרט טקסטיל ומזון, ע"י הגנות בלתי מכסיות שונות ומשונות וע"י מכוני תקנים שונים למיניהם.

העורך הכלכלי של "הארץ" הגדיל לעשות כאשר האשים את התעשיה הישראלית ב"חוסר יעילות, ניהול כושל והכבדי שהוא תוצאה של חוסר תחרות ושל הגנה מופרזת מפני יבוא מתחרה", וכאשר כתב "אם יתברר שיבוא חופשי יגרום ל[illegible] וכיתן לחוסר יכולת לעמוד בתחרות, לא צריך להזיל דמעה."

ברצוני לשאול את עורכו הכלכלי של עתון "הארץ" "האם הנ"ל לא מתאים גם לגבי תעשיית העתונות במדינת ישראל, שעתון "הארץ" ועורכו הכלכלי שייכים אליה. האם היתה תעשיית העתונות הישראלית עומדת בתחרות יבוא חופשי ללא הגנה מופרזת — השפה העברית — כאשר מחיר של דף בעתון "הארץ" הינו 16 אג' ואילו דף בעתון יומי אירופי הינו כ־4 אג'?

נראה לי כי ללא הגנת השפה העברית צריך היה להזיל דמעה על גודל העתונות בארץ.

יורם רוזנשצקי
יו"ר ועדה לסחר חוץ
בהתאחדות התעשיינים

*

זכותו של [illegible] כעורך כלכלי בכיר, להביע דיעה על כל נושא כלכלי בישראל ואינו חייב תמיד לקלוע לדעתנו, התעשיינים, ואנו מצידנו לא צריכים תמיד להסכים עמו. אך בקשה אחת לנו: בבואו לכתוב מאמר ולפני הבעת דעה בבעיה מרכזית לתעשיה, ובמיוחד לתעשיית הטקסטיל, כמו התמ"א וחם קניה, כפי שכתב במאמרו "החורים 40 שנה לאחור" מיום 15 במאי 88', עליו ללמוד את הנושא כראוי.

לעניות דעתי מהמאמר השתקף בבירור, כי אין לשטרסלר מושג מה זה תמ"א. הוא אינו יודע כיצד פועל ומשתלם מס הקניה ואינו בקי כלל ב"רשימה השלישית", שאינה "דבר מסתורי", כפי שהוא חושב.

כאשר בא שטרסלר על "ההת־חכמויות על הגניוס היהודי", יפה העובדה שאנו "מתמצאים לעצמנו", אך חושבני שאין לו מושג כיצד פועלות מדינות אחרות בתחום ההגנה על תעשיות הטקסטיל שלהן. לאור מה שנעשה אצלן כיום בתחום ההגנה הבלתי מכסית לתעשיית שלהן, חושבני שגם בעוד עשרים שנה, לא נגיע "לתיחכום" של מדינות אירופה וארה"ב. אציין רק דוגמא "טריה" מהימים האחרונים שהתרחשה ב־17 במאי 88', כאשר על כל היצוא של ישראל לאיטליה הוטל מכס בשיעור של 17%, ללא כל התראה מוקדמת, בפתאומיות, רק כשל העובדה שהמופע "יחד ואך" הודע, שהודפס בישראל, יצא בטעות גדול יותר במילימטרים ספורים מהתקן הנדרש.

עם כל הכבוד לגניוס היהודי, המצאות כאלו עדיין לא המציאו גם בישראל.

חיים קמיניץ
יו"ר אגף הטקסטיל
התאחדות התעשיינים

*

בהמיה שטרסלר מעיר:

הציבור יכריע אם אמנם לי אין מושג בחומר עליו אני כותב, או שמא האינטרסים הברורים של חיים קמיניץ, שהוא גם המנכ"ל של חברת הטקסטיל "ארגמן", גורמים לו לעוות את המציאות. אין אף מדינה בעולם המערבי שיש בה הגנה כל כך גבוהה על הייצור המקומי. אין מדינה שמתקיים בה השילוב המתוחכם של היטל שלי"ג, מס קניה, תמ"א, מכס ואיסורים אדמי־ניסטרטיביים לרוב.

חוץ מ"עובדות החיים של התעשיינים", יש גם עובדות אובייקטיביות שלפיהן צריך לפעול — לטובת כלכלת ישראל ולא רק לטובת חשבון הרווח של יצרני הטקסטיל.

חוק תרומת אברים

ראיתי את השידור בטלוויזיה על אודות הישראלים המחכים להשתלת בבית חולים אנגלי.

מלבד חוסר הצדק הנובע מכך שרק בעלי אמצעים יכולים לזכות בהשתלת אברים ועל אחרים לסמוך על חסדי הרבים ותרומותיהם הזעומות, מתמיה הדבר שאנו נזקקים לשרותיהם של בתי־חולים זרים בעולם כאשר קיימת בארץ תשתית שתאפשר ניתוחים אלה בעלות זולה ביותר וביעילות לא פחותה. אי הפעלת המרכזים הרפואיים האלה בארץ למטרות שתילת אברים נובעת כנראה בחוסר תורמים.

במצב שבה המדינה הזאת מאבדת מדי שבוע כ־10 אנשים, לרוב צעירים, בתאונות דרכים בלבד, נגרם בזבוז עצום בחיי אדם שיכלו להנצל וכן בהוצאות הכספיות אם היה קיים חוק שיאפשר לקונסיליום של רופאים להחליט על נטילת אברים מנפטר ללא כל צורך בהסכמת המשפחה.

לוי שמעוני
אשדוד

התנועה של המדינה?

ככל הנראה, כנגד מאמינים כי המחזר עדיין בעיצומו. זאת חוויתי אני, וקהל נוסעים רב, על בשרנו הלוהט, כיום א' 15.5 שהיה יום שרב קשה במיוחד. היה זה בקו 370, בדרכנו מבאר שבע לתל אביב, ולאחר התחנה הובהר לנו כי מיזוג האויר אינו פועל.

בחזרה מתל אביב, לפנות ערב, ולאחר המתנה ארוכה, עליתי על האוטובוס המיוחל שאף הוא היה נטול מיזוג אויר ובתוספת מגעילה הבהיק משביע מוזהב קורש, בי־הוד באחור הראש. ביציאתנו מת"א הלה תקלה במנוע ומכאן ואילך החל פרק מורט עצבים של נסיעה איטית ועצירות תכופות בנסיון להתגבר עליה, אך ללא הועיל. סמוך לצומת כפר אחים נפח המנוע את נפשו המיוסרת, ולאחר המתנה תחת השמש הלוהטת נעצר אוטובוס שאסף אותנו, בעמידה כמובן. גם כאן לא נגמר הסיוט, כי מיזוג האויר לא פעל גם באוטובוס זה.

למרבה האירוניה הדעים הדדין סיסמאות פרסומת וביניהן: "אגד התנועה של המדינה". אולם לקהל הנוסעים, וגם לי, לא נותר כח לצד חוק מתחת הרחוק והחום הנורא.

בפעם הבאה אסע ברכבי הפרטי הנאמן, ובדרך אהרהר בשאלה האם אגד קיים למען הציבור, או שמא הציבור קיים למען המתפעל הזה.

רב רובין
עומר

תקליטים/דני בלושטיין

גמישות פנתרית

עפרה. המלכה התימנית של רחבת הריקודים

פרינס — "Lovesexy" (הד־ארצי)

שילה אי: תופים, כלי הקשה וקולות. ד"ר פינק: קלידים מחשבים, קאט: קולות. אריק לידס: אמבליטה בליה: כלי נשיפה וקולות. מיקו: גיטרה וקולות. בוני בויאר: קולות ואותן האמבונה. לוי ליבר: ג'הוניה: באס וקולות. פרינס: כל השאר.

הקלישאה שההסטוריה נעשית בידי בודדים, יחידי סגולה, תקפה גם לגבי המוסיקה הפופולרית. פרינס הוא המוחשה לכך. הוא מתבלט בנוף השיממון המוסיקלי של סוף שנות השמונים.

הגאוניות של פרינס אינה מוטלת בספק, אלא שיש לה רמות ייחודית להלוחין — הכלאה של גמישות פנתרית המאופיינת בתנועה של חכמת הרחוב, יחד עם התכום ותחושת מוסיקלית ומבנית המבהימה ברוחב היריעה שלהן.

את החלק הארי של התמונה והמגוונת הייתה מוסיקת הרוק והפופ לאמנים שחורים, שהתוו עבודה את קווי תוכנית המיתאר. פרינס, מלקט במוצאו, מקבץ חורה את כל הבנים האובדים, ויוצר מהם סינתזה חדשה.

הלהיט של התקליט "רווב ה אלפבית" הוא המוביל המסחרי שלו — להיט בסוח המשלב מלודיה של שירי פופ משנות השישים עם פאנק כושי מרליק. אך אם רוצים לעמוד על סוד ההצלחה האמנותית של פרינס, צריך להאזין לשיר הנושא של התקליט — "Lovesexy". בשיר עורך פרינס הקבלה וזהות בין מעשה האהבה לחוויה הדתית — שני נושאים שבהם הוא עוסק באובססיביות פרוורטית. להצגה המפתחת של השיר, שהיתה יכולה להיות לקוחה מכל טקסט דתי — "ההרגשה שאתה מקבל כאשר אתה מתאהב לא בבחור או בחורה, אלא בשמים שמעליהם" — הוא מצרף בהמשך השיר קטע של נגיעות ארוטיות סביב מוטיב מוסיקלי פשוט וקליט, הוא בונה תמונה מוסיקלית מ־תחכומת המכילה גוונים של פאנק שחור בכלי נשיפה ובאס מקפיץ, גיטרה בסיגנון הנדריקס וקולאז' של אפקטים ויציאות מוסיקליות מפ־תיעות בסיגנון פרנק זאפה בתקליטיו הראשונים. נראה שפרינס מתפש בראש ובראשונה כיצד לא לשעמם את עצמו. והוא עושה זאת בפרובוקטיביות ורוח אנרכיסטית עם הרבה הומור וסיגנון. כמובן, אתה יוצא נשכר מכך — יש לך קטע שגם מתאים לריקוד סוער במסיבה וגם להאזנה קשובה בבית.

"When 2 R in Love", שיר שהופיע במקור ב"האלבום השחור" המפורסם שלו, הוא מבצע בלדת אהבה עם ניחוחות של בוסה־נובה, המזכירה את סטיבי וונדר בימיו הטובים, בקטע ותוח את התקליט — "הזוביות" מציג פרינס פילוסופיית חיים פשטנית אולי, אך כאן אותה בתמונת עולם מוסיקלית מרשימה, מעין פריקה של כל מסקמרום הסי־גנונות המוסיקליים שהוא אמון עליהם. יש גם כיוונים מוסיקליים חדשים, כמו הפתיחה של הקטע "אנהסתוזיה", בסיגנון פיליפ גלאס שרק יגרום לו לקפא בפרינס.

לפעמים, בקטעים היותר רציניים שלו, קשה להתמקד מההרגשה לאלו מחוות מוסיקליים פרינס מסוגל לקחת אותנו, אילו היה משוחרר להלוחין מאילוצים מסחריים. אך גם כך הוא נשאר המרתק ביותר במו־סיקת הפופ העכשווית, ומעבר לזה — אם למישהו יש היכולת לפרוץ אל כיוונים חדשים, הרי זהו פרינס.

סטיב טיבטס — YR ("איי־סי־אם." יבוא: "קורוס")

סטיב טיבטס: גיטרה, קאליטבוית, קלידים. מרק אנדרסון: קונגה, תופים, כלי הקשה, ברב יוה: באס. סטיב קוקראן: טאבלה, מרקוס חיים: מאנדלה, מרק הייגהולר: בונ־גוס, טמפורנים. הרוחה: סטיב טיבטס.

חברת "איי־סי־אם." המתמחה בג'אז אלטרנטיבי, הוגה מתרגלה הוציאה את אלבומו של הגיטריסט הא־מריקאי סטיב טיבטס — "YR", אותו הקליט לפני כשש שנים במי־מון עצמי, לאחר שכבר הוציא שלושה אלבומים אצלה בשנים האחרונות. יש לכך סיבה טובה, ואותה ניתן למצוא בביקורת של מבוזין הג'אז "דאונביט", שהעניק לתקליט את הציון המקסימלי — 5 כוכבים: "זהו הלוזם של כל פריק גיטרות... טיבטס מכביל גיטרות אקוסטיות וחשמליות בנוף מחוי הנדריקסיאני, בהפקה אשפית, לפי עמים תוך צירוף של 20 גיטרות על ערוץ אחד. הוא מגיה שכבות צליל של מקהלות של גיטרות ומבנים מורכבים ביותר... אחרי שהוא מגיע לשיא של חיוניות הקרובה אל נקודה של שבירה, הוא מרביע אותו בעורת מעבר נוגה על גיטרה אקוסטית, עד לפריט הבא".

את התיאור הזה היה ניתן לשמוע קודם צליליו המקבצים בקטע כמו "פרוע הפתוח את התקליט, או ב"זה You and I" הבוני במיני־יצירה. התקליט מציג עולם מוסיקלי מסוג השפעות של מוסיקה אתנית, הודית בעיקר, פולק, ירוק — בסיגנון שסביר שאם בימי הנדריקס היה חי איתנו היום הוא היה מתבטא אליו. לפעמים עד כדי כך, שהתקליט הזה נשמע כהמשכו ההגיוני של Electric Ladyland הנדריקסי. זה ישן אצל טיבטס הוא שגם בתוצלת דרכו, הוא לא התפתה להצגת ויר־טואוזיות.

את רחבת הדיסקו המערבית בסיגנון שוודי תהיה המובילה שלו ושילוד בוואי איקספור היקיים.

עפרה חוזה — אם נבעלו (מקסי־סינגל "הד ארצי")

השיר רבי שלום שבזי, הלחן עממי תימני, עיבוד והפקה מוסיקלית של ברקת הרוסקים — יזהר אשדות, עיבוד מקורי לבצורות הכלי נשיפה — בני נגרי, הוקלט באולפני די.בי., מיקס — אולפני "המחב" להגדו.

המדובר כאן במקסי־סינגל (תקליט בגודל של אריך נגן, המנוגן במהירות 45) המכיל שתי גירסאות רמיקס (בישול מחדש) של "אם נבעלו" — השיר איתו פרצה עפרה חוזה לקרירה בינלאומית, ושהיכה אותנו בגיליון האחרון של "Q" — מגזין הרוק המוביל באנגליה, לכתבה שכותרתה "המלכה התימנית של רחבת הריקודים". "אם נבעלו" הופיע במקור בתקליטה של עפרה "שירי תימן". עפרה חוזה מצהירה בכתבה שהיא עדיין המומה מכך שתקליט אותו הקליטה כמתנה להוריה, פתח עבורה קריירה בינלאומית. אין זה מפליא — ה[illegible] במשרד אמצע הדרך שפרסמה אותה בארץ וקרוב לשורשיה האמיתיים, יש לה מה להציע לשוק הבינלאומי. "אם נבעלו" היה הנחשון, ועכשיו, עם "אם נבעלו", המוסיקה התימנית פוגשת

הארץ ממליץ

אהבתנו כל כך (ת"א) — באמצעות סיפורם של שלושה חברים האוהבים אשה אחת, מתאר הבימאי ה אירלנדי אטורה סקולה את השינויים באיטליה בשנים שלאחר מלחמת העולם השניה, ואת היחס בין מציאות ואשליה, בין חיים וקולנוע.

בתה של מקרה (ת"א) — סרטו של כ'ישטוף קישלובסקי מציג שלוש גירסאות של גורל, מקרה, או אלדהים, בפולין בת ימינו. סרט מורכב וקשה.

גברת מס הכנסה (ת"א, ירושלים) — יוזו איטאמי (טמפופו) חוקר את יחסם של היפאנים לכסף ואת שיטותיהם להעלמת מס.

התנור של התחברה שלי (ת"א) — קומדיה חדשה של אריק רומר הצרפתי, שעם השנים סרטיו הופכים ליותר צלולים ומקסימים. נפתולי אהבה ומחשבה של חבורת צעירים המחפשים את האושר.

לוידי אוב (ת"א) — קומדיה רד מנטית שנוגה ומענגת מ־1941, בכיכוב של פרסטון סטרג'ס, עם הנרי פונדה וברברה סטנוויק כששניהם צעירים ויפים.

המסבאי הנבחר (ת"א) — טרגדיה עדינה על סרטי הסמוראים שנעשתה ב־1958 על ידי אקירה קורוסאווה ("שבעת הסמוראים", "יוד ויסקורי", "קאגמושה" ועוד).

מוכנת ירח (ת"א, ירושלים/חיפה) — יוזו מלא בנוקליס משפיע באורח רומנטי על אלמנה איטלקיה ועל כל בני משפחתה. עם שר הבסלמה, ניקולאס קייג' ושחקני משנה מצויינים.

תמפושה בכפר (ת"א) — ילד פריסאי בן 9 מבלה חופשה קצרה בכפר, בה הוא נפגש בבמה אמיתות חיים ורוכש ידידים אהובים. סרט אישי של הבימאי הצרפתי ז'אן לו היבר.

עיניים שחורות (ת"א, חיפה) — סיפור אהבה איוזני ומריר, המבוסס בעיקר על "הגברת עם הכלב", אך גם על סיפורים אחרים של צ'כוב. נעשה במערב על ידי הבימאי הרוסי ניקיטה מיכלקוב. בכיכובו של מרצ'לו מסטרויאני הנפלא.

להתראות ילדים (ת"א, ירושלים) — ילד יהודי מוסתר לנאצים בפני־מיה קאתולית בצרפת. סיפור אמיתי מילדותו של הבימאי לואי מאל.

תיאטרוני ישראל

הערב יום ד' 25.5

תיאטרון הבימה:
סאלת שבתא: 20.30
החיבוק: 20.30
בן רויקי — בכימרתא: 20.30

ותיאטרון הקאמרי:
הקיזה — בנחותא: 20.30
אבמא קוראז' — בבפר סבא: 20.30

15 שנה ל"קול השלום"

פירוט שידורים בימים: רביעי וחמישי 25־26 5/88

שעות	רביעי — 25	חמישי — 26
08־09	יורם גאון	יאהר כהן
09־10	א. ניצוון ג.	פוליס
10־11	חביבי	אילנית
11־12	פיל קולינס	מיקל ג'קסון
12־13	קאסאה	קאסת
13־14	ב. ספרינגסטן	פליטווד מק
14־15 15־16	מה לעשות	מה לעשות
16־17	ג'ון דנבר	דוויד בואי
17־18	אולדיס	אולדיס
18־19	הפלטורס	אינק ספוטס

2 הופעות אחרונות בישראל
בלט
בז'אר
לוזאן
ירושלים — בנייני האומה
הדיבוק - בכורה עולמית
באך- קנטטה
אל-נור
26 במאי 20:30
28 במאי 21:00
פסטיבל ישראל ירושלים
הבקורות מהללות:
* שלא יגמר לעולם - תקוה חוסר ישי "ידיעות"
* הלהקה המובילה בעולם - דורה סאורן "ג'רוסלם פוסט"
* חוויה לכל החיים - אריה יאס "מעריב"

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

המגנת רופאים בנושים רופאים: מ־8 בערב עד למחרת ב־8 בבקר במוקדי מד"א של 101.
מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 5793333, 5793354
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 053־541555
נהריה 823333
רחובות 08־451333
בת־ים 5511111
חולון 803133
לוד־רמלה 08־221822
באר שבע 057־74767
מוקד מרוץ רפואי בקופ"ח הכללית:
בימים א'־ה' — 20.00־8.00
בימי ו' — 15.00־8.00
טלפונים: 03־433300
שר־ן — שירות רפואי ביתי
24 שעות ביממה, בכלל המשנות שיניים: ירושלים, מוקד יום 668585, 669531, מוקד לילה, שבת וחג 226191, מוסד 1788 ולהמשיר הודעה לרופא התורן תל־אביב, מוקד יום 218820, 218898, מוקד לילה 651011, מוסד 3752 ולהשאיר הודעה לרופא התורן מכבן ב"ר שקמד — שירות רפואי לקשר למשר
שירות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות בשעות 24־19: טל' 03־7549111 "שקד" מוסד 222
בימי חול בשעות 19־24 ימי שישי 14־24, בשבת 24־08 טל' 04־380541 עד מוסד 1665
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה תל־אביב:
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר), טלפון: 294869, 285822־03
הרפואה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים 24 שעות בר כוכבא 49 טל: 03־284649 פתוחה בימים א'־ה בין 21.00 עד 25.00 ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00

שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
ירושלים: בית הדסה צ'כ — 22־16
קשר לבית —
שירות מיוחד לרפואה, שיקום וסיעוד בבית.
מרכז רפואי הרצליה פיתוח 052־548575
7549111 אינטרית 1508
של"ן — עזרה ראשונה נפשית: 24 שעות:
ירושלים 227171
תל־אביב 5461111
ילדים ונוער 03־261113
חיפה 672222/3
נתניה 053־335316
באר־שבע 057־418111
כרמיאל (גליל מערבי) 04־908410
כפר סבא 052־913999
מרכז רפואי באר־יעקב 08־228888
מרכז מידע לקורבנות אונס (24 שעות):
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02־245554
חיפה טל' 04־382611
מרכז מידע לעבורי לחץ במטה "מעגלים"
א' ה' 13.00־11.00
ב' ד' 18.00־16.00
טל' 220051
רח' מאזה 15 תל־אביב
יד ביד — ארון קשבת לילד ולנוער תל אביב לילד 226027 24 ש' ביממה להורים, בימים ב', ה' מ־17.00־20.00, 222732
ירושלים — 263358
חיפה נהריה 239488 מ־20.00־11.00
הגליל המערבי 04־922222
קו אלוי — המגודה למבנה הילד עזרה במצבי אלימות כלפי ילדים 261079 א'־ה' 20.00־16.00
מים לשירות אתם — חברה מקצועית לשירות הציבור בגוש דן 24 שעות ביממה
03־5461727/8
ש"ל — שירות סירות מישל נמר לשלט לב
336848 (מרשי)
ויצו — 24 שעות קו אדום לנשים מוכות טל: 03־5461153, 06־550506
הוועד למלחמה באיידס — הנגדה

וסיוע לחולים, מידע מוקלט 24 שעות בטלפון: 290101, 203121, עד פתוח בכל יום ב' 23.00־19.30 ת.ד. 53602 ת"א
תורנות מדינות בטלפון — רושן ת"א 611801, 246363, 239952
רושון ירושלים 226335
רושון חיפה 645354
האגודה לזכויות האזרח מגיר ת"א בן יהודה 146 טל: 239207

תורנות בתי־חולים

תל אביב רוקח — (ילדים, פנימית, כירורגיה)
ירושלים הדסה ע"כ — (פנימית, כירורגיה, אאא, נשים, עיניים)
הדסה ה"צ — (אורתופדיה)
ביקור חולים — (ילדים)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב: סניפא אבן גבירול 83, 246095
בני ברק: 1 פינת סולוביט 10, 440552
ירושלים: ירושלים יפו 212, 380073
חיפה הנשיא שד' הנשיא 33, 333312
חולון אהרון הפרין 52, 809153
בת ים גני בת ים הגבורים 8, 5515671
רמת גן רמת גן ביאליק 51, 721514
בני ברק פרינץ ר' עקיבא 162, 796524
פתח תקוה אחוזה ברון הירש 21, 911710
נתניה הרצל 2, 28666
הקריות מכבים הבנים 24 ק. ביאליק 712674
חדרה כללית ה. סמואל 335884

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לנוער ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא הבנות, משפחה, מיניות — אנונימי מניעה. ימים ב' ג' ד' — 19.00־16.00
רונב"ס 9 5101511/2
חיפה: ימים א' דר' 19.00־16.00 רח' הנשר 14 טל' 381520

מרכזי מידע — אגד

02־304304 03־432777 04־549121

הסנה
מוגש כשירות לציבור על ידי
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

טלוויזיה

חינוכית

08.00 חדשות קול ישראל
08.05 שעת כושר
08.15 ארץ מולדת
08.40 אנגלית ד'
09.00 מדעי הטבע
09.20 אנגלית ד'
10.00 שעת כושר
10.10 מדעי הטבע ה'־ו'
10.30 פרפר נחמד
11.00 חשבון ו'
11.15 אנגלית י"א־י"ב
11.30 מושגים ביהדות
12.00 אנגלית ח'
12.25 אנגלית י'
13.00 מדעי הטבע
13.50 גאוגרפיה כללית
14.00 חדשות קול ישראל
14.05 האוניברסיטה הפתוחה
15.00 טוב טוב הגמד
15.25 שעת כושר
16.00 גבורת פלפלת
16.10 שביל אגבעת שביל בצר
16.20 שבעה פיצוצים מבריקים לארבעים
17.00 ערב חדש

כללית

17.30 שמיניות באוויר
18.30 (ע) קיצור החדשות
18.32 (ע) הקלאות היום
19.00 (ע) בקר הבריאות
19.30 (ע) חדשות
20.00 כתורת מבט
20.02 עד פוס
21.00 מבט לחדשות
21.30 תפריטי שירות
21.35 מוקד
22.05 "שובי שבו הקטנה"
23.35 מוקד של יום החדשות

ערוץ 2

18.30 מוכבים היכון בתנו
19.00 עולם החיות
19.30 "מארק האלמר"
20.00 זינוק שבועי
20.15 מה חדש
20.30 "שמשון הלילה"
21.30 צרים, סדרת מותח

ירדן ערוץ 6

18.00 תכנית בערבית
19.00 חדשות בצרפתית
19.15 ירדן ביום
19.30 חדשות בעברית
19.45 ספורט
20.00 חדשות בערבית
20.30 השיאים של גינס
21.00 הסרטן
21.30 סיפורי מסתורין
22.00 חדשות באנגלית
22.20 סדרה חדשה

לבנון ערוץ 12

14.30 חיים אחרים
15.00 מועדון 700
15.30 התעלמות
16.00 האור הלילי
16.30 סופר־בוק
17.00 שובבי הגלשים
17.30 סרט "האיש של מגדל אייפל"
19.00 חוץ וקשת (סדרה)
19.30 משפחת קמבל
20.00 חדשות בעברית
20.30 חדשות באנגלית
21.00 רצח במשימת קלסוס
22.00 החוק ומי מקביד
23.00 המשווה (בלש)
24.30 חיים אחרים

רדיו

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר
07.09 בהטונה גינותות
09.00 קונצרט בוקר
11.37 פינת השיר
12.00 אמנים באולפן
13.05 בהמונה: בקונצ'
15.00 בהמונה יהודה
16.00 מהקלטות ההתזמורת
18.00 שעה עם
19.00 מוסיקה אהובה עליכם
20.05 אינטרלוד
20.30 מאולמי הקונצרטים
22.30 באו הלאה
23.00 מחזורי יצירות

רשת א'

16.05 מושבים
17.10 צבעי הקשת
18.06 מבחן ערב
18.05 סיכום המשנה היומית
19.10 דף גמרא יומי
19.30 שידורים לקולים
22.05 תכר מאתו כוכב

רשת ב'

18.06 יש שאלה
18.45 היום בספרים
19.35 היום הזה
20.05 צימוקים ושקדים
22.05 מתפשים את המטמון
00.05 זמן חדשות
00.15 באו ועוד

רשת ג'

18.06 הצעקה המתרונה
20.05 כשנר באוזניים
21.05 צליל מכוון
23.05 הלילה הוא שירים

גלי צה"ל

18.05 יער משורר
18.45 מעבר לגבול
00.05 ציפורי לילה
02.00 לא רוצים לישון
05.00 צלילי בוקר

צה"ל 1

19.05 שירים מכאן
20.05 כוכב הערב
21.00 מבט לחדשות
21.30 אוניברסיטה משודרת
22.05 על הרבע השל הביטוח
23.05 עשבים הארבע
23.55 שירת הנות

צה"ל 2

19.05 שליפה מהמותן
20.05 מעבר המטבעים
22.05 הפסקת עשר
23.05 קול הבאו הוו

שידור קבוע

רשת א'

07.30 רדיוקל, עברית קלה
08.05 חגנה עם בני הגדול
09.05 סלודיה, שירות מידע
10.05 מורב בוקר
11.05 ירוק ירוק, שירים עבריים
12.05 מעורב ירושלמי
14.06 בראש צעיר, מגאוזין לילדים
15.30 האוניברסיטה הפתוחה

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה
08.05 עושים עניין
09.05 ביקור בית. עם רבקה מיכאלי
10.05 כל צבעי הקשת
12.10 אלדראלדי ב"ב

13.05 בתי היום, חדשות ומבזקים
14.06 לראות או לא לראות, תרבות ואמנות
14.30 בכוכבנו, חוזי המוסר
15.05 שירים ופזמונים (ימים ב'־ה)
16.05 יומן כלכלה
17.05 רצועי קסם
17.35 קדאיר חשר. קראים ממליצים

רשת ג'

06.04 כוחרה לאתושר. להיטים
07.07 שיר בבוקר בבוקר
09.05 ביפלים. עם מיכל שמואלי
10.05 דברים טובים. עם שמירה איתבר
11.05 שבעים מי יודע שירי שנות השבעים
12.05 אהבה יוסטונית. עם יוסי שיאם
13.05 רק בימי חול. עם מגום ברי
14.00 לי לבד שיר הברכה
15.05 חרש, חרש ומוזרה. עם שוש עטרי

16.05 הגנה יומית. עם יעקב אבינר

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת
06.30 מוקדם ען, חדשות
07.07 שבע אפס שבע. עם אלכס אנסקי
08.00 בוקרטוב ישראל. אקטואליה
09.05 צלהבוקר. עם אלי ישראלי
10.05 עשר, שירים עבריים
11.05 גבון לעכשיו. עם רפי רשף
13.05 דרדהריבים. עם רוני לבך
13.45 40 לאחת. סיפור היום בתשע"ח
14.05 עסקות יומית
עם יצחק בנבר וגולי יעיב
15.05 שירים לתת. עם ארז טל
16.05 פסטיבל ישראל 88. מוקר יומי
16.15 ארבע אחר־הצהרים. שירים עבריים
17.00 שרב־טוב ישראל

קולנוע

תל־אביב

אורלי — מוכת ירח 5.00, 7.30, 9.30
אסתר — בלש צמר 5.00, 7.30, 9.45
בן יהודה — חיוך גורלי 4.30, 2.15
בית לסין — בית החיות 11.15
גורדון — יופי של המנט 5.00, 7.30, 9.45
גת — שאלה של שפיות 5.00, 7.30, 9.45
דקל — משודרים הרשות 7.00, 9.45
דיזנגוף 1 — כמו הדרך עושים את זה 11.00, 13.30, 5, 7.30, 9.50
דיזנגוף 2 — מאונן 11.00, 13.30, 5.00, 9.50
ראו זה פלורס 7.30
דיזנגוף 3 — להתראות ילדים 11.00, 13.30, 5.00, 7.30, 9.50
דיזנגוף 4 — הזה, תקנה והשלה 9.50
דוייזינגוף — רב מכר 8.00, 10.00, סקס 12.00
הקולנוע — בית ציור אמריקה — הערב אין הקרנת סרטים
חור — גשואה לשנים 5.00, 7.15, 9.30
חן 1 — חול טוריס 4.30, 7.15, 9.50
חן 2 — מגמים אשר 5.00, 7.30, 9.15
חן 3 — הקיסר האחרון 12.30, 4.30, 6.30, 9.30
חן 4 — מעקב צמוד 11, 2, 5, 7.30, 9.50
חן 5 — ד' שומר עלי 11, 2, 5, 7.30, 9.55
לימור — מסיכאסר ליום אחר 5, 7.30, 9.30
לב 1 — ויאושה בכאר 2, 5, 7.40, 10.00
לב 2 — אהבנו כל כך 2, 5.00, 7.25, 9.50
לב 3 — התנור של החברה שלי 2, 5, 7.30, 10
לב 4 — הבכור הנבחר 2.00, 4.45, 7.15, 9.45
מרתון ת"א — עיניים שחורות 4.30, 7, 9.30
התוניה הישראלית — מגון הדר המנשה 10.00
סינמטק ישראלי — מפיססו 4.45, 6, מאנטנגור 10.00
פאר — חבעה המבבי 4.30, 7.00, 9.30
פלזה 1 — עם המצחק 5.00, 7.15, 9.30
פלזה 2 — עדות במבכן 5.00, 7.15, 9.30
פלזה 3 — הבה טוב 4.15, 6.15, 9.15
פאר — בשם הטפ 5.00, 7.30, 9.30
פרז — לוידי אב 12, 2, 4, 7.15, 9.30
צפון התחלויות — חופשת מאמריקה 13.30, 4.00, 7.30, 9.50
תכוד — העולם לפי גארפ 7.00, 9.30
חכלת — כתו של מקשה 5.00, 7.30, 9.45
תל־אביב — כלא מתוהבים 5.00, 7.30, 9.30
מקום הבבוותויקה — הארש שידע יותר מדי 8.00, 10.00
צוקי — צוק אותה מתהבכה 5.00, 7.30, 9.30

הרצליה

חור — הנגדי 7.15, 9.30
דן אביגיל — חיוך גורלי 7.00, 9.30
מלון הנאות — דאן רה פלורס 7.00, 9.30
תפארת — הקיסר האחרון 6.30, 9.30

ירושלים

אוריון — נשואה לשנים 4.30, 7.15, 9.15
אורגיל — חל סוריס 4.30, 6.50, 9.15
אינשפירה — גבורת מן הבנבה 5.00, 7.15, 9.30
חורגון — שאלה של שפיות 4.30, 7.00, 9.15
בית אגרון — הבורה הגלל 6.00, שבחון חשים 7.45, ציניפה כמון 9.45
מינשרל — מוכת ירח 7.15, 9.15
מרכז — קם המצחק 4.30, 7.15, 9.15
סינמטק 1 — התמודשות מסר הבנגנו 7.00
חבקים של אלפם 9.30
סינמטק 2 — והמבגאות בראש 7.30, סימנים על לחקת הבולם של מעדים 9.30
עדן — צוק אותה מתבבכת 4.30, 7.15, 9.15
סמיר — עסקי משמחה 7.30, 9.30
רון — משודרים חדשות 4.15, 6.45, 9.15
ת. ירושלים — להתראות ילדים 7.00, 9.30

רמת גן גבעתיים

אורמים — החוזר 7.30, 9.50
הדר — מוכת ירח 5.00, 7.30, 9.30
ליל — עם המצחק 7.30, 9.30
שבתים — ריקוד מוכת 7.15, 9.30
רב גן 1 — חל סוריס 5.00, 7.30, 9.55
רב גן 2 — שאלה של שפיות 5.00, 7.25
רב גן 3 — מעקב צמוד 5.00, 7.30, 9.50
רב גן 4 — הקיסר האחרון 6.15, 9.15

רחובות

בית העם — אבא דר ממני 8.30
הוד — השר 7.15, 9.30
חן — אוחי ובר 5.00, או אפשר לקנות אהבה 7.15, 9.30

נהריה

רון — מכישה צוותה 7.15, 9.15
הוד — שאלה של שפיות 7.15, 9.15

נתניה

מגדיר — חשר 5.00, 7.15, 9.30
שרון — מאון 5, 7, 9.30

באר־שבע

חן — חיוך גורלי 5.00, 7.15, 9.30

רמת השרון

כוכב — עצרה בעקיים 7, 9.35

פתח תקוה

היכל 1 — מוכת ירחה 5.00, 7.30, 9.30
היכל 2 — בארגוק 5.00, 7.15, 9.30
היכל 3 — הקיסר האחרון 6.15, 9.10

חולון

אורמין — המאבק לבגורות 7.30, 9.30
מגדל — חל סוריס 7.30, 9.30
מגדר — עיות במבכן 5.00, 7.15, 9.30
רינה — מוכת ירח 7.15, 9.30

צפת

בית אלון — העולם על פי גארפ 9.15

חיפה

אורה — תשוקות באמריקה 4.30, 7.00, 9.15
אורלי — תשחה בבאר 7.00, 9.15
חן — מגמים אישור 4.30, 7.00, 9.15
סינמטק — מוליבר 7.00, מוליבר — המסך 9.30
עצמון 2 — מוכת ירח 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 3 — מסיכאסר יום אחר 4.30, 7.00
9.15
פאר — והלטמרים 4.30, 6.50, 9.15
קרן אור המחודש — כשם העם 5.00, 7.00
9.15
רב אור 1 — הקיסר האחרון 6.15
רב אור 2 — שאלה של שפיות 4.30, 7.00
9.15
רב אור 3 — די שומר עלי 4.30, 7.00, 9.15
רב גת 1 — משודרים חדשות 4.15, 6.45
9.15
רב גת 2 — עיניים שחורות 4.30, 7.00, 9.15
רון — נשואה לשנים 4.30, 7.00, 9.15
שביט — כמו הדרך עושים את זה 7.00, 9.00

קריות (חיפה)

אורות — זהה טנש 6.30, 9.30
בית העם — בארגוק 9.15
החיכל — חיוך גורלי 9.15
שוף — מוכת ירח 7.00, 9.15
מכוון — שוחות בגולל 7.00
סמיר — חל סוריס 7.15, 9.30

בת־ים

אורתים — אוספורית השמש 7.15, 9.30
עמבאסות — בארגוק — מבבע בסוף הגורל 5.00, 7.30, 9.30

טבריה

יזי שמורית — חיוך גורלי 6.45, 9.15

עכו

אוריטוריום — בארגוק 7.00, 9.00

בית שאן

מתנ"ס — בארגוק 9.15

עפולה

היכל התרבות — דאן רה פלורס 9.15
כותרוג — אי אפשר לקנות אהבה 9.00

קרית אונו

מרכז קולנוע — ריקוד מושתה 6.30, 9.00
9.15

כפר סבא

חן — תל אביב — לוס אנג'לס 7.15, 9.15
שטל — מאונן 7.15, 9.30

חדרה

חדרה — מאונן 7.00, 9.30
חוף — אימפורית השמש 6.30, 9.30

ראשל"צ

רון 1 — הקיסר האחרון 6.30, 9.30
רון 2 — מוכת ירח 5.00, 7.30, 9.30

שר העבודה והרווחה

הודעה על כוונה למתן צו הרחבה לפי חוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז — 1957

בתוקף סמכותי לפי סעיף 28 לחוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז — 1957, אני מודיע על כוונתי לתת צווים לפי סעיף 25 לחוק, המרחיבים את תחולת ההסכמים הקיבוציים הבאים:

1. הסכם קיבוצי כללי (7010/88) שבין אגוד העובדים הזמנים בישראל לבין ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י, אגוד עובדי הדפוס, הבריכה והקר־טונג מיום ב' בשבט התשמ"ח (21 בינואר 1988).
2. הסכם קיבוצי כללי (17011/88) שבין האיגוד הארצי למסחר לבין ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י, הסתדרות הפקידים, מיום יז' בשבט התשמ"ח (7 בפברואר 1988).
3. הסכם קיבוצי כללי (7012/88) שבין איגוד תעשייני ההלבשה בישראל לבין ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י, הסיבת ההלבשה והמבני וזן, מיום כ"ח באדר התשמ"ח (17 במרץ 1988).
4. הסכם קיבוצי כללי (7013/88) שבין התאחדות האכרים בישראל לבין ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י, האיגוד הארצי של הפועלים החקלאים השכירים, מיום יא' בטבת התשמ"ח (1 בינואר 1988).
5. ההסכם הקיבוצי הכללי (7014/88) שבין איגוד המוסכים בישראל לבין ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י, הסתדרות הנוער העובד והלומד, מיום א' באדר התשמ"ח (18 בפברואר 1988).

ג בסיון התשמ"ח, 18 במאי 1988
(1) ס"ח התשי"ז עמ' 63.

משה קצב
שר העבודה והרווחה

אוניברסיטת תל־אביב

טקס חנוכת אולם ע"ש ניקולאס ואליזבט שלזאק

הרצאת:
פרופ' אלכס דינבר
ראש החוג לכירורגיה
הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר

גורמים תחזיתיים בסרטן המעי הגס

ביום שלישי, ט"ז בסיון תשמ"ח, 31.5.1988, בשעה 15.00
בבנין הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר,
אולם ניקולאס ואליזבט שלזאק,
קרית האוניברסיטה, רמת־אביב
כניסה דרך שער אוסטריה (1)
— הציבור מוזמן —

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב
מרחב תכנון מקומי תל־אביב־יפו

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז תל־אביב, החליטה, באישור שר הפנים לאשר תכנית מפורטת מס' 2373, שינוי מס' 1 לשנת 1984 לתכנית מפורטת מס' 524 "רח' מיכמן — רמת אביב א'".
השטחים הכלולים בשינוי התכנית הנקובה: גוש 6765 חלקה 2
בין הרחובות: מיכמן, רבינא, הגוש בצפון בין גוש 6649 וגבול גוש 6771.
עיקרי הוראות השינוי:
שיפור תנאי הדיור בשכונה ע"י תוספת שטחי בניה ושיפור בנוי עפ"י תכנית אחידה לתוספת הבניה ללא תוספת יחידות דיור, שיפור המשר האדריכלי ע"י הגבלת גובה הבנינים ומספר בניה מותרים.
הודעה על הפקדת השינוי פורסמה בילקוט הפרסומים 3317 תשמ"ו עמוד 1650.
השינוי האמור בצורה שאושרה הועדה המחוזית, ביחד עם תשריט ונספחים אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

מרדכי בתנא
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב

יושי־ין
מסעדה סינית
★ ארוחה עסקית 14 ש"ח
יושי־ין הסינית בטיילת
רח' הרברט סמואל 56 ת"א, טל. 657559 (פתוח צהריים וערב, מדי יום)